

Što je s Paktom o stabilnosti?

Hrvatski sabor je u listopadu 1999. godine raspravljao o Paktu o stabilnosti za jugoistočnu Europu. U raspravi je iznesena važnost tog Sporazuma za uspostavu trajnog mira, stabilnosti i gospodarskog napretka. Nade u ispunjenje gospodarskih ciljeva osobito je pobudio posebni koordinator Pakta Bodo Hombach iznijevši, prilikom posjete Zagrebu, kako traži konkretne gospodarske projekte. Očekivali smo financijska sredstva, gradilišta, gospodarski razvitak kao temelj političke stabilnosti u regiji.

Međutim, tijekom proteklih godina pokazalo se da Pakt nije ispunio očekivanja. Donatori, osobito Povjerenstvo EU, nisu pokazali odgovarajući interes i nisu pribavljena potrebna financijska sredstva. Hombach je, napuštajući položaj koordinatora, izjavio: "Nije nikakva tajna da je aparat EU Komisije od početka sprječavao rad Pakta o stabilnosti". Provedene analize djelovanja Pakta pokazuju kako nije doprinio povećanju opsega pomoći za obnovu u regiji.

Koncem 2001. Opće vijeće EU imenovalo je novog koordinatora Erharda Buseka, bivšeg austrijskog zamjenika kancelara. Izbor je dobar jer Busek odlično poznaje probleme jugoistočne Europe, a što je važno za Hrvatsku, iskazao se kao njen prijatelj. Nakon preuzimanja dužnosti Busek je iznio da je jedan od prvih zadataka ostvarenje slobodne trgovine u regiji, kao uvjet dobre poslovne klime i investicija, i to do konca 2002. godine.

Kadrovska promjena na čelu Pakta o stabilnosti je prigoda za ispravljanje dosadašnjih propusta, za jasno određivanje ciljeva i prioriteta, jačanje političke važnosti i djelotvornosti. To je potrebno jer je pitanje stabilizacije, demokratizacije i gospodarskog oporavka i danas aktualno u čitavoj regiji.

Ž.S.

	Strana
- Uvodnik urednika	2
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o sanaciji javnih ustanova studentskih centara u Zagrebu i u Osijeku	3
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija	10
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o brdsko-planinskim područjima	18
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika	23
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o dopuni Zakona o telekomunikacijama	28
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog ugovora o zajmu 1373 (2000) za obnovu franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku, između Razvojne banke Vijeća Europe i Republike Hrvatske	30
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privatizacijskim investicijskim fondovima; Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima	32
- Izvješće o radu Državnog ureda za reviziju za 2001. godinu; Izvješće o obavljenim revizijama za 2000. godinu; Izvješće o obavljenim revizijama za 2000. godinu – posebni dio koji obuhvaća reviziju poslovanja Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova, Hrvatske vatrogasne zajednice i Ministarstva vanjskih poslova	33
- Informacija o provedbi revizije pretvorbe i privatizacije	43
- Interpelacija o radu Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskoga fonda za privatizaciju u procesu privatizacije dionica i/ili udjela iz portfelja Hrvatskoga fonda za privatizaciju, onih kojima fond po ugovoru upravlja te dionica i/ili udjela trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske	46
- Prijedlog za pokretanje povjerenja potpredsjedniku Vlade Republike Hrvatske gospodinu Slavku Liniću	54
- Odgovori na zastupnička pitanja	60

PRIKAZ RADA :

- 18. SJEDNICE HRVATSKOG SABORA ODRŽANE 14, 15, 16, 21, 22, 23, 27, 28, 29. I 30. STUDENOGA TE 4, 5, 6, 7, 11, 12, 13. I 14. PROSINCA 2001.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SANACIJI JAVNIH USTANOVA
STUDENTSKIH CENTARA U ZAGREBU I OSIJEKU

Po dovršetku sanacije odgovornost preuzimaju sveučilišta

Vlada Hrvatske predložila je po hitnom postupku donošenje zakona o sanaciji studentskih centara u Zagrebu i Osijeku. Međutim, Odbor Hrvatskog sabora za zakonodavstvo drži neprihvatljivim da se zakonom uređuju određena pitanja u odnosu samo na neke subjekte. Stoga je predložio amandmane kojima se mijenja naziv zakona tako da glasi **Zakon o sanaciji studentskih centara te članke kojima se uređuju pitanja sanacije studentskih centara u načelu**. Predlagatelj zakona prihvatio je te amandmane. Zastupnici su nakon rasprave većinom glasova donijeli **Zakon o sanaciji studentskih centara**.

IZ PRIJEDLOGA

U ocjeni stanja na temelju čega je predloženo donošenje Zakona o sanaciji studentskih centara u Zagrebu i Osijeku upozorava se da su to javne ustanove čija djelatnost osigurava potrebni standard visokog školstva Hrvatske. Danom stupanja na snagu Zakona o visokim učilištima te javne ustanove postale su vlasništvo Hrvatske. Na njima je Hrvatska stekla osnivačka prava. Istoga dana Hrvatska je prenijela vlasnička i osnivačka prava nad studentskim centrom u Zagrebu na Sveučilište u Zagrebu, a nad Studentskim centrom u Osijeku na Sveučilište "Josipa Jurja Strossmayera" u Osijeku.

Upravljanje studentskim centrima zadire u pitanja vezana za obrazovno-znanstveni, ali i socijalni sektor hrvatskoga društva. Studentski centri

iznimno su važne ustanove za funkcioniranje visoke naobrazbe. Dosadašnja pravna rješenja u upravljanju studentskim centrima omogućila su stvaranje neracionalnosti poslovanja. Već duže vrijeme studentski centri u Zagrebu i Osijeku imaju prema dobavljačima značajne nepodmirene obveze koje neprestano rastu. Tražbine vjerovnika Studentskog centra u Zagrebu koncem 2000. godine iznosile su, bez kamata, 44.870.733 kune, a na dan 10. rujna 2001. godine, također bez kamata, 79.848.914 kuna. Tražbine vjerovnika Studentskog centra u Osijeku koncem 2000. godine iznosile su, bez kamata, 17.958.429 kuna, a na dan 10. rujna 2001. godine, također bez kamata, 21.906.477 kuna. To unatoč tome što Ministarstvo znanosti i tehnologije kontinuirano ispunjava svoje obveze prema tim dvjema ustanovama, čak i u većem iznosu nego što to odgovara prema broju korisnika usluga. Štoviše, da Ministarstvo znanosti i tehnologije nije preuzelo direktno podmirivanje određenih tražbina putem subrogacijskih ugovora, prestalo bi snabdijevanje tih javnih ustanova osnovnim proizvodima. S druge strane stalno prijeti opasnost, da su se prema ovim javnim ustanovama stekli stečajni razlozi iz Stečajnog zakona i da neki od vjerovnika pokrene stečaj. Time bi nastala velika šteta za standard studenata, studentske centre, sveučilišta i Hrvatsku. Sve su to razlozi, kaže se u obrazloženju predloženog zakona, koji opravdavaju normativno uređivanje sanacije ovih javnih ustanova, postupak koji će svojom odlukom otvoriti Vlada, a provoditi ga Ministarstvo znanosti i

tehnologije i tijela koja će preuzeti funkcije postojećeg upravnog vijeća i ravnatelja javnih ustanova. Ti studentski centri najvećim dijelom sanirat će se sredstvima državnog proračuna.

RADNA TIJELA

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu ovo pitanje raspravio je kao matično radno tijelo. Članovi Odbora, predstavnici studentskih centara iz Zagreba i Osijeka te ostali zainteresirani sudionici sjednice iznijeli su svoja mišljenja. Istaknuto je da je Odbor 8. studenoga 2001. godine održao tematsku sjednicu na kojoj se raspravljalo o općoj situaciji u studentskim centrima Hrvatske, te o ovom Prijedlogu zakona. Naglašeno je da je aktivnost studentskih centara vrlo važna za cjelokupni sustav visokog obrazovanja i za cijeli sustav znanosti, a posebno za studente kojih u Hrvatskoj ima 118.000. Odbor je većinom glasova donio zaključak kojim se predlaže Hrvatskom saboru da u hitnom postupku donese Zakon o sanaciji javnih ustanova Studentski centar u Zagrebu i Studentski centar u Osijeku.

Odbor za zakonodavstvo dva puta je raspravljao o ovom prijedlogu zakona. Odbor podupire njegovo donošenje. U raspravi je istaknuto da je djelatnost studentskih centara kao ustanova u sastavu sveučilišta samo dijelom vezana uz djelatnost sveučilišta, u pravilu samo svojim pravnim položajem. Postavljeno je pitanje o mogućnosti sanacije studentskih

centara u načelu, tako da se iznađe normativno rješenje kao sanacija ustanova, analogno Zakonu o sanaciji određenih poduzeća. Sukladno tomu Odbor je podnio amandmane. Prvi amandman odnosi se na naziv Zakona tako da se mijenja i glasi: "Zakon o sanaciji studentskih centara. Amandmanom drugim članak 1. mijenja se i glasi: "Ovim se Zakonom uređuje postupak sanacije studentskih centara koji su u sastavu Sveučilišta (u daljnjem tekstu: ustanova)." Članak 2. briše se. Članak 3. mijenja se i glasi: "(1) Odluku o sanaciji ustanova iz članka 1. ovoga Zakona donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra, ministarstva u čijem je djelokrugu djelatnost ustanove. (2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u "Narodnim novinama", a dostavlja se Hrvatskom saboru i tijelima upravljanja ustanovom". Amandmanom petim predlaže se izmjena članka 4. tako da glasi: "Sanaciju ustanove u skladu s odlukom o sanaciji provodi ministarstvo u čijem je djelokrugu djelatnost ustanove nad kojom se provodi sanacija". Amandman šesti odnosi se na članak 5. koji se mijenja i glasi: "(1) Danom stupanja na snagu odluke o sanaciji ustanove ograničavaju se ovlasti tijela upravljanja ustanovom na način i u dijelu utvrđen tom odlukom. (2) Ovlasti iz stavka 1. ovoga članka za vrijeme provedbe sanacije preuzima u ime Republike Hrvatske Vlada Republike Hrvatske, odnosno sanacijsko tijelo koje odlukom o sanaciji imenuje Vlada Republike Hrvatske. (3) Tijela upravljanja ustanove za vrijeme provedbe sanacije rade s ograničenim ovlastima sukladno odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka". Amandmanom sedmim članak 6. mijenja se i glasi: "Danom stupanja na snagu odluke o sanaciji ustanove prekidaju se svi postupci prinudne naplate potraživanja prema ustanovi dospjelih do dana stupanja na snagu te odluke i prekida se stečajni postupak u slučaju da je stečaj otvoren." Amandmanom VIII članak 7. mijenja se i glasi: "(1) Odluku o prestanku sanacije ustanove donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra, ministarstva u čijem je djelokrugu djelatnost ustanove. (2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u "Narodnim novinama", a dostavlja se Hrvatskom saboru i tijelima upravljanja ustanovom". Konačno, amandmanom devetim članak 8.

mijenja se i glasi: "Danom stupanja na snagu odluke o prestanku sanacije ustanove tijela upravljanja ustanovom nastavljaju radom u skladu s ovlastima koje imaju na temelju zakona i drugih propisa".

U obrazloženju ovih amandmana Odbor upozorava da je neprihvatljiv način zakonom uređivati određena pitanja u odnosu samo na neke subjekte a ne rješavati pitanja u cjelini. Sukladno tomu na odgovarajući način amandmanima se uređuje pitanje sanacije i studentskih centara u sastavu sveučilišta u Zagrebu i Osijeku.

Odbor za financije i Državni proračun većinom glasova podržao je prijedlog Vlade da se ovaj zakon donese po hitnom postupku. U raspravi na Odboru istaknuto je da su podaci iznijeti u obrazloženju predloženog zakona glede tražbine vjerovnika Studentskog centra u Zagrebu i Studentskog centra u Osijeku različiti od podataka koje su navedeni studentski centri dostavili Odboru. Različite podatke o poslovanju studentskih centara, prema mišljenju članova Odbora, treba preispitati Državni ured za reviziju i utvrditi točne podatke. Izraženo je i mišljenje da nema dovoljno elemenata za raspravu o predmetnom Zakonu, pogotovo ne po hitnom postupku, budući da nisu prezentirani podaci o poslovanju svih studentskih centara u Hrvatskoj na osnovi kojih bi se moglo kvalitetnije procijeniti da li su se stekli uvjeti za sanaciju studentskih centara u Zagrebu i Osijeku. Neosporno je da studentski centri u Zagrebu i Osijeku imaju financijskih problema. Međutim, prema mišljenju članova Odbora, upitno je nudi li predloženi Zakon pravi način rješavanja tog problema. Moglo bi se i bez ovog Zakona povećanjem iznosa subvencija u državnom proračunu za 2002. godinu riješiti problem nepodmirenih obveza prema dobavljačima. Također je moguće poboljšati kontrolu i provesti bolji nadzor nad poslovanjem i upravljanjem tih javnih ustanova u okviru postojećeg sustava, a ne preuzimanjem vlasničkih i osnivačkih prava od Republike Hrvatske za vrijeme trajanja njihove sanacije. Navedenom prijedlogu povećanja sredstava za subvencije u državnom proračunu suprotstavljeno je mišljenje kojim se ističe da to nije pravi put rješavanja problema nastalih u poslovanju studentskih centara u Zagrebu i Osijeku. Naime, treba uzeti

u obzir da su drugi studentski centri u Hrvatskoj uspjeli poslovati pozitivno. Pored toga nalazi Državni ured za reviziju ukazali su na niz nepravilnosti u radu studentskih centara u Zagrebu i Osijeku. Ukazano je i na veliku razliku u poziciji i poslovanju Studentskog centra u Osijeku u odnosu na Studentski centar u Zagrebu. Naime, u danima agresije na Osijek, tamošnji studentski centar organizirao je prehranu Hrvatske vojske, smještaj prognanika i izbjeglica te redovnu prehranu i smještaj studenata Osječkog sveučilišta. Naplata subvencije bila je neredovita, a dio subvencije za prognanike i izbjeglice nije naplaćen već tri godine. Izraženo je stajalište da suradnja između Ministarstva znanosti i tehnologije i studentskih centara u Hrvatskoj mora biti kvalitetnija i bolja. Iz podataka Ministarstva kao i podataka spomenutih studentskih centara, koji su istina različiti, proizlazi da se studentski centri u Zagrebu i Osijeku nalaze u velikim financijskim teškoćama. Njima prijete prisilna naplata od strane dobavljača i pokretanje stečaja. Donošenjem zakona to bi se izbjeglo i osiguralo normalno funkcioniranje obaju studentskih centara.

PRIJEDLOZI KLUBOVA ZASTUPNIKA

Klub zastupnika HSLS-a podnio je Hrvatskom saboru na prihvaćanje slijedeći zaključak. Prvo, po donošenju odluka o prestanku sanacije, Sveučilište u Zagrebu odnosno Sveučilište "Josipa Jurja Strossmayera" u Osijeku u cijelosti preuzimaju upravljanje nad Studentskim centrom u Zagrebu odnosno Studentskim centrom u Osijeku. Drugo, zadužuje se Vlada Republike Hrvatske da do prestanka sanacije javnih ustanova Studentski centar u Zagrebu i Studentski centar u Osijeku predloži izmjene zakona koje će u cijelosti omogućiti preuzimanje odgovornosti sveučilišta za upravljanje studentskim centrima.

AMANDMANI ZASTUPNIKA

Branislav Tušek (SDP) predložio je amandman kojim se u članku 5. stavak 3. dodaje rečenica koja glasi:

“Jednog člana sanacijskog vijeća predlaže Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu za Studentski centar u Zagrebu i jednog člana Studentski zbor Sveučilišta “Josipa Jurja Strossmayera” u Osijeku za Studentski centar u Osijeku. “U obrazloženju amandmana Branislav Tušek upozorava da su studentski centri od izuzetnog značaja za socijalni položaj studenata i u mnogome od njih ovisi i osiguranje nužnog studentskog standarda. Stoga nije moguće zamisliti djelovanje studentskih centara bez studenata. Upravo njihov izostanak iz nadzora i kontrole rada i djelovanja studentskih centara jedan su od elemenata koji su doveli do sadašnjeg rješenja zakonskog uređivanja sanacije studentskih centara u Zagrebu i Osijeku. Iz tih razloga u sanacijska vijeća treba uključiti i predstavnike studenata zagrebačkog i osječkog sveučilišta. Prihvatanjem predložene amandmana na najbolji mogući način ostvarit će se danas itekako svima potreban dijalog, međusobno uvažavanje, razumijevanje i “partnerstvo za normalno funkcioniranje studentskog života”. Na kraju Branislav Tušek naglašava da se sanacija studentskih centara provodi zbog studenata i stoga u sanacijskim vijećima prioritarno moraju sudjelovati njihovi predstavnici.

RASPRAVA

Dr. **Hrvoje Kraljević**, ministar znanosti i tehnologije upozorio je da je ovaj Prijedlog zakona ušao u proceduru po hitnom postupku jer je problem koji postoji s dva studentska centra vrlo velik. Neprestano prijete opasnost od stečaja. Po čvrstom uvjerenju Vlade spas od stečaja je da se provede sanacija. Za to je nužno donijeti zakon o sanaciji. Studentski centri nisu imovina države nego su imovina sveučilišta. Zato je potrebno zakonom odrediti da dok se provodi sanacija upravljačka prava obavlja Vlada, koja to povjerava Ministarstvu i odgovarajućim tijelima. Vlasništvo ostaje sveučilištima. Radi se o dva studentska centra od ukupno jedanaest. Dva koja imaju neprestano probleme i gubitke koji rastu. Vlada ocjenjuje da je nužno studentske centre u Zagrebu i Osijeku sanirati i postaviti na zdrave noge i onda ih naravno vratiti da u potpunosti njima upravljaju sveučilišta.

Josip Leko (SDP) govorio je u ime **Odbora za zakonodavstvo**. Obrazložio je stavove Odbora i predložene amandmane, što je već rezimirano u prikazu stavova radnih tijela.

Isto je učinio i dr. **Ante Simonić (HSS)** u ime **Odbora za naobrazbu, znanost i kulturu**, koji je potom u ime Kluba zastupnika HSS-a upozorio da je akademska zajednica golemi sustav koji okuplja ogromnu količinu znanja. Tu caruje sustav vrijednosti utemeljen na međunarodnim kriterijima. Ostvaruje se ogromna međunarodna suradnja, njeguje i štuje tradicija ove zemlje. Tu je golema koncentracija opreme i iskustva od Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti do mnoštva sveučilišta, veleučilišta, fakulteta, visokih škola, nastavnika, znanstvenika i suradnika do onih najmlađih koji se školuju, a ima ih u ovom trenutku u Hrvatskoj negdje oko 120.000. To je zajednica mladih i starih, zajednica ljudi koji se posvećuju različitim područjima ljudskog znanja od medicine, filozofije, fizike, matematike, tehnike i umjetnosti. Ta golema zajednica, taj univerzitas, u mnogo čemu se ravna po svojim autonomnim pravilima. Pravilima koja su izgrađivana stoljećima. Ova zajednica ima golemo kulturološko i opće civilizacijsko značenje. Njeno kvalitetno funkcioniranje preduvjet je svekolikom razvoju ove zemlje.

Tema kojoj se posvećuje ovaj zakon, naglasio je dr. Ante Simonić, značajna je i tu se nalaze golemi problemi. Svjesni smo ih i ne valja ih zaobilaziti. Stav je Kluba zastupnika HSS-a da sveučilište mora riješiti probleme studentskih centara. Najveći je problem Studentski centar u Zagrebu bez obzira što financijski iznos nije točno definiran. Barata se s različitim podacima.

Autonomija sveučilišta

Ako je sveučilište vlasnik, ako prihvaćamo princip akademske autonomije, ako je sveučilište dobivalo novac i ima obvezu rješavati te probleme onda to sveučilište mora i učiniti. Problem je zašto to već nije učinilo. Senat Sveučilišta u Zagrebu u nekoliko navrata šalje dopise u kojima tvrdi da će te probleme razriješiti. Radi se o 33 fakulteta i 60.000 studenata. Isti stav ima i predsjednik Rektorskog zbora, da nije mudro da se država miješa u poslove Sveučilišta. Otvara se nekoliko pita-

nja. Može biti čuda ako se država ne upetlja. Ali može biti čuda ako se to učini ishitreno na neprimjeren način. Naime, ulaskom u sukobe unutar akademske zajednice mogu se probuditi problemi u odnosu između državnih i akademskih institucija. Naime, što je s ostalim studentskim centrima? Ima ih velik broj. Nisu samo ova dva. Ostali studentski centri nisu u deficitu. Sada će država sanirati dva centra. Na taj način kažnjavamo dobre centre. Cilj ovog zakona dobro je došao. Pomoć studentima da žive bolje i da je netko u mnogo većoj mjeri odgovoran za njihov standard - prehranu, kulturološke, sportske i svekolike aktivnosti, smještaj i tome slično. Ideju, pomoć studentima, uvesti red Klub zastupnika HSS-a apsolutno podržava. Međutim, otvara se jedna dilema. Mišljenja smo da treba “smiriti loptu”. Ništa se neće dogoditi u 15 ili 20 dana do slijedećeg zasjedanja Hrvatskoga sabora. Dajmo vremena da Upravno vijeće Sveučilišta u Zagrebu ili neka kompetentna revizorska kuća u zajedništvu s Ministarstvom ili bez njega dade mišljenje, snimi stanje, da dobijemo ekspertizu koja će biti kvalitetna, gdje ćemo znati koji podaci su u igri. Klub zastupnika HSS-a ne samo da podržava Ministarstvo znanosti i tehnologije nego zahtijeva da svi koji su radili krivo budu kažnjeni. Pošaljimo ovaj zakon u drugo čitanje, rekao je na kraju dr. Ante Simonić.

Klub zastupnika HSS-a ne samo da podržava Ministarstvo znanosti i tehnologije nego zahtijeva da svi koji su radili krivo budu kažnjeni.

Za Klub zastupnika SDP-a mladost predstavlja posebnu grupu populacije kojoj stalno posvećujemo pažnju, rekao je akademik **Ivo Šlaus (SDP)**. Problem s dva studentska centra postoji. To nije problem sukoba između akademske zajednice i Vlade ili Hrvatskog sabora. Ovdje nema niti jednog elementa koji bi govorio o tome da su interesi studenata kao studenata ili interesi akademske zajednice dovedeni u pitanje. Drugo, ovo nije niti sukob unutar akademske zajednice. Treće, stalno se govori od onih koji predstavljaju ova dva centra da ih se optužuje za nečasne,

kriminalne akcije. To, međutim, nitko ne radi. Tu opet nije problem. Imamo činjenicu da dva centra kakvi su danas predstavljaju ogromno opterećenje za financije ove zemlje i nema drugoga načina nego ovaj koji se predlaže da se to riješi. Pitanje je da li i u kojem slučaju bi bilo dobro pustiti da se stvar smiri, da se drugim riječima umjesto hitnog postupka ide u prvo pa onda u drugo čitanje. To bi bilo jako dobro da ovdje ne curi voda. Zato je ovo, nažalost, jedini put. Podržavam Zakon o sanaciji i slažemo se s hitnim postupkom, zaključio je akademik Ivo Šlaus.

Razlike u podacima

Klub zastupnika HSLs-a vodio je opširnu raspravu vezano za ovaj prijedlog zakona, rekla je **Jadranka Katarinčić-Škrlić (HSLs)**. Pored Prijedloga zakona u raspravi se raspolagalo i s pisanim primjedbama koje su dostavili ravnatelji studentskih centara iz Zagreba i Osijeku. U

Zakon treba rješavati situacije koje nastaju neovisno o kojem se studentskom centru radi.

raspravi istaknuta je potreba donošenja ovog zakona po hitnom postupku. Djelatnost studentskih centara važna je i to prije svega za studente i njihov socijalni položaj. Kada o tome govorimo imamo u vidu 118.000 studenata u Hrvatskoj i potrebu da njihov standard bude što bolji.

U obrazloženju prijedloga zakona stoji da već duže vrijeme studentski centri u Zagrebu i Osijeku imaju prema velikom broju svojih dobavljača značajne nepodmirene obveze koje neprestano rastu. Međutim, usporede li se podaci Ministarstva znanosti i tehnologije i oni dobiveni od ravnatelja studentskih centara vidi se da postoje razlike. To nije dobro i to treba uskladiti. Pri tome mjero-davan treba biti nalaz Državne revizije. Ipak, razlike nisu argument protiv donošenja ovoga zakona. Štoviše one ukazuju na to da treba hitno krenuti u sređivanje stanja upravo u ta dva centra. Centri se trebaju sanirati najvećim dijelom sredstvima državnog proračuna. Samim time logično je da za vrijeme trajanja sanacije vlasnička i osnivačka prava preuzme Vlada, odnosno u to ime Ministarstvo znanosti i tehnologije. Zbog tih suspenzija

upravljačkih prava moglo se čuti da dolazi do kršenja autonomije sveučilišta. Kako bi otklonili bilo kakve sumnje glede ulaska u autonomiju sveučilišta Klub zastupnika HSLs-a predložio je dva zaključka.

Kada se raspravlja o stanju u ova dva studentska centra onda se postavlja pitanje kakvo je stanje u ostalim studentskim centrima u Hrvatskoj te kako se ovo rješenje reflektira i na ostale. Činjenica je da su svi pod istim uvjetima i pravilima igre dolazili do novca, odnosno stjecali određena prava. Prihvatljivo je ono što predlaže Odbor za zakonodavstvo. Znači da se kroz amandmane Odbora osigura opće rješenje. Dakle, da zakon bude napisan tako da rješava situacije koje nastaju neovisno o kojem se studentskom centru radi. Bitno je također istaći da se ovim zakonom ne dovodi u pitanje dostignuti stupanj studentskog standarda u Hrvatskoj. Dakle, Klub zastupnika HSLs-a smatra, prvo da je nesporno da studentski centri u Zagrebu i Osijeku imaju ogromne financijske probleme. Drugo, dosadašnjim dogovorima nije se uspjelo riješiti probleme. Treće, Vlada i Ministarstvo ne mogu pobjeći od odgovornosti za stanje u tim centrima kao i od činjenice da im treba pomoći. Četvrto, ako se ne pomogne odmah centri bi se mogli naći u stečaju. Peto, nužna je sanacija kako bi se izbjegao stečaj.

Kod rješavanja problema studentskih centara suočavamo se s pitanjem koje se odnosi na standard građana, rekao je u ime Kluba zastupnika HDZ-a **Josip Sesar (HDZ)**. Za državu uvijek skupi sustav smještaja i prehrane studenata zajedno sa svojim problemima iz socijalističkog je sustava nakon demokratskih izbora prebačen i nastavio živjeti u Hrvatskoj. Iako su sveučilište i Vlada dobro surađivali sa studentskim centrima treba priznati da je za vrijeme HDZ-a bio veliki problem kako iznaći tako velika sredstva za subvencioniranje prijeko potrebnog studentskog standarda. Uz to neki centri, posebno u Osijeku, radili su u gotovo ratnim uvjetima i dali doprinos prehrani šire populacije. Problem dugova i gubitaka vrlo je značajan s tri stajališta. Riječ je o gospodarsko proračunskom aspektu problema, potom socijalno psihološkom te političkom i pravnom. Stajalište je HDZ-a da niti jedan od postojećih problema sustava ovaj prijedlog zakona ne rješava već samo materijalno pomaže sanaciju. To,

međutim, ne znači da ne priznajemo opseg problema, njegovu ozbiljnost i potrebu rješavanja. Ipak, donošenje ovog zakona po hitnom postupku nije način rješavanja problema. Uz to postoje i opravdani zahtjevi sveučilišta za poštivanje vlasničkih upravljačkih prava i autonomije. Upozoravamo i na niz pravnih dvojbi povezanih s prijedlogom ovog zakona pa će HDZ glasovati protiv ovog zakona, rekao je Josip Sesar.

Ispitati poslovanje studentskih centara u Zagrebu i Osijeku

Klub zastupnika Liberalne stranke ne dvoji da problem poslovanja studentskih centara u Zagrebu i Osijeku treba riješiti, ali nad svim drugim otvaraju se mnoga pitanja, rekao je dr. **Tibor Santo (LS)**. Pitanje autonomije sveučilišta ovdje je više puta spomenuto. Isto tako je i pitanje sudjelovanja studenata u upravljanju ustanovom koja je zadužena za

Trebalo je ipak još malo napora napraviti da se temeljni princip autonomije sveučilišta ne dovede u pitanje.

provođenje programa studentskog standarda i zaštite. Postavlja se pitanje može li se problem sanacije gubitaka riješiti na drugi način, a ne upravo zakonom. Čini se da nije učinjen dovoljan napor da se sa sveučilištima proba pristupiti rješavanju ovog problema i to tako da sama sveučilišta predlože program sanacije. Trebalo je još malo napora da se temeljni princip autonomije sveučilišta ne dovede u pitanje. Ovim zakonom to se pitanje može sasvim ozbiljno postaviti. Teško je, zapravo, tvrditi da elemenata narušavanja autonomije sveučilišta tu nema.

Na poziv Ministarstva znanosti i tehnologije da saniraju stanje u ustanovama kojima su osnivači, sveučilišta u Osijeku i Zagrebu različito su odgovorila. Sveučilište u Zagrebu izrazilo je spremnost da donese sanacijski program. Sveučilište u Osijeku je odgovorilo da nije u stanju svojom imovinom sanirati nastali problem, jer je jednostavno nema. Zalažemo se da se ispita poslovanje i jednog i drugog studentskog centra te utvrde sve eventualne nepravilnosti i odgovornosti onih koji

su tim centrima upravljali. Zaključcima Senata Sveučilišta predlaže se da se ne dovrši rasprava o ovom zakonu, da se ona odgodi dok se neovisnom revizijom ne utvrdi stvarno stanje. Senat je spreman na rješavanje problema u onome što je njegovo vlasništvo, odnosno gdje je on osnivač. Ovdje se pak predlaže zakon poziva na opasnost od stečaja. Stečaj je moguć u svakoj situaciji, ali je moguće jednako tako u gotovo svim bolnicama u Hrvatskoj. Međutim, još se nije dogodilo da neka bolnica ode u stečaj. Za sumnjati je da bi se neko i usudio u stečaj odvesti studentski centar i tako onemogućiti prehranu i smještaj studenata.

Ovaj zakon narušava i neka druga prava. Zakon bi bilo dobro uputiti u drugo čitanje. Ukoliko se usvoji primjedba Odbora za zakonodavstvo u vezi s nazivom zakona onda sve ostale studentske centre dovodimo u poziciju da im se suspendira vlasničko pravo. Kada u nekom trenutku ili fazi poslovanja jednako zapadnu u teškoće ovaj zakon automatski se primjenjuje i na njih. Treba se složiti i s onima koji su rekli da se zakonom pokazuje da se isplati biti u poslovanju nesavjestan, neozbiljan, da se isplati rasipati novce, jer će na kraju krajeva doći sanacija koja će to riješiti. Imajući u vidu stajališta sveučilišta i senata možda ne bi bilo loše ovaj zakon uputiti u drugo čitanje i da se možda neki drugi postojeći mehanizmi pokrenu radi rješavanja ovoga problema. Stajalište LS-a je prepuno dilema i to će nas navesti, po svoj prilici, da se suzdržimo kod ovoga donošenja zakona, zaključio je dr. Tibor Santo.

Pokušaj nacionalizacije

Zgranuti smo prijedlogom ovog zakona, ali istovremeno moramo priznati da više nismo iznenađeni da se ovako nešto moglo pojaviti pred ovim Hrvatskim saborom, upozorio je u ime Kluba zastupnika DC-a dr. **Mate Granić (DC)**. Naime, Vlada u sustavu znanosti, a posebno u sustavu visoke

Prijedlogom ovog zakona protuzakonito, grubo i nasilno se narušava autonomija sveučilišta.

naobrazbe, vuče više nego čudne poteze, poteze koji su sve prije nego utemeljeni na zakonima. Prijedlogom ovog zakona protuzakonito, grubo i

nasilno se narušava autonomija sveučilišta. Danas nam se pod pojmom sanacije studentskih centara pokušava podmetnuti povratak institucije nacionaliziranja imovine. Jer studentski centri su vlasništvo sveučilišta, u ovom slučaju zagrebačkog i osječkog. Člankom 5. predloženog zakona država preuzima vlasnička i osnivačka prava od sveučilišta u Zagrebu i Osijeku. Klasična nacionalizacija. To se događa koncem 2001. godine. Zašto Vlada to radi? Je li zaista došlo do toga da se poziva na Ustav Hrvatske, je li ugrožena sigurnost države? Smiju li se donositi zakoni kojima se otima tuđa imovina? Smije li se kršiti autonomija sveučilišta? Nije ugrožena sigurnost države i sveučilišta. Razlozi su puno jednostavniji. Ministarstvu se jednostavno ne sviđa ravnatelj Studentskog centra u Zagrebu. U državnom proračunu nije osigurano onoliko novca koliko je prava dato studentima. U znak protesta Ministarstvo znanosti i tehnologije od početka rada novog ravnatelja, od ožujka 2001. godine, ne doznačuje Zakonom o izvršenju državnog proračuna propisana sredstva Studentskom centru, već novac direktno doznačuje nekim dobavljačima, po svom izboru, putem ugovora o subrogaciji što je također zakonski upitno. A prema nekim analizama i financijski nepovoljno. Sve je to dovelo do izuzetnog nereda i nesigurnosti. Radi se ipak o 60.000 studenata u Zagrebu i desetak tisuća studenata u Osijeku. Izgovor za sanaciju su nagomilani dugovi studentskih centara dobavljačima, s time da je porijeklo ovih dugova dvojbeno i dvojako. Prije svega nedvojbeno treba objasniti kako su nastali dugovi. Student plaća 4,4 kune za obrok čiju cijenu odobrava Ministarstvo znanosti i tehnologije. Ona danas iznosi 16,7 kuna. Dakle student plaća 23,4 % cijene obroka, a ostatak pokriva državni proračun. Student svoja prava ostvaruje preko studentske iskaznice. Svaka transakcija se kompjutorskim sustavom evidentira i prilaže Ministarstvu uz zahtjev za pokriće troškova prehrane. U centralnoj evidenciji može se provjeriti sve troškove za svakoga studenta. Ministarstvo plaća studentskom centru zaista samo konzumiranje obroka i ne pokriva nikakve druge troškove centra. Ako postoje dugovi dobavljačima, a oni očito postoje, treba ustanoviti kako su nastali.

U međuvremenu, upozorio je dr. Mate Granić, od kada je na klupe došao prijedlog ovog zakona odigralo se niz događaja. Ministarstvo je od rektora zatražilo konkretno izjašnjavaње je li sveučilište spremno iz svoje imovine pokriti gubitke

Danas nam se pod pojmom sanacije studentskih centara pokušava podmetnuti povratak institucije nacionaliziranja imovine.

studentskog centra. Senat Sveučilišta u Zagrebu izjavljuje da je spremno preuzeti potpunu odgovornost nad svojim studentskim centrom te da traži od Upravnog vijeća centra detaljnu analizu gubitaka. Ovdje se radi o problemu odnosa Sveučilišta i Ministarstva. Moramo poštivati odluke Senata Sveučilišta u Zagrebu.

Ako postoje dugovi treba ustanoviti koji su, kako su nastali te koji je uzrok. No, ako centri posluju s gubitkom, ako nisu problem trenutni dugovi, treba ustanoviti zašto posluju s gubitkom. Onda to treba riješiti zakonskim putem. Upravno vijeće mora u ime Sveučilišta pokrenuti odgovarajući postupak, a ne da Vlada oduzima imovinu kako bi riješila problem. To što država ima osnivačka prava nad sveučilištem ne znači da može raspolagati njegovom imovinom. U ime Kluba zastupnika DC zahtijevamo skidanje ovog zakona s dnevnog reda. Demokratski centar ne prihvaća biti sudionikom nacionalizacije imovine i grubog kršenja autonomije sveučilišta. Predlažemo također posebnu točku za jedno od budućih zasjedanja Hrvatskog sabora, a to je rasprava o situaciji u visokoj naobrazbi u Hrvatskoj, rekao je dr. Mate Granić.

Čuvati porezne obveznike

U potpunosti podržavam kolegu Matu Granića gdje se on grčevito zalaže da treba očuvati autonomiju sveučilišta, rekao je **Branislav Tušek (SDP)**. Sada je osnovno pitanje kako čuvati hrvatske porezne obveznike koji su u studentske centre u Zagrebu i Osijeku u 1999. godini uložili više od 200 milijuna kuna, a 2000. godine više od 250 milijuna kuna. Državna revizija prošle je godine pokazala stanje u tim centrima. Protekle godine u Studentskom centru u Zagrebu nezakonito je potrošeno 60 milijuna

kuna. Za reprezentaciju je potrošeno milijun kuna. Isto toliko za telefoniranje. Za troškove privatnog automobila potrošeno je također milijun kuna. Nepodmirene obveze prema dobavljačima narasle su s lanjskih 60 na današnjih negdje 100 milijuna kuna. Trebali smo kud i kamo odgovornije reagirati već protekle godine na to stanje stvari. Sanacijom se ne dira autonomija sveučilišta. Ovih dana bili smo zatrpani informacijama od sveučilišta, senata, studenata. Treba dati punu potporu studentima koji su ukazali na to da bi bilo dobro da već konačno pojedinci odgovaraju za ono stanje koje su ostavili u studentskim centrima. Studentski centar u Osijeku priča je za sebe gdje bi također mogli govoriti o nizu nezakonitosti.

Briga Branislava Tuška, rekla je u replici **Ljerka Mintas-Hodak (HDZ)**, kako očuvati hrvatske porezne obveznike demagoški je odgovor na pitanje koje je postavio kolega Mate Granić u vezi s kršenjem autonomije sveučilišta i nacionalizacijom. Ako je doista bilo u prošlosti toliko nezakonitih radnji, sumnji na prijevare i na kaznena djela za to postoje nadležne institucije, tijela i organi koji se time trebaju pozabaviti. Uto-liko samokritika, koja je poznata iz nekoga drugoga vremena, kolegi Branislavu Tušku nije bila potrebna. Nitko od legalnih predstavnika studenata, a niti sveučilišna tijela ne podržavaju ovakav način rješavanja pitanja studentskih centara u Zagrebu i Osijeku.

U odgovoru na repliku **Branislav Tušek (SDP)** upozorio je da naprosto govori o činjenicama u nalazu Državne revizije te o onim sredstvima koja su porezni obveznici dali za funkcioniranje studentskih centara. A što se tiče samokritike i podsjećanja na neka bivša vremena ona je odlika svakog demokratskog društva, pa za nadati se i hrvatskoga. A kada je riječ o studentima problem je jedino u tome što ne sudjeluju u radu i upravljanju studentskim centrima. Dakle, nema kontrole i nadzora. Tu ne sudjeluju studenti, upravo oni koji ostvaruju dobar dio prihoda svojim radom u okviru studentskog centra. Slijedio je ispravak navoda **Ljerke Mintas-Hodak** koja je rekla da su bivša vremena doista vremena kada su samokritika i posipanje pepelom bili uobičajen način rada Tuškovice partije. Onda se za repliku javio **Tibor Santo**. Rekao je da podaci i tvrdnje

koje je iznio Branislav Tušek stvarno govore o tome da se to treba riješiti onim propisima i pozivanjem na one zakone koji rješavaju nesavjesno poslovanje, kriminal i sve drugo. Upravo tu treba tražiti rješenja, a ne donošenjem zakona koji kao usputnu ili možda najveću štetu ima suspenziranje autonomije sveučilišta na kraće ili dulje vrijeme. U ovom visokom domu, replicirao je i **Mate Granić** Branislavu Tušku, ne smiju se miješati kruške i jabuke. Ničim ne dovedim u pitanje nalaz revizije i rad pravosudnih organa. Ali kršenje autonomije sveučilišta je nešto što Hrvatskoj može štetiti. To su dvije potpuno različite stvari. U odgovoru na repliku **Branislav Tušek** podsjetio je Matu Granića da je rekao kako treba pod svaku cijenu čuvati autonomiju. Slažem se s vama, ali prije svega treba očuvati porezne obveznike od daljnjih radnji koje se zovu nezakonitost, rastrošnost i neodgovornost onih koji upravljaju ili su upravljali studentskim centrima. Pri tome Hrvatski sabor ne treba biti mjesto pravosuđa. **Mate Granić** složio se da se Hrvatski sabor ne smije miješati u pravosuđe. Neka pravosuđe radi svoje, ali Hrvatski sabor ne smije kršiti autonomiju.

Ne dira se vlasništvo sveučilišta

Odbor za zakonodavstvo, upozorio je **Josip Leko (SDP)** pokušao je ustanoviti uvjete za sanaciju ustanova studentskih centara. Dakle za svaku ustanovu i ne govorimo o konkretnoj

Zakonom se ne diraju vlasnička prava, ali se ograničavaju upravljačka prava.

sanaciji ni jedne ustanove. Prema amandmanima takvu odluku može donijeti Vlada. Ne treba sumnjati na temelju čega će takvu odluku donijeti. Vlada će znati da treba čuti sve strane koje su u tom postupku tangirane. U ovom slučaju vjerojatno se radi o sveučilištu, studentskom centru, Ministarstvu i korisnicima usluga u studentskom centru. I to ne samo studenata u prehrani nego i drugih usluga studentskog centra. Prema amandmanima koje je Odbor predložio ne dira se vlasništvo sveučilišta nad studentskim centrima, bilo u

Zagrebu, Rijeci ili bilo gdje. Ne diraju se vlasnička prava, ali se ograničavaju upravljačka prava. Ne smijemo odbacivati ni ulogu Ministarstva u pravu nadzora nad ustanovama. Htio bih da završimo na zakonu kao općem propisu za ustanove, rekao je **Josip Leko**.

Raspravljate, ustvrdio je u replici **Milan Kovač (HDZ)**, kao da su već amandmani Odbora za zakonodavstvo sastavni dio prijedloga zakona. Ali raspravljamo o prijedlogu zakona koji krši i narušava autonomiju sveučilišta. U odgovoru **Josip Leko** rekao je da nije prejudicirao odluke parlamenta vezano za amandmane radnog tijela. Amandmani su na klupama i o njima će odlučiti onaj tko ima pravo odlučivati. Ali rasprava je o cjelini prijedloga, dakle i o amandmanima. Potom je akademik **Ivo Šlaus (SDP)** upozorio da se riječ autonomija sveučilišta kompletno krivo koristi u raspravi. Ona s ovim problemima nema veze.

Ljerka Mintas-Hodak (HDZ) u raspravi je htjela istaknuti dva pitanja. Prvo smatra li resorno ministarstvo doista da je u našoj znanosti i sustavu visokog školstva doista toliko sve sjajno i bez problema da je trenutno rješavanje dugova u dva studentska centra u prvom planu pažnje i zaokupljenosti rada Ministarstva. Drugo, koliko je to danas nenadana briga Ministarstva da ne dođe do stečaja studentskih centara u Zagrebu i Osijeku doista realna, stvarna briga, a koliko je obračun s legalnim upravama tih studentskih centara.

Obrazloženje predlagatelja za donošenje ovog zakona sadrži samo četiri brojke. Iskazani su gubici u 2000. godini i do rujna ove godine. Predstavnicima studentskih centara iz Zagreba i Osijeka dostavili su zastupnicima dokumentaciju iz koje je vidljivo da brojke s kojima barata Ministarstvo i nisu možda do kraja točne. Ostaje nejasno je li točna tvrdnja predstavnika Studentskog centra u Zagrebu da je njihovo potraživanje prema Ministarstvu 31. listopada 2001. godine bilo više od 21 milijun kuna. Ako je i dio toga točan, onda ne stoji tvrdnja u obrazloženju zakona, da Ministarstvo kontinuirano ispunjava svoje obveze čak i u većem iznosu od proračunsko predviđenih sredstava i od potrebnih sredstava. Kaže se da je razlog donošenja ovog zakona opasnost od stečaja. No iz svega proizlazi da je pravi razlog

podržavljenje ta dva studentska centra, a u konačnici barem preuzimanje upravljačkih prava od Vlade kako bi se smijenile nepodobne uprave. U obrazloženju zakona nema ni jedne riječi je li nova uprava Studentskog centra u Zagrebu, koja je na dužnosti od ožujka 2001. godine, poduzela bilo što kako bi racionalizirala poslovanje, smanjila troškove, podmirila dio duga i slično ili nije ništa poduzela na tom planu. Je li to onda znači ili ne znači da sve to Ministarstvu uopće nije ni važno kad se radi o sadašnjoj upravi.

Hitni postupak opravdava se i potrebama proračuna za 2002. godinu, ali to ne stoji. Jer, ako Ministarstvo ima jasnu financijsku sliku stanja zna i koliko novca treba osigurati za podmirenje zaostalih obveza prema dobavljačima. Rektor i Senat Sveučilišta u Zagrebu javno upozoravaju da se radi o protustavnom zakonu i već sada najavljuju ustavnu tužbu. Svi prigovori i nespretnosti mogu dodatno zakomplisirati već ionako poremećene odnose sveučilišne zajednice i izvršne vlasti. Kao spasitelj intervenira Odbor za zakonodavstvo. Odbor na svaki članak daje amandman na način da zakon doista čini općenitim. Dakle, da je zakon koji se može odnositi na sve studentske centre. Postavlja se pitanje kako je moguće da rješenje koje ovim zakonom predlaže ne prihvaća nitko od zainteresiranih, od Senata Sveučilišta u Zagrebu i rektorskog zbora, od legitimnih predstavnika studenata do sindikata studentskog centra i šire akademske zajednice. Sama činjenica što rješenje predlagatelja nije ni za koga prihvatljivo, osim za Vladu, dovoljan je razlog da se ovaj zakon ne može podržati, posebno ne da ide po hitnom postupku.

Topli obroci

Ovaj zakon, naglašava **Miroslav Korenika (SDP)**, od presudnoga je značaja, posebno za studentski standard. Temeljni problem ovdje je pitanje autonomije sveučilišta. Temeljno je pitanje jesu li sveučilišta u Zagrebu i Osijeku sposobna sama izvršiti sanaciju poslovanja studentskih centara. Sasvim sigurno da nisu. Koje su posljedice ako se sanacija ne provede? Poslovni sustav Vindije i Koke iz Varaždina potražuju od oba studentska centra 35 milijuna kuna. Što će biti ako benevolentnost ovog poslovnog sustava, ali i ostalih,

prestane, ako dođe do prestanka opskrbe i ukoliko ne bude niti ovakvih toplih obroka, odnosno ručkova i večera za studente? Hoće li onda senati sveučilišta preuzeti i odgovornost za sve ono što će se dogoditi? Tko će preuzeti sve negativne konotacije ukoliko dođe do studentskog bunta?

Posljednjih godina kroz medije su se provlačile sve manipulacije i nepravilnosti u nabavi određenih prehrambenih proizvoda. Mogli bismo pitati sveučilišta i senate, što su poduzeli, jesu li na temelju tih izvješća Državnom odvjetništvu i drugim nadležnim tijelima podnijeli prijave da se ispita zašto je to bilo tako. Pokušava se ispolitizirati ovo pitanje, a da se pri tome ne nude nikakva kvalitetnija rješenja. Senati i jednog i drugog sveučilišta najradije bi da država i Vlada iz državnog proračuna daju novce, a oni će izvršiti sanaciju po svome. Onda ćemo imati svakih nekoliko godina cijeli postupak ispočetka.

Razdvojiti pozicije studentskih centara u Zagrebu i Osijeku

Za provođenje zakona Vlada navodi da će se u ovoj godini koristiti sredstva osigurana u državnom proračunu za Ministarstvo znanosti i tehnologije. U idućoj godini sredstva će se osigurati u državnom proračunu. Međutim, u proračunu koji je donijet za 2002. godinu nisam vidio da su osigurana sredstva na poziciji Ministarstva za sanaciju studentskih centara, upozorio je **Vladimir Šeks (HDZ)**. Treba razdvojiti poziciju Studentskog centra u Zagrebu od Studentskog centra u Osijeku. Studentski centar u Osijeku je ustanova koja skrbi o prehrani, smještaju, povremenom zapošljavanju i kulturno-zabavnom životu studenata u Osijeku, Vinkovcima, Đakovu punih 38 godina. Za vrijeme agresije na Osijek u Studentskom centru bila je organizirana prehrana Zbora narodne garde i kasnije Hrvatske vojske, smještaj prognanika i izbjeglica, ne prekidajući niti jedan dan proizvodnju i distribuciju hrane na obrambene položaje. Osim toga bila je organizirana i redovita prehrana i smještaj studenata. Naplata subvencija bila je neredovita i s velikim zakašnjenjima. Dio subvencije za prognanike i izbjeglice nije naplaćen već tri godine. Najveći teret podnijeli su dobavljači

roba i usluga kojima su računi plaćani sa zakašnjenjem. Upravno vijeće Studentskog centra u Osijeku redovito je pratilo poslovanje, stanje, uzroke i opravdanost dugovanja dobavljačima. O svim prijedlozima za rješavanje ove problematike izvještavano je Ministarstvo znanosti i tehnologije i Rektorat Sveučilišta. Izvršena je detaljna analiza i revizija dugovanja dobavljačima. Ocjena poslovanja za Studentski centar u Osijeku u prijedlogu zakona nije potpuna. Upravno vijeće, ravnatelj Studentskog centra, Senat i Rektorat Sveučilišta u Osijeku drže da ne postoje opravdani razlozi za donošenje zakona o sanaciji Studentskog centra u Osijeku. Smatramo da se ova problematika može riješiti donošenjem operativnih odluka Ministarstva znanosti i tehnologije i Vlade na temelju utvrđenog činjeničnog stanja i postojećih zakona, rekao je Vladimir Šeks.

Dr. **Zrinjka Glovacki-Bernardi (HSL)** upozorila je da je svaki govornik bez iznimke spominjao autonomiju sveučilišta. Međutim, većina onih koji su o autonomiji govorili imali su za tu autonomiju dvostruka mjerila. Autonomija je, naime, nešto što se odnosi prvenstveno na slobodu istraživanja i na slobodu poučavanja unutar sveučilišta. Tu imamo ogromne mogućnosti. Dvostruka mjerila odnose se u prvom redu kada se govori o financijama na sveučilištu. Što znači autonomija sveučilišta kada se tiče njegovog financiranja? Tu nemamo pravi odgovor i tu se onda primjenjuju upravo ova dvostruka mjerila. Svaka autonomija u prvom redu pretpostavlja odgovornost.

Nakon rasprave završnu riječ dao je dr. **Herivoje Kraljević**, ministar znanosti i tehnologije. On je rekao da su obavljani razgovori sa svim dobavljačima, naročito velikim. Oni su voljni prići pregovorima o namirenju dugova. Svi, osim jednoga, spremni su otpisati kamate. Sa svima njima moguće je sklopiti takav ugovor da se neka njihova dugovanja prema državi prebiju s onim što je studentski centar dužan tim dobavljačima. Dakle, tih sredstava nema na poziciji Ministarstva znanosti i tehnologije. Ona će utjecati na nešto manji priliv sredstava u državni proračun na ime poreznih i drugih obveza tih tvrtki.

Nalaz revizije bio je dosta u javnosti prisutan. Što se tiče Studentskog centra u Zagrebu revizija je uočila niz nepravilnosti. Sumnja u razne prekršajne, a i kaznene odgovornosti je postojala. Financijska policija provela je istragu. Cijeli predmet upućen je i Državnom odvjetništvu. Oni su pokrenuli kriminalističku istragu koja je završena. Prijedlog je da se pokrene postupak protiv 8 osoba u Zagrebu vezano uz ono što se događalo u tom studentskom centru. I u Studentskom centru u Osijeku također je utvrđeno niz nepravilnosti. Tamo još nije provedena kriminalistička istraga, ali će također biti provedena. Te stvari idu sporo, ali one nemaju veze s ovim zakonom. Ovaj zakon ne treba regulirati nečiju krivičnu ili bilo kakvu odgovornost. On ima za cilj da se provede sanacija. U dva navrata je bio zahtjev da se provede stečaj, sudska ovrha u Studentskom centru u Osijeku. Te dvije firme koje su pokrenule ovrhu odustale su upravo zato jer je najavljeno da će biti provedena sanacija te da će im biti namireni dugovi. Prijetnja stečajem je stalno prisutna. Baš zato je i predloženo da zakon bude donesen po hitnom postupku.

Ovdje se ne radi o oduzimanju vlasništva. Ovdje se radi o namjeri da se stvari srede i konsolidiraju, a ne da se bilo kome nanese šteta. Bilo je

prigovora da je nekim ugovorima o subrogaciji nekim dobavljačima po svom nahođenju Ministarstvo podmirivalo dugove. Nije nekim dobavljačima, nego svim dobavljačima, prvenstveno onim najvećim. Ugovori o subrogaciji nisu protuzakoniti. Zašto podmirivanje direktno dobavljačima? Pa zbog lošeg iskustva. Prijetila je da se zatvori voda, jer je Vodovodu Studentski centar bio dužan oko pet milijuna kuna. Kada su ta sredstva bila dostavljena onda je Studentski centar vodovodu platio 500.000 kuna, a 4 i pol milijuna kuna utrošio je na neke druge potrebe.

Spomenuto je da je Ustavni sud donio odluku u vezi s kršenjem autonomije sveučilišta. Odluka je donesena 26. siječnja 2000. godine, dakle dan prije nego što je ova Vlada imenovana. I to ne zbog kršenja autonomije sveučilišta, nego zbog toga što je utvrdio da u zakonu neke odredbe nisu u skladu s autonomijom sveučilišta. U Ustavu piše da je autonomija sveučilišta u skladu sa zakonom. Dakle, ono što propisuje zakon je autonomija sveučilišta. Nije autonomija sveučilišta da se neki dio tog sveučilišta može vladati financijski nedisciplinirano.

Bilo je govora kako je u posebnim uvjetima djelovao Studentski centar u Osijeku. Taj studentski centar ima 9 % svih studenata u Hrvatskoj. Splitsko Sveučilište ima blizu 17 % u

državnom proračunu za Studentski centar u Osijeku bilo je u ovoj godini predviđeno i izvršeno 23 milijuna kuna, a za Studentski centar u Splitu 11 milijuna kuna. Dakle, obratni je odnos nego što je broj studenata. A Studentski centar u Splitu neprestano posluje bez ikakvih gubitaka. Po nalazu Državne revizije u Osijeku postoje sumnje u određena kršenja zakona s prodajom bonova s neevidentiranjem odgovarajućeg broja bonova, o upotrebi tih bonova na nezakonit način. Dakle, ima određenih stvari u koje se sumnja, što će se istražiti. Ali to nije stvar ovog zakona. Stvar ovog zakona je sanacija i dovođenje na zdrave noge dva od jedanaest studentskih centara. Svi rade po istim pravilima. Devet ih radi bez gubitaka, a ova dva proizvode gubitke, zaključio je dr. Hrvoje Kraljević.

Glasovanje

Predlagatelj je prihvatio sve amandmane Odbora za zakonodavstvo. Zastupnik Branislav Tušek povukao je svoj amandman. Potom su zastupnici većinom glasova sa 71 "za", 22 "protiv" i 3 "suzdržana" donijeli Zakon o sanaciji studentskih centara. Također većinom glasova sa 81 "za" i 14 "suzdržanih" donesen je zaključak kojeg je predložio Klub zastupnika HSLŠ-a.

A.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VLADI; PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O USTROJSTVU I DJELOKRUGU MINISTARSTAVA I DRŽAVNIH UPRAVNIH ORGANIZACIJA

Preraspodjela djelokruga upravnih tijela

Na sjednici u prosincu Hrvatski sabor je, među ostalim, imao na dnevnom redu izmjene i dopune Zakona o Vladi te Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija koje je Vlada predložila za donošenje hitnim postupkom (o navedenim zakonskim propisima provedena je objedinjena rasprava). Budući da već istječe rok za usuglašavanje Zakona o Vladi s promjenama Ustava te da nije sporno

da treba suziti nadležnosti Vladina Ureda za odnose s javnošću, zastupnici su pristali na to da se taj propis novelira hitnim postupkom, uz amandmanske korekcije nadležnih odbora. Međutim, nisu se složili s tim da se isti postupak primijeni i kod drugog zakonskog propisa, budući da predlagatelj nije iznio uvjerljive razloge za reorganizaciju državne uprave u sredini mandata.

Sudionici u raspravi su iznijeli niz primjedbi i zamjerki na predloženo prekrajanje djelokruga pojedinih ministarstava i cjepkanje nekih poslova na više sektora. Posebno su se usprotivili predloženom ukidanju Državne uprave za vode i razdvajanju poslova koje su dosad obavljala dva ministarstva. Iz navedenih razloga podržali su samo Prijedlog ovog zakona i uputili ga u drugo čitanje. Zahtijevaju da predlagatelj dotad

kvantificira koji se efekti očekuju od predloženih promjena.

O PRIJEDLOZIMA

... Zakona o Vladi

Predložene izmjene i dopune zastupnicima je obrazložio mr. **Miljenko Kovač**, zamjenik ministrice pravosuđa, uprave i lokalne samouprave. Napomenuo je, najprije, da je osnovna svrha noveliranja Zakona o Vladi - usklađivanje s odredbama Ustava RH, izmjena nadležnosti Ureda za odnose s javnošću i usklađivanje s odredbama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika. U nastavku je

Noveliran Zakon o Vladi; izmjene Zakona o državnoj upravi u drugo čitanje (o reorganizaciji državne uprave u drugom čitanju).

podsjetio na to da članci od 107. do 116. Ustava RH uređuju pitanja koja se odnose na Vladu RH. Sukladno tim odredbama Vladu čine predsjednik, jedan ili više potpredsjednika i ministri. Dopunom članka 3. postojećeg Zakona propisano je da bez odobrenja Vlade predsjednik i članovi Vlade ne mogu obavljati ni jednu drugu javnu ili profesionalnu dužnost.

Predloženom izmjenom članka 5. Zakona o Vladi predviđeno je da Vlada stupa na dužnost (započinje mandat) kad joj povjerenje iskaže većina svih zastupnika u Hrvatskom saboru. Propisano je, nadalje, da na temelju odluke Hrvatskog sabora o iskazivanju povjerenja, rješenje o imenovanju premijera donosi predsjednik Republike, uz supotpis predsjednika Hrvatskog sabora, a rješenje o imenovanju članova Vlade donosi predsjednik Vlade, uz supotpis predsjednika Hrvatskog sabora.

U slučaju izglasavanja nepovjerenja pojedinom članu Vlade predsjednik Vlade može predložiti Hrvatskom saboru novog. Izmjenom članka 6. Zakona o Vladi propisano je da je Hrvatski sabor dužan u roku 15 dana glasovati o povjerenju novopredloženo članu.

Po riječima mr. Kovača u Ustavu nema odredaba o podnošenju ostavke predsjednika i članova Vlade. To je pitanje sada uređeno Zakonom o Vladi, a predloženim izmjenama reguliralo bi se na nešto drugačiji način.

Naime, izmijenjenim člancima 8. i 9. tog Zakona predviđeno je da predsjednik Vlade podnosi ostavku Hrvatskom saboru, a pojedini članovi Vlade predsjedniku Vlade.

U slučaju pojedinačne ostavke člana Vlade rješenje o razrješenju donosi predsjednik Vlade, uz supotpis predsjednika Hrvatskog sabora, i o tome izvješćuje Hrvatski sabor.

Predlagatelj se posebno bavi Vladinim Uredom za odnose s javnošću u čijem su djelokrugu, prema sadašnjim odredbama, poslovi koji se odnose na provedbu zakona i drugih propisa u vezi s novinsko-nakladničkim poduzećima, uvozom inozemnih javnih glasila, izvozom domaćih glasila te poslovi akreditacije novinara. Prema odredbi članka 25. stavka 2. Zakona o Vladi Ured za odnose s javnošću obavlja upravno-pravne poslove iz područja javnog priopćavanja, poslove prijave tiska i vlasničke strukture te one vezane uz donošenje statuta javnih glasila. Predlagatelj smatra nespojivim da tijelo koje komunicira s javnošću o radu i politici Vlade istodobno obavlja i kontrolnu funkciju nad javnim glasilima, kaže Kovač. Stoga se predlaže da se ti poslovi brišu iz djelokruga Ureda za odnose s javnošću. Prema izmijenjenom stavku 2. članka 25. u njegovoj nadležnosti bili bi poslovi informiranja medija i javnosti o politici i aktivnostima Vlade, informiranja Vlade o sadržaju i stavovima medija i javnosti, te koordiniranje komunikacijske aktivnosti Vlade.

Zakon o Vladi usklađuje se s promjenama Ustava i odredbama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika; mijenja se nadležnost Ureda za odnose s javnošću.

Ponuđenim izmjenama predlaže se i terminološko usklađivanje Zakona o Vladi s odredbama Ustava RH, te usklađivanje sa Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika. Budući da je tim zakonom regulirano da su predstojnici i ravnatelji ureda, agencija i direkcija Vlade državni dužnosnici, predlagatelj sugerira da se iz Zakona o Vladi izostavi dio odredbe članka 26. prema kojoj su navedeni djelatnici dosad imali status državnih službenika.

Promjene u djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija

U drugom dijelu izlaganja mr. Kovač se osvrnuo na predložene izmjene i dopune Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Spomenuo je, najprije, da se predlaže ukidanje Državne uprave za vode, s tim da se poslovi iz njenog djelokruga prenesu u nadležnost Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, te Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo. U skladu s tim predlaže se i izmjena dosadašnjeg naziva tog Ministarstva u "Ministarstvo javnih radova, obnove i vodnog gospodarstva". Sadašnjim zakonom propisano je da su u djelokrugu spomenutog Ministarstva i poslovi evidencije i održavanja imovine Republike Hrvatske kojom neposredno raspolaže Vlada, te provedba odluka Vladinog Povjerenstva za upravljanje imovinom Republike Hrvatske. Budući da je za obavljanje navedenih poslova, temeljem odredbe članka 10. stavka 5. Zakona o Vladi RH ustrojen Ured za državnu imovinu, navedeni poslovi izostavljaju se iz djelokruga tog Ministarstva.

Prihvati li se prijedlog Vlade djelokrug Ministarstva vanjskih poslova proširio bi se poslovima protokola i ceremonijala za potrebe tog Ministarstva. U njegovoj nadležnosti bili bi i poslovi u svezi s ostvarivanjem olakšica, privilegija i imuniteta predstavnika drugih država i međunarodnih organizacija u Republici Hrvatskoj. Prema predloženim izmjenama Ministarstvo kulture bi ubuduće bilo nadležno i za poslove javnog priopćavanja koji su dosad bili u nadležnosti Vladinog Ureda za odnose s javnošću.

Vlada predlaže da se drugačije uredi i djelokrug Ministarstva pomorstva, prometa i veza (sukladno Zakonu o telekomunikacijama). To bi značilo da se iz njegovog djelokruga izuzmu poslovi koje prema Zakonu o telekomunikacijama obavlja Hrvatski zavod za telekomunikacije (riječ je o poslovima koji se odnose na međunarodnu koordinaciju uporabe radijskih frekvencija, uporabu radijskih frekvencija, izdavanje dozvola za radijske postaje domaćim i stranim osobama te kontrolu radiofrekvencijskog spektra) te oni koji su prema tom zakonu u nadležnosti

Vijeća za radio i televiziju (poslovi koji se odnose na emitiranje radijskih i televizijskih programa).

Po riječima mr. Kovača preuredio bi se i djelokrug Ministarstva poljoprivrede i šumarstva. Ono bi ubuduće dobilo i poslove komasacije koji su dosad bili u nadležnosti Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, a po svojoj naravi spadaju u resor poljoprivrede. Vlada smatra da bi se time omogućilo da se ti poslovi bolje obavljaju. Naime, donošenjem ovog Zakona osiguralo bi se da se na jednom mjestu, tj. u okviru djelokruga jednog tijela državne uprave, provodi sveukupna strategija poljoprivrednog razvitka. Mr. Kovač je na kraju spomenuo i njen prijedlog da se naziv spomenutog Ministarstva promijeni u "Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva".

RADNA TIJELA

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav te Odbor za zakonodavstvo razmotrili su oba zakonska prijedloga na zajedničkoj sjednici. Većinom glasova svojih članova predložili su Hrvatskom saboru da donese Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi RH u predloženom tekstu, uz određene amandmanske korekcije.

Na temelju odluke Hrvatskog sabora o iskazivanju povjerenja rješenje o imenovanju premijera donosi Predsjednik Republike, a o imenovanju članova Vlade predsjednik Vlade (u oba slučaja uz supotpis predsjednika Hrvatskog sabora).

Prema njihovu prijedlogu članak 6. Konačnog prijedloga tog zakona trebalo bi promijeniti, tako da glasi: "Tijekom trajanja mandata Vlade predsjednik Vlade će novog člana Vlade predstaviti na prvoj idućoj sjednici Hrvatskog sabora i zatražiti glasovanje o povjerenju tom članu. S obzirom na to da Hrvatski sabor ne donosi odluku povodom ostavke člana Vlade, članovi odbora smatraju da na rješenju o razrješenju nije potreban supotpis predsjednika Sabora (aman-

dman na čl.9). Predložili su, nadalje, usklađivanje odredbe članka 11. Konačnog prijedloga zakona, odnosno članka 15. postojećeg zakona, s ustavnim odredbama. Zalažu se, naime, za to da Vlada odlučuje dvotrećinskom većinom svih članova i kad nadležnim državnim tijelima predlaže pitanja u svezi s djelovanjem Oružanih snaga Republike Hrvatske izvan njezinih granica. Spomenimo i njihov amandman na članak 12. Konačnog prijedloga zakona, odnosno zahtjev za brisanje članka 25. postojećeg Zakona kojim je reguliran djelokrug Vladinih ureda za zakonodavstvo, za odnose s javnošću te za nacionalne manjine). Odbori smatraju da to pitanje ne treba regulirati zakonom, budući da je člankom 24. propisano da se rad Vladinih ureda detaljnije uređuje uredbom. Analogno tome predložili su i brisanje članka 13. Konačnog prijedloga zakona. Spomenimo i njihov amandman na članak 16. tog propisa čija je svrha usuglašavanje nazivlja u Zakonu s ustavnim odredbama. Riječ je, inače, o izmjeni članka 35. postojećeg Zakona prema kojem Vlada osigurava nazočnost svojih predstavnika na sjednicama Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, sukladno Poslovniku Hrvatskog sabora.

Odbori su u raspravi konstatirali da predlagatelj nije iznio dovoljno argumentirane razloge za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija hitnim postupkom, pa predlažu da se o njemu provede prvo čitanje. Smatraju, također, da tako značajna reorganizacija ustrojstva državne uprave tijekom mandata ne bi pridonijela njenom efikasnijem djelovanju.

Članovi spomenutih radnih tijela su u raspravi iznijeli niz načelnih i pojedinačnih primjedbi na predložena rješenja. U prvom redu smatraju da se poslovi vezani uz upravljanje i zaštitu voda, kao najvrednijeg resursa Republike Hrvatske, moraju obavljati u jednom ministarstvu ili organizaciji. Nadalje, predloženi djelokrug Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo držve neodgovarajućim jer će omogućiti raspolaganje značajnim resursima i financijskim sredstvima unutar jednog ministarstva. S obzirom na specifičan pojam "javnih radova" u pravnom sustavu Republike Hrvatske smatraju upitnim i djelokrug tog Ministarstva propisan postojećim Zakonom.

O djelokrugu Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, u svezi s obavljanjem poslova komasacije i inspekcijskog nadzora, zauzeta su različita stajališta, ovisno o tome promatra li se to pitanje s aspekta provođenja poljoprivredne reforme ili potrebe sveobuhvatnog obavljanja imovinsko-pravnih poslova u Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave. Osim toga, članovi odbora smatraju upitnim da Ministarstvo vanjskih poslova obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem olakšica, privilegija i imuniteta predstavnika drugih država i međunarodnih organizacija u Republici Hrvatskoj. Iz navedenih razloga drže da se ovaj Zakon ne može donijeti hitnim postupkom, već da o njemu treba provesti prvo čitanje (u skladu s tim predložili su zastupnicima donošenje posebnog zaključka). Sukladno svom stajalištu sugerirali su im da prihvate Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, a primjedbe i prijedloge iz rasprave prosljede predlagatelju.

Članovi Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav iz reda zastupnika HDZ-a izdvojili su mišljenje (sukladno članku 51. Poslovnika) jer smatraju da ovaj Zakon treba odbiti zbog neprihvatljivih rješenja.

RASPRAVA

Prije razmatranja Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi RH zastupnici su se, na inicijativu predsjednika Tomčića, dogovorili da će provesti objedinjenu raspravu u ovom i zakonskom prijedlogu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. **Dorica Nikolić (HSLŠ)** upozorila je da to možda neće biti izvedivo, jer je kod utvrđivanja dnevnog reda za oba zakonska prijedloga prihvaćena primjena hitnog postupka a sada Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav predlaže da ovaj posljednji ide u redovni postupak. Predsjednik **Tomčić** je na to konstatirao da se rasprava o ovim zakonskim aktima može objediniti, a prilikom izjašnjavanja da se izmjene Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija mogu prosljediti u drugo čitanje, ako tako odluči većina zastupnika.

Usljedio je uvodno izlaganje mr. **Miljenka Kovača**, zamjenika ministricke pravosuđa, uprave i lokalne samouprave. Nakon toga je **mr. Mato Arlović** obrazložio zastupnicima stajališta Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav te Odbora za zakonodavstvo, koji su predložene zakonske akte razmotrili na zajedničkoj sjednici, a potom su dobili riječ predstavnici klubova zastupnika.

Suziti ingerencije Vladina Ureda za odnose s javnošću

Po ocjeni Kluba zastupnika HSS-a nesporno je da Zakon o Vladi treba uskladiti s promjenama Ustava i suziti ingerencije Vladina Ureda za odnose s javnošću, izjavio je njihov glasnogovornik **Petar Žitnik**. Taj Ured ima vrlo važan zadatak na poboljšanju komunikacije između Vlade i cjelokupne javnosti, pogotovo u odnosu na medije i obratno. Međutim, u razvijenom demokratskom društvu tijela državne uprave ne smiju imati nikakvu kontrolnu funkciju nad medijima s kojima komuniciraju.

Nespojivo je da tijelo koje komunicira s javnošću o Vladinu radu i politici i istodobno obavlja i kontrolnu funkciju nad javnim glasilima. Stoga se upravni poslovi koji se odnose na javno priopćavanje izuzimaju iz djelokruga Vladinog Ureda za odnose s javnošću i prebacuju u Ministarstvo kulture.

Stoga novi tekst članka 25, po mišljenju zastupnika HSS-a, odgovara realnim potrebama. Smatraju, međutim, da je u članku 6. Konačnog prijedloga zakona predlagatelj trebao postaviti odredbu koja uređuje predstavljanje Vlade u Hrvatskom saboru ("ovako se može dogoditi da netko postane ministar a da ga zastupnici koji ga biraju, zapravo i ne vide"). Po njihovoj ocjeni izmjene ostalih članaka ovog propisa su u redu i dobrodošle, pa ih, stoga, podržavaju. Budući da se radi o jednom od temeljnih zakona koji je donesen u srpnju 1998. godine, da bi već u veljači 2000. bio temeljito noveliran, a i sada bi trebao pretrpjeti značajne

izmjene, Odbor za zakonodavstvo trebao bi u što kraćem roku utvrditi i izdati njegov pročišćeni tekst, kaže Žitnik.

Uz poslove prebaciti i sredstva

Po njegovim riječima promjene Zakona o Vladi reflektiraju se i na Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. I taj propis treba novelirati kako bi se djelovanje ministarstava bolje prilagodilo stvarnom stanju na terenu. Kako reče, njegovi stranački kolege upozoravaju na to da predloženim izmjenama nije predviđeno na transparentan način kako će Ministarstvo poljoprivrede financirati poslove komasacije koji se prebacuju u njegovu nadležnost (dosad su bili u djelokrugu Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave). Riječ je, kaže, o značajnim troškovima a u nedavno donesenom Državnom proračunu na stavci tog Ministarstva nisu predviđena sredstva za te namjene (planirana su na stavkama općinskih sudova).

Što se, pak, tiče ostalih članaka ovog propisa haesesovci nemaju posebnih primjedbi, jedino izražavaju rezervu glede prijedloga da se iz dosadašnjeg djelokruga Ministarstva pomorstva, prometa i veza izuzme obavljanje poslova koji se odnose na međunarodnu koordinaciju uporabe radijskih frekvencija, uporabu radijskih frekvencija, te izdavanje dozvola za radijske postaje. Zasad se ne žele o tome izjašnjavati, već će konkretnije primjedbe iznijeti u drugom čitanju ovog propisa. Načelno, inače, podržavaju oba zakonska prijedloga.

Prema navodima **Mladena Godeka**, Klub zastupnika HSLA-a će podržati predložene izmjene Zakona o Vladi jer su nužne radi usklađivanja s Ustavom. Drugo je pitanje, kaže, je li predlagatelj pronašao najsretnija rješenja. Primjerice, solucija koju nude odbori svojim amandmanom na članak 4. Konačnog prijedloga zakona bolje izražava ulogu i važnost Hrvatskog sabora nego prijedlog predlagatelja. Jednako kao i odbori zastupnici HSLA-a smatraju da nije nužan supotpis predsjednika Sabora za ostavku pojedinog člana Vlade (Hrvatski sabor raspravlja o izboru novog člana a ostavku samo prima na znanje).

Za razliku od odbora koji smatraju da bi se nadležnost i status Vladinih ureda mogli regulirati uredbom, haesesovci podržavaju prijedlog Vlade za izmjenu stavka 2. u članku 25. kojom se na nov način reguliraju kompetencije, položaj i djelokrug Ureda za odnose s javnošću (to zvuči mnogo snažnije ako je navedeno u Zakonu). No, bez obzira na sudbinu uloženi amandmana, Klub zastupnika HSLA-a će glasovati za ovaj zakon jer je u suštini nužan i pozitivan.

Predlagatelj nema jasnu koncepciju

Njegova stranačka kolegica **Dorica Nikolić** priopćila je da se haesesovci slažu s tim da zakon kojim se predviđa novo ustrojstvo više ministarstava te ukidanje Državne uprave za vode treba uputiti u redovnu proceduru (mijenjanje tog propisa hitnim postupkom, i to na polovici mandata, doista bi bilo ishitreno). Uputno je, kaže, zašto se ukida upravo ta Državna uprava, kad je voda svugdje u svijetu strateški resurs broj jedan. Naime, Vlada uopće nije obrazložila motive te promjene ni razloge zbog kojih se poslovi o kojima je riječ prebacuju u nadležnost dvaju mini-

Predlagatelj nije iznio dovoljno argumentirane razloge za hitnu promjenu djelokruga pojedinih ministarstava, ukidanje Državne uprave za vode i dr.

starstava. Po riječima zastupnice ovakvo poigravanje s nadležnošću nad vodama i vodnim gospodarstvom u HSLA-u smatraju vrlo neozbiljnim, pogotovo u sadašnjim okolnostima. Primjera radi spomenula je da su u drugim europskim zemljama vodno gospodarstvo, zaštita i eksploatacija voda najčešće u djelokrugu Ministarstva zaštite okoliša. Činjenica da se i u drugim sektorima neki poslovi dijele na više ministarstava svjedoči o tome da je ovaj zakon rađen bez nekog jasnog koncepta, konstatira zastupnica. Zbog toga se u Klubu zastupnika HSLA-a protive tome da ga se donese hitnim postupkom.

Razraditi integralnu politiku upravljanja vodama

Po riječima **Luke Bebića** Klub zastupnika HDZ-a podupire predložene izmjene i dopune Zakona o Vladi i amandmane što ih je podnio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Međutim, ponudene novele Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija nisu im prihvatljive pa predlažu da se ovaj zakon vrati predlagatelju na doradu. Dođe li do promjena u pogledu nadležnosti reorganizacije ministarstava to pitanje treba riješiti integralno i sveobuhvatno, tako da se zakonom uravnoteže odnosi i nadležnosti u ministarstvima i Vladi RH, napominje zastupnik.

Primjerice, sukladno okvirnoj direktivi EU o vodama treba razraditi integralnu politiku upravljanja vodama. Naime, voda nije komercijalni proizvod, nego jedan od

Predloženim izmjenama nije predviđeno na transparentan način kako će Ministarstvo poljoprivrede financirati poslove komasacije koji se prebacuju u njegovu nadležnost.

najbogatijih resursa Hrvatske, odnosno temelj i uvjet općeg razvitka, naglašava zastupnik. Vodno gospodarstvo je neeljivo i poslovi s tim u svezi ne mogu se cjepkati na više ministarstava. Uostalom, o potrebi integralnog upravljanja vodama i cjelovitim sustavom vodnog gospodarstva bilo je govora i na nedavno održanoj sjednici Hrvatskog vijeća za vode koje se, inače, zalaže za to da Hrvatske vode imaju izvorne javne prihode.

U nastavku je podsjetio na činjenicu da je dosadašnja organizacija Hrvatskih voda, odnosno Uprave za vode slijedila napatke EU, te da smo zbog postignutih rezultata u upravljanju vodama u Republici Hrvatskoj doživjeli mnoge pohvale iz zemalja EU. Stoga zastupnici HDZ-a ne smatraju da bi u toj oblasti nešto trebalo korjenito mijenjati. Drugim riječima, odluke o upravljanju i zaštiti vodnih resursa treba donositi na jednom mjestu, a poštivanjem zakona koji su na snazi neće doći do preklapanja nadležnosti.

Kritizirajući prijedlog predlagatelja kojim se dio poslova iz dosadašnjeg djelokruga Državne uprave za vode prebacuje u Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja a dio u Ministarstvo javnih radova, obnove i vodnog gospodarstva primijetio je da su tom, umjetno stvorenom Ministarstvu (formirao ga je HDZ) dane prevelike ovlasti i sredstva, a sada mu se još pridodaju i sredstva Hrvatskih voda.

Jačat će načela parlamentarizma

Nema sumnje, kaže **Damir Kajin**, glasnogovornik Kluba zastupnika IDS-a, da valja podržati usklađivanje Zakona o Vladi RH s promjenama Ustava. Zahvaljujući tome uloga predsjednika države i dalje će slabiti, a jačat će načela parlamentarizma. Logično je, naime, da predsjednik Vlade podnosi ostavku Hrvatskom saboru, a ne predsjedniku države, te da ministri podnose ostavke izravno premijeru, a ne zaobilazno preko predsjednika države, itd. Po mišljenju njegovih stranačkih kolega u članku 1. nije trebalo mijenjati riječ "potpredsjednici" u "jedan ili više potpredsjednika (umjesto toga trebalo je precizirati koliko potpredsjednika može biti u Vladi RH). Slažu se, inače, s tim da Ured za odnose s javnošću obavlja samo izvorne poslove, odnosno da informira medije i javnost o politici i aktivnostima Vlade, te da mu se oduzme svaka mogućnost nadzora nad medijima (kao i bilo kojem drugom izvršnom tijelu). Smeta ih, međutim, predložena formulacija

Zašto se ukida upravo Državna uprava za vode, kad je voda svugdje u svijetu strateški resurs broj jedan?

prema kojoj će taj ured koordinirati komunikacijske aktivnosti Vlade (postavlja se pitanje što se pod time podrazumijeva i u što bi se to moglo pretvoriti).

Po mišljenju zastupnika IDS-a nema smisla ni širiti krug državnih dužnosnika. Naime, predstojnici vladinih ureda, ravnatelji agencija i direkcija odnosno pročelnici službi dosad su imali status državnih službenika, a prema predloženom postali bi državni dužnosnici. Razumljivo je da uz taj status idu i prava, moć i sve ostalo što podrazumijeva pojam dužnosnika, kaže Kajin.

Prenio je i stajalište IDS-a da Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija treba ići u redovni postupak. Njihova je osnovna zamjerka da rješenja koja sadrži idu u pravcu daljnjeg jačanja središnje države, a oni se zalažu za decentralizaciju, odnosno za to da država dio ovlasti spusti na niže razine. Kako reče, od toga bi svi mogli imati koristi - i država (sav teren više ne bi bio koncentriran "na plećima ministara") i lokalne zajednice, jer bi imale uvjete za brži razvoj, a i građani, zbog lakšeg komuniciranja s "upravom".

Poslove Uprave za vode prenijeti na županije

Ni ideesovci nisu pobornici ukidanja Uprave za vode. Smatraju da to samo vodi koncentraciji moći i nemalih sredstava u rukama jednog ministarstva a moglo bi doći i do sukoba interesa između Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja te Ministarstva javnih radova, budući da nadležnosti nisu jasno razdijeljene. Pa i same Hrvatske vode protivle se takvoj praksi, iako i njih, kao izvanproračunski fond, valja uključiti u Proračun radi kontrole pozamašnih sredstava kojima gospodare. Ako se već ide na jednu ovakvu reorganizaciju, ideesovci se zalažu za to da se poslovi dosadašnje Uprave za vode u cijelosti prenesu na hrvatske županije, kaže Kajin. Na kraju je izjavio da njegovi stranački kolege podržavaju amandmane odbora.

Potaknut navodima zastupnika Kajina o hiperprodukciji zakona koje donosi Hrvatski sabor, najčešće hitnim postupkom, **dr. Zdenko Franić (SDP)** je primijetio da nije čudo da je Parlament zatrpan zakonima, kad je u tijeku proces približavanja Hrvatske euroatlaskim integracijama. Iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju proizlazi da će još oko tristotinjak zakonskih propisa trebati harmonizirati s EU. Slična je situacija, kaže, i na tehničkoj razini. Naime, Hrvatska mora usvojiti oko 15 tisuća normi da bi njeno gospodarstvo postalo sukladno s europskim. To znači da će Sabor, te upravna i strukovna tijela i u narednom razdoblju biti izloženi presiji da svoje zakonodavstvo i norme prilagode EU.

Argumentirati razloge za reorganizaciju

Potreba usklađivanja s Ustavom RH za Klub zastupnika SDP-a prihvatljiv je razlog za noveliranje Zakona o Vladi, izjavio je njihov glasnogovornik **Josip Leko**. Stoga će zastupnici SDP-a podržati predložene izmjene ovog zakona, zajedno s amandmanima što su ih podnijeli odbori. Po njihovu sudu, međutim, nije prihvatljiva odredba članka 13. Konačnog prijedloga zakona, odnosno izmjena stavka 2. članka 25. postojećeg Zakona. Nema sumnje, kaže Leko, da Vladin Ured za odnose s javnošću treba informirati medije i javnost o politici i aktivnostima Vlade te da nema pravo nadzora nad medijima i javnošću. Međutim, ne bi bilo prihvatljivo ni da informira Vladu o stajalištima javnosti (pojam javnosti nije zakonski definiran, kao ni to kako se utvrđuju stavovi te javnosti) kada bi i bilo utvrđeno kako se utvrđuju stavovi te javnosti. Kada bi to i bilo definirano, Ured ne bi mogao predstavljati i zastupati javnost naspram Vlade, kaže Leko.

U nastavku je informirao zastupnike da njihov Klub podržava sugestiju radnih tijela da se o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija provede prvo čitanje. Konstatirao je da bi taj zakonski prijedlog, da je ponuđen ranije ili na početku mandata, vrlo lako dobio podršku većine zastupnika. Međutim, predlagatelj nije obrazložio stvarne razloge za reorganizaciju državne uprave u polovici mandata. Stoga bi do drugog čitanja ovog propisa trebalo kvantificirati i barem naznačiti koji se efekti očekuju od predloženih promjena.

Zašto je Vlada čekala posljednji trenutak

Na početku svog izlaganja **Jadranka Kosor (HDZ)** je primijetila da je prijedloge za hitno donošenje oba zakonska prijedloga predlagatelj popratio gotovo identičnim obrazloženjem. Postavlja se logično pitanje zašto je Vlada čekala gotovo posljednji dan ustavnog roka predviđenog za redovno zasjedanje Sabora u 2001. godini, da bi predložila za raspravu i donošenje izmjene zakona kojim je regulirano njeno ustrojstvo i način

rada. Zastupnica nije zadovoljno ni načinom na koji su obrazloženi razlozi za njihovo donošenje hitnim postupkom. Naime, u obrazloženju predlagatelja navodi se da je nužnost uređenja ustroja Vlade RH, radi omogućavanja redovnog funkcioniranja tijela državne vlasti, dostatan imperativ za hitni postupak.

Zakon o djelokrugu ministarstava trebalo bi, zbog neprihvatljivih rješenja, vratiti predlagatelju na doradu.

Sudeći po formulaciji odredbe članka 4., koja nalaže Hrvatskom saboru da u roku 15 dana glasuje o povjerenju novopredloženog člana Vlade, Vlada se, izgleda, ne može otarasiti osjećaja nadmoći nad Saborom, konstatira zastupnica. O tome, kaže, najbolje svjedoči inflacija zakona koje nam šalje hitnim postupkom, brojni zaključci Sabora koji su ostali mrtvo slovo na papiru, itd. Na kraju osvrta na predložene izmjene Zakona o Vladi napomenula je da podržava sve amandmane Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav te Odbora za zakonodavstvo. Pojasnila je, također, da ne može poduprijeti ovako koncipirane izmjene i dopune Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, niti u prvom čitanju, i to iz više razloga. U prvom redu predlagatelj nije razjasnio zašto se ukida Državna uprava za vode, odnosno što nije dobro funkcioniralo u njenom dosadašnjem radu. Nije naveo ni što će se poboljšati podjelom navedenih poslova na dva ministarstva. Nije logično, kaže, da Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja obavlja upravne i druge poslove u svezi sa zaštitom voda, dok bi upravljanje vodama i vodoopskrbnim sustavom, izrada propisa, itd. bili u djelokrugu Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo.

Odluke o upravljanju vodama i cjelovitim sustavom vodnog gospodarstva, kao i o zaštiti vodnih resursa, treba donositi na jednom mjestu.

Izrazivši bojazan da bi to moglo proizvesti kaos u tom sektoru, zastupnica je zaključila da se radi o koncentraciji moći u jednom

ministarstvu ili, kako reče, u rukama jednog čovjeka.

Mirjana Didović (SDP) ocjenjuje pozitivnom što se predloženim zakonskim promjenama poslovi javnog priopćavanja ili, šire rečeno, informiranja i medija, prebacuju u nadležnost Ministarstva kulture, dok u djelokrugu Vladinog Ureda za odnose s javnošću ostaju primarni poslovi komunikacije, odnosno prezentiranja novinarima i medijskoj javnosti svih poteza i odluka Vlade. To nije samo temeljna zadaća odnosa s javnošću u suvremenim demokracijama, nego je u skladu i s našim zakonskim propisima te člankom 38. Ustava RH, ističe zastupnica. Po njenom mišljenju predloženim se primjereno reducira i dio poslova s područja telekomunikacija koji su dosad bili u nadležnosti Ministarstva pomorstva, prometa i veza. Naime, to Ministarstvo primarno brine o tehničkoj strani informiranja a informiranje je u prvom redu pitanje političke kulture i sposobnosti demokracije da građanima omogućí ostvarenje njihovih temeljnih prava, naglasila je.

U zaključnom dijelu izlaganja napomenula je da će glasovati za ponudene zakonske prijedloge Vlade jer procjenjuje da će se, uz ovakve zakonske pretpostavke, područje informiranja moći bolje urediti nego što je to slučaj danas. To se posebno odnosi na pitanja vlasničke strukture medija, dodjele koncesija s jasnim programskim zahtjevima, što pretpostavlja i provedbu revizije radijskih i televizijskih koncesija koje su već dodijeljene, provođenja stručnog nadzora emitiranog programa, itd.

Osnovati Ured za iseljeništvo i hrvatske manjine

Poduprijevši prijedlog nadležnih odbora da se ide na redovni postupak donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, **mr. Ivo Škrabalo (HSL)** je konstatirao da obrazloženja predlagatelja nisu uvjerljiva, niti kad je riječ o sadržaju promjena, niti o potrebi njihova hitnog donošenja. Ne bi bilo loše, kaže, da se i Zakon o Vladi novelira redovnim postupkom, ali to nije moguće jer već istječe rok za usuglašavanje s novim ustavnim odredbama (čudi ga što to nije ranije

napravljeno). Podržava, inače, stajališta odbora i Kluba zastupnika HSLS-a, kao i ostalih sudionika u raspravi koji se protive cjepkanju poslova koje je dosad obavljala Državna uprava za vode na ekološki i ekonomski aspekt voda. Logično je da

***Logično je da predsjednik
Vlade podnosi ostavku
Hrvatskom saboru, a ne
predsjedniku države, te da
ministri podnose ostavke
izravno premijeru.***

administrativna podjela jednog nacionalnog bogatstva, koje postaje sve važnije u okolnostima ekološke ugroženosti planete, izaziva birokratske rivalitete, kaže zastupnik.

U zaključnom dijelu izlaganja podsjetio je na to da u Vladi već dugo ne postoji ured ili jedna prepoznatljiva adresa na koju bi se mogli obraćati hrvatski iseljenici ili pripadnici hrvatskih manjina u inozemstvu. Doduše, Hrvatska matica iseljenika puno radi na kontaktima s hrvatskim manjinama, ali ona nije državno tijelo i nema prave ingerencije. Dobro funkcionira i poseban odjel u okviru Ministarstva vanjskih poslova, ali on je više okrenut zaštiti pojedinih pripadnika hrvatskog naroda u inozemstvu i teško može koordinirati napore unutar zemlje, kaže zastupnik. Zbog toga je predložio da se, po uzoru na neke susjedne zemlje (npr. Mađarsku) pri Vladi RH oformi poseban ured koji bi, u skladu s ustavnim obvezom iz članka 10. stavka 2. Ustava RH, brinuo o dijelovima hrvatskog naroda u drugim državama. U skladu s tim podnio je amandman za dopunu članaka 11. i 13. Konačnog prijedloga zakona, odnosno 24. i 25. postojećeg Zakona. Navedenim amandmanima preciziralo bi se da "Ured za iseljništvo i hrvatske manjine" obavlja stručne i druge poslove u vezi s ostvarivanjem utvrđene politike osobite skrbi i zaštite dijelova hrvatskog naroda u drugim državama, kao i poslove koji se odnose na uspostavljanje, održavanje i promicanje veza s hrvatskim iseljenicima i manjinama, kao i s njihovim udruagama u drugim državama.

Zastupnik je izrazio uvjerenje da će ubuduće trebati stvoriti jednu zakladu za financiranje raznih projekata koji pomažu pripadnicima hrvatskog

naroda u susjednim državama (to ne moraju biti samo manjine nego i hrvatski narod u BiH prema kojem Hrvatska ima svoje obveze. Ta bi se zaklada financirala proračunskim novcem, ali bi mogla prikupljati sredstva i iz drugih izvora.

Komasacijska komisija prebacuje se iz jednog ministarstva u drugo. Sada se predviđa da bude u Ministarstvu poljoprivrede no bitno je da dođe do izražaja i da se osiguraju sredstava iz proračuna da ne bi ulazak u EU seljak snosio na svojim leđima.

Ante Beljo (HDZ) kaže da sada treba donijeti zakon o tome tko će odlučivati i dodjeljivati novac nakon što se bez znanja hrvatske javnosti odlučilo kako će se trošiti novac (proračun). U čitavoj ovoj brzini donošenja ovih zakona još nedostaje ugovor s MMF-om da bi sve kockice bile raspoređene, rekao je. Što se tiče ovog konkretnog zakona sada znamo da je Ministarstvo za javne radove najmoćnije ministarstvo i da o svemu odlučuje, o novcu usmjerenom prema razvoju Hrvatske, dok će ministarstva zdravstva i socijalne skrbi muku mučiti da sastave kraj s krajem.

Ministarstvu vanjskih poslova se daje još više posla, da vodi brigu o protokolu i ceremonijalu, a ne obavlja svoju dužnost prema povratnicima iz iseljeničtva, a Ministarstvu kulture poslove na području informiranja za ono što se pokazalo s filmom "Oluja nad krajinom" i promocija tog filma u svijetu dobro govore kako će informirati domaću i svjetsku javnost, rekao je zastupnik. Vrlo važnim smatra da se zna koliko će ljudi s ovim zakonskim promjenama ostati bez posla (tako je bilo i s ukidanjem Financijske policije i drugih ureda) i to oni koji nekima nisu po volji.

**Razmisliti o nezavisnom tijelu
za radiološku i nuklearnu
sigurnost**

Dr. Zdenko Franić (SDP) pridružio se predgovornicima koji se zalažu da upravne i druge funkcije Državne uprave za vode ostanu objedinjene unutar jedne organizacije. Staro je pravilo, veli zastupnik, da ono što dobro funkcionira ne treba mijenjati. Čak su neki iz EZ i tranzicijskih zemalja došli studirati naša iskustva što se tiče upravljanja vodama, naveo je zastupnik a zatim glavninu svoje rasprave usmjerio na poslove zaštite od zračenja i nuklearnu sigurnost. U

tom okviru naglasio je da danas imamo dva tijela koja se bave tim pitanjima - u Ministarstvu zdravstva je Hrvatski zavod za zaštitu od zračenja i u Ministarstvu gospodarstva Odjel za nuklearnu sigurnost - i tu dolazi do sukoba interesa koji je prepoznala i Međunarodna agencija za atomsku energiju i EU (zatraženo da to riješimo).

***Ukidanje Uprave za vode vodi
koncentraciji moći i sredstava
u rukama jednog ministarstva,
a moglo bi doći i do sukoba
interesa.***

Stoga bi do drugog čitanja zakona o ustrojstvu trebalo razmisliti o uspostavi jednog nezavisnog tijela državne uprave koji će se baviti radiološkom i nuklearnom sigurnošću, rekao je, među ostalim zastupnik podsjećajući i na obveze iz tog područja koje je preuzela Vlada RH potpisujući određene međunarodne dokumente. Zatražio je i da se pooštre mjere za provedbu dozimetrije zračenja jer da se oko 10.000 ljudi u svakodnevnom radu susreće s radioaktivnim zračenjem.

Mr. Mato Arlović (SDP) je rekao da se sva pitanja ne mogu riješiti izmjenama i dopunama zakona i da ove primjedbe samo pokazuju da je ispravno bilo tražiti dva čitanja za ovaj zakon. Do drugog čitanja može se raspraviti i o pitanjima o kojima je govorio predgovornik no ima još pitanja koja se možda propustom (puno se radilo) nisu uspjela riješiti pa je primjerice, u zakonskom prijedlogu o Vladi RH ostalo rješenje da djelokrug potpredsjednika Vlade uređuje (utvrđuje) predsjednik RH pa bi to trebalo ispraviti (zastupnik će podnijeti amandman), rekao je.

Miroslav Korenika (SDP) pita koji su ciljevi promjena zakona o ustrojstvu jer trebali bi biti učinkovitost, racionalnost i bolji financijski učinci no do racionalnosti sasvim neće doći, boji se zastupnik, jer se povećava broj državnih dužnosnika. Zatim, trebalo bi ići obuhvatnije u ove izmjene jer primjerice, često dolazi do sukoba nadležnosti (MUP i Ministarstvo prometa), a čini mu se da i nije baš najbolje rješenje da se u jednom ministarstvu, Ministarstvu za javne radove, koncentriraju tako velika sredstva. Stoga bi taj zakon trebao ići u drugo čitanje, založio se zastupnik.

Jadranka Kosor složila se s većinom onoga što je predgovornik iznio jer da je i ona u svojoj raspravi na neki način govorila o povećanju broja dužnosnika. Kako je sada predložio redovnu proceduru za ovaj zakonski prijedlog nije jasno zašto nije podržan takav prijedlog Kluba zastupnika HDZ-a, premda ni sada nije kasno nakon što su takav prijedlog dali odbori. **Miroslav Korenika** je odgovorio da nije sudjelovao o glasovanju u vezi s hitnim postupkom za spomenuti zakon.

Smanjena mogućnost kontrole trošenja sredstava

Mario Kovač (HSL) drži da bi bilo oportuno ukazati na neke nelogičnosti pa i neracionalnosti u predloženom preustroju ministarstava i državnih upravnih organizacija. Naime, Ministarstvo javnih radova kontrolirat će, prema predloženom, veliku većinu kapitalnih projekata u zemlji i pod njegovim nadzorom gradit će se autoceste, obavljati obnova, investicije u vodnom gospodarstvu, stanogradnja itd. Kako je otvorena mogućnost da Vlada vlastitom odlukom preraspodijeli jedan posto proračunskih sredstava (oko 770 milijuna kuna) i usmjeri ih

Sudeći po formulaciji odredbe koja nalaže Hrvatskom saboru da u roku 15 dana glasuje o povjerenju novopredloženom članu Vlade, Vlada se, izgleda, ne može otarasiti osjećaja nadmoći nad Saborom.

u različite reformske projekte tko garantira da dio tih sredstava neće biti utrošen na kapitalne objekte, što bi opet bilo u djelokrugu ovog mamutskog Ministarstva, rekao je zastupnik.

Smanjena je i mogućnost kontrole utroška sredstava od Hrvatskog sabora, ukazao je dalje zastupnik rekavši da to znači i mogućnost donošenja odluka o velikim investicijama sukladno pogodnosti pojedinoj političkoj (interesnoj) skupini. S tim u vezi naveo je "mističnost" utroška sredstava Hrvatskih cesta i Hrvatskih autocesta jer je zastupnik u odgovoru na svoje zastupničko pitanje o potrošnji sredstava za rekonstrukciju ceste D1 dobio bitno različite podatke od

iskazanih u raspravi o izvršenju proračuna. To je jasan dokaz o netransparentnosti utroška sredstava, rekao je, dodajući da iskustva iz ne tako daleke prošlosti govore kako je u pojedinim socijalističkim zemljama dolazilo do ovakve koncentracije moći i građenja velebnih građevina s odlukama iz jednog centra. A trebalo bi se sjetiti našeg deklariranog opredjeljenja za decentralizaciju što demantira ovakva financijska centralizacija, naglasio je složivši se da se ovaj zakon razmatra u redovnoj proceduri.

Baltazar Jalšovec (HSL) istaknuo je prisutnost problema komasacije koja se u desetak godina nije pomakla s mjesta, a Komasacijska komisija prebacuje se iz jednog ministarstva u drugo. Sada se predviđa da bude u Ministarstvu poljoprivrede no bitno je da dođe do izražaja i da se osiguraju

Uz ovakve zakonske pretpostavke područje informiranja moći će se bolje urediti nego što je to slučaj danas.

sredstava iz proračuna da ne bi ulazak u EU seljak snosio na svojim leđima, rekao je, među ostalim, naglašavajući značenje i korisnost komasacije koju su provele gotovo sve europske zemlje. Dodao je da s nama i nije tako tragična situacija jer da je europski prosjek površine po gospodarstvu oko 18 hektara a kod nas 2,8 (u Austriji pet hektara).

Dr. **Jure Radić (HDZ)** podržava redovnu proceduru za ove zakone kako bi se detaljno raspravilo i pripremilo sve što je potrebno za ustroj Vlade. Zauzima se da se ovi zakoni donesu uz što višu suglasnost kako bi ubuduće kod promjene vlasti bilo što manje razloga za njihovo mijenjanje jer u stabilnim demo-

Pri Vladi RH trebalo bi oformiti poseban Ured za iseljenišvo i hrvatske manjine u drugim državama.

kracijama nastoje se izgraditi sustavi koji dugo traju, rekao je.

Naša administracija je nabujala i imamo pretjerani broj ministarstava (19) i ureda (20) dok primjerice SAD ima manje od deset ministarstava, upozorio je. Stoga bi ove promjene trebale biti trajnije u smislu racio-

nalizacije odnosno prema smanjivanju nepotrebnih troškova a radnu snagu usmjeriti tamo gdje se proizvodi.

Smatra da se jedna od temeljnih predloženih promjena odnosi na Hrvatsku upravu za vode koja se dosad selila po državnoj upravi, loptali smo se s njom, a za koju se sada predlaže da dijelom ide u Ministarstvo za javne radove a dijelom u Ministarstvo okoliša, a ima toliko različitih ureda koje uopće ne diramo, upozorio je. Naglašavajući da je voda jedno od najvećih bogatstava jedne države a Hrvatska njome obiluje, zato to bogatstvo, smatra, treba čuvati i ispravno s njim gospodariti što je zadaća ove Uprave. Stoga je važno pravilno "smjestiti" tu funkciju državne uprave, upozorava.

Što se tiče nadzora nad tim institucijama on je izvan Sabora i to je greška jer se odričemo mogućnosti da kao Sabor sudjelovanjem u nadzornim odborima itd. imamo potrebnu kontrolu. Klub zastupnika HDZ-a predložit će promjenu na način da Sabor izravnim sudjelovanjem u nadzornim odborima preuzme veću kontrolu nad tim novoformiranim institucijama, rekao je na kraju.

Darinka Orel (HSL) je u replici konstatirala, kaže ne zna po koji put, da postoji kolektivna amnezija HDZ-a jer, kad se govori o broju ministarstava i uprava bilo bi dobro podsjetiti koliko ih je bilo u deset godina vladavine HDZ-a. Dr. **Jure Radić** je odgovorio da je bilo takvih problema i za vrijeme HDZ-a i da on nije rekao da je sve bilo dobro, već da nije dobro da administracija buja, jer je za 20 posto veća nego prije dvije godine.

Zatim je rasprava bila zaključena.

Glasovanje

Većinom glasova (76 za, 26 protiv, jedan suzdržan) prihvaćen je prijedlog Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav i donesen zaključak da je o Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija provedeno prvo čitanje. **Većinom glasova (77 "za", 26 "protiv", jedan "suzdržan") prihvaćen je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputit će se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga ovog zakona.**

Prije glasovanja o Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Republike Hrvatske zamjenik ministrice pravosuđa **Miljenko Kovač** izjasnio se o podnesenim amandmanima Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav i Odbora za zakonodavstvo i prihvaćajući ih, zahvalio je podnositeljima amandmana što su time sadržajno i stilski poboljšali tekst. Ovdje treba

reći da prihvaćanje amandmana nije išlo "jednostavno" jer je Miljenko Kovač u ime predlagatelja zakona odbio amandman 4. spomenutih odbora (odnosi se na Vladin Ured za zakonodavstvo, Ured za odnose s javnošću i Ured za nacionalne manjine) no zastupnici su ga prihvatili glasovanjem pa je u nastavku prihvatilo i ostale amandmane. Vlada nije prihvatila amandmane (dva) zastu-

pnika mr. **Ive Škrabala** no nakon njegovog obrazloženja prihvatili su ih zastupnici većinom glasova.

Zatim je **jednoglasno (97 "za") donesen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Republike Hrvatske u tekstu kako ga je predložio predlagatelj zajedno s prihvaćenim amandmanima.**

M.Ko; Đ.K.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O BRDSKO-PLANINSKIM PODRUČJIMA

Zakon o brizi i skrbi o brdsko-planinskim područjima

U ožujku lani sličan zakonski prijedlog u prvom čitanju (podnositelji: Dragutin Vrus i Vladimir Šepčić) **jednoglasno** su podržali zastupnici Sabora, ali u poslovničkom roku od šest mjeseci nije podnesen **Konačni prijedlog zakona**, pa sada, iz formalnih razloga to nije moguće. Zato je Klub zastupnika SDP-a dostavio Prijedlog i **Konačni prijedlog zakona o brdsko-planinskim područjima** kojim se predlaže niz poticajnih mjera za ostanak stanovništva na tim područjima, poticanje ulaganja u nove gospodarske djelatnosti, reinvestiranje i investiranje u postojeće, vraćanje lokalnom stanovništvu "tradicionalnih prava" kao npr. ubiranje šumskih plodova, ispaše stoke itd.

U kraćoj raspravi zastupnici su pozdravili namjeru zakona, ali iznijeli i niz primjedbi i prijedloga - od toga da se slažu kako problematiku brdsko-planinskih područja treba rješavati posebnim zakonom sve do ideje o usklađivanju predloženog zakona s još nekoliko zakona, a napose Nacionalnim programom demografske obnove. Pozdravljen je trud predlagatelja ali mu je istodobno sugerirano da s obzirom na iznesene primjedbe i amandmane **povuče prijedlog o hitnom postupku i Prijedlog uputi u drugo, odnosno**

treće čitanje. Kažimo još da se o zakonskom prijedlogu **nije glasovalo već je predstavnik predlagatelja izvijestio zastupnike da će proanalizirati sve ideje, sugestije i prijedloge u svezi sa zakonom i potom donijeti odluku kako dalje.**

O PRIJEDLOGU

Ovim se zakonom predlaže uvođenje niza poticajnih mjera za ostanak stanovništva na brdsko-planinskim područjima, poticanje ulaganja u nove gospodarske djelatnosti ali i reinvestiranje i investiranje u postojeće. Uz to, ponovno se lokalnom stanovništvu vraćaju "tradicionalna prava" kao npr. pravo ubiranja šumskih plodova, ispaše stoke itd.

U nastavku osvrćemo se na neke od predloženih odredbi ovog zakonskog prijedloga. Tako se uređuje što se u smislu ovog zakona podrazumijeva kao brdsko-planinsko područje i utvrđuju se brdsko-planinska područja posebne državne skrbi u dvije skupine. U prvu skupinu ulaze jedinice lokalne samouprave koje imaju negativan prirodni prirast stanovništva, nižu stopu gospodarskog rasta i razvoja, veću stopu nezaposlenosti i niži standard stanovništva od prosjeka na razini države,

niži stupanj izgrađenosti i opremljenosti krupnom i komunalnom infrastrukturom, te javnih službi. Drugu skupinu čine ostale jedinice lokalne samouprave čije stanovništvo zbog nepovoljnog djelovanja klimatskih i drugih prirodnih sila, ima otežane i skuplje uvjete življenja od ostalog stanovništva u RH, a odluku o tome u koju skupinu ulazi pojedina jedinica lokalne samouprave donosila bi Vlada RH.

Republika Hrvatska će posebnim mjerama poticati opstanak i naseljavanje pučanstva na tim područjima. Tako bi, kako proizlazi iz jedne od predloženih odredbi, obitelj s prebivalištem u brdsko-planinskom području iz prve skupine imala pravo ubrati i pripremiti 10 m³, a iz druge skupine 5 m³ drveta za ogrjev bez plaćanja naknade po programu i rasporedu "Hrvatskih šuma". Tu je i pravo na ubiranje šumskih plodova bez naknade (osoba starija od 16 godina), pravo ispaše, kosidbe livada i pašnjaka u državnom vlasništvu i vlasništvu jedinica lokalne i područne samouprave bez naknade, na površinama koje će dodijeliti vlasnik. Utvrđuju se povlastice za razvitak gospodarskih djelatnosti putem poreznih i carinskih olakšica, te određuju mjere za poticaj ulaganja. Spomenimo tako prijedlog da se poreznom obvezniku s

prebivalištem u prvoj skupini umanjiti porez na dohodak, na dobit i na promet nekretnina za 50 posto odnosno za 20 posto poreznom obvezniku s prebivalištem u drugoj skupini. Tu je i prijedlog da se za provođenje ovoga Zakona u proračunu Republike Hrvatske osigura 75 posto sredstava, odnosno 25 posto u proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupro je donošenje ovoga Zakona, a na tekst Konačnog prijedloga zakona podnio više amandmana od kojih se u većini slučajeva uređuje izričaj nekih od predloženih odredbi. Uz amandmane Odbor je predložio o predlagatelju da ponovno razmotri neke od odredbi ovoga zakona pa tako npr. da u članku 3. ili u prijelaznim odredbama utvrdi rok u kojem Vlada treba donijeti odluke o razvrstavanju općina i gradova u skupine, odnosno u kojem roku njihova predstavnička tijela mogu podnijeti prijedlog. U članku 4. ili prijelaznim odredbama valja utvrditi: tko, kojim aktom i u kojem roku donosi posebne poticajne mjere, a u članku 16. preispitati mogućnost da se predviđena olakšica odnosi i na uvoz riblje mlađi za djelatnost ribnjicarstva odnosno pčelinjih matice u pčelarstvu, jer se te djelatnosti odnosno proizvodi smatraju poljoprivrednim. Odbor je predložio Saboru da ovlasti svoju Stručnu službu da obavi redakciju teksta ovoga Zakona prije njegove objave u "Narodnim novinama", te naglašava kako je nužno uskladiti izričaje jer se u istom značenju rabe različiti pojmovni sklopovi.

AMANDMANI

Predlagatelj (**Klub zastupnika SDP-a**) podnio je četiri amandmana. Amandmanskim intervencijom u članku 6. stavku 1. Klub predlaže da se riječi "sa stalnim prebivalištem" zamijene riječima "koja ima prebivalište i boravi", uz obrazloženje da se tako ujednačuje izričaj s drugim propisima.

Novim člankom (9a), Klub je predložio da obitelji s prebivalištem u

jedinicama lokalne samouprave na brdsko-planinskom području, koje su uvele porez na neobrađeno poljoprivredno zemljište, ima pravo na novčani poticaj po hektaru ako počne obrađivati neobrađeno poljoprivredno zemljište u svom vlasništvu. Vlada bi utvrdila iznos poticaja i mjerila za provođenje. Klub vjeruje da će uvođenjem novog poreza u općinama i gradovima u brdsko-planinskim područjima na neobrađeno zemljište uz ovaj poticaj pridonijeti razvoju stočarstva, voćarstva i poljoprivrede u cjelini na tim područjima.

Dodavanjem nove glave IV. Prijelazne i završne odredbe zapravo se određuju rokovi donošenja pojedinih odluka i programa iz ovog Zakona, a amandmanskim intervencijom u članku 22. preciznije određuju izvori sredstava za provođenje ovoga Zakona. Klub, naime, predlaže da se za provođenje Zakona sredstva osiguravaju u Fondu za regionalni razvoj RH, Fondu za razvoj i zapošljavanje te iz sredstava namijenjenih poticanju razvoja obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva i poljoprivrede.

Dodavanjem stavka 1. u članku 7. **Klub zastupnika HSS-a** predložio je da kod dodjeljivanja koncesije za iskorištavanje prirodnih bogatstava na brdsko-planinskom području prednost imaju fizičke i pravne osobe sa sjedištem u jedinici lokalne samouprave na brdsko-planinskom području. Ovakav je prijedlog doprinos zadržavanju mladih u krajevima u kojima je naseljenost najmanja u Hrvatskoj, zaključuje Klub zastupnika HSS-a.

U Gorskom kotaru veliki broj crnogoričnih vrsta drveća nalazi se u zadnjim stupnjevima oštećenja, što svakako mora poslužiti kao dodatno mjerilo za određivanje karaktera brdsko-planinskog područja od posebne državne skrbi, upozorio je **mr. Ivo Škrabalo (HSL)**. Stoga amandmanski intervenira u članku 3. dodavanjem nove alineje koja glasi: "znatna oštećenja šumskih ekosustava zbog djelovanja kiselih kiša".

U brdsko-planinskim područjima pravne osobe i građani koji obavljaju prodaju drvnih sortimenata kao proizvođača iskorištavanja šuma plaćaju šumski doprinos u visini 12,5 posto od prodajne cijene proizvoda, smisao je drugog njegovog amandmanskog zahtjeva. Obrazloženje - polazeći od ideje da se za razvoj brdsko-planinskog područja prven-

stveno upotrijebi bogatstvo lokalnih resursa, predloženi iznos šumskoga doprinosa može primjereno pomoći ostvarenju svrhe ovoga zakona.

S obzirom na vrlo niski prihod po stanovniku u jedinicama lokalne samouprave s brdsko-planinskih područja (često manji od 2000,00 kuna) ne može se očekivati da one snose četvrtinu sredstava za provođenje zakona kojemu je svrha, među ostalim, i niveliranje dohotka po glavi stanovnika s ostalim područjima u Hrvatskoj, upozorava zastupnik Škrabalo. Predlaže zato da se za provođenje ovoga zakona umjesto predloženih 75 posto u proračunu RH osigura 80 posto, a 20 posto u proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a ne 25 posto kako sugerira predlagatelj zakona.

U nastavku upozoravamo na amandmane zastupnika **Branislava Tuška (SDP)**. Brdsko-planinska područja, prema svim pokazateljima bilježe u odnosu na ostala područja i regije RH snažno zaostajanje u broju mladih visokoobrazovanih stručnjaka različitih struka i zanimanja. Iz tog razloga zastupnik Tušek predlaže dodatnu, odnosno posebnu poticajnu mjeru za stipendiranje i povratak, nakon okončanja studija, studenata s prebivalištem u brdsko-planinskim područjima (uz određene uvjete osiguravanje stipendije).

Sva iskustva govore, bez ljudi - posebice visoko obrazovanih - nije moguće govoriti o bržem gospodarskom razvitku, o novim tehnologijama ili novim tehnološkim znanjima koja su od izuzetne važnosti za razvoj brdsko-planinskog područja. Stoga rješavanje odgovarajućeg stambenog pitanja može djelovati poticajno i stimulativno na dolazak i nezaposlenih visokoobrazovanih ljudi u brdsko-planinskim područjima, naglašava Tušek i u tom smislu amandmanski intervenira predlažući novi članak 16.

Jednako tako smatra da je, uz oslobađanje carina na uvoz poljoprivredne opreme i strojeva, potrebno uvesti i carinske povlastice, odnosno poticaje za one gospodarstvenike koji žele razvijati svoje gospodarske potencijale s novom tehnologijom, odnosno novim strojevima i novom tehnološkom opremom. To je ujedno i smisao njegovog amandmanskog prijedloga u članku 17.

RASPRAVA

U ime predlagatelja o predloženom je zakonu govorio **Dragutin Vrus (SDP)**. On je u kraćem izlaganju podsjetio da je ovaj zakon već bio na prvom čitanju u Hrvatskome saboru (30. ožujka 2001. godine o čemu smo pisali u broju 297, od 9. svibnja na stranama 44 do 47 pod naslovom: "Poticajne mjere i vraćanje "tradicionalnih" prava"), ali iz nekih formalnih razloga nije u predviđenom roku od šest mjeseci pripremljeno drugo čitanje. Sada ovaj zakonski prijedlog hitnim postupkom dolazi u Hrvatski sabor, uređen i prilagođen prema već prije obavljenoj raspravi, kazao je Vrus.

Objašnjavajući razloge zbog kojih bi valjalo donijeti ovaj zakon, zastupnik Vrus naglašava da sačuvana priroda, čisti zrak, raznovrsnost flore i faune, šumski i vodeni potencijal na brdsko-planinskom području nisu dovoljni da promijene uvjete življenja, rada i privređivanja koji su izrazito nepovoljniji od prosjeka Republike Hrvatske. Tu su socijalne prilike vrlo teške, mortalitet je veći od nataliteta, ostaju staračka domaćinstva, a takva područja ulaze u red najmanje naseljenih područja Republike Hrvatske (naseljenost iznosi svega oko 15 stanovnika po kilometru kvadratnom, dok u Republici Hrvatskoj ona iznosi oko 85 stanovnika po kilometru kvadratnom). Uz to, mladi i školovani ljudi odlaze u veće gospodarske centre, napuštene su kuće i stanovi, zapuštena je poljoprivreda, ali i stočarstvo (između dva rata Gorski je kotar imao oko 30 000 grla stoke, a danas jedva 2000). Sliku potpunije teško stanje u gospodarstvu dodatno pogoršano ratnim razaranjima i loše provedenom privatizacijom i pretvorbom, gubljenjem radnih mjesta, zatvaranjem tvrtki i obrta malih i srednjih poduzetnika. Podržavljenje šumskog i poljoprivrednog zemljišta kao jedinog bogatstva tih krajeva učinilo je velike probleme na tim područjima.

Podsjetio je zatim da se ovim zakonom utvrđuju brdsko-planinska područja u dvije skupine, a Vlada RH će temeljem statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku, a na prijedlog jedinica lokalne samouprave donijeti odluku o tome u koju skupinu ulazi pojedina jedinica. Predloženim se zakonom uvodi niz poticajnih mjera fizičkim i pravnim osobama za investiranje i reinvestiranje u novu i postojeću gospo-

darsku djelatnost, a sve vezano uz novo zapošljavanje stanovništva u tim krajevima. Pritom je želja, kaže zastupnik Vrus, postići ravnomjeran razvoj svih područja RH, ali i stimulirati zapošljavanje ljudi s brdsko-planinskog područja, zaustaviti trend iseljavanja stanovništva pa eventualno i vratiti one koji danas žive u većim gradovima RH ili negdje u inozemstvu.

Brdsko-planinska su područja vrijedan, ali neiskorišten potencijal i zahtijevaju posebne mjere i primjenu planske revitalizacije i razvoja.

Ivan Štajduhar izvijestio je o stavovima **Kluba zastupnika SDP-a**. Za brdsko-planinska područja kaže da su vrijedan, ali neiskorišten potencijal i da zahtijevaju posebne mjere i primjenu planske koncepcije revitalizacije i razvoja što je, prije svega, zadaća države. Jedino država može donošenjem strategije i pozitivnih propisa za takve cjeline kroz sustav odgovarajućih, pretežito poticajnih mjera poglavito za gospodarstvo i naseljavanje postići ukupnu revitalizaciju prostora koji to sami ne mogu postići. Dobro je što se Zakonom o brdsko-planinskim područjima lokalnom stanovništvu vraćaju neka prava koja su bila temelj postojanosti naroda na tim područjima (pravo korištenja lokalnih, prirodnih, položajnih, antropogenih i drugih resursa). U prijašnjim vremenima ta su prava bila data preko zemljišnih zajednica i imovinskih općina, sada se djelomično i stidljivo vraćaju i treba ih proširiti. Tu zastupnik, prije svega, misli na pravo dobivanja drvene građe i drugih lokalnih sirovina (kamen, pijesak, šljunak) bez naknade.

Također je dobro što se zakonom predviđa davanje poreznih i nekih drugih olakšica gospodarstvenicima, ulagačima i žiteljima tih područja, ali zastupnik dodaje kako one trebaju biti trajnog karaktera ili barem većina njih, jer su i uzroci takve naravi. Privatizacija poljoprivrednog zemljišta koja je u tijeku povećava potrebu za kreditima koji bi pratili privatne poduzetnike što upućuje na stvaranje ujednačenije mreže bankarskih institucija, jer na tim prostorima u većini slučajeva gospodarstvo ne privređuje dovoljno da bi moglo osigurati sredstva za ulaganje u vlastiti razvoj.

Klub naglašava da je većina pašnjačkih površina u vlasništvu države nedovoljno iskorištena za uzgoj stoke, pa je prijeko potrebno povezivanje odredbi ovoga Zakona s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu te što brže aktiviranje neiskorištenih resursa na razini jedinice lokalne samouprave, a napose donošenje programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem sukladno strategiji poljoprivrede i šumarstva.

U Hrvatskoj od poljoprivrede živi nešto više od 36 posto stanovništva, a u godinama nešto niže proizvodnje Hrvatska mora uvoziti znatne količine poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Klub drži da uzrok tomu dijelom leži i u veoma zaostaloj poljoprivredi u brdsko-planinskom području. Stoga u nastupajućim vremenima problemima agrarne politike u brdsko-planinskom području valja posvetiti veću pažnju.

Uvažavajući reljefna obilježja, kao osnovni čimbenik za utvrđivanje statusa brdsko-planinskog područja, Klub ocjenjuje da će donošenje ovog Zakona područja poput Gorskog kotara, i velikog dijela Karlovačke županije itd. riješiti mnoge nagomilane probleme koji se odnose na gospodarsko-socijalne prilike. Klub se zalaže za donošenje ovoga Zakona, zaključio je zastupnik Štajduhar, i najavio podnošenje amandmana.

Klub zastupnika HSS-a podržava predloženi zakon ali misli da bi bilo bolje da je zakon išao u dva čitanja, konstatirao je **dr. Miroslav Furdek**. Budući da je već bio sličan zakon u prvom čitanju, ovaj zakonski prijedlog Klub smatra kao drugo čitanje zakona, objasnio je Furdek.

Brdsko-planinsko područje mora biti područje posebne brige i skrbi države ukoliko želimo da i ono malo stanovništva koje tamo živi u tim područjima i ostane. Istodobno mora postojati apsolutna skrb i ulaganje države u sve segmente života i rada na tim područjima kako bi se osigurao dolazak novih stanovnika na te prostore. Predloženi zakon Klub doživljava kao pokušaj rješavanja tog problema.

Državni proračun za 2002. godinu u novoosnovanom Fondu za regionalni razvoj osigurava 511 milijuna kuna, a dio tog novca namijenjenog za poticanje ujednačenog regionalnog razvoja trebao bi biti namijenjen i brdsko-planinskim područjima.

U nastavku zastupnik je iznio neke konkretne primjedbe na zakonski

prijedlog. Upozorio je tako na preopćenitu definiciju brdsko-planinskog područja (članci 1. i 2. Konačnog prijedloga zakona), te da kod predloženih odredbi o poticanju ulaganja i stopama poreza na dobit predlagatelj nije predvidio povlastice za ulaganje u ekološku proizvodnju koja vodi brigu o očuvanju okoliša, njegovoj zaštiti, a napose o turizmu. Glede osiguravanja sredstava za ostvarivanje prava iz ovog zakona predlagatelj sugerira da se iz državnog proračuna osigura 75 posto, a iz proračuna jedinica lokalne i područne samouprave 25 posto sredstava. S tim u vezi Klub zanima imaju li jedinice lokalne samouprave ta sredstva i mogu li ih prikupiti.

Manjka Vladino očitovanje o zakonu

Klub također interesa je li ovaj Zakon usuglašen sa Zakonom o poticajima po kojem su brdsko-planinska područja već područja iznad 450 m nadmorske visine, i Zakonom o područjima od posebne državne skrbi koji sadrži i rješenja o poreznim stopama. Naime, očito je da će neke općine po svojoj raspodjeli potpadati pod dva ili više zakona, upozorava zastupnik Furdek. Zanimaju ga barem približan broj gradova i općina koji misli ući u red brdsko-planinskih područja, te broj stanovništva i njegova dobna struktura. Jednako tako Klub interesira tko će jedinicama lokalne i područne samouprave na tim područjima nadoknaditi sredstva koja će ona izgubiti na ime oslobođenja od poreza na dohodak, i na dobit s obzirom na prijedlog da se s primjenom zakona krene već 1. siječnja 2002. godine.

Zaključujući raspravu kazao je da Klub podržava da se pitanja i problematika brdsko-planinskih područja rješavaju posebnim zakonom, ali bi predlagatelj iznesene nedoumice trebao razjasniti, a sve u cilju dobivanja kvalitetnog i na terenu primjenjivog zakona. Klub ne inzistira već predlaže da predlagatelj razmotri mogućnost o upućivanju zakona u treće čitanje, a prije konačnog donošenja zakona želi vidjeti u saborskoj proceduri u trećem čitanju Zakon o područjima od posebne državne skrbi.

U ime Kluba zastupnika HDZ-a istupio je **Dario Vukić (HDZ)**. Smatra da je ideja pisanja samog zakona nastala u Gorskom kotaru. Predlaže

predlagatelju zakona da odustane od hitnog postupka donošenja ovoga Zakona i uputi ga u redovnu proceduru. Neobičnim je ocijenio činjenicu da nema mišljenja Vlade o zakonu iako je to bitno budući da se njime duboko zadire u poreznu politiku Republike Hrvatske. Stoga je neobično bitno da Vlada, odnosno

Neobično je bitno da se Vlada i Ministarstvo financija očituju o ovom zakonu.

Ministarstvo financija donese svoju prosudbu je li predloženo u zakonu razbijanje poreznog sustava Republike Hrvatske ili možda nije. Trebalo bi razmisliti o odredbi o financiranju prema kojoj za provedbu zakona na jedinice lokalne uprave i samouprave otpada obveza od 25 posto. Već su pripremljeni proračuni općina, gradova i županija, a on, kaže, nije primijetio da je itko u bilo kojoj općini ili gradu u Gorskom kotaru rezervirao i jednu kunu za provedbu ovoga Zakona ili da je otpisao odnosno predvidio otpisivanje dijela sredstava koje bi trebao dobiti u proračun, s osnove poreza na dohodak i dobit. Pažljivo je, kaže, prelistao državni proračun i nije našao nikakva sredstva predviđena za provedbu Zakona. Jednako tako niti u Prijedlogu plana prihoda i rashoda Fonda za regionalni razvoj za 2002. godinu pa bi predlagatelj o tome trebao razmisliti.

Ovdje se, drži zastupnik, ne govorio o brdsko-planinskim područjima već o jednom puno širem spektru općina i gradova koji će potpasti pod ovaj zakon. Radi se o jednom potpunom voluntarizmu i s ovim zakonom ne može se niti otprilike znati koliko će općina i gradova biti njime obuhvaćeno, a to je bitno kod planiranja sredstava državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne uprave i samouprave. Ovako se dovode jedinice lokalne samouprave u situaciju da donose svoje proračune, a ne znaju hoće li biti obuhvaćene zakonom, što samo govori o neozbiljnosti zakonskog prijedloga.

Kod poreza koji su najizdašniji prihodi državnog proračuna i jedinica lokalne uprave i samouprave treba biti vrlo pažljiv i precizan, upozorava Vukić. Kaže kako poreznim olakšicama ne bi trebalo obuhvatiti samo novoosnovane pravne subjekte nego i one postojeće. Predložene odredbe (od članka 10. do 15.), a koje se odnose na porezne olakšice za: fizičke i pravne

osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost, za novoosnovane pravne subjekte kao i za obveznike poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost na brdsko-planinskim područjima, i koji zapošljavaju nove zaposlenike, potrebno je puno sustavnije, preciznije i jasnije napisati kako bi se točno definiralo o kojim se porezima i umanjenju poreznih osnovica radi, a koje će plaćati trgovačka društva ili samostalno fizičke osobe.

Prema zakonskom prijedlogu porezne povlastice mogu koristiti samo nositelji poticajnih mjera iz Zakona o poticanju ulaganja, ako se ulaže u stočarstvo, mljekarstvo i turističku djelatnost, na temelju zahtjeva ulagatelja, a na prijedlog Ministarstva poljoprivrede i šumarstva i Ministarstva turizma, Vlada RH može odlučiti da nositelj poreznih povlastica može biti već postojeće društvo (članak 15.). Zastupnik kaže kako bi trebalo eliminirati svaki mogući voluntarizam u svim zakonima pa tako i u ovom slučaju tj. da Vlada i neka ministarstva dobiju mogućnost da odluče koji će grad ili općina, odnosno djelatnosti biti obuhvaćeni ili ne zakonom.

Zastupnik je upozorio da ima još puno primjedaba, ali da isto tako ne zna može li se predloženi zakon poboljšati amandmanima. Klub zastupnika HDZ-a podržava brigu države za brdsko-planinska područja i svaki sustavni zakon koji bi omogućio lakše i bolje življenje stanovništva na tom području, a napose koji bi spriječio demografsko odumiranje. Klub drži da ovako predložen nekonzistentan zakon neće biti provediv u praksi, te da nije cjelovit i dobro spremljen te predlaže predlagatelju da amandmanima dorađen zakon uputi u treće čitanje.

Mr. Ivo Škrabalo (HSLŠ) doživljava ovaj zakon u prvom redu kao Zakon o Gorskom kotaru. To se područje Hrvatske ne može nazvati pasivnim krajem već samo zapuštenim, koji je

Brdsko-planinsko područje mora biti područje posebne državne skrbi i brige države ukoliko želimo da i ono malo stanovništva koje živi na tim područjima tamo i ostane.

vrlo bogat velikim prirodnim potencijalom (šume, vode, riba, divljač,

dobra cestovna infrastruktura). Stoga je itekako potreban zakon koji će tamošnjim žiteljima omogućiti da pomognu sami sebi, ukoliko im država zakonskim okvirom omogući da se brže razvijaju.

Dobro je što se ovaj zakonski prijedlog okrenuo dugogodišnjoj tradiciji brdsko-planinskog područja jer određuje niz poticajnih mjera za to područje npr. da se stanovnici mogu iz šuma opskrbiti drvom za ogrjev bez naknade, te da imaju pravo ispaše stoke u šumama, a napose na koncesiju za ribolovna i lovna područja. Ne govori se, međutim, ništa o zemljišnim zajednicama, iako se ono u tom području jako nadovezuje na tradiciju. U predloženom zakonu ima puno dobrih ideja glede poticaja za investicije, odnosno otvaranja novih radnih mjesta, a ljudi koji žive na brdsko-planinskom području očekuju mnogo od ovoga zakona. Zastupnik Škrabalo podržava predloženi zakonski akt premda nije siguran da hitnost u postupku njegova donošenja ide u korist dobrog zakona ili na njegovu štetu. I ovog zastupnika čudi i smeta što nema Vladinog očitovanja, a smatra kako zakon sam po sebi ne može riješiti probleme nego tek zajedno sa Zakonom o područjima od posebne državne skrbi, Zakonom o šumama i Nacionalnim programom demografske obnove.

U nastavku **mr. Alojz Tušek (SDP)** govorio je o svojem viđenju zakona i s tim u vezi prijedlozima koje je kasnije i amandmanski uobličio. Radi se o uvođenju poticajnih mjera za stipendiranje i povratak mladih nakon okončanja studija, rješavanju stambenog pitanja za nezaposlene visokoobrazovane ljude u brdsko-planinskim područjima te uvođenja carinskih povlastica, odnosno poticaja za gospodarstvenike koji žele razvijati svoje gospodarske potencijale. Također je mišljenja da bi zakonom trebalo stimulirati posebno one gospodarstvenike koji žele razvijati domaći

i sportski i zimski turizam, tj. ulagati u sportsko-rekreacijske centre, skija-lišta.

Poput nekih prethodnika u raspravi i zastupnica **Jadranka Kosor (HDZ)** drži da nije dobra primjena hitnog postupka u donošenju ovoga Zakona, te da bi predlagatelj trebao povući takav zahtjev i nastojati da ovo ipak bude tek prvo čitanje. Pozdravila je često puta spominjanu demografsku obnovu u ocjeni stanja i osnovnih pitanja koja bi se trebala urediti ovim zakonom. Drži kako demografsku obnovu u brdsko-planinskom području nije moguće izdvojeno gledati od demografske obnove u cijeloj Hrvatskoj. S tim u svezi iznijela je porazne podatke za neke naše županije koji govore kako se od 1991. do 1998. godine smanjivala njihova napučenost. Polazeći od kriterija od kojih ovisi u koju će se skupinu svrstati brdsko-planinsko područje posebne državne skrbi (uz ostalo, navodi se i negativan prirodni prirast stanovništva), zastupnica primjećuje da bi nakon primjene tog kriterija većina jedinica lokalne samouprave našla svoje mjesto u prvoj skupini. Stoga u tom kontekstu podsjeća na nedavno ukinut članak 19. Zakona o područjima od posebne državne skrbi kojim su ukinute mogućnosti povećanja plaća za 50 posto odnosno 25 posto na područjima od posebne državne skrbi, a bez sumnje brdsko-planinska područja su baš takva područja. U sklopu demografske politike predlagatelj zakona navodi kako treba povećati natalitet u odnosu na mortalitet što zastupnica pozdravlja, ali istodobno upozorava na destimulirajući korake Vlade RH od smanjivanja roditeljskih naknada, preko ukidanja trogodišnjeg roditeljskog dopusta, do različitih restriktivnih mjera u području doplatka za djecu. Stoga zastupnica pozdravlja temeljnu namjeru ovoga Zakona, zauzima se za povratak ukinutih mjera koje je sadržavao Nacionalni program demo-

grafske obnove i različiti drugi zakoni.

Prema predloženom zakonu osoba s prebivalištem u brdsko-planinskom području, koja obavlja djelatnost stočarstva ima pravo ispaše, kosidbe livada i pašnjaka u državnom vlasništvu i vlasništvu jedinica lokalne i područne samouprave bez naknade, na površinama koje će im dodijeliti vlasnik. Kod dodjele površina vlasnik zemljišta dat će prednost podnositelju zahtjeva poštujući neka mjerila pa tako i broj članova obitelji podnositelja zakona te slabije imovinsko stanje i niža prosječna primanja. Zastupnica predlaže da to budu uopće obitelji s djecom, te kako bi preciznije trebalo odrediti što je to slabije imovinsko stanje.

Zaključujući raspravu izrazila je bojazan da će, usvoji li se zakon, mnoge jedinice lokalne i područne samouprave na ovim područjima teško podnijeti teret od predloženih 25 posto iz svojih proračunskih sredstava za njegovu provedbu. Na kraju je pozdravila trud predlagatelja i temeljnu namjeru zakona, te predložila da se ostavi još malo vremena kako bi se amandmanima i Vladinim mišljenjem doradio ovaj zakonski prijedlog.

Predsjedatelj sjednice mr. Mato Arlović podsjetio je na poslovničku mogućnost po kojoj je moguće prije rasprave o amandmanima donijeti odluku o tome hoće li ili neće ostati prijedlog o hitnom postupku u donošenju zakona.

U ponovnom istupu predstavnik predlagatelja zastupnik Dragutin Vrus zahvalio se svima koji su izrazili podršku zakonskom prijedlogu, i sugestijama i idejama koje su iznijeli, te kazao kako će predlagatelj sve proanalizirati i nakon toga već na početku slijedećeg tjedna (sredinom prosinca) odlučiti kako dalje sa zakonom. **Time je okončana rasprava o ovom Zakonu. Kako je prethodno spomenuto, glasovat će se naknadno.**

J.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU; PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA I DUŽNOSTIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKOM SABORU; PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA BIVŠIH POLITIČKIH ZATVORENIKA

Iznalaženje rješenja u skladu s financijskom snagom države

Hrvatski sabor nakon objedinjene rasprave većinom je glasova prihvatio paket predloženih zakona kojima se smanjuju prava temeljem zakona za koja se sredstva osiguravaju u državnom proračunu, a koja za sada nije moguće osigurati.

O PRIJEDLOGU

... O MIROVINSKOM OSIGURANJU ...

Zakonom se predlaže - smanjivanje mirovina ostvarenih pod povoljnijim uvjetima za koje se sredstva osiguravaju u državnom proračunu, kao što je uređeno Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju državnog proračuna za 2002. godinu, i to za korisnike mirovina koji su je ostvarili prema propisima o mirovinskom osiguranju koji su važili do 31. prosinca 1998. godine. Korisnici su - redoviti članovi HAZU, pripadnici bivše JNA, sudionici Narodno-oslobodilačkog rata od 6. travnja do 15. svibnja 1945, pripadnici Hrvatske domovinske vojske od 17. travnja 1941. do 15. svibnja 1945. te članovi njihovih obitelji. Predlagatelj navodi da je donošenjem Zakona o mirovinskom osiguranju radikalno izmijenjen sustav mirovinskog osiguranja, te prestankom važenja pratećih zakona. Smanjenje mirovina koje se predlaže, iznosi 8 posto do 20 posto ovisno o visini mirovine a ne bi mogla biti manja od mirovine koja bi korisniku pripala da mu je određena po općim propisima. Smanjenje se odre-

đuje prema svoti mirovine na dan 30. rujna 2001. godine.

RADNA TIJELA

O zakonu su raspravljala saborska radna tijela - **Odbor za zakonodavstvo** podupro je donošenje, **Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo**, raspravljao je kao matično radno tijelo i podržao donošenje zakona. Izvijestio je da smatra opravdanim prijedlog smanjivanja mirovina ostvarenih po povoljnijim uvjetima te da sva prava iz mirovinskog osiguranja treba ostvarivati u jedinstvenom mirovinskom sustavu. Tijekom rasprave članovi Odbora posebno su se osvrnuli na položaj umirovljenika redovitih članova HAZU, te preporučili Vladi da sagleda i preispita položaj ovih umirovljenika i problem njihovih niskih mirovina proizišle iz neusklađenosti odredaba Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i važećeg Zakona o mirovinskom osiguranju. U izmjenama Zakona o HAZU treba predložiti, primjereno zaslugama, utvrđivanje određenog dodatka na mirovinu, a Vladi se preporučuje da predvidi sredstva u proračunu za 2002. godinu, koja s obzirom na mali broj ovih korisnika nisu značajna.

AMANDMANI

Klub zastupnika SDP-a uputio je amandman kojim je zatražio da se redovitim članovima HAZU kao vrlo zaslužnim građanima predvidi posebni dodatak na mirovinu.

... O PRAVIMA I DUŽNOSTIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKOM SABORU ...

Zakonom se predlaže smanjenje svote zastupničke mirovine određene prema odredbama važećeg Zakona, ovisno o visini mirovine po progresivnoj skali od 8 do 20 posto. Obuhvaća zastupničke mirovine za koje se sredstva osiguravaju u državnom proračunu i čija svota prelazi 2.500,00 kuna mjesečno. Ujedno se osigurava pravo na isplatu povoljnije mirovine, ostvarene tijekom radnog vijeka, u skladu s načelom uzajamnosti.

RADNA TIJELA

Zakonski prijedlog razmotrila su saborska radna tijela i o njemu se očitovala. **Odbor za zakonodavstvo**, podupro je donošenje i nije se protivio hitnom postupku donošenja. **Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo**, razmotrio je ovaj Prijedlog kao zainteresirano radno tijelo, te predložio njegovo donošenje. **Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove** raspravljao je o prijedlogu kao matično radno tijelo, i podupro donošenje zakona.

...O PRAVIMA BIVŠIH POLITIČKIH ZATVORENIKA

Zakonom se predlaže da se mirovine koje se određuju prema Zakonu o pravima bivših političkih zatvorenika ubuduće određuju uz smanjenje,

ovisno o njihovoj visini, u svakom pojedinom slučaju. Bile bi obuhvaćene mirovine za koje se sredstva osiguravaju u državnom proračunu i čija svota prelazi 2.500,00 kuna tj. svotu mirovine koja ne podliježe porezu. Smanjenje mirovine obavljalo bi se po progresivnoj stopi od 8 do 20 posto, ovisno o visini mirovine određene prema Zakonu o pravima bivših političkih zatvorenika ali bi se i dalje primjenjivala odredba članka 4. Zakona o određivanju mirovine prema povoljnijim uvjetima.

Predlagatelj navodi da se naknada za dane nezaposlenosti nakon izdržavanja zatvora u visini 19 kuna za svaki dan trebala početi isplaćivati od 1. siječnja 2001. godine ali u državnom proračunu nisu osigurana sredstva, a budući da obveza nije ispoštovana predlaže se njezino ukidanje.

Prema podacima Administrativne komisije Vlade RH radi se o priznatih 3.025.595 dana nezaposlenosti što iznosi 57.486.305 kuna. Ustanovljeno pravo na naknadu poslije smrti bivšeg političkog zatvorenika bračnom drugu i djeci, međutim u trogodišnjem razdoblju ta naknada djeci nije isplaćivana. Budući da se radi o 2234 djece koja danas imaju više od 55 godina a u državnom proračunu bi trebalo osigurati 162 milijuna kuna, zakonska odredba da se ta naknada isplaćuje njihovoj djeci nije ispoštovana te zakonodavac predlaže brisanje prava i zato jer nije moguće osigurati sredstva u državnom proračunu.

Predlaže se i brisanje odredbe kojom se određuje da u vođenju postupka mišljenje Hrvatskog društva političkih zatvorenika može biti zakonsko dokazno sredstvo.

Zakonom se utvrđuje jedinstven iznos naknade za sve bivše političke zatvorenike i to samo za vrijeme provedeno u zatvoru ili pritvoru u iznosu 54 kune a može je ostvariti bračni drug u slučaju korisnikove smrti. Uređuje se obveza nadležnog tijela državne uprave da posebnim propisom utvrdi mjerila i način ostvarivanja prava na naknadu, ovisno o sredstvima osiguranim u državnom proračunu. Uređuje se da u slučaju ako je bivšem političkom zatvoreniku isplaćen dio naknade kao akontacija da mu pripada samo razlika do iznosa.

RADNA TIJELA

Zakonski tekst razmotrila su radna tijela - **Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo**, raspravljao je kao matično radno tijelo i suglasio se s potrebom njegova donošenja. U raspravi je iznijeto mišljenje Hrvatskog društva političkih zatvorenika - žrtava komunizma koji se zalažu da se utvrdi krajnji rok isplate naknade te da se isplati u novcu ili obveznicama.

AMANDMANI

Amandmane na ovaj zakonski tekst uputila je zastupnica **Dorica Nikolić (HSL)** tražeći da se ne predvidi smanjivanje mirovina političkim zatvorenicima i briše članak 4a, jer ona nije ostvarena privilegijom nego kršenjem ljudskih prava i sloboda te bi takva osoba mogla tužiti državu za nanesenu nepravdu.

Vladimir Šeks je amandmanom zatražio da Vlada Republike Hrvatske izda obveznice s jamstvom RH radi isplate naknade u roku do 3 godine.

RASPRAVA

Vlada računa s visokom starosnom dobi

U raspravi je uvodno govorio zamjenik ministra rada i socijalne skrbi **Bože Borko Žaja** o sva tri zakonska prijedloga, a zatim je stav Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo iznijela **Darinka Orel**.

Predlažući ukidanje prava kojima i djeca političkih zatvorenika, imaju pravo na ostvareni iznos Vlada stoji na stanovištu da oni nisu oštećeni.

Usljedila je rasprava o stavovima klubova zastupnika. U ime Kluba zastupnika HDZ-a **Vladimir Šeks** je iznio podatke o broju članova društva političkih zatvorenika kojih je i sam član - ima ih 1678, umrlo je u ovoj godini 152 dok je 84 posto starijih od 65 godina. Istovremeno se, od kraja 1998. godine povećao broj nosioca partizanske mirovine, odnosno poja-

vio se novi broj partizana, rekao je. Zakonski prijedlog o kojem je riječ za stranku je krajnje neprihvatljiv, rekao je V. Šeks kao i za društvo političkih zatvorenika - koje se smatra "povlaštenima".

Vlada je, ovim Prijedlogom, smatra, smanjila predviđeni proračunski iznos, te zateže s isplatama, računajući s visokom starosnom dobi bivših političkih zatvorenika čija je godišnja stopa mortaliteta oko 10 posto. U ovom slučaju, rekao je, ne radi se o povlaštenim nego odštetnim mirovinama jer su bili osuđeni na 15 ili 20 godina, i teško radili u zatvorima i kaznionicama.

Predlažući ukidanje prava kojima i djeca političkih zatvorenika, imaju pravo na ostvareni iznos Vlada stoji na stanovištu da oni nisu oštećeni. Takvom se stavu zastupnik odlučno suprotstavlja tvrdeći da su i oni bili diskriminirani u djetinjstvu i mladosti, pri školovanju i zapošljavanju. Vlada predlaže ukinuti 19 kuna za svaki dan nezaposlenosti, uz obrazloženje da za njih nisu osigurana sredstva u proračunu (radi se o 3 milijuna dana ili 57,5 milijuna kuna).

Sljedeći prigovor odnosio se na predloženu formulaciju prema kojoj se svaki dan proveden u zatvoru ili pritvoru isplaćuje u obrocima od 1/4 od ukupnog iznosa, prema mjerilima što će za svaku godinu posebno utvrditi stalno radno tijelo Vlade, ovisno o osiguranim sredstvima u državnom proračunu. Iskazujući protivljenje prema ovom rješenju, zastupnik navodi Vladin podatak da je do sada uštedjela 33 milijuna kuna na isplatama umrlima bez nasljednika. Zastupnik napominje da bi novom mjerom, ukidajući djeci, uštedjela dodatnih 162 milijuna kuna. Opetujući prigovor kako Vlada čeka na smrt političkih zatvorenika, naglašava da je istovremeno povećan broj partizana.

Repliku na ovo izlaganje uputio je **Dragutin Vrus** zatraživši da se političkim zatvorenicima smatraju i internirci u logorima Raba i u Italiji.

U odgovoru na repliku **Vladimir Šeks** je uzvratio pitanjem - zašto s logorašima koje je talijanska fašistička vlada internirala komunistička Jugoslavija nije nešto drugo napravila nego je s njima trgovala.

Više poštovanja prema onima koji su trpjeli

Dr. **Anto Kovačević** je reagirao na formulaciju zastupnika koji uopćava, a zna se da je srbokomunistički sustav omalovažavao i zatvarao Hrvate, a da je Jugoslavija bila tamnica hrvatskog naroda. Prognano je 200 tisuća Hrvata, njihova djeca, obitelji, prijatelji i montirani su politički procesi. I sam je, kaže zastupnik Kovačević, robijao osam godina jer je Josipa Broza nazvao "mafijozo" i konfiscirana mu je imovina.

Iz istog je razloga replicirala dr. **Ljerkica Mintas-Hodak** rekavši da se nije radilo o "nekim oblicima ponižavanja" nego ubojstvima i progno-nima.

Dragutin Vrus je uzvratilo kako nije imao namjeru ući u polemiku nego upozoriti na potrebu da i internirci dobiju određenu naknadu, jer su bili zatvarani.

Ivan Milas je u replici podsjetio kako su dobili određene privilegije i tih se rješenja sjeća kao mladi pravnik priznajući im pravo da budu tretirani kako zaslužuju. No, protivni se omalovažavanju ljudi koji su dugi niz godina proveli po zatvorima.

Dragutin Vrus je odbacio ovu potonju primjedbenu ponavljajući svoj prvotni stav.

Nastavilo se s izjašnjavanjem u ime klubova zastupnika. U ime Kluba zastupnika SDP-a **Stjepan Henezi** je rekao da se zapravo raspravlja o paketu zakona i da obuhvaćaju različitu društvenu grupaciju ljudi, a povezuju ih, uvjetno rečeno, povoljniji načini ostvarivanja mirovina. Međutim, iz poštovanja prema ljudima koji su stavili život na kocku kada se branila domovina, bez obzira na kojoj strani, smatra da zaslužuju poštovanje i žalosti ga što je društvo prisiljeno posegnuti za predloženim mjerama. Izrazio je podršku predloženim rješenjima i amandmanu Kluba.

Što se, pak, tiče pitanja političkih zatvorenika odbacuje tumačenje gospodina Šeksa prema kojemu se čeka da se za njih pobrine priroda. Da to nije tako govori podatak da je u pet godina isplaćeno na ime naknade za dane provedene u zatvoru 200 milijuna 939 tisuća kuna, a ostaje dug od 583 milijuna kuna.

Upućujući apel zastupnici da imaju više poštovanja prema onima koji su trpjeli za državu bez obzira na boju

uniforme, zatražio je da se spuste tenzije i nade rješenje za pitanja sudionika križnih puteva.

Vladimir Šeks je naveo uporište za svoju tvrdnju. Naime, proizlazi iz teksta zakona u kojem se kaže da je preostali dug umanjen za 33 milijuna kuna, koliko iznosi broj umrlih bivših političkih zatvorenika bez nasljednika. Budući da se radi o osobama visoke životne dobi ne mogu iskazati točan iznos financijske obveze.

Prijedlog zastupnika smatra prihvatljivim i izražava bojazan da sudionika križnih puteva nema jer su na području Slovenije masovna grobišta s više od 100 tisuća ljudi.

"Obračun istih s istima"

Stjepan Henezi je upozorio da se založio za preživjele sudionike križnoga puta, a **Ivan Milas** ustvrdio kako predloženi zakon ne ide na ruku potrebnom stvaranju snošljivosti.

U ime Kluba zastupnika HNS-a, HKDU-a, HSP-a, dr. **Anto Kovačević** je ustvrdio da ova vlast ne može prihvatiti postojanje prava hrvatskih političkih zatvorenika jer se radi o obračunu istih ljudi s istim ljudima, te da se ne radi o financijskom nego političkom pitanju par excellence.

Hrvatski politički uznici, žrtve komunističke tiranije jedini u Europi nisu ostvarili svoja prava - Češka isplaćuje po godini zatvora 6 tisuća DEM, a Austrija i Njemačka naknade za prisilni rad.

Prisjećajući se svoje sudbine političkog zatvorenika, progonjenog samo zbog delikta mišljenja, jer je snovao da Hrvatska bude samostalna država, spomenuo je kako se u to vrijeme radilo o režimu koji je ubijao Hrvate po emigraciji kao glinene golubove. Nakon izdržavanja kazne i dalje su bili proganjani, ostajali bez posla, a naknadu za to vrijeme Vlada predlaže ukinuti. Radi se, napominje o 19 kuna za svaki dan nezaposlenosti, a Vlada kao razlog takvom prijedlogu navodi da u državnom proračunu nisu osigurana sredstva, te jer nisu ispoštovane zakonske obveze.

Prisjećajući se imena bivših robijaša, dr. F. Tudmana, dr. M. Veselice, dr. Š. Đodana, A. Paradžika, i tisuće drugih, uvjeren je - kaže - da

danas bez njih ne bi bilo ni ovog Hrvatskog sabora. Budući da nisu robijali radi novaca nego radi ideala, smatra kako bi bili zadovoljni i time da se misli na njihovu djecu. Nadalje, Vlada namjerava uštedjeti na isplati djeci, nakon smrti roditelja bivšeg robijaša, za koje u proračunu nema novca. Smatra naime, da ukidanje prava na taj novac nisu zaslužila jer su i sami bili vrijedani, ponižavani i kao mala djeca i oni su patili.

I gospodin Kovačević je ustvrdio kako ova Vlada računa na savezništvo smrti jer navodi da je 33 milijuna kuna uštedjela na umrlima koji nisu imali nasljednika, a ukidajući na nasljednicima još 162 milijuna, također, ukidanjem isplate za vrijeme bez posla, dodatnih 58 milijuna kuna. K tome, tvrdi da je ministar rada iznio netočan podatak da su za njegova mandata porasle naknade političkim zatvorenima za 321 posto, što stvara iluziju da su politički zatvorenici teret ovom narodu, a neprestano isticanje stvara klimu kristalne noći.

Prema podacima u rujnu 2001. godine priznato je da je bilo 14.518,900 dana zatvora i 3.026,595 nezaposlenosti, a to je ukupno 841.506,905 kuna. Ako Vlada isplati u proračunu osigurana sredstva potraživanja bi se umanjila za 200.939,000 a ostao bi dug od 640.567,905 kuna. Političke se zatvorenike prema tome oštećuje za 252.567,905 kuna.

I zastupnik Kovačević je spomenuo podatke iz Društva političkih zatvorenika, u kojem napominje, da ih se opet obespravljuje a nagrađuje one koji su radili protiv Hrvatske, uživajući sve povlastice totalitarnog režima. Naime, kazao je prošle je godine povisila mirovine partizanima za 40 posto a nekoliko mjeseci kasnije za još 20 posto što za proračun predstavlja teret od 625 milijuna kuna. Povećan je i broj nosioca mirovina, pa je neprihvatljiv argument Vlade kako nema novca. Prije se radi o prioritetima, smatra zastupnik.

Hrvatski politički uznici, žrtve komunističke tiranije jedini u Europi nisu ostvarili svoja prava, te navodi primjer Češke koja isplaćuje po godini zatvora 6 tisuća DEM a Austrija i Njemačka naknade za prisilni rad. Naglašava pritom da su u vrijeme komunističke Jugoslavije Hrvati činili više od 60 posto svih političkih zatvorenika. Zbog izgubljene budućnosti, narušena zdravlja, loših zatvorskih uvjeta i teškog prisilnog

rada, nisu bili u mogućnosti boriti se u starosti, njihova je mirovina bila ispodprosječna da bi se popravila tek nakon 1999. godine iako pretpostavlja tek odštetu za teški prisilni rad.

Podsjetio je na odgovor premijera Račana, na upit političkih zatvorenika, kako se dolaskom ove vlasti politički zatvorenici nemaju čega bojati. Stvarnost, međutim, pokazuje suprotno - pokušalo se isključiti političke zatvorenike iz zakona o izravnavanju mirovina, a to potvrđuje i navedeni prijedlog.

Ovaj je zakon bitno drugačiji

U ime Kluba zastupnika HSS-a **Miroslav Furdek** je konstatirao da se uspostavlja zakonska regulativa već umanjjenih mirovina koja se provodi od 1. listopada 2001. godine. Odnosi se na mirovine veće od 2.500 kuna. S obzirom na postojeću gospodarsku situaciju očito je, nažalost da je neizdrživ teret iznosa povlaštenih mirovina. Ujedno je ukazao na potrebu da Vlada uvaži činjenicu da su članovi HAZU zaslužni za poticanje mladih naraštaja da se bave naukom te da ih se izuzme iz ovog zakonskog prijedloga.

Stjepan Radić (HSS) je uvodno rekao kako ne želi ulaziti u političke ocjene, ali mu smeta nedostatak finocje u zakonskom prijedlogu. Posebno ukazuje na formulaciju, jer smatra da se tako ne može govoriti - uštedjet će se 30 milijuna jer su ljudi umrli te proizlazi da se radi o "mrtvačkim unutarnjim rezervama".

Upitavši zastupnike - tko bi od njih otišao u Lepoglavu na 10 godina, za 54 kune dnevno ili tražio posao za 19 kuna dnevno nakon odležane kazne, i ne naišavši na odgovor složio se s izrečenim mišljenjem da se u ovom slučaju radi o političkoj odluci.

Iznenaden ravnodušnošću sastavljača zakona prema političkim zatvorenicima, što im ujedno zamjera, smatra kako se ne smije zaboraviti da su ti ljudi zaista mnogo propatili dok se njihovi slučajevi sada rješavaju na birokratski način.

Istovremeno s predloženim ukidanjem prava, Vlada prema pisanju u štampi kupuje 100 novih automobila, te drži kako je ovo pitanje moguće riješiti na neki drugi način a ne samo restrikcijama.

U ime Kluba zastupnika DC-a **Vesna Škare-Ožbolt** je pojasnila - sva tri zakona imaju zajednički članak koji

se prenosi iz važećeg Zakona o izvršenju državnog proračuna Republike Hrvatske za ovu godinu, a snižene su mirovine korisnicima kojima je ona određena po posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima a sredstva se osiguravaju u državnom proračunu i to za 8-20 posto na iznos razlike od 2.500 -5.000 kuna, u odnosu na mirovinu koju bi imali prema općim propisima o mirovinskom osiguranju. U svezi s time napominje da socijalnu politiku Vlade kojom je reducirala prava najugroženijeg dijela stanovništva i koja je prihvaćena tijekom listopadskog zasjedanja Sabora, Klub nije prihvatio.

Međutim, podsjeća, nije se protivio snižavanju mirovina ostvarenih pod povoljnijim uvjetima ali ne da se odnosi na bivše političke zatvorenike. Razlog, bitno su drugačiji uzroci stjecanja prava u odnosu na sve ostale umirovljenike koji ostvaruju mirovinu pod povoljnijim uvjetima.

Prijedlogu smanjenja mirovina političkim zatvorenicima, Klub se protivi iz više razloga - nije dat proračun godišnjih sredstava; nisu date simulacije iznosa mirovina; nadalje - nisu to mirovine ostvarivane pod povoljnijim uvjetima nego se radi o osobama koje su prošle osobnu i obiteljsku tragediju. Stoga se ne može poistovjetiti položaj umirovljenih zastupnika bivših političkih zatvorenika i neosnovano pritivorenih osoba, a prijedlozi potvrđuju da je najlošiji linearni pristup.

Nedostaju podaci o tome koliko će ova mjera pogoditi pojedinog umirovljenog političkog zatvorenika - koliko prima visoke mirovine (najviše je onih koji primaju nešto više od prosječne mirovine), te kolika je ušteda po Prijedlogu za državni proračun. Zastupnica je izrazila žaljenje što se šteti na političkim zatvorenima i njihovoj djeci smatrajući kako mjere restrikcije nisu jedini izlaz iz postojeće gospodarske situacije.

Klub, rekla je, prihvaća zakonske prijedloge o snižavanju mirovina ostvarenih pod povoljnijim uvjetima za sve umirovljenike osim za bivše političke zatvorenike. Zatražila je da se o ovom zakonskom prijedlogu glasuje do donošenja proračuna za 2002. godinu i do tada odgovoriti na sva postavljena pitanja iz rasprave.

Apel na savjest

Ljerka Mintas-Hodak (HDZ) je rekla da je zanima kako građani gledaju na

da Sabor preglasavanjem smanjuje ili ukida razna socijalna prava.

Stavljajući naglasak na patnje političkih zatvorenika, njihove ideale i tavorenja, radi čega nisu mogli ostvariti egzistenciju, smatra da im, barem simbolički treba priznati sve što su pretrpjeli. Upravo je ta činjenica bila osnovom za donošenje zakona o političkim zatvorenicima, premda zbog neostatka sredstava, nije u potpunosti proveden.

Prijedlog da se ukinu stečena prava nije samo financijski nego ima i političkih razloga, rekla je, spomenuvši kako se političke zatvorenike zakida već i samim time što im se ne isplaćuju sredstva predviđena proračunom kao što je bilo 2001. godine.

U pismu koje je uputilo Društvo političkih zatvorenika žale se na činjenicu da ih se neprestano stavlja u socijalne slučajeve pri čemu predstavljaju teret nacije a zaboravlja se da su drugi proganjani u vrijeme kada su drugi bili povlašteni i nije ih zanimalo zašto se zatvara ljude koji se zalažu za svoj hrvatski jezik, zastavu, grb, slobodu riječi i udruživanja, što su temeljna ljudska prava. Ustvrdivši kako ovaj zakonski prijedlog ne bi smio biti prihvaćen, prenijela je apel Društva političkih zatvorenika upućen savjesti da će odbaciti predloženi zakon.

Drago Krpina (HDZ) je govorio samo o pravima političkih zatvorenika. Složio se s konstatacijom da je sadržaj zakona prije svega ljudsko, humano i etičko pitanje. Rekao je da su iz spominjanog režima još uvijek prisutni na političkoj sceni ljudi koji su sudjelovali u donošenju zločinačkih odluka o slanju tisuća potpuno nevinih hrvatskih domoljuba, u političke zatvore.

S tim u vezi upućuje pitanje premijeru Ivici Račanu jesu li ga morale etičke i moralne dvojbe, stavljajući svoj potpis na ove zakonske prijedloge, pogotovo što je i on sudjelovao prema svjedočenju istaknutih sudionika političkih zbivanja nakon 1972. godine u donošenju odluka o slanju ljudi u zatvor. Prisjeća li se sjednice Izvršnog komiteta CK SK na kojima je odlučivano o sudbinama istih ljudi na koje se odnosi ovaj prijedlog zakona.

Naime, smatra kako nije moralno donositi zakone opravdavajući ih financijskim razlozima pogotovo što oni za ove vrste restrikcija ne mogu biti opravdanje. Neprihvatljivo je da se predlaže ukinuti pravo djeci bivših

političkih zatvorenika. Prepričao je sadržaj dirljivog pisma Stjepana Sulimanca, bivšeg političkog zatvorenika i potpredsjednika Sabora nakon demokratskih promjena, kojeg je poslao bolesnom sinu iz Stare Gradiške.

Sabor, rekao je, iz moralnih razloga treba odbiti donošenje spomenutog zakona i time izbjeći ponižavanje žrtava komunističkog zločinačkog režima o tridesetogodišnjici njihova progona.

U petminutnoj raspravi koja je potom uslijedila dr. **Anto Kovačević** je opetovano naglasio da su restrikcije političko pitanje, obračun istih s istima. Ujedno je postavio pitanje - kakva smo mi to država koja ovisi o novcu majki, roditelja, djece, političkih zatvorenika, branitelja i socijalno ugroženih. Ovih je dana najavio pokrenuti donošenje lustracijskog zakona, zatraživši zastupnike da se solidariziraju, bez obzira na stranačku pripadnost (komunistička Poljska je to učinila), kako oni koji su radili za UDBU i KOS, "lomili kralježnicu hrvatskom narodu" ne bi mogli biti u Saboru ili Vladi.

Ovime je završila rasprava o tri predložena zakona, te se zastupnicima obratio u ime predlagatelja dr. **Bože Borko Žaja**. Zavali je sudionicima rasprave, a što se tiče mirovina akademika rekao da je u pripremi zakon prema kojem njihove mirovine ne bi bile vezane uz mirovinski sustav nego bi se isplaćivale iz sredstava državnog proračuna.

Glasovanje

Prešlo se na glasovanje - **Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima i dužnostima zastupnika prihvaćen je većinom glasova (106 "za" i 5 "suzdržanih")**.

Glasovalo se o Prijedlogu i Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju. Predstavnik predlagatelja zamjenik ministra **Bože Borko Žaja**, prenio je stav Vlade koja ne prihvaća podnijeti amandman Kluba zastupnika SDP-a jer mirovinski sustav poznaje institut dodatka uz mirovinu. Njegovim prihvaćanjem narušili bi se uspostavljeni odnosi u mirovinskom sustavu i u neravnopravni položaj dovelo umirovljenike koji su cijeli radni vijek plaćali doprinose. Predlo-

ženi amandman Vlada je rekla razmotriti kroz izmjene zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i predložiti odgovarajuće rješenje.

S tim se prijedlogom složila **Milanka Opačić**, uz napomenu da je prihvatljivo jedino da se riješi u okviru spomenutog zakona, što je predstavnik Vlade potvrdio, a ne zna hoće li rasprava biti u siječnju ili veljači. Do tada, rekao je predstavnik Kluba zastupnika SDP-a, mr. **Mato Arlović**, ostaje pri amandmanu o kojem se glasovalo. Prihvaćen je (70 "za", 20 "suzdržanih").

Glasovalo se o Prijedlogu i Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju i prihvaćen je sa 67 glasova "za" 21 "protiv" i 2 "suzdržana".

Uslijedilo je izjašnjavanje o podnijetom amandmanima na zakonski prijedlog o političkim zatvorenima. Amandman zastupnika Vladimira Šeksa Vlada ne prihvaća, rekao je njezin predstavnik **Božo Borko Žaja**. **Ne mogu se preuzeti** obveze normativnog uređivanja sredstava za pojedine namjene. Dodao je - Vlada vodi brigu o obvezi Republike Hrvatske prema bivšim političkim zatvorenima a isplate ovise jedino o gospodarskoj mogućnosti države. Međutim, Vlada će, rekao je, pravodobno poduzeti mjere u cilju što efikasnije isplate dospjelih iznosa u skladu s gospodarskim mogućnostima države.

Vladimir Šeks je takvo obrazloženje smatrao potpuno neprihvatljivim jer to znači s obzirom na visoki mortalitet bivših političkih zatvorenika da Vlada računa na njihovu smrt.

Ostao je pri svome traženju da Vlada izda obveznice na rok ne duži od 3 godine i zatražio glasovanje. Ni tada amandman nije prihvaćen.

Vlada nije prihvatila ni amandman zastupnice Dorice Nikolić, uz obrazloženje da se zakonom predlaže za sve skupine sadašnjih i budućih umirovljenika isti pravni režim smanjivanja mirovina. Zastupnica **Dorica Nikolić** je rekla da se ne slaže s terminom da se radi o povlaštenim mirovinama nego da one proizlaze iz obeštećenja ljudi koji su bili u zatvorima oduzeta su im ljudskih prava, narušeno zdravlje. Upozorila je također da u svijetu države isplaćuju vrlo visoke iznose takvim ljudima i nijedna od toga ne može biti izuzeta. Ove mirovine se ne može smatrati

privilegijom zbog toga što nisu bili u mogućnosti zaraditi kao ostali. Tim je ljudima država još više dužna nego ostalima. Ujedno je napomenula kako treba misliti to da bi u slučaju sudskog postupka obeštećenja mogla biti mnogo veća nego sada potrebni iznosi.

Zastupnica je zatražila glasovanje. Amandman je prihvaćen sa 48 glasova "za", 36 "protiv" i 9 "suzdržanih".

Vladimir Šeks je zatražio stanku radi dogovora o glasovanju o ovom zakonskom prijedlogu. U nastavku rasprave podnio je izvješće i rekao da su u trnovitoj borbi hrvatskog naroda za slobodu u represivnom režimu zatvarani poznati i nepoznati koji su robijali trpjeli poniženja i patnje. Vlada međutim, svojim Prijedlogom namjerava reducirati mirovine bivših hrvatskih političkih zatvorenika i onemogućiti isplatu 19 kuna naknade za jedan dan bez posla i 54 kune za dan proveden u zatvoru. Također namjerava ukinuti naknadu i djeci političkih zatvorenika kojih je sada 2330 pri čemu navodi da je uštedjela 33 milijuna kuna na smrti onih koji nisu imali djece. Ona, po svemu - ide za time da smrt riješi ovo pitanje. Treba znati rekao je da su njihova djeca patila zajedno s njima pa je nepravedno oduzeti im to pravo. Temeljem istog prava u drugim zemljama vrše se isplate te je apelirao na zastupnike da ne prihvate ovaj zakonski prijedlog. Naglašava - ne radi se o povlaštenim mirovinama i pravima nego naknadama za muke, patnje tisuća unesrećenih sudbina ljudi i obitelji (istovremeno se u zadnje dvije godine povećao broj parti-zanskih mirovina za oko 15 tisuća).

Klub je nakon toga zatražio pojedinačno glasovanje o prijedlogu kojem Klub već sada daje negativne glasove.

Za repliku se javio dr. **Anto Kovačević**, s pitanjem predstavniku Vlade misli li da je privilegija raditi kao zatvorenik na visokim pećima u Zenici, ili je to ipak, suzbijanje ljudskih prava.

Potom se glasovalo o Prijedlogu i Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopuna Zakona o pravima političkih zatvorenika, kako je zatražio Klub zastupnika HDZ-a.

Većinom je glasova 62 "za", 51 "protiv" i 4 "suzdržana" prihvaćen ovaj zakonski prijedlog.

M.P.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O TELEKOMUNIKACIJAMA

Skraćen mandat početnom sastavu Vijeća za telekomunikacije

Na sjednici u prosincu Hrvatski sabor je, među ostalim, hitnim postupkom dopunio Zakon o telekomunikacijama radi skraćivanja mandata početkom sastavu Vijeća za telekomunikacije. To znači da će članovi tog tijela prvi put biti imenovani na dvije, a ne na pet godina, kao što je prvobitno bilo predviđeno. Kako je uvodno naglasio predstavnik predlagatelja, mr. Alojz Tušek riječ je o potpuno novom regulatornom tijelu u području telekomunikacija i potpuno novom

Mandat početnom sastavu Vijeća za telekomunikacije skraćen sa 5 na 2 godine.

načinu regulacije ovog iznimno važnog područja za svekoliki razvoj hrvatskog gospodarstva i društva u cjelini. Stoga predlagatelj drži - a zastupnici su se s tim složili - da osnivaču Vijeća, Republici Hrvatskoj, putem Hrvatskog sabora treba omogućiti da nakon proteka dvogodišnjeg razdoblja ocijeni rad članova početnog sastava tog tijela i na temelju toga ponovno imenuje dotadašnje ili, pak, nove članove na vrijeme od pet godina.

O PRIJEDLOGU

Uvodno obrazlažući predloženi zakon predstavnik predlagatelja, **mr. Alojz Tušek**, ministar pomorstva, prometa i veza napomenuo je da se radi o vrlo jednostavnom propisu koji ima svega dva članka. Njime se predlaže dopuna Zakona o telekomunikacijama, na način da se mandat prvog saziva Vijeća za telekomunikacije skрати s predviđenih 5 na 2 godine. Nakon isteka tog razdoblja isti ljudi mogli bi se

ponovno imenovati na vrijeme od 5 godina. Vlada smatra da je potrebno ići u tu izmjenu kako bi se u prvom

Riječ je o regulatornom tijelu novog tipa koje se mora suočiti s nagomilanim problemima na području telekomunikacija.

sazivu proanalizirao efekt primjene Zakona o telekomunikacijama i djelovanja novoosnovanog regulatornog tijela na kompletno reguliranje ovog iznimno važnog područja za svekoliki razvoj hrvatskog gospodarstva i cijelog društva. Stoga bi osnivaču ovog tijela, Republici Hrvatskoj, putem Hrvatskog sabora, trebalo ostaviti mogućnost da nakon dvogodišnjeg razdoblja ocijeni rad članova početnog sastava Vijeća za telekomunikacije, i na temelju te analize predloži imenovanje dotadašnjih ili, pak, novih članova na vrijeme od pet godina.

RADNA TIJELA

Dok su nadležna radna tijela - matični **Odbor za pomorstvo, promet i veze**, **Odbor za zakonodavstvo** i **Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav** - podržali donošenje ovog Zakona bez primjedbi, mišljenja sudionika u raspravi bila su podijeljena. Pođimo redom.

RASPRAVA

Na početku svog izlaganja **mr. Ivo Škrabalo**, glasnogovornik Kluba zastupnika HSLS-a, podsjetio je da se ove godine već treći put raspravlja o Zakonu o telekomunikacijama. Una-

toč tome, njegovi stranački kolege će podržati predloženu dopunu jer smatraju da je dobro obrazložena i da se predlaže s razlogom. Riječ je, naime, o jednom regulatornom tijelu novog tipa koje se mora suočiti s nagomilanim problemima na području telekomunikacija. Stoga bi mu dobro došao eksperimentalni period rada od dvije godine, nakon čega će Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade, koji bira članove Vijeća za telekomunikacije, moći prosuditi kako je ono radilo i je li djelovalo u skladu s intencijama zakona da odlučivanje o problemima frekvencija, odnosno telekomunikacija, bude neovisno o politici.

S imenovanjem članova Vijeća već se dobrano kasni

Po mišljenju zastupnika HSLS-a opravdano je da se ovaj zakon donese hitnim postupkom jer formiranje Vijeća za telekomunikacije već dobrano kasni, ali ne krivnjom Sabora. Kasni zato jer doista želimo da se što prije unese red u područje naših telekomunikacija, kaže zastupnik.

Predloženim se na izvjestan način mijenja i koncepcija ovog zakona.

Jadranka Kosor najavila je da Klub zastupnika HDZ-a neće poduprijeti predložene izmjene i dopune Zakona o telekomunikacijama iz više razloga. Naime, predloženim rješenjem se na izvjestan način mijenja i koncepcija ovog zakona, a predlagatelj nije obrazložio zbog čega se na skraćivanje mandata prvom sazivu Vijeća za telekomunikacije nije odlučio još ljetos, prilikom zadnjih izmjena ovog zakonskog propisa.

Zastupnica je podsjetila na to da je Zakon o telekomunikacijama stupio na snagu osam dana nakon objave u "Narodnim novinama", dakle krajem srpnja. Člankom 34. propisana je obveza Vlade RH da u roku od 30 dana predloži Hrvatskom saboru članove Vijeća za telekomunikacije. I u obrazloženju predloženog zakona stoji da imenovanje članova tog tijela treba obaviti što je moguće prije, pa se postavlja pitanje zašto to već nije učinjeno. Taj postupak se oteže slično kao i imenovanje Upravnog vijeća HRT-a, konstatira zastupnica. Jedina pozitivna stvar koja će se postići donošenjem ovog zakona (očito će dobiti potporu većine) bit će činjenica da će sljedeći saziv Sabora, nakon dvije godine, imenovati novi sastav Vijeća za telekomunikacije s mandatom od 5 godina.

Zadržati postojeće rješenje

I **dr. Petar Turčinović**, glasnogovornik Kluba zastupnika IDS-a, izrazio je čuđenje što se tako važan zakon, donesen prije samo nekoliko mjeseci, sada mijenja žurnim postupkom (nisu mu jasni motivi te, naizgled male, promjene). Želimo li da se koncesije dodjeljuju više prema aspektima stručnosti, odnosno znanstvenim aspektima, a manje pod kontrolom politike, iznimno je važno da članovi Vijeća za telekomunikacije budu slobodni i izabrani na pet godina, kako bi mogli odlučivati mimo onoga što određuje politika, napominje zastupnik. Ako njihov mandat traje dvije godine, nakon čega ih čeka reizbor (budu li dovoljno "dobri") moraju paziti koje koncesije i kako će ih dodjeljivati u tom razdoblju. Zar Vlada sumnja u samu sebe ili u kvalitetu ljudi koje predlaže za članove tog tijela, pita zastupnik. Stječe se dojam, kaže, da Vlada želi utvrditi što se dogodilo s koncesijama da bi mogla politički intervenirati, što nije u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama. Izrazio je uvjerenje da će se većina zastupnika opredijeliti za zadržavanje postojećeg rješenja prema kojem mandat članova Vijeća za telekomunikacije traje 5 godina, što bi automatski značilo manje lobiranja i manje podzemne političke borbe oko dodjele koncesija.

Po riječima **Stjepana Dehina**, Klub zastupnika HSS-a je pobornik kraćeg mandata prvog saziva članova Vijeća za telekomunikacije, što bi trebalo omogućiti kvalitetniji izbor i rad tog

tijela u narednom razdoblju. Napomenuo je da predloženi zakon ima uporište u odredbi članka 2. stavak 4. podstavak 1. Ustava RH. Podsjetio je, također, da je postojećim Zakonom o telekomunikacijama uređeno područje telekomunikacija, radija, televizije i kabelaške televizije, kao i odnosi između davatelja i korisnika telekomunikacijskih usluga, te izgradnja, održavanje i uporaba telekomunikacijskih objekata, opreme i radijskih postaja. Spomenutim zakonom osnovano je Vijeće za telekomunikacije, kao neovisna pravna osoba za obavljanje poslova odlučivanja o davanju koncesija i drugih regulatornih poslova na području telekomunikacija (za svoj rad odgovara Hrvatskom saboru i Vladi RH).

Na temelju svojih ovlasti Vijeće obavlja i vrlo značajne poslove, napominje zastupnik. Među ostalim, donosi odluke o davanju i oduzimanju koncesija za obavljanje djelatnosti u području telekomunikacija, osim radija i televizije, te odluke i rješenja u vezi s uređivanjem odnosa između davatelja i korisnika usluga na tržištu telekomunikacijskih usluga.

Hrvatskoj predstoji "bum" telekomunikacijskih tehnologija

Po riječima **Tončija Tadića**, glasnogovornika Kluba zastupnika HSP-HKDU-a, Vijeće za telekomunikacije je istekao moćno tijelo, ima li se u vidu činjenica da Hrvatskoj predstoji bum telekomunikacijskih tehnologija. Ono će imati ključnu ulogu u dodjeljivanju koncesija, ne samo za radio postaje, kao dosad, nego i za Internet provajding koncesija za kablovske televizije i općenito ogromnu regulatornu moć nad širenjem informacijskih tehnologija u Hrvatskoj. Zbog toga nije nimalo svedjedno tko su članovi tog tijela. Jednako tako nije svedjedno ni je li njihov mandat usklađen s ritmom smjene hrvatske vlasti ili se rasteže dulje od mandata tipične hrvatske Vlade koji traje 4 godine. Ne smijemo zaboraviti da se radi o svojevrsnoj telekomunikacijskoj vlasti koja bi trebala, neovisno o dnevnoj politici i mandatu Vlade, prosuđivati i držati pod kontrolom kompletnu zakonsku regulativu u toj oblasti i primjenjivati je na sve korisnike i davatelje telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj. Kako reče, ne može se oteti

dojmu da obrazloženje kojim je nadležno Ministarstvo popratilo prijedlog da se na ovako žuran način pristupi izmjeni Zakona o telekomunikacijama, nije dovoljno argumentirano. Izrazio je bojazan da je ovaj termin od dvije godine usklađen s vremenom trajanja kvazi monopola HT-a. Iz navedenih razloga zastupnici HSP-a i HKDU-a drže da je ova zakonska promjena nepotrebna, odnosno da je trebalo sačiniti kvalitetniji zakonski propis a ne ga ljetos forsirati žurnim postupkom. Tadić je stoga, najavio da će oni biti suzdržani kod glasovanja o predloženoj dopuni.

Riječ predlagatelja

U završnoj riječi **mr. Alojz Tušek** informirao je zastupnike da je Ministarstvo pomorstva, prometa i veza još u kolovozu provelo natječaj za sastavljanje prijedloga članova Vijeća za telekomunikacije. Na javni poziv javilo se ukupno 23 kandidata od kojih kako reče, polovina uopće nije znala za što su se natjecali, odnosno koje poslove treba raditi Vijeće. Budući da u Hrvatskoj nema dovoljno ljudi s iskustvom u regulativnim poslovima, tek nakon obavljenog dijela posla i stečenog iskustva znat će se koliko je tko kvalificiran da u dužem vremenskom razdoblju obnaša ovako odgovornu funkciju.

Davanje koncesija je kontinuiran posao napominje **mr. Tušek**. To znači da Vijeće za telekomunikacije u spomenutom razdoblju neće poništiti sve koncesije i davati ih iz početka. Postupak će se provoditi onim tempom kako koja koncesija istekne (ovisno o tome izvršava li koncesionar svoje obveze prema državi one će se produžiti ili ne). Uostalom, u našem frekvencijskom spektru postoji relativno mali broj koncesija koje još nisu dodijeljene (riječ je, uglavnom, o onima nižeg ranga, odnosno gradskim i županijskim). Prema tome, predstojeće dvogodišnje razdoblje nije neka prekretnica u životu telekomunikacijskih medija, niti se očekuje bilo što revolucionarno. Zbog toga otklanjamo svaku političku konotaciju izmjene ovog zakona, zaključio je Tušek.

Nakon toga je Hrvatski sabor, većinom glasova nazočnih zastupnika, donio Zakon o dopuni Zakona o telekomunikacijama.

M.K.O.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU OKVIRNOG UGOVORA O ZAJMU 1373 (2000) ZA OBNOVU FRANJEVAČKOG SAMOSTANA MALE BRAĆE U DUBROVNIKU, IZMEĐU RAZVOJNE BANKE VIJEĆA EUROPE I REPUBLIKE HRVATSKE

Europski zajam za obnovu kulturne baštine

Zastupnici su jednoglasno prihvatili predloženi zakonski tekst koji je po hitnom postupku uputila Vlada Republike Hrvatske kao predlagatelj. Njime se osiguravaju sredstva za obnovu zgrade i inventara Franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku koji je teško nastradao tijekom velikosrpske agresije 1991. i 1992. godine.

O PRIJEDLOGU

Predloženi zakonski tekst Vlada Republike Hrvatske uputila je po hitnom postupku, a njime se potvrđuje Okvirni ugovor o zajmu 10.325.454,00 kuna namijenjenih obnovi i sanaciji Franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku. Navodi se da je samostan teško oštećen u ratnim razaranja 1991. i 1992. godine s više od 50 projektila. Teško je oštećena i samostanska knjižnica, namještaj i dio knjižnog fundusa. Knjižnica je evakuirana u samostansku blagovaonicu, a ocjenjuje se da će trebati poduzeti dugotrajne konzervatorske zahvate kako bi se zaštitila i spasila oštećena grada.

Obnova samostana vrlo je kompliciran i zahtjevan posao jer je riječ o jednom od najvrednijih srednjovjekovnih spomenika na istočnoj obali Jadrana. Svim radovima prethodile su izrade studija i istraživanja, kvalitetna dokumentiranja, projektiranja i pripremni radovi. Za obnovu samostana dobivena je suglasnost Državne komisije za obnovu Dubrovnika s pridruženim predstavnicima UNESCO-a. Obnova je započela radovima na zapadnom krilu, a prvenstveno se krenulo s obnovom stare knjižnice, te glazbenog i rukopisnog arhiva za koje je bilo nužno što hitnije intervenirati radi smanjenja šteta na izuzetno

vrijednom fundusu, kao i zato da bi knjižnica bila ponovno korištena u znanstvene svrhe za koje je nedostupna već 9 godina.

Projekt obnove vrijedan je ukupno 20.650.908,00 kuna, od čega CEB zajmom financira 10.325.454,00 kuna (50%), Državni proračun 8.656.243,00 kuna, Franjevačka provincija iz Zadra s 877.505,00 kuna i World Monument Watch darovnicom od 791.706,00 kuna. Sredstva zajma bit će na raspolaganju za korištenje odmah nakon što Okvirni ugovor o zajmu stupi na snagu.

U nastavku predloženog zakonskog teksta navode se svi detalji Okvirnog ugovora o zajmu između razvojne banke Vijeća Europe i Republike Hrvatske. Navedeni su svi financijski uvjeti, troškovi isplate, te etape provedbe projekta. Zajmoprimac preuzima obvezu da projekt bude u skladu sa svim relevantnim konvencijama Vijeća Europe, a najmanje dva puta godišnje pa do dovršenja projekta, mora slati izvješća o obavljenim poslovima.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupro je donošenje ovoga Zakona, ne protiveći se donošenju po hitnom postupku. Na tekst Konačnog prijedloga podnio je amandmane kojima se uređuje nomotehnički izričaj u člancima 2, 3. i 4. podnesenog prijedloga.

Odbor za financije i Državni proračun raspravljao je o predmetnom Zakonu kao matično radno tijelo i podržao donošenje po hitnom postupku. U uvodnom izlaganju predstavnik Vlade Republike Hrvatske istaknuo je potrebu njegova donošenja budući da je njegovo stupanje na snagu pretpostavka za stupanje na snagu Okvirnog Ugovora

o zajmu. Njime se omogućava korištenje ovog povoljnog zajma u iznosu od 10.325.454,00 kuna, što će imati višestruke pozitivne efekte. Odbor je jednoglasno i bez rasprave predložio Hrvatskom saboru donošenje rečenog zakonskog teksta.

I Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu raspravio je predloženi zakonski tekst kao zainteresirano radno tijelo, saslušao uvodno izlaganje predlagatelja i podržao podneseni zakonski prijedlog.

RASPRAVA

U ime predlagatelja dodatne je podatke podnio ministar financija dr. **Mato Crkvenac**, koji je podsjetio na značajna ratna razaranja tijekom 1991. godine, na samostanu Male braće u Dubrovniku. Istaknuo je odlične bankarske uvjete kod dobi-

Obnova Franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku predstavlja značajnu socijalnu i kulturnu vrijednost za Republiku Hrvatsku.

vanja zajma, te predložio prihvaćanje podnietog prijedloga. Zastupnik dr. **Ante Simonić** ukratko je izvijestio o stavovima Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu. Podsjetio je da projekt obnove franjevačkog samostana Male braće ima značajnu socijalnu i kulturnu vrijednost za Republiku Hrvatsku, te je dobro primljen i podržan od najviših tijela Vijeća Europe i Banke za razvoj. Istaknuo je na kraju da je Odbor suglasan s donošenjem predloženog teksta po hitnom postupku.

Povoljniji bankarski uvjeti

Zatim je zastupnik dr. Simonić govorio i u ime Kluba zastupnika HSS-a, ističući da Razvojna banka Vijeća Europe pomaže i prognanicima i izbjeglicama te žrtvama prirodnih i ekoloških katastrofa. Republika Hrvatska je s ovom bankom sklopila 4 dugoročna i izrazito povoljna zajma od kojih je na prvom mjestu spomenuo obnovu zdravstvene infrastrukture u Slavoniji. Zajmom se daje potpora za financiranje programa malog i srednjeg poduzetništva, obnavljanju škole, kao i domovi prognanika i izbjeglica u Republici Hrvatskoj.

Dao je zatim osnovne podatke o kronologiji stradanja ovog spomenika kulture tijekom rata, te naveo izvore sredstava iz kojih će se financirati obnova i restauratorski zahvati. Na kraju izlaganja, predložio je zastupnicima da podrže ovaj zakonski prijedlog.

U ime Kluba zastupnika HSLS-a zatim je govorio zastupnik **Želimir Janjić** koji je uvodno podsjetio i na važne etape u izgradnji ovog samostana koji je podignut početkom XIV. stoljeća. Osobito je dragocjena knjižnica koja ima više od 60.000 naslova iz gotovo svih znanstvenih disciplina, 10.000 glazbenih djela, 2.000 rukopisa i 206 inkunabula neprocjenjive vrijednosti. I on je podsjetio na sve sudionike koji će financirati projekt obnove, te podržao donošenje podnesenog zakonskog teksta.

Čuvar kulturnih i nacionalnih vrijednosti

Zastupnik dr. **Jure Radić** govorio je u ime Kluba zastupnika HDZ-a, te svoje izlaganje započeo citatom Antuna Gustava Matoša, koji je rekao da je u povijesti naroda teško naći primjer tako čvrste i temeljite povezanosti, kakva je povezanost franjevačkog reda s hrvatskim narodom.

Ovaj je red odigrao presudnu ulogu, čuvajući i jačajući nacionalni identitet i kulturne vrijednosti, a danas djeluje pet provincija tog reda. Samostan Male braće u Dubrovniku i ranije je doživljavao udare i napade, ali velika oštećenja tijekom agresije na Dubrovnik najveća su u njegovoj višestoljetnoj povijesti. Podsjetio je zatim na poslove koji su do sada obavljani, dodajući da je u njemu smještena i najstarija ljekarna u ovom dijelu svijeta, te čitav niz kulturnih i povijesnih znamenitosti. I on je ocijenio da dobiveni zajam predstavlja povoljno rješenje, a sugerirao je da se obnove i ostali uništeni ili oštećeni kulturno - povijesni objekti. U ime Kluba zastupnika HDZ-a podržao je donošenje predloženoga teksta te predložio Vladi Republike Hrvatske da nastavi s obnovom svih oštećenih povijesnih znamenitosti u Dubrovniku, ali i u čitavoj Hrvatskoj.

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je zatim i zastupnik **Tonči Žuvela**. I on je uvodne riječi posvetio podsjećanju na one projekte koje je Razvojna banka Vijeća Europe dala za rješavanje problema oko povratka prognanika i izbjeglica u vlastite domove. Članstvom u Europskoj uniji i Hrvatska je stekla pravo na korištenje povoljnih dugoročnih zajmova kojima obnavlja ratna oštećenja, ali i razvija gospodarske aktivnosti i infrastrukturu.

Govoreći o samostanu Male braće, podsjetio je na stradanja zbog potresa i požara u XVII. stoljeću, te na štete koje je nanio potres 1979. godine. Naša javnost bila je osobito ogorčena prateći ratne vijesti iz Dubrovnika, kada je u agresiji 1991. godine teško oštećen ovaj važan povijesni objekt. Uz ovaj zajam otvaraju se i druge povoljne financijske mogućnosti, istaknuo je zastupnik Žuvela, navodeći da je u pripremi zajam za obnovu zdravstvene infrastrukture, obnovu otočkih naselja i zaštitu prirodnog okoliša. Klub zastupnika SDP-a ovaj projekt promatra u kontekstu pribli-

žavanja Europskoj uniji, kako bi se stvorili i drugi uvjeti za korištenje kvalitetnih kreditnih sredstava, zaključio je zastupnik dajući potporu predloženom zakonskom tekstu.

Vlada Republike Hrvatske trebala bi podnijeti mjerodavnim tijelima zahtjev kojim bi se naplatila ratna šteta od agresora zbog razaranja neprocjenjivog kulturnog nasljeđa.

I zastupnik **Mladen Godek (HSLS)** dao je podršku za realizaciju ovoga projekta, ali zatražio od Vlade da podnese zahtjev za ratnom štetom pred Međunarodnim sudom u Haagu. Nema nikakve sumnje da je agresija na jugu Hrvatske bila protupravna, pa bi zbog principijelnih razloga trebalo konačno tražiti naknadu štete zbog ratnih razaranja.

Ministar dr. **Mato Crkvenac** dao je zaključnu riječ i ocijenio inicijativu zastupnika Godeka dobrodošlom i ispravnom. Najavio je zajednički sastanak s ministrom kulture **Antunom Vujićem**, a nakon toga raspravu bi trebalo otvoriti i u Vladi. Rekapitulirao je zatim sve značajnije aranžmane u kojima je sudjelovala ova banka, ističući njenu korektnost i povoljne financijske uvjete.

U nastavku rada pozitivno se očitovao i o amandmanima koje je podnio Odbor za zakonodavstvo, a nakon toga predsjedavajući je zaključio raspravu.

Usljedilo je glasovanje, a zastupnici Hrvatskog sabora jednoglasno su donijeli Zakon o potvrđivanju okvirnog Ugovora o zajmu za obnovu 1373/2000., za obnovu Franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku, između Razvojne banke Vijeća Europe i Republike Hrvatske u tekstu predlagatelja, zajedno s prihvaćenim amandmanima.

V.Ž.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIVATIZACIJSKIM INVESTICIJSKIM FONDOVIMA; KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O INVESTICIJSKIM FONDOVIMA

Otklonjeni nedostaci

Hrvatski je sabor, nakon objedinjene rasprave, jednoglasno prihvatio oba ova zakonska prijedloga, predlagatelja Vlade RH.

O prijedlozima ovih zakona i raspravi o njima u prvom čitanju pisali smo u "Izvješćima" broj 310 od 22. listopada 2001. godine na stranici 25. po naslovom: "Poticaj razvoju domaćih investicijskih fondova".

O PRIJEDLOZIMA

Kako bismo izbjegli ponavljanje u prikazu ovih zakonskih prijedloga zadržat ćemo se samo na razlikama između prvog i drugog čitanja a koje su, kako je uvodno rekao na sjednici Hrvatskog sabora ministar financija **mr. Mato Crkvenac** u tome (zakon o privatizacijskim fondovima) da iz imovine fondova mogu biti podmireni stanoviti izdaci fondova: troškovi javne ponude, troškovi uvrštenja dionica fonda u kotaciju i troškovi naplate potraživanja fonda. Također je bitna promjena da se društvima za upravljanje fondova omogućuje da ostvare naknadu u novcu za svoj rad i djelovanje, dakle izravno iz imovine fonda umjesto povećanjem temeljnog kapitala.

Kad je riječ o investicijskim fondovima onda je jasno koliko su oni važni za ukupan razvitak tržišta kapitala, koje je inače u nas nerazvijeno, pa je upravo to bila glavna motivacija da se uklone nedostaci iz postojećeg Zakona i u drugom čitanju obuhvaćeno je niz primjedbi iz prvog čitanja. Najvažnije su što je ograničenje za stjecanje udjela, dionica u fondu zadržano samo u odnosu na otvorene investicijske fondove a kod zatvorenih investicijskih fondova tog ograničenja za pojedinog ulagača nema. Brisana je i odredba po kojoj depozitna banka može biti samo banka koja ima minimalni temeljni kapital u iznosu od 100 milijuna kuna, a

uvažene su, među ostalim, i primjedbe u vezi s najvećim dopuštenim iznosom novčanih sredstava investicijskog fonda, iznosom naknade za troškove upravljanja i druge.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podržava donošenje oba ova zakonska prijedloga a na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakon o investicijskim fondovima podnio je tri amandman kojima se tekst nometehnički uređuje. Donošenje ovih zakonskih prijedloga predložio je Odbor za financije i državni proračun i Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu.

RASPRAVA

Rasprava o ova dva zakonska prijedloga je objedinjena i otvorena nakon uvodnog izlaganja predstavnika predlagatelja ministra financija **mr. Mate Crkvenca**.

Popravit će se uloga imatelja dionica fonda

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorio je **Ante Markov (HSS)** naglasivši da su primjedbe tog Kluba iz prvog čitanja uvažene. PIF-ovi su pripremljeni za pretvaranje i prelazak u zatvoreni investicijski fond i onim će se zakonom značajno popraviti uloga imatelja dionica. Investicijski fondovi pak predstavljaju najvažniji korak za ulazak na svjetsko tržište kapitala i sada su u značajnoj mjeri popravljani ti odnosi i stajališta i najznačajnija izmjena ovog drugog zakona je, smatra zastupnik, povećanje fleksibilnosti poslovanja zatvorenih investicijskih fondova. To će sigurno dovesti do proširenja ula-

ganja a time i razvoja tržišta kapitala, rekao je, među ostalim. Neka neriješena pitanja, primjerice, tzv. dvostrukog oporezivanja investicijskih fondova u značajnoj su mjeri otklonjena.

Klub zastupnika HSS-a zadovoljan je s ovim zakonskim prijedlozima i glasovat će za njihovo donošenje, kazao je na kraju.

Donošenje ovih zakona podržava i Klub zastupnika HSL-a a posebno pozdravlja to što su prihvaćene njegove primjedbe iz prvog čitanja, rekao je **Jadranko Mijalić (HSL)**. Izmjene i dopune zakona o privatizacijskim fondovima na putu su postizanja veće preglednosti i profitabilnosti poslovanja svih fondova i otvaraju se nove mogućnosti povećanja njihove vrijednosti. Značajno je poboljšanje Zakona davanje mogućnosti društvima za upravljanje da ostvare naknadu u novcu izravno iz imovine fonda umjesto plaćanjem temeljnog kapitala. učinjeni su značajni pomaci u smislu povećanja informiranosti tržišta i transparentnosti trgovanja, tj. sprječavanja eventualnih zloupotreba prilikom trgovanja dionicama iz portfelja fonda. rekao je, među ostalim zastupnik.

Ovaj Klub podržava i predložene dopune i izmjene zakona o investicijskim fondovima kojima je cilj potaknuti ulaganje u zatvorene investicijske fondove i ocjenjuje kako su one u pravcu poboljšanja postojeće zakonske regulative, kazao je, među ostalim zastupnik osvrćući se na pojedina zakonska rješenja i podsjećajući na primjedbe ovog Kluba iz prvog čitanja.

Rasprava je zatim bila zaključena.

Prihvaćeni svi podneseni amandmani

Prije glasovanja o ovim zakonskim prijedlozima predstavnik predlagatelja zamjenik ministra financija

mr. Damir Kuštrak prihvatio je amandmane Odbora za zakonodavstvo na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima i amandman zastupnika Daria Vukića (HDZ) na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privatizacijskim investicijskim fondovima

(da se u troškove koji se financiraju iz sredstava fonda uvrste troškovi uvrštenja dionica fonda na Zagrebačku burzu, strane burze ili uređena javna tržišta).

Jednoglasno je donesen (96 glasova "za") Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima u tekstu kako ga je predložio predla-

gatelj zajedno s prihvaćenim amandmanima te (95 glasova "za") Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privatizacijskim investicijskim fondovima u tekstu kako ga je predložio predlagatelj zajedno s prihvaćenim amandmanom.

Đ.K.

IZVJEŠĆE O RADU DRŽAVNOG UREDA ZA REVIZIJU ZA 2001. GODINU; IZVJEŠĆE O OBAVLJENIM REVIZIJAMA ZA 2000. GODINU; IZVJEŠĆE O OBAVLJENIM REVIZIJAMA ZA 2000. GODINU - POSEBNI DIO KOJI OBUHVAĆA REVIZIJU POSLOVANJA MINISTARSTVA OBRANE, MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA, HRVATSKE VATROGASNE ZAJEDNICE I MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA

Pojačan nadzor i kontrola - manje nepravilnosti

U skladu sa zakonskim ovlastima Državni ured za reviziju podnio je Hrvatskom saboru Izvješće o svom radu za 2001. godinu, Izvješće o obavljenim revizijama za 2000. godinu, uključujući tu i posebni dio koji obuhvaća izvješća o reviziji poslovanja Ministarstva obrane, MUP-a, Hrvatske vatrogasne zajednice i Ministarstva vanjskih poslova. Ukupno je revidirano 896 subjekata, od čega 566 jedinica lokalne samouprave i uprave. Nalazi revizije pokazali su sve manje propuste i nedostatke i nepravilnosti u raspolaganju novcem iz državnog i proračuna jedinica lokalne samouprave i uprave, ali i to da se pojavljuju nepravilnosti u poslovanju te s tim u svezi navodi se primjerice trošenje iznad planiranog, neusklađen popis imovine s knjigovodstvenim stanjem te nepoštivanje Zakona o nabavi roba i usluga itd.

Tijekom rasprave zastupnici su iznosili konkretne primjere lošeg poslovanja, zadržavajući se pritom na poslovanju uglavnom Hrvatskog fonda za privatizaciju, Državnog zavoda za zaštitu obitelji materinstva i mladeži te nekih ministarstava. Rasprava je okončana prihvaćanjem Izvješća o radu Državnog ureda za reviziju za 2001. godinu te obavljenim

revizijama u 2000. godini uključujući tu i njegov poseban dio. Sukladno prijedlogu Kluba zastupnika HDZ-a sva se izvješća o obavljenim revizijama za 2000. godinu koja je Hrvatskome saboru uputio Državni ured za reviziju dostavljaju na uvid Državnom odvjetništvu i MUP-u. Navedene se institucije zadužuju da uvidom u ta izvješća Državnog ureda za reviziju procijene postoje li slučajevi nezakonitog postupanja u raspolaganju novcem iz državnog proračuna, odnosno iz proračuna županija, gradova i općina te da u takvim eventualnim slučajevima postupe u skladu sa svojim dužnostima i ovlastima. O poduzetim mjerama povodom Izvješća Državnog ureda za reviziju za 2000. spomenute institucije dobile su zaduženje da najkasnije do 1. lipnja 2002. godine izvijeste Hrvatski sabor podnošenjem izvješća.

Uvodno kažimo još da nećemo prikazivati opsežna izvješća Državnog ureda za reviziju (sažetak koji je dostavljen zastupnicima, bez posebnog dijela sadrži 1266 stranica) budući da je glavna državna revizorica iznijela osnovne podatke o radu te institucije, obavljenim revizijama i nalazima revizora.

O IZVJEŠĆIMA

O izvješćima Državnog ureda za reviziju uvodno je govorila glavna državna revizorica **Šima Kراسić**. Izvješća Državnog ureda o obavljenim revizijama obuhvaćaju razdoblje od listopada 2000. do rujna 2001. godine, i podnose se Hrvatskom saboru jednom godišnje kako je i propisano Zakonom o državnoj reviziji. Rokovi podnošenja izvješća vezani su uz propise koji uređuju poslovanje revidiranih subjekata, odnosno za rokove u kojima su dužni podnijeti godišnje financijske izvještaje Državnom uredu za reviziju.

Ovlasti Ureda obuhvaćaju reviziju poslovanja tri vrste subjekata koji s obzirom na način financiranja i rada primjenjuju različite računovodstvene sustave - za proračunske korisnike, neprofitne i profitne organizacije, i koji u skladu s posebnim propisima podnose godišnje financijske izvještaje do konca veljače, travnja ili lipnja.

U nastavku glavna je državna revizorica govorila o radu Državnog ureda za reviziju, njegovim ovlastima, ustrojstvu, načinu rada i djelatnicima. Ured je počeo raditi 1. studenoga 1994. godine, a praćenjem

ustroja države organiziran je kao središnji ured u Zagrebu te kroz područne urede u županijskim središtima. U izvještajnom razdoblju u Uredu je bilo zaposleno 242 djelatnika od čega 201 sa VSS, a čak 183 su ovlaštene državni revizori. U rujnu lani zaposleno je dodatnih 39 djelatnika (38 su revizori koji će kroz godinu dana postati ovlaštene državni revizori). Dosad, međutim, nisu popunjena sva radna mjesta koja su bila predviđena za obavljanje redovnih zadaća, a donošenjem Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije Državni je ured dobio i opsežan te stručan posao revizije svih postupaka pretvorbe i privatizacije pa je trebalo hitno popuniti određeni broj revizorskih mjesta.

Zakonom o državnoj reviziji utvrđena je godišnja obveza revidiranja državnog proračuna, proračuna svih jedinica lokalne samouprave i uprave, fondova na razini države, a sve dosad i Hrvatske narodne banke. Naime, donošenjem Zakona o HNB-u prestaje godišnja obveza revidiranja središnje banke od Državnog ureda za reviziju. Pored toga Državni ured obavlja reviziju korisnika javnih sredstava na svim razinama, pravnih osoba u vlasništvu države, jedinica lokalne samouprave i to prema godišnjem programu rada Ureda, a to znači prema mogućnostima.

Pred ovlaštene državne revizore uz velike stručne zahtjeve stavlja se i činjenica da u našem pravnom sustavu postoje tri različita računovodstvena sustava i to: računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika; računovodstvo neprofitnih organizacija i ustanova, a napose računovodstvo poduzetnika, odnosno trgovačkih društava. Revizije se obavljaju timski čime je osiguran visok stupanj stručnosti, objektivnosti i učinkovitosti Ureda, na razini Ureda provodi se izrada programa i plana rada što omogućuje bolju organizaciju i provođenje pojedinih revizija, a napose potpunije korištenje radnog vremena i stručnih sposobnosti revizora. Svi revizori imaju ovlaštenja za rad na cijelom području države, pa je u skladu s potrebama moguće njihovo upućivanje i sastavljanje timova po različitim uredima, a to se posebno sada čini za reviziju pretvorbe i privatizacije, naglasila je gospođa Krasić.

Iako revizijska izvješća ne proizvode izravne pravne učinke i obveze za revidirane subjekte, Zakonom o

revizijskim standardima osiguran je visoki stupanj zaštite interesa revidiranih subjekata i objektivnosti revizijskih izvješća. Tijekom 1999. godine izmijenjen je i dopunjen Zakon o državnoj reviziji. Tada su preciznije formulirane odredbe o subjektima koji podliježu reviziji, propisani rokovi za očitovanja, odnosno podnošenja prigovora na revizijska izvješća, kao i rok za odgovor na prigovor čime su izbjegnute mogućnosti nesporazuma i eventualnih grešaka što prvobitno Zakonom nije bilo riješeno.

U okviru informatizacije Ureda kontinuirano se ažurira postojeća baza podataka o revidiranim subjektima i njihovim financijskim dokumentima, a u području međunarodnih odnosa nastavljena je suradnja u okviru INTOSAI-a (Međunarodnog udruženja vrhovnih revizijskih institucija) i njegovog europskog dijela (EUROSAI-a), te bilateralna suradnja sa zemljama koje imaju srodne revizijske sustave.

U nastavku glavna je državna revizorica govorila o podacima i nalazima obavljenih revizija u spomenutom izvještajnom razdoblju. Ukupno je revidirano 896 subjekata, od čega 566 jedinica lokalne samouprave i uprave. Isto je tako obavljena revizija udruga proizišlih iz Domovinskog rata, studentskih centara, kliničkih bolničkih centara, nacionalnih parkova i parkova prirode te udruga iz Domovinskog rata o kojima je Hrvatski sabor već raspravljao. Revizija kapitalnih investicija kao što su mostovi, autoceste i drugi infrastrukturni objekti obavlja se godišnje u okviru Ministarstva pomorstva, prometa i veza i Hrvatske uprave za ceste. Na isti se način obavlja i revizija investicija, odnosno kapitalnih izdataka u okviru revizije odgovarajućih ministarstava, odnosno korisnika razdjela u proračunu, gdje su te investicije planirane. To je vidljivo iz dosadašnjeg rada i izvješća Ureda kojim su te investicije obuhvaćene (zdravstvo, školstvo, odgoj, obrazovanje, kultura, znanost i socijalna zaštita). Za proračunske korisnike, i neprofitne organizacije Državnom se uredu dostavljaju polugodišnji i godišnji temeljni izvještaji - bilance, račun primitka, izdataka i bilješke. Izvješća što su ih izradili revizori imaju više od 40.000 stranica i sva su dostavljena odgovornim osobama revidiranih subjekata, a na lokalnim razinama vijećima i skupštinama kako bi se po njima moglo poduzimati

određene mjere i radnje. Izvješća o obavljenim revizijama dostavljena Hrvatskom saboru imaju 1266 stranica. Tu je dat kratak osvrt na nalaze revizije općenito, obrađen je državni proračun i njegovi korisnici. Dat je i kratak osvrt na nalaze revizije županija, gradova i općina, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, te ostalih subjekata na državnoj razini revidiranih u ovom izvještajnom razdoblju. Revizije poslovanja Ministarstva obrane, Ministarstva vanjskih poslova, MUP-a i Hrvatske vatrogasne zajednice prikazane su u posebnom izvješću, a odlukom Hrvatskoga sabora s tih je izvješća skinuta oznaka "Državna tajna" pa će se i o tome ovom prilikom voditi rasprava. Napravljeni su i kratki sažeci iz izvješća o obavljenim revizijama za sve jedinice lokalne samouprave i uprave na 1597 stranica, dostavljeni su na uvid svim zainteresiranima za funkcioniranje njihovih lokalnih jedinica.

Podaci prikupljeni tijekom revizije službena su tajna sve dok se izvješća ne dostave Hrvatskom saboru, odnosno na lokalnoj razini predstavničkim tijelima kada postaju dostupni javnosti. Po obavljenoj reviziji Državni ured za reviziju nema ovlasti poduzimati nikakve mjere, iako se to vrlo često očekuje, već to obavljaju ovlaštene državni organi, podvukla je glavna državna revizorica te dodala kako to ističe s obzirom na to da vrlo često postoje očekivanja da revizija počne poduzimati konkretne kaznene mjere, pa i izricanje određenih sankcija prema revidiranim subjektima. Našim je zakonom i međunarodnim standardima te kodeksom profesionalne etike utvrđena osnovna zadaća Ureda, a to je utvrditi činjenice i dati naloge kako ih otkloniti, te o tome izvijestiti Hrvatski sabor i hrvatsku javnost. Sam postupak revizije je specifičan i, bez obzira na to što revizijska izvješća nemaju neposredne učinke, činjenice moraju biti nedvojbeno utvrđene, pa je u skladu sa zakonom i međunarodnim standardima propisan postupak očitovanja revidiranog subjekta kako bi se nalazi potvrdili i izbjegli nesporazumi i nepreciznosti u pogledu utvrđivanja stvarnog stanja.

U izvještajnom razdoblju obavljena je kontrola utroška ukupnih proračunskih sredstava za 2000. godinu, a ostvareni su u iznosu od 66,8

milijardi kuna. Time je obuhvaćen državni proračun, proračun Grada Zagreba, te proračuni gradova, općina i županija. U ukupnim proračunskim prihodima prihodi državnog proračuna sudjeluju sa 85,7 posto, Grada Zagreba 3,08 posto i u određenom su padu baš kao i kod jedinica lokalne samouprave i uprave gdje ti prihodi sudjeluju sa 9,7 posto u ukupnim proračunskim prihodima. Kada se tome dodaju izvorna sredstva, sredstva Zavoda za mirovinsko osiguranje u iznosu od 13,8 milijardi kuna (bez sredstava iz proračuna), Zavoda za zdravstveno osiguranje 12,2 milijarde kuna, te Zavoda za zapošljavanje 980 milijuna kuna, to onda ukupno iznosi 93,9 milijardi kuna.

Ukupna sredstva za javne potrebe u 2000. veća su za 7,4 milijarde kuna ili 8,5 posto u odnosu na 1999. godinu. Ukupni proračunski prihodi u 2000. godini veći su, pak, za 8,2 posto u odnosu na 1999. godinu. Sredstva državnog proračuna porasla su za 9,5 posto dok su sredstva jedinica lokalne samouprave i uprave ostala na istoj razini, odnosno kod Grada Zagreba zabilježen je pad (6,8 posto).

Ukupni prihodi Zavoda za mirovinsko osiguranje, s izvornim sredstvima i sredstvima proračuna iznosili su 20,9 milijardi kuna i veći su za 1,3 milijarde ili 6,7 posto u odnosu na 1999. godinu. Sredstva za redovne djelatnosti povećana su 3,2 posto, a iz državnog proračuna za 14 posto. Na dan 31. prosinca 2000. Zavod je potraživao oko 25,2 milijarde kuna, a najveća su bila potraživanja za ratne štete (14,5 milijardi kuna), ali se jedan veliki dio potraživanja odnosi na potraživanja za doprinose (5,1 milijarda kuna). Krajem 2000. obveze Zavoda iznosile su 1,5 milijardi kuna, a najveći iznos (1,3 milijarde kuna) odnosi se na obveze za mirovine koje se obračunavaju, a ne isplaćuju. Riječ je o obvezama prema umirovljenicima iz bivše države koje je Hrvatska obvezna obračunavati, a kada se potpišu međusobni sporazum Hrvatske i tih država vjerojatno će se to pitanje regulirati na isti način kako je regulirano za umirovljenike u Hrvatskoj.

Prihodi Zavoda za zdravstveno osiguranje u 2000. iznosili su 14,9 milijardi kuna i veći su za 3 milijarde kuna. Sredstva od redovne djelatnosti povećana su za 18 posto i iz državnog proračuna 83 posto, dok su potraživanja Zavoda na dan 31. prosinca 2000. godine iznosila 4,5 milijardi

kuna, od čega se najveći dio odnosio na potraživanja od doprinosa.

Državni proračun i njegovi korisnici te proračuni poslovanja jedinica lokalne samouprave i uprave revidiraju se redovito svake godine, pa je tako uočeno da je svake godine sve manje nepravilnosti, odnosno da se određene nepravilnosti ne ponavljaju. U revizijama za 2000. godinu uočeno je da ima manje računskih nepravilnosti i propusta. Donose se financijski planovi, vodi se proračunsko računovodstvo, izrađuju se izvješća i dostavljaju mjerodavnim institucijama, a osnivaju se i službe unutarnjeg nadzora koje još nisu ekipirane i glavna državna revizorica vjeruje da će u narednom razdoblju bolje funkcionirati. Međutim, i dalje se pojavljuju određene nepravilnosti u poslovanju subjekata pa tako npr. kod izvršavanja proračuna u odnosu na planirana sredstva neki su izdaci iznad planiranih, popis imovine nije uvijek usklađen s knjigovodstvenim stanjem, ne poštivaju se odredbe Zakona o postupku nabave roba i usluga, u manjim jedinicama lokalne samouprave i uprave ne postoje uvjeti za osnivanje unutarnjeg nadzora itd.

S primjenom sustava državne riznice počelo se početkom 2001. godine, i to samo u dijelu upravljanja javnim novcem, dok dio planiranja (upravljanja) javnim dugom, te računovodstveni dio nije stavljen u funkciju, jer za to nisu ispunjene pretpostavke. Posao oko izgradnje, implementacije sustava državne riznice treba okončati kako bi se putem jedinstvenog računa Državne riznice podmirivale sve obveze, izbjeglo nepotrebno zadržavanje sredstava na računima proračunskih korisnika, a sredstva usmjeravala za predviđene namjene, naglasila je gospođa Krsić.

Zaključujući raspravu glavna državna revizorica kazala je kako je u kratkom uvodnom izlaganju naglasila samo osnovne činjenice i podatke o Državnom uredu za reviziju, napose o njegovom radu i obavljenim revizijama, osnovnim karakteristikama rada i poslovanja revidiranih subjekata, o trošku javnih sredstava te uočenim nepravilnostima kao i pozitivnim pomacima. Pred Državnim uredom za reviziju u narednom se razdoblju postavljaju slijedeći poslovi. U 2002. godini Ured će obaviti obvezne godišnje revizije utvrđene Zakonom o Državnoj reviziji, a sve ostale aktivnosti usmjeriti na provedbu revizije pretvorbe i privatizacije.

Trenutno na tim poslovima radi 160 državnih revizora, ali se planira da će cijele 2002. na tim poslovima moći raditi više od 120 ovlaštenih državnih revizora. Ostali će revizori obavljati redovne poslove i zadatke. I nadalje će se provoditi kontinuirana izobrazba državnih revizora, omogućiti im da što prije polože ispit za ovlaštenog državnog revizora kako bi mogli stručno i samostalno obavljati poslove i zadatke. Također bi se nastavila suradnja s drugim tijelima vlasti, stručnim i znanstvenim institucijama, posebice u slučajevima preuzimanja novih poslova i proširivanja ovlasti Ureda, ali uvijek imajući u vidu neovisnost i samostalnost revizijske profesije. U okviru procesa uključivanja Republike Hrvatske u europske integracije, a prije svega u EU, hrvatsko je zakonodavstvo usklađeno, ali valja još prilagoditi način rada, izvršavati međunarodne obveze i nastojati sudjelovati u zajedničkim multilateralnim i bilateralnim projektima. To se sada i čini, podvukla je gospođa Krsić.

RADNA TIJELA

Izvješća o radu Državnog ureda za reviziju i o obavljenim revizijama za 2000. dobila su podršku nadležnih radnih tijela.

U **Odboru za financije i Državni proračun** uočeno je da je većina korisnika sredstava iz Državnog proračuna, kao i javnih poduzeća te drugih pravnih osoba u pretežnom vlasništvu države ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uglavnom poduzelo potrebne aktivnosti u svezi s otklanjanjem nepravilnosti u radu na koje je upozorio Državni ured za reviziju prilikom obavljanja revizije za 1999. godinu. Na temelju iznesenog u raspravi istaknuto je mišljenje da je puno bolje stanje kod revidiranih subjekata, glede provođenja zakonitosti u poslovanju kao i bolje djelotvornosti i ekonomičnosti prilikom obavljanja djelatnosti i realizacije ciljeva određenih utvrđenim programima, u odnosu na prošlo razdoblje za koje je provedena revizija. Upozoreno je na neprimjenjivanje odredbi Zakona o postupku nabave roba, usluga i ustupanju radova, ali je istaknuto da su takvi propusti zastupljeni u znatno manjoj mjeri u odnosu na prijašnja razdoblja.

Nadalje, upozoreno je na neracionalno plaćanje visokih troškova objave oglasa o poslovanju Hrvatskog fonda za privatizaciju u stranim časopisima, u kojima se prezentira Hrvatska, u iznosu od 426.532,56 kuna kad postoji mogućnost da se to učini i putem drugih sredstava informiranja. Članovima Odbora nije jasno zašto je ukinut časopis "Privatizacija" koji je pokrenut prije 5-6 godina sa ciljem boljeg praćenja informiranja svih zainteresiranih o provedenju postupka privatizacije u RH.

Valja više uvažavati nalog Državnog ureda za reviziju kojim se traži osnivanje tijela unutarnjeg nadzora kod onih subjekata obuhvaćenih revizijom koji to tijelo još nemaju, jer ako ne funkcionira unutarnji nadzor u veće dijelu revidiranih subjekata tada ga treba ukinuti, mišljenja je Odbor.

Revizijom poslovanja Hrvatskog fonda za privatizaciju utvrđeno je da su prihodi Fonda u 2000. iznosili 58.566.345,10 kuna što je u odnosu na 1999. godinu kada su oni iznosili 68.195.917,00 kuna manje za 9.629.571,90 kuna ili 14,1 posto. Ukupna potraživanja Fonda koncem 2000. godine iznosila su 2.749.545.872,19 kuna, a od toga su najveća potraživanja kupaca za prodane dionice i udjele iznosila 2.406.656.957,17 kuna. U 2000. godini za pokriće izdataka iz sredstava od prodaje dionica i udjele korišteno je 4.110.613,00 kuna, a u 1999. korištena su sredstva u iznosu od 20.621.578,00 kuna. Pored toga treba uzeti u obzir veliko potraživanje mirovinskog osiguranja prema Hrvatskom fondu za privatizaciju za više prenesene dionice u iznosu od 820 milijuna kuna, kao i 311 milijuna kuna izrazito rizičnih potraživanja po kratkoročnim kreditima. Uzimajući u obzir sve to vidljivo je da Hrvatski fond za privatizaciju ima izrazito lošu aktivu pa je postavljeno pitanje kako može takav Fond transferirati 500 milijuna kuna u nove fondove (Fond za razvoj i zapošljavanje i Fond za regionalni razvoj), a da to ne bude politička floskula koja kasnije završava dodatnim zaduživanjem države za iznose koje se s osnova prihoda od privatizacije neće ostvariti.

Odbor je mišljenja da je Državni ured za reviziju trebao oštrije i uz više konkretnih podataka i obrazloženja provesti reviziju u Hrvatskom fondu za privatizaciju, a to se posebno odnosi na otpis daljnjih zajmova koji

su otpisani temeljem odluka Upravnog odbora Fonda tijekom 2000. (98.866.985,82 kune), a koji prema odredbama Zakona o Hrvatskom fondu za privatizaciju i općim aktima nisu u nadležnosti Upravnog odbora Fonda. Naime, donošenje odluke o otpisu daljnjih zajmova treba biti isključivo u nadležnosti Vlade RH, a ne spomenutog Upravnog odbora. Isto tako temeljitije je trebalo provesti reviziju prodaje dionica trgovačkih društava iz oblasti turizma, posebno prodaju hotela "Excelsior". Naime, nejasno je iz kojih je razloga utvrđena početna cijena za prodaju hotela u visini samo 5 posto nominalne vrijednosti kapitala, te zašto nije obavljena procjena očekivanog novčanog tijeka za razdoblje otplate kredita, uzimajući u obzir očekivane poslovne rezultate i sposobnost hotela da iz budućih poslovnih rezultata isplaćuje dospjele obveze. Te nedoumice treba raspraviti i razjasniti tako da se provede temeljita revizija privatizacije hotela "Excelsior".

U svezi s prodajom nekretnina od Hrvatskog fonda za privatizaciju u Izvješću Državnog ureda za reviziju samo je konstatirano da je tijekom 2000. zaključeno 10 ugovora o prodaji ukupne vrijednosti 2.032.358 DEM. Nekretnine su prodavane putem javnih nadmetanja uz jednokratnu uplatu ili uz obročno plaćanje do sedam godina. U većini slučajeva na prodane nekretnine upisano je založno pravo, ali članovi Odbora misle da je pri upisivanju tog prava trebalo voditi računa da se poštuju bankarski kriteriji tj. da vrijednost založene nekretnine mora biti duplo veća od odobrenog kredita.

Istaknuto je da je Komisija za vrijednosne papire RH jedna od 7 subjekata na čiji rad u 2000. Državni red za reviziju nije imao primjedbi. Stoga je teško prihvatiti činjenicu da spomenuta Komisija od ožujka 2001. praktički više ne funkcionira, jer nema dovoljan broj članova, te da tržište vrijednosnih papira u RH posluje izvan kontrole.

Odbor je predložio Saboru da prihvati Izvješće o radu Državnog ureda za reviziju za 2001. kao i Izvješće o obavljenim revizijama za 2000. godinu.

Glede Izvješća o radu Državnog ureda za reviziju za 2001. godinu članovi Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost postavili su više pitanja načelne i organizacijske naravi, na koja je odgovorila glavna

Skidanje oznake "Službena tajna"

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost razmotrio je pismo predsjednika Hrvatskoga sabora s molbom Odboru da, nakon rasprave, razmotri mogućnost skidanje oznake "Službena tajna" s Izvješća o obavljenim revizijama za 2000. godinu - posebni dio, koje obuhvaća izvješće o reviziji poslovanja Ministarstva obrane, MUP-a, Hrvatske vatrogasne zajednice i Ministarstva vanjskih poslova, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Državni ured za reviziju.

Članovi Odbora su utvrdili da u posebnom dijelu Izvješća Državnog ureda nema sadržaja koji se, zbog nacionalne sigurnosti zemlje, ne bi mogli iznositi u javnosti. Ukazano je, međutim, na određenu nedostatnost zakonskog reguliranja pitanja skidanja oznaka tajnosti s pojedinih dokumenata, a što bi trebalo cjelovito riješiti novim Zakonom o zaštiti tajnosti podataka, ili izmjenom i dopunom važećeg Zakona o zaštiti tajnosti podataka. Ministar obrane je, u pogledu pitanja skidanja oznake tajnosti s dijela izvješća koji se odnosi na Ministarstvo obrane, izrazio određenu rezervu prema tom prijedlogu, iako je u načelu s njim suglasan, to više što je izvješće već podijeljeno svim zastupnicima Hrvatskoga sabora.

U provedenoj raspravi potvrđeno je već prije utvrđeno stajalište Odbora da se navedena izvješća trebaju razmatrati na sjednici Hrvatskoga sabora u sklopu rasprave o Izvješću Državnog ureda za reviziju o obavljenim revizijama za 2000. godinu, kao što je to učinjeno i s izvješćima za 1998. i 1999. godinu, kako bi javnost mogla pratiti cjelovitu raspravu.

S obzirom na navedeno, Odbor je većinom glasova odlučio predložiti Hrvatskome saboru skidanje oznake "Službena tajna" s navedenih izvješća Državnog ureda za reviziju.

O stavovima Odbora zastupnike je izvijestila njegova predsjednica Đurđa Adlešić (HSLŠ). Ponovila je prijedlog Odbora da se skine oznaka "Službena tajna" s izvješća te ponovila da je većina članova bila za to osim zastupnika Miljavca (DC) koji je bio suzdržan s obrazloženjem da nije logično da je materijal podijeljen zastupnicima, dakle, javnosti i medijima prije nego što Odbor donese odluku. Jer Odbor je, smatra Pavao Miljavac, mogao odlučiti i drugačije.

Predsjednik Tomčić je upozorio da je materijal podijeljen po uobičajenoj proceduri, uz potpis svakog zastupnika da će materijal koristiti samo za osobne svrhe. Ta se procedura može i dalje koristiti pa nema potrebe za bilo kakvim ograđivanjem, kazao je gospodin Tomčić, najavivši za sutradan glasovanje o prijedlogu Odbora. Tako je i bilo. Zastupnici su većinom glasova (97 "za" i jedan "suzdržan") prihvatili prijedlog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.

J. Š.

državna revizorica, i predložili Saboru da prihvati Izvješće.

Razmatrajući Izvješće Državnog ureda za reviziju o obavljenim revizijama za 2000. godinu, u Odboru je ocijenjeno da je revizijom utvrđeno znatno manje nedostataka i nepravilnosti u njihovom poslovanju u odnosu na prethodne godine, kao i da su ova tijela izvršila obveze preuzete prilikom razmatranja odgovarajućih izvješća Državnog ureda za reviziju o obavljenim revizijama poslovanja u 1999. godini.

Razmatrani su nalazi revizije obavljeni u Ministarstvu obrane, pri čemu je uočeno da se manji nedostaci odnose uglavnom na računovodstvene evidencije i financijska izvješća, a detaljno su raspravljani nalazi u svezi s prihodima i izdacima poslovanja, izdacima za obranu, materijalnim izdacima te ostalim izdacima tehničkog opremanja i proizvodnje, kao i izdaci za tekuće održavanje i izgradnju građevinskih objekata.

Također su razmatrani nalazi Državnog ureda o reviziji poslovanja MUP-a za 2000. godinu pri čemu je ukazano na manje nedostatke utvrđene u računovodstvenom poslovanju, kao i pitanja u svezi s prihodima i izdacima te kapitalnim izdacima.

Revizija poslovanja u Ministarstvu vanjskih poslova također nije uočila veće nedostatke i prekršaje u poslovanju.

Glede Hrvatske vatrogasne zajednice, revizija poslovanja obuhvatila je cjelinu rada te Zajednice i ukazala na određene nedostatke. U provedbenoj raspravi izneseno je mišljenje da se Zajednica treba pridržavati zahtjeva za maksimalnom štednjom, a raspoloživa sredstva prvenstveno usmjeravati na ostvarivanje svoje osnovne djelatnosti.

Predstavnici spomenutih ministarstava i Hrvatske vatrogasne zajednice izvijestili su članove Odbora da su u potpunosti prihvatili nalaze Državnog ureda i obvezali se otkloniti uočene nedostatke i nepravilnosti u datim rokovima.

U raspravi na Odboru zauzeto je stajalište da izvješća o revizijama poslovanja za 2000. u spomenutim ministarstvima i Vatrogasnoj zajednici nisu ukazala na značajnije prekršaje i nedostatke koji bi imali obilježje kaznenog djela, te ih nije potrebno dostavljati Državnom odvjetništvu niti drugim državnim tijelima. Odbor je prihvatio očitovanje i mišljenje tih ministarstava i Hrvatske

vatrogasne zajednice, uz ocjenu da su postupili prema nalazima Državnog ureda za reviziju iz prošle revizije, a rezultat je da se nepravilnosti uočene u prošlim revizijama nisu ponavljale. Zaključeno je još da će Odbor pratiti izvršavanje nalaza revizije za 2000. godinu, na temelju posebnih izvješća koja će zatražiti od Državnog ureda za reviziju.

Na kraju članovi su Odbora prihvatili Izvješće o obavljenim revizijama za 2000. - posebni dio, koji obuhvaća izvješća o reviziji poslovanja Ministarstva obrane, MUP-a, Hrvatske vatrogasne zajednice i Ministarstva vanjskih poslova.

Glede raspave o ovim izvješćima članovi **Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu** ukazali su na potrebu izrade sažetka Izvješća o obavljenim revizijama, na način da iz sadržaja sažetka budu razvidne najčešće nepravilnosti u radu revidiranih subjekata, na osnovi čega bi se mogla preispitati i eventualno dograditi zakonska regulativa.

Analizirana su i pitanja u svezi s nabavom i otkupom pšenice od Ravnateljstva za robne zalihe, popisa potraživanja i obveza Hrvatskog fonda za privatizaciju, posebice u dijelu koji se odnosi na ugovore s malim dioničarima i pozajmice tvrtkama s financijskim poteškoćama, te realnosti planiranja sredstava od korisnika Proračuna. Ukazano je da se veliki dio potraživanja Hrvatskoga fonda odnosi na potraživanja s osnova ugovora s malim dioničarima te da je potrebno preispitati realnost tih potraživanja, posebice s aspekta rješenja predloženih u Zakonu o privatizaciji, po kojima se predlažu visoki popusti za kupnju dionica od malih dioničara.

Članovi Odbora su suglasni u ocjeni da su nepravilnosti u radu revidiranih subjekata u 2000. manje u odnosu na ranije razdoblje, te je izneseno stajalište prema kojemu bi trebalo preispitati opravdanost provođenja revizije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave svake godine.

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu razmatrao je izvješća kao zainteresirano radno tijelo. U izlaganju je rečeno da je nepravilnosti bilo manje nego ranijih godina, te da Ministarstvo prosvjete i sporta nije učinilo značajnih nepravilnosti. A što se tiče Ministarstva kulture Državni ured za reviziju uočio je veći broj nepravilnosti u utršku sredstava

Dubrovačkog festivala, a Hrvatskoj Matici iseljenika dostavljene su primjedbe kako poboljšati računovodstveno poslovanje.

Kod Ministarstva znanosti i tehnologije određene nepravilnosti iz prethodnih godina su uklonjene, ali još uvijek su izdaci proračunskih korisnika izvršeni u većim iznosima od planiranih. Zatim, bilo je izdataka koji nisu planirani, a radovi za izgradnju i investicijsko održavanje kapitalnih sredstava ugovarani u većem iznosu od sredstava odobrenih u proračunu. Ministarstvo je preuzelo obvezu da će uočene nepravilnosti otkloniti.

Državni ured za reviziju obavio je reviziju poslovanja i dvaju korisnika koji sredstva dobivaju preko Ministarstva znanosti i tehnologije. U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici revizijom nisu uočeni nikakvi nedostaci, dok su u Leksikografskom zavodu "Miroslav Krleža" uočene neke nepravilnosti. Npr. treba poboljšati postojeći aplikativni program vođenja poslovnih knjiga, a financijski izvješćaji za 2000. godinu ne odgovaraju podacima iskazanim u knjigovodstvu. Što se tiče popisa imovine te obveza i potraživanja, evidencija u poslovnim knjigama nije usklađena s činjeničnim stanjem, a poslovni prostor koji se iznajmljuje valja privesti namjeni. Ministarstvo je preuzelo obvezu da će uočene nepravilnosti otkloniti.

O obavljenim revizijama za 2000. godinu **Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo** raspravio je kao zainteresirano radno tijelo. Članovi Odbora izrazili su zadovoljstvo činjenicom da je iz Izvješća razvidno da su tijekom 2000. godine kod svih korisnika državnog proračuna uočeni manji nedostaci i nepravilnosti u odnosu na prethodne godine. Najčešće se nepravilnosti odnose na nerealno planiranje, izvršavanje plana iznad planiranih iznosa, nepravilnosti u postupku nabave roba i usluga, visoke naknade za konzultantske usluge isplaćene u nekim ministarstvima i sl.

Kako je Hrvatsko mirovinsko osiguranje d.o.o. koncem srpnja 2000. ugovorom o gospodarenju dionicama i udjelima iste prenio na gospodarenje u Hrvatski fond za privatizaciju, upitno je daljnje postojanje Društva jer su prestali razlozi zbog kojih je Društvo osnovano, upozorili su članovi Odbora.

Odbor je predložio Hrvatskome saboru da prihvati Izvješće o

obavljenim revizijama za 2000. godinu te da zaduži Državni ured za reviziju da Izvješće o obavljenim revizijama za 2000. godinu dostavi MUP-u i Državnom odvjetništvu RH, kako bi te institucije procijenile da li postoje slučajevi nezakonitog postupanja, poduzele korake u okviru svojih dužnosti i ovlasti, te o poduzetim mjerama izvijestile Hrvatski sabor. Također je predloženo Saboru da zaduži MUP i Državno odvjetništvo da izvijeste Hrvatski sabor o dosad poduzetim mjerama vezanim uz nezakonito postupanje i nepravilnosti uočene u obavljenim revizijama prethodnih godina.

U nastavku sjednice predsjedatelj mr. Mato Arlović informirao je zastupnike da će se osim ove teme tijekom dana raspraviti još i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vatrogastvu, a u nastavku sjednice (za par dana) i zakonski prijedlog o potvrđivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica. Prethodno će se dopuniti dnevni red sa 34 točke, od kojih najmanje 25 točaka mora biti prihvaćeno do 15. prosinca, kada ističe ustavni rok za jesenski dio zasjedanja Sabora.

Zastupnika **dr. Tibora Santa (LS)** zanimalo je hoće li se među 34 zakonska prijedloga naći i Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina s obzirom na rok koji je Sabor dao Vladi, a to je kraj 2001. godine. Iako je prvo zaničavao da će biti na dnevnom redu **mr. Mato Arlović** na kraju je ipak ostavio otvorenim to pitanje konstatacijom "vidjet ćemo, može se još dogoditi, jer imamo još dva tjedna rasprave".

Zastupnika **Damira Kajina (IDS)** interesiralo je hoće li na dnevnom redu biti Zakon o denacionalizaciji i povratu imovine, a predsjedatelj mu odgovorio kako je ovaj poslan u Sabor i bit će uvršten u dnevni red sjednice, ako se Sabor suglasi.

RASPRAVA

Nakon uvodnog izlaganja glavne državne revizorice **Šime Krasić**, stavove Odbora za financije i Državni proračun prenio je **Jadranko Mijalić**, a dr. **Ante Simonić** Odbora za naobrazbu, znanost i kulturu.

Sve respektabilnija izvješća

Zatim su govorili predstavnici klubova zastupnika, a prvi je u ime IDS-a to učinio **Damir Kajin**. Drago mu je što se revizijsko izvješće našlo pred zastupnicima ako ni zbog čega drugoga onda da bi se još jedanput mogli uvjeriti u svu "apsurdnost županijskog financijskog ustroja", kaže Kajin. Zgrozili su ga ostvareni proračuni županija u 2000, jer je riječ o tako malim iznosima da se stvarno postavlja pitanje što se zapravo želi postići takvim županijskim ustrojem. Županije koje su ostvarile proračunski prihod od oko 5 milijuna

Potrebno je pristupiti izradi sažetka izvješća o obavljenim revizijama tako da iz sadržaja budu razvidne najčešće nepravilnosti u radu revidiranih subjekata.

DEM poput Virovitičko-podravske županije, ili Ličko-senjske županije, odnosno one koje su ostvarile oko 25 milijuna proračunskih prihoda - Splitsko-dalmatinska županija, Istarska županija i Primorsko-goranska županija - ne mogu odgovoriti izazovu i potrebama svojih građana, kaže Kajin. To samo govori o apsurdnosti centralizacije i o tome da je država kroz državni proračun koncentrirala svu moć u svojim rukama, a županije učinila ovisnim o centralnoj volji i političkim opcijama na vlasti. Činjenica da je konsolidirana potrošnja centralne države prema revizijskom nalazu iznosila 76 milijardi kuna, a da je proračun Splitsko-dalmatinske županije npr. koja pokriva 500 tisuća stanovnika bio 88,571.899,00 kuna ili 23 milijuna DEM, govori da je sva odgovornost na onima koji imaju novac. Ta županija sa 23 milijuna DEM ili 176 kuna po glavi stanovnika ne može osmisliti život na svom prostoru, a tako je i svugdje drugdje, kaže Kajin. Slično je i s financiranjem proračuna gradova, a suština je da je ovdje riječ o nedostatnim sredstvima te da je potrebna radikalna reforma državnih financija u korist lokalne samouprave.

Zastupnik je govorio i o podacima iz izvješća koji se odnose na broj aktivnih osiguranika i umirovljenika. Razvidno je, kaže, da je broj umirovljenika u odnosu na broj aktivnih osiguranika stalno u porastu. Tako je

u 1990. na 3 aktivna osiguranika dolazio jedan umirovljenik, a u 2000. na 1,36 aktivnih osiguranika jedan umirovljenik. U posljednjih deset godina smanjio se broj aktivnih osiguranika za 588.173 ili za oko 30 posto s tendencijom daljnjeg opadanja, dok se u istom razdoblju broj umirovljenika povećao za 364.797 ili za 55,6 posto. Na dan 31. prosinca 2000. 1.018.504 umirovljenika pravo na starosnu mirovinu ostvarilo je 525.637 umirovljenika, invalidsku mirovinu 235.424, obiteljsku mirovinu 211.277, hrvatskih branitelja bilo je 28.617, korisnika iz bivših republika bivše SFRJ bilo je 5107, prijenosa u inozemstvo za 9645 korisnika te hrvatske vojske 2797 korisnika. A ključno je to da sredstva ostvarena doprinosom iznose od 12,8 milijardi kuna, a ukupni rashodi 19,5 milijardi kuna s tendencijom stalnog pogoršanja pa će se uskoro na jednu kunu doprinosa morati izdvojiti najmanje 1 kuna iz proračuna.

Zastupnik kaže da je najintrigantniji dio Izvješća o obavljenim revizijama za 2000. godinu koji se odnosi na Hrvatski fond za privatizaciju. Ukoliko se ne ubrzaju radnje vezane uz postupak privatizacije, ali i revizija privatizacije mnoge će tvrtke u stečaj bez izgleda da itko u istima ostane na poslu, potencijalni će investitori otići "put BiH, Jugoslavije, Bugarske i Rumunjske", a Hrvatska će ostati sama sa sobom, podvlači Kajin. Spomenuo je još neke podatke vezane uz Fond npr. izdatke za intelektualne usluge (4,3 milijuna kuna), te činjenicu da su tijekom 2000. iskazani otpisi danih zajmova (98,8 milijuna kuna) itd.

Kao zanimljiv podatak izdvojio je onaj da je zastupanje pred Međunarodnim sudom u Haagu 2000. Hrvatsku stajalo 17 milijuna kuna, a izrada Strategije razvoja RH za 21 stoljeće, koja nije uopće prihvaćena od Vlade, 2,5 milijuna kuna. Kazao je još da će Klub prihvatiti revizijska izvješća te konstatirao kako su ona iz godine u godinu sve respektabilnija.

Razlučiti raspravu

Rasprava o revizijskim izvješćima 2000. godine vodila se pred prepunom dvoranom, a retorika ove rasprave vjerojatno će biti drugačija od one koja je bila te godine pa će ono što je tada bio kriminal sada biti nepravilnost ili propust, kazao je odmah na početku izlaganja **Ivan Šuker**

istupajući u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**. Upozorio je da će se u raspravi zadržati isključivo na dijelu revizijskog izvješća koji se odnosi na Državni proračun i Ministarstvo financija jer drži da se iz određenih nepravilnosti koje od tuda proizlaze generiraju sve ostale nepravilnosti po ministarstvima.

Prema revizijskom nalazu Državnog proračuna nalozi za evidentiranje deviznih prihoda daju se u vrijeme kada se ta sredstva troše, te se istodobno daje nalog za evidentiranje prihoda i izdataka, odnosno prihodi se ne evidentiraju u ukupnom iznosu u vrijeme kada su ostvareni. U knjigovodstvu proračuna nisu iskazani svi devizni prihodi ni sve kamate ostvarene po deviznim računima, a nema niti uvida u sveukupne prihode proračuna i njihovo trošenje jer Ministarstvo financija ne dostavlja te podatke Zavodu za knjiženje. Jednim nalogom za knjiženje obuhvaća se više poslovnih događaja nastalih u dužem vremenskom razdoblju. Podaci u računovodstvu ne iskazuju stvarno stanje pa se postavlja pitanje ispravnosti i točnosti izvješća o izvršenju Državnog proračuna nedavno usvojenog u Saboru, podvukao je zastupnik Šuker. Zapazio je zatim podatak da glavni financijski izvještaji nisu sastavljeni za državni proračun niti predočeni Državnom uredu za reviziju.

Nadalje, u saldu državnog proračuna nisu iskazana stanja na deviznom računu. Naime, prema nalogima za knjiženje, zaprimljenim u Zavodu, na temelju kojih se knjiže devizni izdaci i prihodi, plaćanje iz deviznog računa državnog proračuna 2000. godine izvršeno je u iznosu od oko 10 milijardi kuna, a navedeni prihodi samo djelomično sadrže i devizna sredstva koja su uplaćena s deviznih računa u inozemstvu. Ministarstvo financija nema ustrojenu evidenciju deviznih računa u inozemstvu kao ni popis stanja tih računa na dan 31. prosinca 2000. pa otuda opet pitanje vjerodostojnosti i točnosti spomenutog izvješća o izvršenju državnog proračuna u prethodnoj godini. Revizijom dokumentacije deviznih računa u 2000. utvrđeno je da još nije ustrojeno knjigovodstvo za posebne devizne račune, banka nije izmijenila evidenciju na način da je vidljivo kada se sredstva vraćaju pojedinoj osobi, a kada se oduzeta sredstva od te osobe vraćaju u državni proračun itd. Uz to,

ne postoji evidencija praćenja deviznih računa u inozemstvu s kojih se obavlja plaćanje, a nisu poznate niti kamate, pozajmljivana su sredstva s posebnih deviznih računa u korist deviznog računa bez dokumentacije, s deviznih se računa skidaju sredstva u većim iznosima bez odgovarajućih naloga i dokumentacije itd.

Nadalje, prihodi od privatizacije nisu posebno specificirani, kamate ostvarene na inozemnim deviznim računima ne evidentiraju se, nije podnesen pravilnik o registru i vodenju koncesije niti je ustrojen jedinstveni registar ugovora o koncesijama, a nije utvrđena ni konačna dobit od javnih poduzeća, odnosno uplaćen određeni dio dobiti u korist državnog proračuna. Ili npr. na temelju Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji postoji obveza obračuna i uplate 2 posto sredstava za stambeno zbrinjavanje hrvatskih branitelja od ukupne cijene obavljenih usluga ili izvedenih radova proračunskim korisnicima. Prošlogodišnjim izvješćem konstatirano je da na izvršene izdatke za savjetničke usluge privatizacije Hrvatskog telekoma u iznosu 61.958.802,60 kuna nisu obračunata i uplaćena sredstva od 2 posto tj. u iznosu 1.239.176,05 kuna za stambeno zbrinjavanje hrvatskih branitelja i dan je nalog da se navedena sredstva uplate na poseban račun Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo, no nije postupljeno po nalogu.

U Izvješću o obavljenim revizijama za 2000. godinu kaže se kako Ministarstvo financija ne raspolaže s jedinstvenom evidencijom o popisu svih zajmova i zaduženja države, pregledu aktivnih jamstava te stanju duga sa svim potrebnim elementima, a koja bi se trebala voditi u Upravi za upravljanje gotovinom i javnim dugom. S tim u svezi zastupnik podsjeća da su se u Hrvatskom saboru često vodile rasprave o tome koliki je stvarni dug Republike Hrvatske, odnosno koliko se stvarno naša država zadužila u proteklih godinu i pol dana, i prije toga. Evidentno je, međutim, da dolazi do različitih podataka jednostavno zato jer u Ministarstvu financija nije usklađena evidencija.

Spomenimo još konstataciju zastupnika Šukera glede ustroja državne riznice. Iako su 2000. godine bili hvalospjevi o tome, evidentno je da državna riznica nije ustrojena. A

revizija poslovanja Hrvatskog fonda za privatizaciju pokazala je da se za iste "greške" zbog kojih je rukovodstvo Fonda podnosilo kaznene prijave protiv bivšeg rukovodstva sada ponavljaju te iste greške pa se postavlja pitanje hoće li podizati kaznene prijave sami protiv sebe. Zanimalo ga je također kome će se (zaključkom Sabora) uputiti ova

Izvješće o obavljenim revizijama za 2000. dostaviti MUP-u i Državnom odvjetništvu.

izvješća na razmatranje s obzirom na to da nema više financijske policije, i predlaže da se izvješća prosljede Državnom odvjetništvu.

U nastavku sjednice **Darinka Orel** je kazala da će **Klub zastupnika HSLA-a** podržati oba izvješća Državnog ureda za reviziju. Iz Izvješća o obavljenim revizijama u 2000. uočljivo je da se tu radi o dosta opsežnom, složenom i temeljito obavljenom poslu, pa bi nakon toga bilo više nego šteta da se rasprava svede na puko stranačko političko nadmetanje u maniri "držite lopova" umjesto na sagledavanje i procjenu mogućnosti za stvaranje pretpostavki za popravak onoga što je naznačeno kao loše, kaže zastupnica Orel. U tom smislu Klub se, kaže, zalaže za to da se razluči rasprava o uočenim nepravilnostima u odnosu na postojeće propise i regulativu od rasprave o djelu nalaza državne revizije u kojem ona daje preporuke i mišljenja o troškovno efikasnijim pristupima. Činjenica je da zakonska regulativa u svim segmentima ne prati ažurno potrebe svakodnevnog funkcioniranja državnih institucija i to je prostor u kojem Klub vidi važnu ulogu rasprave o nalazu državne revizije.

Obilje nepravilnosti u poslovanju

U nastavku zastupnica se posebno osvrnula na revizijski nalaz poslovanja Hrvatskog fonda za privatizaciju za 2000. godinu. Iz nalaza se može iščitati da je državna revizija uočila pojedine propuste koji se odnose na "repove" što se vuku još iz razdoblja Hrvatskog fonda za razvoj, a koji nisu riješeni ni u 2000. godini. Iz datih se obrazloženja vidi da se radi o predmetima čije rješavanje može

rezultirati negativnim financijskim posljedicama pa je razumljiva neodlučnost u izboru rješenja.

Kada bi se rasprava o nalazu revizije vodila na toj razini u bilo kojem gospodarskom subjektu pred Upravom bi vjerojatno bila zadaća da očisti bilancu spornih stavki. Zastupnica vjeruje da je period od nepune dvije godine koliko je novi menadžment Fonda na dužnosti nedovoljan za tako radikalnan potez.

U nastavku zastupnica se osvrnula i na prodaju dionica i udjela u portfelju Fonda tj. pitanje određivanja cijene koja je niža od nominalne. Spomenula je tako prodaju hotela "Excelsior". Revizija navodi da je Fond propustio angažirati nezavisnog revizora koji bi utvrdio početnu vrijednost dionica tog društva izloženih prodaji. Činjenica je, međutim, da je način određivanja početne cijene utvrđen člankom 8. Zakona o privatizaciji te da ovaj zakon, a jednako tako niti Pravilnik o prodaji dionica, udjela, stvari i prava javnim prikupljanjem ponuda po kojem posluje Fond, ne predviđa angažiranje nezavisnog revizora radi utvrđivanja početne cijene.

U bilanci Fonda iskazan je iznos od oko 103 milijuna kuna sumnjivih i spornih potraživanja, a predstavljaju potraživanja na ime isplaćenih pozajmica raznim društvima u razdoblju do 1999. godine. Isplate nisu bile kvalitetno osigurane, a društva su u međuvremenu otišla u stečaj. Najveći iznos odnosi se na potraživanja za odobrene pozajmice Croatia line, Rijeka, Zagrepčanke, Name itd. Pozajmice date u 2000. također su rezultat pogrešno vođene gospodarske politike u razdoblju prije 2000. budući da u zatečenom portfelju više od 400 društava više godina nije ispunjavalo elementarne uvjete poslovanja, a ipak nisu završili u stečaju već u programima tzv. sanacije.

Glede odvjetničkih usluga spominju se 1362 spora koja Hrvatski fond za privatizaciju ima pred raznim sudovima i arbitražom s neizvjesnom vrijednošću sporova koji se vode, što je dovoljan razlog angažiranja odvjetničkih usluga, pored usluga službenika Fonda koji te poslove obavljaju. Po napatku državne revizije, a vezano uz poslovanje Fonda 1999. isti je smanjio broj odvjetnika s kojima su sklopljeni ugovori. Ugovori su aneksirani u 2000. godini i utvrđuju naknade u iznosima manjim od onih predviđenih u Tarifi o nagradama i

naknadi odvjetničkih troškova, ovisno o vrijednosti predmeta.

U zaključnom dijelu izlaganja zastupnica se osvrnula i na Izvješće o radu Državnog ureda za reviziju za 2001. naglasivši da je tijekom protekle godine ostvaren program rada i obavljene sve planirane revizije pa u tom daje svaku pohvalu Uredu.

Zatim je govorio **Stjepan Živković**. Prenoseći stavove **Kluba zastupnika HSS-a** primijetio je da niti u jednom od spomenuta dva izvješća Ureda nije zabilježena nezakonitost poslovanja, ali je činjenica da izvješća obiluju nepravilnostima u poslovanju i o tome kako se ne bi trebao trošiti novac poreznih obveznika (proračunski novac).

U nastavku osvrnuo se na neke nepravilnosti pa je s tim u svezi spomenuo da je u Ministarstvu financija za obavljanje poslova tajnice putem ugovora o djelu jednoj osobi tijekom 2000. plaćeno 87.342 kuna, a jednom je savjetniku prema ugovoru isplaćeno oko 500.000 kuna, od čega 329.812 kuna za naknadu razlike

Po obavljenoj reviziji Državni ured za reviziju nema ovlasti poduzimati nikakve mjere.

kamata na stambeni kredit te 159.155 kuna za mjesečne naknade. Drugom, pak, savjetniku u Ministarstvu na temelju ugovora isplaćuje se 1000 USD, a Ministarstvo se obvezalo nadoknaditi razliku kamatne stope od 3 posto za kupnju stana u vrijednosti do 150.000 DEM, te omogućiti i platiti troškove dodatnog stručnog obrazovanja i usavršavanja te s tim povezane troškove prijevoza, prehrane i noćenja u trajanju do dva mjeseca godišnje.

Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo ima 41 mobitel, a imaju pravo na 23, a zamjerka revizije odnosi se i na stimulaciju za prekovremeni rad, kupnju automobila, prevelike troškove za intelektualni rad i odvjetničke usluge, kaže Živković. No, ne vole samo telefonirati u spomenutom Ministarstvu već je npr. u Ministarstvu kulture registrirano 50 mobitela, odnosno dvostruko više od dopuštenog.

Revizijski nalaz iz MORH-a ukazao je na neke nepravilnosti vezane uz stanove. Ministarstvo raspolaže sa 6273 stana ali nisu za sve stanove sklopljeni ugovori o najmu, a korisnici takvih stanova plaćaju najam u iznosu od 1,92 kune po kvadratnom

metru. Nije jasno zašto kod ostalih stanova nije sklopljen ugovor o najmu ili o prodaji. U stambenoj problematici u MUP-u također postoje nepravilnosti. Tako je, kaže, prodano 156 stanova koji nisu bili za prodaju jer su pod sudskim postupkom.

Zastupnik je upozorio i na onaj dio revizijskog izvješća u kojem se ukazuje na nepravilnosti u poslovanju nekih zavoda. Kaže kako je Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži primjer kako se ne bi smjeli trošiti proračunski novci već bi se novac trebao trošiti racionalno za predviđene namjene. Zavod nema godišnji plan rada i usklađenu knjigovodstvenu evidenciju, utvrđena je razlika između plaćene i isporučene računalne opreme (12 računala i 37 servera), evidentirani su kao imovina, a ne zna se gdje se nalaze. Nadalje, uredski se namještaj kupuje bez javnog natječaja, potrošeno je 58,2 posto više novca na izdatke za čišćenje u odnosu na prethodnu godinu, poslovne kartice koriste tri zaposlenika što nije u skladu s odlukom iz 1999. po kojoj niti jedan zaposlenik nema to pravo, osim uz posebno odobrenje Vlade. Uz to, Zavod ima tri službena automobila, a plaća se zakup za 11 garaža.

Kod Hrvatskog fonda za privatizaciju uočene su nepravilnosti kod odvjetničkih usluga - iste usluge su mjesečno naplaćivane (4270 kuna) iako nisu niti korištene. Za nacrt ugovora o prodaji dionica jednog dioničkog društva odvjetniku je plaćeno 81.500,00 kuna, te još 30.500,00 kuna za pripremu Skupštine jednog društva, ili ukupno iznosi 112.0000,00 kuna što nije racionalno, s obzirom na to da je u Sektoru pravnih poslova zaposlen 21 pravnik, a za 4 se odvjetnika plaća mjesečni paušal koji pored pružanja pravnih savjeta obuhvaća i sastavljanje pravne isprave. Fond posjeduje službeni automobil koji nije evidentiran u poslovnim knjigama, a pripao mu je početkom 1996. nakon stečaja jednog poduzeća. Spomenuto je i nalog na temelju kojeg se petorici zaposlenika obračunava stimulacija na plaću u visini od 5 posto do 20 posto, ali nije naznačeno za koje zadaće.

Svatko mora preuzeti svoj dio odgovornosti

Zanimljiva je situacija i u Ministarstvu zdravstva. Za isporuku laser

uredaja podnesene su dvije ponude, ali je ona jeftinija (430.733,20 DEM) odbačena jer ponuditelj nije priložio potvrdu o nekažnjavanju odgovorne osobe. Od ponuditelja nije tražena dopuna ponude, što je trebalo učiniti, a za dobavljača je izabran ponuditelj koji je dao ponudu na 723.759 DEM što je blizu 300 tisuća ili čak 40,4 posto više od ponude koja je odbačena. Inače radi se o poznatom dobavljaču koji je za potrebe Ministarstva već isporučio opremu znatne vrijednosti pa je radi uštede proračunskih sredstava trebalo od ponuditelja zatražiti dopunu ponude.

Zastupnik kaže kako je važno što revizija nije našla nepravilnosti u radu nekih ministarstava, agencija itd., kao npr. u Ministarstvu prosvjete i športa, Hrvatskoj informacijsko-dokumentacijskoj referalnoj agenciji, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Agenciji za tržišno nadmetanje, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, Agenciji za vriednosne papire i HBOR-u. Ostali kod kojih je državna revizija naišla na nepravilnosti obvezali su se da će nađene nedostatke ukloniti, a u Klubu su mišljenja da svatko mora preuzeti svoj dio odgovornosti za nastale štete jer društvo koje svoje probleme ne rješava nego skriva nije ni demokratsko. Stoga će Klub podržati Izvješće o radu Državnog ureda za reviziju za 2001. godinu i Izvješća o obavljenim revizijama za 2000. godinu.

O stavovima Kluba zastupnika SDP-a govorio je **Branislav Tušek**. Klub je, kaže, pokušao napraviti paralelu u odnosu na izvješća Ureda iz 1998. i 1999. godine tj. analizirati koliko je i u kojoj mjeri učinjen odgovorniji odnos prema hrvatskim poreznim obveznicima u odnosu na razdoblje do 2000. koje je bilo obilježeno stanovitim vidom nezakonitosti i neodgovornosti.

Po ocjeni Kluba mnoge su nepravilnosti otklonjene, povećan je nadzor i kontrola te podignuta razina odgovornosti u trošenju sredstava hrvatskih poreznih obveznika. Zamijećeno je također da se jedan dio nepravilnosti ponavlja o čemu je u nastavku i govorio.

Govoreći o nekim karakteristikama na razini jedinica lokalne samouprave i uprave spomenuo je i podatak o zaduživanju koje je značajno poraslo koncem 2000. kod Osječko-baranjske, Virovitičko-podravske i Vukovarsko-srijemske županije. Pojedine lokalne

jedinice nisu pribavile suglasnost za zaduživanje Vlade RH i takav način rada (raspolaganja sredstvima zaduživanja) dovode do blokade rada pojedinih jedinica lokalne samouprave. Zastupnik kaže kako je riječ o odnosu bivše vlasti koja se prezaduzila i novoj vlasti ostavila takvo stanje. Nalaz državne revizije o nabavi roba, usluga i ustupanju radova ukazuje da se najčešće nepravilnosti odnose na postupak provođenja javnog natječaja ili prikupljanja ponuda, na osiguranje financijskih sredstava, rokove isporuke roba itd. U pojedinim slučajevima nisu pribavljene suglasnosti uprave za nabavu za izravno

Različiti raspravu o uočenim nepravilnostima u odnosu na postojeće propise i regulativu od rasprave o djelu nalaza revizije u kojem ona daje preporuke i mišljenja.

ugovaranje ne postoje rokovi za obavljanje posla itd.

Osvrćući se na revizijski nalaz Ureda za opće poslove Vlade RH spomenuo je podatak u svezi sa zastupanjem pred međunarodnim sudovima gdje je prema nalazu državne revizije na račun jedne odvjetničke kuće (ne kaže se koje) uplaćen predujam od 200.000 USD. U poslovnim knjigama Ureda to nije evidentirano niti Ured ima pravovaljanu dokumentaciju o danim predujmovima što traži jednu ozbiljnu analizu o svemu tome. Glede transfera udrugama spomenuo je brojku od 23 milijuna i 663 tisuće kuna, te činjenicu s tim u vezi da do vremena obavljanja revizije Ured nije dobio godišnja izvješća od nadležnih ministarstava o utrošku sredstava po udrugama. Ne postoji, dakle, nikakva kontrola i nadzor nad trošenjem tih sredstava, a dio se sredstava utrošio za namjene za koje nisu bila sredstva doznačena.

Ili npr. Hrvatska uprava za ceste zakupila je poslovni prostor u gradskoj zoni Zagreba uz mjesečnu najamninu od oko 110.000,00 kuna, a prostor ne koristi. Zakup je, međutim uredno plaćen tj. prevaljen na leđa i teret hrvatskih poreznih obveznika. S tim u vezi spomenuo je i Ministarstvo znanosti i tehnologije koji je za poslovni prostor od oko 500 metara kvadratnih u Amrušovoj ulici platio zakupninu, ali ga ne koristi

(radnici su premješteni na druge lokacije) čime je, kaže zastupnik, Državni proračun oštećen za 150.000 kuna. Nadalje, na osobni automobil gornje klase, star 3 godine s prijeđenih 81 tisuću kilometara za servisiranje je utrošeno 86.426 kuna, ali je problem što se automobil predaje na servis bez navoda što se na tom automobilu predaje na servis. Za usluge prema ugovorima o autor-skom djelu u HNB-u utrošeno je 836.723 kuna, a uglavnom je riječ o vanjskim suradnicima, neki su ugovori zaključivani nakon što su usluge već obavljene. Državni ured za reviziju smatra, a Klub zastupnika SDP-a dijeli to mišljenje, da HNB ima dovoljan broj stručnih zaposlenika koji mogu obavljati te poslove umjesto vanjskih suradnika na koje je utrošeno oko 615.000 kuna.

Hrvatska banka za obnovu i razvoj je bez obzira na odluku Vlade o zabrani novog zapošljavanja 2000. godine povećala broj zaposlenih sa 155 na 164 nova radnika. Ta je banka, kaže zastupnik, gotovo kao turistička agencija koja je samo na službena putovanja u inozemstvo utrošila oko 220.000 DEM ili mjesečno gotovo 20.000 DEM.

No, bez obzira na sve Klub zastupnika SDP-a ocjenjuje da su mnoge nepravilnosti koje je našla revizija otklonjene, da je povećan nadzor i kontrola, te podignuta razina odgovornosti nad trošenjem sredstava hrvatskih poreznih obveznika. Klub će podržati izvješće o izvršenoj reviziji za 2000. godinu.

Ni ova vlast nije imuna ...

Ivan Jarnjak (HDZ) je rekao da je povlačenje paralele između jedne i druge vlasti vrlo nezahvalan posao te da je s godinama dolazilo do poboljšanja kvalitete Izvješća odnosno obavljanja poslova u uredu državne revizije.

Međutim, ustvrdio je da ni ova vlast nije imuna na događaje kojih je bilo u prethodnoj vlasti. Da ima pravo potvrđuje izjava potpredsjednika Vlade Slavka Linića koji kaže da ga je sram reći za koliko je novca kupljeno ove godine robe mimo Zakona o nabavi roba (radi se o 4,3 milijarde kuna). Zbog takvih slučajeva, najvažnije je imati dobru službu državne revizije čije će djelovanje spriječiti pojavu svih negativnosti.

Branko Tušek je u odgovoru na repliku rekao da se usporedbom može

utvrditi je li povećan stupanj odgovornosti, nadzor i kontrola trošenja sredstava hrvatskih poreznih obveznika. Smatra da je kontrola svakom godinom sve bolja, rad efikasniji i transparentniji prema hrvatskoj javnosti. Uostalom to je i cilj ove Vlade, rekao je, a pomoći će joj služba koja je nezavisna institucija u službi zaštite poreznih obveznika. Time Vlada zajedničkim naporima vrši pritisak na korektno trošenje sredstava poreznih obveznika. Ujedno je izrazio zadovoljstvo činjenicom što je broj negativnih slučajeva manji nego prijašnjih godina. Spomenuo je jedan od poznatijih primjera negativnog postupanja u prijašnjim godinama a to je firma "Alan" koja je u okviru Ministarstva obrane potrošila enormne svote novca.

U ime **Kluba zastupnika HSP-HKDU-a Tonči Tadić** je izrazio zadovoljstvo što se iz podataka Izvješća vidi da je smanjen broj nepravilnosti u radu državne vlasti, napomenuvši kako bi bilo mnogo bolje da su ga zastupnici dobili u nekom obliku elektronskog zapisa.

Prigovorio je, međutim, što revizija obavlja nepotrebno velik opseg posla pa predlaže da se koristi metoda slučajnog uzorka i rastereti službu kako bi mogla obavljati poslove revizije privatizacije. Spomenutim načinom uspostavio bi se mač nad glavama službenika koji potpadaju pod državnu reviziju. Državna revizija bi mogla obavljati primarni revizorski posao na ukupnom proračunskom prihodu.

Što se tiče rada u Fondu za privatizaciju, prema nalazu državne revizije bilo je dosta problema, pa se čini da će za koju godinu biti potrebna nova revizija privatizacije. Naime, jedno od spornih i sumnjivih potraživanja Fonda je iznos od 103 milijuna kuna zajmova raznim tvrtkama koji nisu vraćeni. Potrošeno je i 2,7 milijuna kuna na odvjetničke usluge, iako Fond ima zaposlene pravnike.

Ukazao je na propust u Ministarstvu financija jer nije ustrojena knjigovodstvena evidencija za evidentiranje deviznih računa te drži da taj propust treba ozbiljnije sankcionirati. S obzirom na nered u Ministarstvu financija, nameće se pitanje kako tek postupaju ostali državni činovnici koji troše sredstva koje ono prikuplja.

Budući da iz Izvješća nije vidljiv cjelokupni priliv prihoda, odljev

sredstava s računa, kao ni mjesečni obračun kamata, to više se nameće pitanje mjerodavnosti osoba koje rade na državnom proračunu.

Nadalje, Zakonom o izvršavanju proračuna nije utvrđen planirani godišnji iznos do kojeg će se izdavati jamstva a to nije u skladu s odredbama Zakona o proračunu, pogotovo što su istovremeno dana jamstva u iznosu 2 milijuna kuna poduzeću u vlasništvu ministra Čačića. Štoviše, jamstvo koje se odnosi na turizam i "tričavih" 191 milijun kuna, iskazuje se kao ostale namjene.

I primjer Carinske uprave čija zaduženja kasne više od 1 godine što čini 66,8 posto ukupnih zaduženja, pokazuju kako je moguće dugovati velika sredstva i normalno funkcionirati.

Propusti u ministarstvima

U izdvajanju za znanstveno-istraživački rad i savjetničke usluge, primjerice u Ministarstvu gospodarstva a radi se o iznosu od 2 milijuna i 380 tisuća kuna, nema stručno znanstvenog vijeće koje bi prosuđivalo kome dati potporu za tu suradnju, pa povlači pitanje - jesu li ta sredstva investirana na najpametniji način. Ujedno je davalo pozajmice u iznosu 41 milijun kuna koje nisu vraćene.

Ministarstvo vodi suradnju s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju koja se u pravilu svodi na stručno znanstvenu suradnju, a vodi je netko tko za to nije kvalificiran, i k tome ne postoji stručno znanstveno vijeće koje bi nadziralo tu suradnju.

Ministarstvu obrta upućuje prigovor što nije značajne iznose prihoda od obrtnica (4 milijuna kuna) utrošilo u školovanje i kreditiranje obrtnika, a Ministarstvu kulture što je, među 14 kratkometražnih i dokumentarnih filmova u iznosu od milijun i pol kuna, financiralo i "ono smeđe od filma Oluja nad Krajinom".

Ministarstvo poljoprivrede je načinilo propust jer nije uredilo knjigovodstvenu evidenciju potraživanja, a davalo je kredite i zajmove, te je u više slučajeva utvrđeno nenamjensko korištenje kredita. Potonje treba najostrije sankcionirati, smatra zastupnik.

Dajući podršku onima koji su prigovorili što je u Ministarstvu zdravlja odbacivana jeftina ponuda (nabava roba i izvođenje radova) a

prihvaćena skuplja, zaključuje da su sklopljeni poslovi bili štetni za pacijente i bolničko osoblje već i

Svatko mora preuzeti svoj dio odgovornosti za nastale štete, jer društvo koje svoje probleme ne rješava nego skriva nije demokratsko.

samim time što su radovi produžavani.

Što se pak tiče financiranja znanstvenoistraživačkih projekata, smatra da Sabor treba imati podatke o vrednovanju projekata, odnosno rezultate u zadnjih 5 godina kako bi se procijenilo koliko je djelatnika zaslužilo daljnje financiranje.

Dajući podršku Izvješću, zastupnik Tadić je rekao da je ono odraz činjeničnog stanja, te da u narednim godinama treba poduzeti određene korake kako bi se ono ispravilo.

Ponavljaju se isti slučajevi

Milan Kovač (HDZ) je prigovorio kako su oni iz bivše vlasti zakinuti jer nisu imali prilike odgovoriti na nalaze državne revizije. Podsjetio je također da je bilo velikih povika na Hrvatski fond za privatizaciju zbog plaćanja odvjetnika za zastupanje pred sudovima a to su poslovi koje su mogli obavljati zaposleni pravnici. Isti se slučaj - ponavlja i za ove vlasti. Primjerice, za intelektualne usluge utrošeno je u 2000. godini 2 milijuna 711 tisuća 558 kuna od čega milijun i pol za troškove zastupanja pred sudovima, što nalaz državne revizije ocjenjuje kao neracionalno trošenje jer Fond zapošljava 21 pravnika.

Prema nalazu revizije Fond je previše potrošio na inozemne časopise da bi promicao ulaganja u Republiku Hrvatsku. Zbog istog su nalaza, u razdoblju od 1998. do 1999. godine, zbog financiranja satelitskog programa i radi promicanja privatizacije, podnijete krivične prijave, a neki djelatnici Fonda pozvani za informativne razgovore u policiju. Sada također Fond tumači da izdvaja u promicanje ulaganja u Hrvatsku.

Jedan od najvećih propusta Fonda je nalaz da će sredstva nakon rashoda, usmjeriti u daljnje pozajmice za isplatu plaća trgovačkim društvima s financijskim poteškoćama, što nije sukladno odredbama Zakona o privatizaciji. Prema tom Zakonu, sredstva trebaju pripasti državnom

proračunu iz čega se financira obnova Hrvatskog podunavlja.

Drago Krpina (HDZ) je pohvalio profesionalnost, stručnost, temeljitost i objektivnost u radu revizorske službe. Izrazio je mišljenje da nalazi revizije služe i za političko sučeljavanje, te da se ova vlast više ne služi prijašnjom retorikom za propuste - "kriminal, zloropotreba, pljačka,

Mnoge su nepravilnosti otklonjene, povećan je nadzor i kontrola te podignuta razina odgovornosti u trošenju sredstava hrvatskih obveznika.

kršenje zakona, kaznena djela i slično".

Zalažući se i prije i sada za isto, smatra da za propuste i kršenje zakona treba snositi zakonske posljedice te izražava nezadovoljstvo činjenicom što nalaz državne revizije iz 1998. godine nazvan "Paška rebra" sa zloropotrebom teškom 25 milijuna DEM, u nadležnim sudbenim tijelima, još uvijek nije dobio pravorijek.

Stoga će i ove godine Klub zastupnika HDZ-a predložiti istovjetan zaključak da se obvežu nadležne državne institucije da odlučnije i dosljednije nego do sada postupaju kada Državni ured za reviziju utvrdi postupanje izvan zakonskog okvira.

Zatražio je da se izvješće dostavi Državnom odvjetništvu, Državnom pravobraniteljstvu, Ministarstvu unutarnjih poslova te da u eventualnim slučajevima nezakonitog postupanja, postupe sukladno ovlastima, a Hrvatski sabor izvijeste o postupanju najkasnije do 1. lipnja 2002. godine.

Završnu riječ dobila je **Šima Krsić**, glavna državna revizorica. Zahvalila je zastupnicima na podršci, navodeći kako je Državna revizija nastojala stručnije obaviti svoj posao ne povodeći se za podacima o tome tko je radio na poslovima koji podliježu reviziji.

Podsjetila je na prijašnja upozoravanja na neke propuste u Zavodu za zaštitu materinstva, uz napomenu da se razmisli o potrebi njegova postojanja. Zahvalivši se na podršci, rekla je da će revizori i nadalje savjesno obavljati svoje poslove.

Zaključena je rasprava o tekstu Izvješća o radu Državnog ureda za reviziju za 2001. godinu, Izvješću o obavljenim revizijama za 2000. godinu i Izvješću o obavljenim revizijama za 2000. godinu, posebni dio. Prihvaćeni su jednoglasno sa 80 glasova "za".

Glasovalo se o prijedlogu Kluba zastupnika HDZ-a i prihvaćeno je - da se sva izvješća o obavljenim revizijama za 2000. godinu koje je Saboru dostavio Ured za reviziju dostave na uvid Državnom odvjetništvu i Ministarstvu unutarnjih poslova; - da navedene institucije uvidom u Izvješće državnog ureda za reviziju za 2000. godinu procijene postoje li slučajevi nezakonitog postupanja u raspolaganju novcem iz Državnog proračuna odnosno iz proračuna županija, gradova i općina, te da u takvim eventualnim slučajevima postupe u skladu sa svojim dužnostima i ovlastima; - da navedene institucije Hrvatskom saboru podnesu izvješće o poduzetim mjerama, povodom izvješća državnog ureda za reviziju za 2000. godinu i to najkasnije do 1. lipnja 2002. godine.

J.Š.; M.P.

INFORMACIJA O PROVEDBI REVIZIJE PRETVORBE I PRIVATIZACIJE

Gotovo polovinu zahtjeva podnijeli mali dioničari

Hrvatski je sabor raspravio i većinom glasova prihvatio Informaciju o provedbi revizije pretvorbe i privatizacije, s podacima Državnog ureda za reviziju o podnijetim zahtjevima i procesu revizije.

O INFORMACIJI

Državni ured za reviziju podnio je Hrvatskom saboru Informaciju o provedbi revizije pretvorbe i privatizacije temeljem Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije koji je donijet u svibnju 2001. godine.

Nakon toga u Državnom uredu za reviziju započele su pripreme za provedbu revizije pretvorbe i privatizacije, te je uspostavljena suradnja s Hrvatskim fondom za privatizaciju. Upućeni su dopisi državnim institucijama i drugim pravnim subjektima za dostavu podataka potrebnih za reviziju pretvorbe i privatizacije. Vladi Republike Hrvatske upućen je dopis i zatražen popis pravnih osoba koje je jednom ili više puta sanirala Vlada ili tijelo koje je ona osnovala zakonom, odlukom ili drugim aktom.

Traženi podaci od tih institucija Državnom su uredu dostavljeni u srpnju i kolovozu 2001.

U zakonskom roku od 60 dana (od 24. svibnja do 23. srpnja 2001.) u Državnom uredu zaprimljeno je 1357 zahtjeva za reviziju pretvorbe i privatizacije za 927 trgovačkih društava. Od ukupnog broja zahtjeva u deset slučajeva nisu navedeni nazivi društava za koja se traži revizija.

Vlasnici nacionalizirane i konfiscirane imovine podnijeli su 377 zahtjeva za 281 društvo, a u zahtjevima su najčešće isticali da je nacionalizirana, odnosno konfiscirana imovina, ušla u kapital društva, a da Hrvatski fond za privatizaciju nije rezervirao sredstva za naknadu, te da imovina nije realno procijenjena. Vlasnici traže povrat

imovine, ali ne naknadu u obliku dionica. Državni ured za reviziju mišljenja je da po tim zahtjevima za koje su postupci za povrat imovine pri nadležnim upravnim i pravosudnim tijelima u tijeku ili su pak dovršeni ne bi trebalo obavljati reviziju.

Mali dioničari (371) i udruge dioničara (80) podnijeli su ukupno 451 zahtjev, a kao razloge za reviziju navode nerealno procijenjenu vrijednost društvenog kapitala, prodaju imovine nakon pretvorbe, lošu poslovnu politiku, otplatu dionica sredstvima trgovačkog društva, ignoriranje malih dioničara, traže povrat sredstava za uplaćene dionice.

Sindikati su podnijeli 150 zahtjeva, a najčešće ističu nereditovost isplate plaća, povećanje broja nezaposlenih, nerealno izvršenu procjenu vrijednosti imovine itd.

Jedinice lokalne uprave i samouprave podnijele su 136 zahtjeva, Državno odvjetništvo 56, a neovlaštene osobe 150 zahtjeva za 129 društava. S obzirom na to da od toga broja za 82 društva su podneseni jedino ti zahtjevi, a da nisu u skladu s navedenim propisima postupak revizije pretvorbe i privatizacije u njima se neće provoditi. Po zakonu o reviziji pretvorbe i privatizacije u 2344 trgovačka društva revizija se mora obvezno provesti.

Za trgovačka društva čije su dionice ili udjeli bili predmet kuponske privatizacije provest će se revizija procesa kuponske privatizacije kao zasebne cjeline.

U Informaciji o provedbi revizije pretvorbe i privatizacije uz ostalo stoji da je u Državnom uredu za reviziju zaposleno 242 djelatnika od čega je 183 ili 75,6 posto ovlaštenih državnih revizora.

Prema dosad utvrđenom broju trgovačkih društava u kojima treba obaviti reviziju svi postupci mogli bi se obaviti do konca 2004. godine.

Obrazlažući tu informaciju zastupnicima glavna državna revizorica **Šima Krsić** istaknula je kako je informacija potrebna da bi javnost bila izvještena o dosad učinjenim poslovima.

Za učinjeno su se interesirale i određene državne institucije, pa smo smatrali potrebnim najprije izvjestiti Sabor, bez obzira što nije bilo roka za podnošenje izvješća o obavljenim revizijama, navela je. Uz podnijete zahtjeve temeljem Zakona o reviziji ona će se obavljati i u svim društvima koja su pravni sljednici pretvorenih

društava kao i u svim trgovačkim društvima koja su vlasnici novih društava ili u nekim drugim trgovačkim društvima imaju udjele. Državni ured još nije u stanju utvrditi broj tih trgovačkih društava, a taj će se broj moći utvrditi u tijeku revizije, istaknula je.

Glavna je revizorica rekla da trenutačno 160 revizora obavlja reviziju u 108 društava, da su neke pri kraju te da će Hrvatski sabor nakon što dobiju rezultate o tome izvjestiti.

RADNA TIJELA

Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu je nakon provedene rasprave jednoglasno odlučio Hrvatskom saboru predložiti zaključak kojim se prihvaća Informacija o provedbi revizije pretvorbe i privatizacije. U raspravi su iznesena pitanja u vezi s dostupnosti podataka u provođenju postupka revizije, a ukazano je i na potrebu povećanja broja državnih revizora i poboljšanja njihovoga materijalnog položaja. Članovi Odbora izrazili su dvojbu u pogledu mogućnosti okončanja postupka revizije u zakonski utvrđenom roku, odnosno do 31. prosinca 2003. godine.

RASPRAVA

Uvodno izlaganje o Informaciji o provedbi revizije pretvorbe i privatizacije zastupnicima je dala glavna državna revizorica **Šima Krsić**, a nakon toga se pristupilo izlaganjima predstavnika klubova zastupnika.

Opseg revizije je diskrecijsko pravo državne revizije

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a Dario Vukić** podsjetio je da je prvi Prijedlog zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije predložio Klub zastupnika HDZ-a, te da je nakon toga Vlada u saborsku proceduru uputila svoj prijedlog. To su bila dva različita prijedloga, a zakon je donijet godinu dana nakon tih prijedloga pred lokalne izbore 3. svibnja 2001. Možda je to upravo napravljeno i u predizborne svrhe.

Također je rekao da je u raspravi oko donošenja toga zakona Klub zastupnika HDZ-a upozoravao da postupak revizije pretvorbe i privatizacije treba sagledati u cjelini te da

sve pretvorbe i privatizacije treba revidirati po redu i datumu izdavanja rješenja kako bi se sačuvalo pravno načelo jednakosti svih pred zakonom. No, u zakonu stoji da će se postupati po nekim drugim načelima, ali i da državna revizija ima diskrecijsko pravo u opsegu obavljanja revizije. Podsjetio je da je Klub zastupnika HDZ-a predlagao da se zakonom definira što bi bila revizija pretvorbe, a što bi bila revizija privatizacije. Držali smo da treba omogućiti svim pravnim subjektima da ih se revidira u istom opsegu, a ne da se nekome gleda jedan papir, a nekome pet stotina papira.

HDZ-u je svakako stalo da se skine magla s procesa pretvorbe i privatizacije koja je korištena godinama u predizborne svrhe i jedna od najvećih stigmi koja je bila na leđima HDZ-a. Zato je HDZ i bio predložio puno detaljniji i određeniji zakon o reviziji pretvorbe i privatizacije kako bi hrvatska javnost konačno bila informirana tko je postao vlasnik kojih poduzeća, koliko je to platio i ono što je najvažnije odakle mu novci za to.

Zakon koji je na snazi po svemu sudeći neće odgovoriti na ta pitanja koja zanimaju hrvatsku javnost, ali će očitito služiti u političke svrhe jer će se po njemu odabirati pojedina poduzeća i onda će se sukcesivno hrvatska javnost izvještavati o nepravilnostima. Hrvatska javnost osim politikantskih igara zaslužuje puno detaljniji odgovor, a on mora proizići iz kvalitetnog zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije, zaključio je dodajući da će Klub zastupnika HDZ-a predložiti izmjene i dopune Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije, a među njima da se daju veća financijska sredstva Državnoj reviziji da se bolje ekipira. Također će predložiti i produljenje roka do kada se revizije trebaju obaviti te da se iz važećeg Zakona izostave protuustavne odredbe kao primjerice ona da Državna revizija donosi konačni sud i stav je li nešto zakonito ili nije.

Ne sumnjajući u dobru volju državne revizorice i njezina tima u ime Kluba zastupnika HDZ-a izrazio je sumnju u ostvarenje rokova. Sa svim limitima koje imaju i s lošim zakonom neće moći dati odgovore o onome što hrvatsku javnost već godinama zanima, zaključio je.

U ime **Kluba zastupnika HSLŠ-a Želimir Janjić** izrazio je samokritiku te naveo kako slijedom obećanoga

revizija pretvorbe i privatizacije nije učinjena odmah na početku konstituiranja nove vlasti već da se čekalo gotovo godinu dana. Naglasio je da Klub zastupnika HSLS-a smatra da je Državni ured za reviziju dosadašnji posao u kojem govori Informacija obavio dobro i korektno. Navodeći podatke da se u svakoj od županija revizija provodi u barem dva trgovačka društva, rekao je da u HSLS-u smatraju da nije najbitnije poštivati taj teritorijalni pristup, primjerice u Gradu Zagrebu zaprimljeno je 242 zahtjeva za reviziju, u Koprivničko-križevačkoj županiji 9, Virovitičko-podravskoj 11, Požeško-slavonskoj 13 te u Šibensko-kninskoj 14 zahtjeva.

Naglasak treba staviti na težinu prekršaja, odnosno izvršenoga lopovluka. Prioritet u reviziji neka se dade onim trgovačkim društvima za koje je podnijeto najviše zahtjeva i za koje se procjenjuje da su u njima počinjena najteža kaznena djela.

Kako se najviše nepoznanica u privatizaciji vezuje za PIF-ove, zamjenu portfelja PIF-ova, Klub zastupnika HSLS-a zauzima se da prvi posao Državnog ureda za reviziju bude upravo posao oko zamjene portfelja PIF-ova. Stoga posebno podržava zaključak u kojem se govori o kuponskoj privatizaciji, zamjeni dionica i postupku davanja dionica na upravljanje. Klub zastupnika HSLS-a smatra da bi prema prioritetu trebalo obraditi trgovačka društva za koja je postupak privatizacije još u tijeku, a prvenstveno se to odnosi na društva koja su prošla restrukturiranje i izašla iz sanacije. To treba učiniti da se ne bi ponovo dogodila neka nepoštvena privatizacija. Svaku prodaju treba obaviti transparentno tako da se građanima i javnosti osiguraju sve tražene i potrebne informacije i tada neće biti slučajeva a'la Excelsior i slični.

Ističući kako u šest mjeseci od donošenja Zakona Državni ured i nije mogao obaviti veći posao, rekao je da javnost interesira ne samo to jesu li pretvorba i privatizacija izvršene u skladu sa zakonom već i podrijetlo novca kojim su anonimni pojedinci kupovali dionice i kako su preko noći postali veliki bogataši. HSLS smatra da Državnom uredu treba hitno osigurati potrebne uvjete za normalan rad te vjeruje da će u proračunu za iduću godinu Vlada ta sredstva i osigurati.

Broj zahtjeva potvrđuje sumnju u malverzacije

U ime Kluba zastupnika SDP-a Ivan Ninić rekao je da velik broj zaprimljenih zahtjeva za revizijom potvrđuje opravdanu sumnju da je u pretvorbi i privatizaciji bilo malverzacija. Naglasio je opravdanost sumnji da će zbog velikog broja zahtjeva krajnji rok za provedbu revizija biti ostvariv. No, upozorio je, treba učiniti da se revizija ipak završi u zakonom predviđenom roku, prvo zbog toga da se utvrde nepravilnosti i poništi vlasništvo onih koji su ga stekli nelegalno, ali i da se sumnje za moguće nepravilnosti oslobode oni koji su legalno radili.

Mnogi su optuženi zbog neznanja, zle namjere, ljubomore i slično, i ta su poduzeća dovedena u situaciju da su u dilemi ulagati dalje ili ne. I strani investitori u takva društva, za koja postoji sumnja ili pokrenuta revizija, teško ulaze. Stoga se i zauzima za brzu provedbu revizije. Državnoj revizorici predložio je da se revizija obavi što prije u onim društvima gdje se može lako utvrditi ima li ili nema nepravilnosti.

Zauzeo se da se što prije okončaju postupci na sudovima koje su pokrenuli vlasnici nacionalizirane i konfiscirane imovine. Klub zastupnika SDP-a prihvaća Informaciju o provedbi revizije pretvorbe i privatizacije koju je podnio Državni ured za reviziju, poručio je.

Složen, odgovoran i dugotrajan posao

Od 1357 podnesenih zahtjeva za reviziju pretvorbe i privatizacije ne znamo koliko je pojedinaca time pogodeno, navela je zastupnica **Mirjana Ferić-Vac (SDP)**, ističući da hrvatska javnost mora znati da iza svakog tog zahtjeva stoji određeni broj izravno pogodjenih pojedinaca, nekadašnjih zaposlenih i članova njihovih obitelji. Oni su itekako pogodeni svim radnjama koje su posljedica privatizacije u vrijeme rata i poraća. Mladi ljudi i oni u najzrelijim godinama vraćali su se iz rata na zgorašta svojih domova, ali i na vrata poduzeća u kojima nije više bilo njihovo radno mjesto, njihov stol ili stroj. Privatizacija u tom razdoblju je prihvaćena kao čarobno rješenje za one koji su stekli imovinu. Pojedinci su privatizacijom dobili i tzv. garan-

tirano tržište jer su njihove tvornice proizvodile robu za državu.

Izrazila je uvjerenje da će državna revizija imati dugoročno dugo posla bez obzira na datume koji su navedeni u dokumentu. Naglasila je kako se osobno može složiti s onima koji kažu da je rok za obavljanje revizije trebao biti duži, ali i da shvaća one stranačke kolege, kao i zastupnike iz drugih stranaka koji su tražili reviziju po hitnom postupku, pod svaku cijenu i bezgranično. Istaknula je da se taj kompleksan proces revizije ne vodi bez ekipiranja stručnjaka, te da treba raditi i na njihovom daljnjem usavršavanju i obrazovanju.

Postavlja se pitanje hoće li se vratiti nešto od onoga što je nestalo, kazala je dodajući da vjerojatno neće, ali će se stvoriti nove pretpostavke, a građanke i građani u krajnjoj su liniji zaslužili informaciju tko se obogatio njihovom nevoljom. Naglasila je da je na međunarodnom tržištu kapitala poznato da se investira tamo gdje postoji sigurnost kapitala te stoga izrazila uvjerenje da će i revizija biti doprinos tome. Revizija pretvorbe je temeljno pravo čovjeka da sazna kuda je otišao njegov stroj iz poduzeća, njegova stolica, njegovo radno mjesto i tko na tome danas zarađuje.

Zaključno se zastupnicima obratila glavna državna revizorica **Šima Krašić** ističući kako bi bila najsretnija kada bi zadane poslove mogli obaviti u zadanom roku. Navela je da je Ured tražio popunjavanje broja zaposlenih kako bi taj posao mogli na vrijeme i kvalitetno obaviti. Što se tiče podnošenja zahtjeva za revizijom da su svima koji su se obraćali dali mogućnost da zahtjev podnesu samo na jednoj stranici pa da ga kasnije kompletiraju. Na taj način državni ured dodatno je pozvao više od 450 stranaka da podnesu dokaze da su ovlaštenici, da su mali dioničari itd. Nastojali smo omogućiti svima koji su htjeli podnijeti zahtjeve da to učine i da Državni ured pokrene reviziju u svim onim slučajevima gdje je to potrebno. Državna revizija trudit će se da rok za završetak posla bude što kraći.

Hrvatski sabor Informaciju o provedbi revizije pretvorbe i privatizacije prihvatio je većinom glasova. Za podršku Informaciji glasovalo je 77 zastupnika, a nitko nije bio protiv ni suzdržan.

S.Š.H.; M.S.J.; N.B.

INTERPELACIJA O RADU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I HRVATSKOGA FONDA ZA PRIVATIZACIJU U PROCESU PRIVATIZACIJE DIONICA I/ILI UDJELA IZ PORTFELJA HRVATSKOGA FONDA ZA PRIVATIZACIJU, ONIH KOJIMA FOND PO UGOVORU UPRAVLJA TE DIONICA I/ILI UDJELA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE

Interpelacija odbijena

Hrvatski sabor je nakon rasprave odbio ovu Interpelaciju Kluba zastupnika HDZ-a kojom su se tražili određeni odgovori s obzirom na to, kako je navedeno, da se u procesu privatizacije dionica i udjela iz portfelja Hrvatskog fonda za privatizaciju i trgovačkih društava u vlasništvu RH ne provodi Zakon o privatizaciji, Zakon o trgovačkim društvima te Stečajni zakon te da dolazi do značajnog odstupanja u provođenju utvrđene politike procesa privatizacije koji mora biti transparentan. Na ovu Interpelaciju Vlada je uputila Izvješće upotpunjeno brojnim opsežnim odgovarajućim materijalima.

O INTERPELACIJI

U Interpelaciji Kluba zastupnika HDZ-a se navodi da se u ovom procesu (na koji se ona odnosi) ne provodi Zakon o privatizaciji, Zakon o trgovačkim društvima, te Stečajni zakon. Isto tako dolazi do značajnog odstupanja u provođenju utvrđene politike procesa privatizacije koji mora biti transparentan. Sjednice Upravnog odbora Hrvatskog fonda za privatizaciju zatvorene su za javnost, te je tako cijeli proces privatizacije u potpunosti netransparentan. Stoga se traže odgovori na slijedeća pitanja: Koliki je ukupni nominalni iznos dionica i udjela, te procijenjena vrijednost nekretnina, koje je prodao HFP u 2000. i 2001. g. počev od imenovanja Predsjednika HFP-a u veljači 2000. godini, zaključno do 30. rujna 2001, kolika je njihova prodajna cijena u odnosu na nominalnu odnosno procijenjenu vrijednost, tko su kupci (tvrtka, odnosno ime i prezime), koliko je u navedenom vremenskom periodu naplaćeno novca po tim ugovorima o prodaji? Tko je donio odluku o prodaji (Kolegij Fonda, Upravni odbor HFP-a, Vlada RH)?

Nadalje, na temelju čega i kako Fond utvrđuje nižu početnu cijenu od nominalne/procijenjene, kod prodaja javnim prikupljanjem ponuda, prodaja na burzi i prodaja pod posebnim uvjetima? Po kojim kriterijima Fond daje pozajmice

Dolazi do značajnog odstupanja u provođenju utvrđene politike procesa privatizacije koji mora biti transparentan.

trgovačkim društvima i po kojim kriterijima neke pozajmice otpisuje, a neke ne? Kojim trgovačkim društvima i iz kojih izvora su dane pozajmice, a kojim trgovačkim društvima su otpisane u vremenu od veljače 2000. do 30. rujna 2001. godine?

Koja je strategija privatizacije turističkog portfelja? Koliki je iznos kredita s troškovima (kamata i naknada) koji je država uzela za premošćenje prihoda od privatizacije koji su planirani a nisu ostvareni u ovoj i prošloj godini?

Zašto se ne pokreću stečajevi u svim tvrtkama koje ispunjavaju zakonske uvjete za stečaj, a u portfelju su državnih fondova i zašto se ne podnesu kaznene prijave protiv svih uprava zbog nepokretanja stečajeva u tim trgovačkim društvima?

Privatizacija netransparentna i protivna zakonima

Klub zastupnika HDZ-a daje i obrazloženje za ova pitanja odnosno Interpelaciju. U provođenju privatizacije imovine u vlasništvu Republike Hrvatske, Hrvatskog fonda za privatizaciju i ostalih fondova i tijela u vlasništvu RH, izostali su Proračunom predviđeni financijski efekti, privatizacija se provodi netransparentno i protivno zakonima. Hrvat-

ski fond za privatizaciju, prema podacima koji su dostavljeni ovom Domu u travnju 2001. raspolagao je dionicima i/ili udjelima nominalnog iznosa od cca 27. milijardi kuna, što čini cca 1/3 ukupnog temeljnog kapitala iz pretvorbe.

Zakonom o Hrvatskom fondu za privatizaciju propisano je da Nadzorni odbor, kao tijelo koje nadzire zakonitost rada Fonda, razmatra financijski plan i godišnje izvješće o poslovanju fonda, podnosi izvješće Saboru najmanje jedanput godišnje. Financijska godina 2000. je prošla, pred nama zastupnicima još nema izvješća o radu Fonda za 2000. godinu. Sjednice Upravnog odbora su zatvorene za javnost, stoje veliki doprinosi netransparentnosti. Unatoč predizbornim tvrdnjama mnogih koji danas sjede u Vladi i Saboru iz vladajuće koalicije da su Zakon o pretvorbi i Zakon o privatizaciji loši, nemoralni, protivni interesima građana RH, te da će čim dođu na vlast donijeti nove, bolje i pravednije, po tim istim zakonima već gotovo dvije godine provodi se privatizacija, a u velikom broju slučajeva direktno njima protivno. Fond otpisuje potraživanja koja ima prema društvima kapitala u svom portfelju bez ikakvih propisanih kriterija. Davanje i otpisivanje pozajmica provodi se po slobodnoj volji, dakle bez kriterija i netransparentno. Nadalje, Fond nema zakonsku ovlast otpisivati ova potraživanja, već to smije samo Vlada RH. Gotovo sve dionice i/ili udjeli koje prodaje Fond prodaju se po cijeni koja je simbolična u odnosu na nominalni iznos, a bez da je poštivana procedura propisana Zakonom. Tako se kod prodaje dionica turističkih tvrtki bez ikakvih kriterija, a koji su Zakonom propisani, utvrđuje početna cijena u visini od oko 5% od nominalnog iznosa, što je nerealno nisko i predstavlja pogodovanje kupcu i direktnu štetu prodavatelju a time i proračunu RH.

Isto tako, kod prodaje dionica i/ili udjela na burzi, od oka, bez neovisne provjere informacija koje služe kao podloga za donošenje odluke o visini prodajne cijene, utvrđuje se početna cijena u simboličnim iznosima, a što je također protivno Zakonu. U javnom oglašavanju koristi se termin "konačna javna prodaja", a to je prodaja koja nije uređena važećim Zakonom o privatizaciji, već je tek u fazi prijedloga novog Zakona, koji je Vlada RH povukla iz saborske procedure. Važeći Zakon propisuje kako se i po kojim kriterijima utvrđuje niža početna cijena. Postupanje protivno zakonima ogleda se posebno kod prodaje nekretnina u vlasništvu Fonda. Naime, Fond protivno zakonima, kao početnu cijenu kod prodaje nekretnine ne oglašava procijenjenu vrijednost, već oglašava znatno nižu, na osnovi osobne procjene Predsjednika Fonda, čime se krši Zakon, pogoduje kupcu i oštećuje Fond.

Vlada RH nema jedinstvenu strategiju privatizacije, već provodi brzu privatizaciju, ne vodeći računa o vremenu privatizacije, ponudi i potražnji. Ako na tržište Vlada, ili Fond daju preveliku količinu dionica i/ili udjela, protuzakonito utvrde simboličnu prodajnu cijenu, zbog velike ponude slijedi rasprodaja, a ne privatizacija. Posebno važan segment privatizacije je onaj koji se provodi i koji se treba provoditi u turizmu. Naime, unutar same Vlade RH postoje suprotstavljeni stavovi. S jedne strane brza rasprodaja, dok s druge strane

Vlada RH nema jedinstvenu strategiju privatizacije, već provodi brzu privatizaciju, ne vodeći računa o vremenu privatizacije, ponudi i potražnji.

stav da je potrebno uložiti u turističke tvrtke pa tek onda ići u prodaju, i svakako više zaraditi. S obzirom na turizam, kao jednu od okosnica hrvatskog gospodarstva, te veliki portfelj koji država ima, tražimo, kaže se u Interpelaciji, zauzimanje jasnog stava i definiranje strategije privatizacije u turizmu. To više što veliki broj turističkih tvrtki ispunjava uvjete za stečaj, a stečaj se prema stavu Vlade RH ne pokreće, stoje protivno Stečajnom zakonu. Dakle, Vlada RH krši zakon. Naime, Stečajni i drugi zakoni propisuju kada trgo-

vačko društvo ispunjava uvjete za stečaj i kazneno pravne posljedice za članove Uprave ako se on ne pokrene. Vlada RH mora poštivati zakone, ili možda misli da ima pravo odlučivati da zakoni ne vrijede za sve jednako.

Vlada RH planirala je proračunske prihode od privatizacije za 2000. i 2001. g. koji nisu ostvareni, te se Vlada RH na ime planiranih a neostvarenih prihoda zadužila. Stoga se traži odgovor o cijeni tih kredita, stoji u Interpelaciji.

IZVJEŠĆE VLADE RH

Na ovu Interpelaciju Vlada je dala Izvješće, a radi potpunije informiranosti o radu Vlade i Fonda podnijela je uz to i brojne priloge odnosno materijale "teške" nekoliko stotina stranica upotpunjene grafičkim prikazima. U nastavku Izvješće donosimo u cijelosti.

Od veljače 2000. godine do rujna 2001. godine Hrvatski fond za privatizaciju je u postupku javnog prikupljanja prodao dionice 26 društava, čija je nominalna vrijednost 986.388.364,00 kuna, a postignuta prodajna cijena 488.061.829,00 kuna. Pored ugovorene cijene, kupci su se obvezali preuzeti 52.905.118,91 kunu obveza prema državnim vjerovnicima i 110.854.752,36 kuna obveza prema ostalim vjerovnicima, te 133.000.000,00 kuna državnih jamstava. Pored podmirenja obveza društava koja su se prodavala, s kupcima je ugovoreno i ulaganje u kupljena društva, u ukupnom iznosu od 541.589.413,75 kuna.

Ugovorena cijena, podmirenje vjerovnika i ponudeno ulaganje osigurano je kvalitetnim jamstvima i to: bankarskim garancijama, korporativnim mjenicama, zadužnicama, mjeničnim očitovanjima ili fiducijem na nekretninama u vlasništvu kupca. O ispunjenju ugovorenih obveza, kupci su dužni dostavljati polugodišnja i godišnja izvješća, potvrđena od ovlaštenog revizora.

Ovakav način osiguranja svih tražbina uveden je od veljače 2000. godine, dok je glavno osiguranje do tog razdoblja bio zalog od 10% do maksimalno 30% otplaćenih dionica društava čije su se dionice prodavale.

Iz prezentiranih podataka uočljivo je da se od veljače 2000. godine puno veća pažnja posvećuje sklapanju ugovora o prodaji dionica/udjela i

osiguranju naplate, nego do veljače 2000. godine. Od 488.061.830,00 kuna, za koje su sklopljeni ugovori ili donesena odluka o izboru najboljeg ponuditelja, naplaćeno je 278.382.780,00 kuna. Razlika između ugovorenog iznosa i uplaćenog odnosi se na Hotel Croatia d.d., Cavtat, za koji nije dospio rok iz Ugovora, te Hotel Cavtat d.d. Cavtat i Turisthotel Crvena Luka d.d., Biograd na moru, koji su u fazi sklapanja ugovora. Datum sklapanja ugovora za Hotel Cavtat d.d., Cavtat je 29. listopada, a za Turisthotel Crvena Luka d.d., Biograd na moru, u roku u kojem važi ponudbena garancija.

Usporedbe radi, u 1999. godini, na temelju javnog prikupljanja ponuda, sklopljeni su ugovori o prodaji dioničkih društava. Nominalna vrijednost ugovorenih dionica bila je 126.828.343,00 kuna, a cijena postignuta prilikom prodaje 9.793.469,00 kuna. Kao garancija ispunjenja ugovornih obveza, ugovoren je zalog otplaćenih dionica. Od sklopljenih 10 ugovora, 3 su raskinuta i sva tri društva su završila u stečaju.

Iz navedenih podataka razvidno je da je u razdoblju od veljače 2000. godine postignut bolji omjer nominalne i postignute cijene prodanih dionica, nego u razdoblju 1999. godine, kao referentne godine. Odluke o prodaji društava donosili su Kolegij Hrvatskog fonda za privatizaciju, Upravni odbor Hrvatskog fonda za privatizaciju i Vlada Republike Hrvatske, ovisno o temeljnom kapitalu društva čije se dionice prodaju, sukladno odredbama članka 7. Zakona o privatizaciji i sukladno Pravilniku o prodaji dionica i udjela. Sve prodaje provedene su transparentno, jer je otvaranje ponuda javno, mogu mu prisustvovati svi sudionici kupoprodaje, javni bilježnik i novinari. Isto tako, uredno se objavljuju i odluke o izboru najboljeg ponuditelja. Javnost sjednica Upravnog odbora Hrvatskog fonda za privatizaciju, na kojima se raspravlja o ponudama, nije argument u prilog netransparentnosti privatizacije, budući da je postupak otvaranja svih ponuda otvoren za javnost, što znači da u postupku otvaranja ponuda svi mogu vidjeti sve ponude, o čemu javni bilježnik sastavlja zapisnik (što je praksa uvedena od veljače 2000. godine).

Praksu zatvorenih sjednica Upravnog odbora Hrvatskog fonda za priva-

tizaciju naslijedio je iz 1999. godine i o tome nije nikad ni zauzimao stajalište. Doprinosom u smislu povećanja transparentnosti procesa smatramo praksu, da se sav portfelj do 25% vrijednosti temeljnog kapitala prodaje na uređenom tržištu, Zagrebačkoj burzi i Varaždinskom tržištu vrijednosnica, kao i dionice društava čije su dionice odlukom Vlade Republike Hrvatske namijenjene podmirenju dijela kapitalnih izdataka Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo, Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, Ministarstva pomorstva, prometa i veza, Hrvatskih voda i Hrvatskih cesta.

U postupku prodaje na Zagrebačkoj burzi prodaju se dionice i udjeli većih trgovačkih društava, u kojima državni portfelj ne prelazi 25% vrijednosti temeljnog kapitala, na čije poslovanje Hrvatski fond za privatizaciju ne može ni na koji način utjecati, te portfelj manjih trgovačkih društava. Radi se o manjinskim paketima u većinski privatiziranim društvima za koje ne postoji veliki interes (čak u 182 društva državni portfelj ne prelazi 2% vrijednosti temeljnog kapitala i privatni vlasnici nisu zainteresirani za stjecanje ovih dionica po nominalnoj vrijednosti), zbog čega i odnos nominalne vrijednosti dionica i cijene postignute na dražbi nije povoljan. Listu društava koje će se prodavati na ovakav način usvojila je Vlada Republike Hrvatske.

Od veljače 2000. godine, na javnim dražbama su prodane dionice nominalne vrijednosti 575.935.187,00 kuna. Postignuta cijena je 33.339.492,00 kuna.

Na Varaždinskom tržištu vrijednosnica su, u svrhu podmirenja kapitalnih izdataka, prodane dionice nominalne vrijednosti 1.125.911.752,00 kuna po ostvarenoj cijeni od 277.525.245,00 kuna. U zadanom razdoblju, sklopljena su 22 ugovora o prodaji nekretnina. Ukupna procijenjena vrijednost prodanih nekretnina je 29.663.168,00 kuna, a realizirana cijena je 29.377.926,00 kuna, od čega je naplaćeno 25.463.309,00 kuna. Sve dionice, neovisno o modelu po kojem se prodaju, najprije se nude na tržištu po nominali. Cijenu nižu od nominalne utvrđuje Upravni odbor Hrvatskog fonda za privatizaciju, na temelju izvještaja, s prijedlogom koji sadrži poslovne informacije o određenom društvu, između ostalog i o trogo-

dišnjim financijskim izvještajima s pokazateljima poslovanja društva, zaduženosti, hipotekarnom opterećenju, sposobnosti društva da uredno servisira tekuće obveze, te o potrebnim ulaganjima.

U naslijedenom portfelju, od 1850 društava, prezaduženo je bilo 33% društava, insolventno 46%, s gubitkom poslovalo je 47% društava, dnevni gubici u portfelju iznosili su 7,5 milijuna kuna, a u 321 društvu nije bilo nikakvih poslovnih aktivnosti. Vrijednost ovog portfelja po metodologiji koju je primjenjivala Komisija za vrijednosne papire bila bi 19% od nominalne.

U naslijedenom portfelju, od 1850 društava, prezaduženo je bilo 33% društava, insolventno 46%, s gubitkom poslovalo je 47% društava, dnevni gubici u portfelju iznosili su 7,5 milijuna kuna, a u 321 društvu nije bilo nikakvih poslovnih aktivnosti.

Prilikom prodaje na burzi određuje se niža početna cijena, što ne znači da je to i cijena po kojoj se dionice prodaju. Svako prodaji prethodi ponuda u dnevnom tisku (Jutarnji list, Slobodna Dalmacija, Vjesnik i Večernji list), a strateški portfelj objavljuje se i u inozemnom tisku (Financial Times). Zbog činjenice da je u državnom portfelju zatečen velik broj društava u kojima zaposlenici dulje vrijeme nisu primili plaće, a ni uprave ni vjerovnici tih društava nisu podnijeli prijedlog za pokretanje stečaja, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 1. lipnja 2000. godine donijela Zaključak da, Hrvatski fond za privatizaciju, na prijedlog nadležnog ministarstva, odobrava kratkoročne pozajmice društvima s financijskim poteškoćama, a za koja se ocijeni da imaju tržišnu šansu.

Sukladno odredbi članka 6. stavak 4. i članka 7. Zakona o Hrvatskom fondu za privatizaciju, te odredbi članaka 11. i 21. Statuta Hrvatskog fonda za privatizaciju Upravni odbor Hrvatskog fonda za privatizaciju je 6. srpnja 2000. godine donio Odluku, kojom se odobrava Fondu da se zaduži kod poslovnih banaka u svrhu isplata pozajmicama društvima u kojima je državni portfelj iznad 25%. Sredstva planiranih pozajmica društvima

isključivo će se koristiti za isplatu plaća u iznosu od 1.700,00 kuna po zaposleniku, od 1. svibnja 2000. godine, u društvima s financijskim poteškoćama. Ujedno se ovlašćuje predsjednik HFP da, radi realizacije poslovne politike, donosi odluke po kojima društvima treba isplaćivati plaće, te o pozajmicama naknadno izvijestiti Upravni odbor Hrvatskog fonda za privatizaciju.

Sukladno Zaključku Vlade Republike Hrvatske od 1. lipnja 2000. godine, a po prijedlozima Koordinacija za provođenje strategije upravljanja državnim portfeljem, u čijem su radu, pored predstavnika resornih ministarstava sudjelovali i predstavnici lokalne uprave, gospodarskih komora i saborski zastupnici, Upravni odbor HFP donosio je odluke kojima se odobrava HFP da se zaduži kod poslovnih banaka, u svrhu isplata pozajmica.

Pregled isplaćenih pozajmica

Sukladno donesenoj Odluci, pozajmice su isplaćivane za isplatu plaća u iznosu od 1.700,00 kn po zaposleniku od 1. svibnja 2000. godine u društvima u kojima je državni portfelj iznad 25%. U razdoblju od 1. svibnja do 30. rujna 2001. godine HFP je isplatio kratkoročnih pozajmica u ukupnom iznosu od 179.226.002,29 kuna. Pregled isplaćenih pozajmica po preporuci ministarstava: Ministarstvo gospodarstva - ukupno isplaćeno: 105.264.311,66 kuna, Željezara Sisak d.d., Sisak, Brodoremont d.d., Kali, Dalmatinka d.d., Sinj, Oprema - Zootehnička oprema, Ludbreg, Adriachem d.d., Kaštel Sućurac, Đuro Đaković Holding Slavonski Brod, Istraplastika d.d., Pazin, Bagat precizna mehanika, Zadar, Alatnica - Bagat Zadar, Polikem d.d., Zadar, Adriavinil d.d., Kaštel Sućurac, Pazinka d.d., Pazin, Regeneracija d.d., Zabok, Dalmacija Dugi Rat d.d., Dugi Rat, Geotehnika d.d., Zagreb, Tvik d.d., Knin, Tvornica plinskih turbina d.d., Karlovac, Zagrepčanka - Trgovina, Samobor, Mediplast d.d., Čazma, Cetinka d.d., Trilj, Plodine d.d., Zadar, Una - Tvornica obuće, Hrvatska Kostajnica, DIK Đurđenovac d.d., Đurđenovac, Polioplast d.d., Šibenik, Adriadiesel d.d., Karlovac, Trikop d.d., Blato, Labinprogres d.d., Labin, Zagrebačka tvornica dječje obuće d.d., Zagreb, DI Papuk d.d., Pakrac, Tekop d.d., Pula, Velebit d.d., Karlovac i BTI, Beli Manastir; Mini-

ISPLAĆENO SREDSTAVA

RAZDOBLJE	VLASTITA SREDSTVA	SREDSTVA RBA	SREDSTVA HPB	SREDSTVA PBZ-a	UKUPNO
01 05. -31.12.00.	13.550.164,90	0,00	0,00	96.071.378,43	109.621.543,33
01.01. - 21.09.01.	27.651.878,96	3.495.200,00	3.974.600,00	34.482.780,00	69.604.458,96
UKUPNO	41.202.043,86	3.495.200,00	3.974.600,00	130.554.158,43	179.226.002,29

starstvo turizma - ukupno isplaćeno 20.249.171,16 kuna, Hoteli Lopud d.d., Dubrovnik, Hoteli Mlini d.d., Dubrovnik, Jadran d.d., Crikvenica, Primošten d.d., Primošten, NP Plitvice d.d., Plitvička jezera, Hotelski centar Lav, Split, Hoteli Srebreno d.d., Dubrovnik i Modra Špilja d.d., Komiža; Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva - ukupno isplaćeno 28.345.400,00 kuna-PIK Vrbovec d.d., Vrbovec, Belje d.d., Darda, Jasinje d.d., Slavonski Brod, Neptun d.d., Komiža, KIM d.d., Karlovac i Mardešić d.d., Sali; Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo - ukupno isplaćeno 7.682.927,51 kunu - Pomgrad d.d., Split i Novogradnja d.d., Zagreb; Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo - ukupno isplaćeno 1.025.100,00 kuna-Dekor d.d., Zagreb i Ilova d.d., Hercegovac; Ministarstvo pomorstva, prometa i veza - ukupno isplaćeno 2.300.100,00 kuna-Panonija d.d., Osijek i Splitska plovidba, Split.

Na temelju Odluka Upravnog odbora Hrvatskog fonda za privatizaciju, odobrena je isplata pozajmica za plaće društvima u stečaju Nami d.d., Zagreb i Diokomu d.d., Split, u ukupnom iznosu od 11.173.613,00 kuna. Sredstva su isplaćivana iz vlastitih sredstava i iz kredita poslovnih banaka:

Hrvatski fond za privatizaciju je u razdoblju od veljače 2000. godine do 30. rujna 2001. godine, otpisao pozajmice društvima temeljem odluka Vlade Republike Hrvatske. Radi se o kreditima koje su dobila društva iz hrvatskog Podunavlja, tijekom 1999. godine, a za koje nisu ugovorena kvalitetna sredstva osiguranja za vraćanje, iz kojih bi se mogla provesti prisilna naplata. Otpisano je ukupno 144.566.985,82 kune, i to: - pozajmice odobrene društvima u hrvatskom Podunavlju u razdoblju mirne reintegracije za čuvanje imovine - ukupno otpisano: 96.226.859,65 kuna - Građa d.d., Beli Manastir, Progres d.d., Beli

Manastir, BTI d.d., Beli Manastir, Veterinarska stanica, Beli Manastir, Dunav d.d., Beli Manastir, Slovo d.d., Beli Manastir, Šped d.d., Beli Manastir, Tvornica automobilskih dijelova i opreme, Beli Manastir, Agrokomerc d.d., Ilok, Elip d.d., Vukovar, Razvitak d.d., Ilok, Belje d.d., Darda, Borovo d.d., Vukovar, Građevinar d.d., Vukovar, PP Šidski Banovci, Vupik d.d., Vukovar i Iteks d.d., Ilok. Pozajmice za ostale namjene - ukupno otpisano: 48.340.126,17 kuna - Agrokoka d.d., Zagreb, Zračna Luka d.d., Zadar, DIP d.d., Ogulin, Gavrilović mala privreda, Petrinja, Končar SUS, Zagreb, Zelinka d.d., Sveti Ivan Zelina.

HFP nema ovlasti za pokretanje stečajnog postupka u društvima u kojima nije vjerovnik. Sukladno članku 39. Stečajnog zakona (Narodne novine, brojevi 44/96. i 129/00) prijedlog za otvaranje stečajnog postupka pokreću vjerovnici ili dužnik. Zbog toga je u društvima gdje vjerovnici ili samo društvo, odnosno uprava društva nije podnijela prijedlog za otvaranje stečaja, Hrvatski fond za privatizaciju podnio 802 kaznene prijave protiv uprava društva, a za kazneno djelo iz članka 626 stavka 1. točke 2. Zakona o trgovačkim društvima. Nakon održanih pet sjednica Koordinacija za provođenje strategije upravljanja državnim portfeljem, utvrđeno je da ukupno 444 društva iz državnog portfelja ispunjavaju stečajne uvjete, te je Hrvatski fond za privatizaciju, putem Ministarstva financija - Porezne uprave kao vjerovnika, za iste inicirao pokretanje stečajnog postupka.

U međuvremenu, Hrvatski fond za privatizaciju je, zbog iskazanog interesa za kupnju, od gore navedena 444 društva, objavio prodaju dionica 71 društva u režimu javne dražbe na burzi. Sva društva iz ove skupine ponudena su na dražbi po nominalnoj vrijednosti, a zatim je početna cijena

licitacije snižena prema kriterijima, koje je usvojio Upravni odbor Hrvatskog fonda za privatizaciju. Od 71 društva, čije su dionice ponudene na prodaju, javnom dražbom prodane su dionice 54 društva. Zbog činjenice da je privatizacijski proces u Republici Hrvatskoj tekao sporije nego u ostalim tranzicijskim zemljama, opredjeljenje Vlade Republike Hrvatske jest ubrzana privatizacija, ali nikako ne i privatizacija pod svaku cijenu. Strateški cilj privatizacije turističkog portfelja jest privući renomirane tvrtke iz turističkog sektora, cijeneći njihovo ulaganje u društvo i osiguranje zaposlenosti, a posljedično i restrukturiranje turističkog sektora. Ovaj strateški cilj nije jednostavno realizirati, zbog stanja u tvrtkama čije se dionice prodaju. Naime, od 149 društava iz ovog područja, 50 dru-

Zbog činjenice da je privatizacijski proces u Republici Hrvatskoj tekao sporije nego u ostalim tranzicijskim zemljama, opredjeljenje Vlade Republike Hrvatske jest ubrzana privatizacija, ali nikako ne i privatizacija pod svaku cijenu.

štava u kojima je državni portfelj iznad 40% vrijednosti temeljnog kapitala i u kojima je nominalna vrijednost državnog portfelja 4.131.484.006,00 kuna, ima kumulirane gubitke 2.041.582.585,00 kuna, očekivane gubitke u 2001. godini od 145.668.755,00 kuna, te ukupne obveze samo prema državnim vjerovnicima od 2.109.840.620,00 kuna, uključujući i 1.184.458.429,00 kuna obveza pokrivenih državnim jamstvima.

Ministarstvo financija je 29. rujna 2000. godine sklopilo ugovor sa City

Bank iz Londona, s rokom vraćanja 28. rujna 2001. godine, koji je produžen do 31. listopada 2001. godine, kada će kredit biti vraćen, u iznosu od 400.000.000 USD. HFP je Nadzornom odboru Hrvatskog fonda za privatizaciju dostavio u ožujku 2001. godine Izvješće o poslovanju za 2000. godinu. Nadzorni odbor Hrvatskog fonda za privatizaciju je o njemu raspravljao na sjednici održanoj 10. srpnja 2001. godine, pa se može očekivati njegovu upućivanje Hrvatskom saboru.

Rad Hrvatskog fonda za privatizaciju u razdoblju od veljače 2000. godine bio je utemeljen na postojećem Zakonu o privatizaciji i pratećim propisima, kao i odlukama Vlade Republike Hrvatske i Upravnog odbora Hrvatskog fonda za privatizaciju, stoji na kraju Izvješća.

RASPRAVA

Najprije je riječ zatražio predstavnik predlagatelja ove točke dnevnog reda **Dario Vukić (HDZ)** te rekao da se ovom Interpelacijom htjelo na neki način skinuti dimnu zavjesu s privatizacije koja se obavlja od 3. siječnja 2000. godine. Nažalost, nismo dobili odgovarajući odgovor ni na jedno pitanje, naglasio je zastupnik a među argumentima da odgovor Vlade RH ne može izdržati vrijednosnu prosudbu (barem "dobar") naveo da je na pitanje koliki je iznos kredita, sa svim troškovima, koji je država uzela za premošćenje neostvarenih prihoda od privatizacije odgovoreno da je rok vraćanja kredita produžen do 31. listopada 2001. godine kad će biti vraćen u iznosu od 400 milijuna dolara. A odgovor o ukupnoj cijeni tog kredita nije dobiven i to zato, zaključio je zastupnik, što bi se pokazalo da su cijene tih kredita (jer bilo ih je više) veće od ukupno ostvarenih priljeva od svega onoga što je Fond dosad prodao i da je to što je prodano potrošeno za kamate.

Na pitanje kakva je strategija privatizacije u hrvatskom turizmu (a u vrijeme HDZ-a turistički portfelj većinom nije prodavan) u odgovoru stoji i da od 149 društava u kojima je državni portfelj iznad 40 posto vrijednosti temeljnog kapitala 50 njih ima kumulativne gubitke od dvije milijarde kuna te obveze prema državnim vjerovnicima od 2,1 mili-

jarde kuna. Upravo zbog ovakvog stanja turističkog portfelja držali smo mudrim ulagati u hrvatski turizam, dati mu vremena da se oporavi (ostaviti ESOP programu), rekao je zastupnik.

Osvrnuo se i na traženi odgovor o kriterijima i izvorima za pozajmice - kako je netko dobio pozajmicu, netko ne i kako je nekome ta pozajmica otpisana, a nekome nije a odlučivalo se o tisućama radnih mjesta, prema kojem proizlazila da je dato 179,2 milijuna kuna pozajmica a uz to otpisano 48 milijuna kuna Agrokokki i nekim drugim. A prema podacima samo je Agrokokki otpisano 48,3 milijuna kuna da bi nakon otpisa tih državnih potraživanja "Agrokoka" bila prodana za milijun kuna. Najinteresantnije pritom je da nisu uzete nikakve garancije za ispunjavanje preuzetih obveza kupca i to je jedna od transparentnijih prodaja, rekao je zastupnik. Vidi se da je puno pozajmica davano a trebalo je znati da će određeno poduzeće otići u stečaj, naglasio je.

Selektivna primjena Stečajnog zakona

Površan je i netočan odgovor da je Fond pokretao stečajevе u društvima gdje je vjerovnik i gdje su ispunjeni uvjeti za stečaj. Fond je u velikom broju društava vjerovnik na osnovi danih pozajmica i morao je, a nije, pokrenuti stečaj primjerice u Agrokokki, PIK-u Vrbovec, u turističkim tvrtkama, navodi dalje zastupnik. Stečajni zakon vrijedi za sve jednako i ne poznaje tijelo koje se zove Koor-

Odredbe Stečajnog zakona primjenjuju se selektivno, po slobodnoj ocjeni, a prvenstveno s ciljem političkog obračuna s neistomišljenicima.

dinacija za provođenje strategije upravljanja državnim portfeljom a spominje se u odgovoru i, koje, nažalost, određuje koje će poduzeće u stečaj a koje ne. Odredbe Stečajnog zakona primjenjuju se selektivno, po slobodnoj ocjeni, a prvenstveno s ciljem političkog obračuna s neistomišljenicima, naglasio je zastupnik te naveo primjer PIK Vrbovca koje je sanirano više puta, protiv čije uprave

je Fond podigao kaznenu i krivičnu prijavu, PIK je i dalje u blokadi no nova uprava je nagrađena sa 13 milijuna kuna i nije podignuta protiv nje krivična prijava iako su uvjeti ostali isti.

Pitanje je bilo, podsjeća dalje zastupnik, na temelju čega i kako Fond utvrđuje nižu početnu cijenu od nominalne procijenjene kod prodaje javnim prikupljanjem ponuda, i to (prvenstveno pitanje zbog Ekskelsiora kao pojma protuzakonite prodaje), bez obzira na to što se to nastoji na sve načine negirati. I tu je bitna javnost rada Upravnog odbora Fonda i kad utvrđuje tu početnu cijenu. Nažalost, to se ne događa i čini se da se mnoge početne cijene određuju od oka, a ne sukladno Zakonu.

Na upit o ukupnom nominalnom iznosu dionica i udjela te o procijenjenoj vrijednosti nekretnina koje je Fond prodao u 2000. i 2001. godini i uvjetima prodaje te kupcima dat je odgovor za 26 poduzeća od najmanje 647. Pa čemu tajiti takve uspješne prodaje, posebice ako su provedene u skladu sa zakonskim propisima RH, rekao je naglašavajući da je teško doći do podataka o uspješnosti privatizacije. Dodao je da su se i prije 3. siječnja 2000. dionice i udjeli prodavali javnim prikupljanjem ponuda i na uređenim tržištima i da je svako prodaji prethodila javna objava u tisku.

Rečeno je da se uzimaju garancije za ulaganje i da je u privatizaciji koju provodi ova nova vlast sve pozitivno no primjer firme KIO govori da ju je Fond prodao pod uvjetima da preuzima 8 milijuna kuna duga prema vjerovnicima da bi nakon godinu dana završila u stečaju a ukupan dug te firme je 12,5 milijuna kuna, i da su obveze tog poduzeća porasle tri puta. Podaci su dati samo za 26 poduzeća koja su prodana u postupku javnog prikupljanja ponuda ali ne i za (650) trgovačka društva od 1,7 milijarde nominalnih vrijednosti koja su prodana na burzama (a i za podmirivanje troškova Ministarstva za javne radove).

Nadalje, prekršena je i usvojena Strategija u Saboru o upravljanju državnim portfeljom o čemu govori prodaja dionica "Lošinjske plovidbe" mimo usvojenog modela (davanje na dispoziciju Ministarstvu za javne radove) a i dionice Istravinaeksporta u iznosu od 58,8 posto nisu bile raspoložive za privatizaciju a u ovim izvješćima su se našle u javnom

prikupljanju ponuda, rekao je zastupnik.

Čini mu se, kazao je na kraju, među ostalim, da se želi u vrlo uskom krugu ljudi koncentrirati odlučivanje o privatizaciji odnosno o prodajama svega onoga što se u Hrvatskoj može prodati. Držimo da to nije dobro i da o transparentnosti najviše govori to da ne možemo dobiti u Saboru ono što Zakonom trebamo dobiti, izvješće Nadzornog odbora o poslovanju HFP i dobivamo necjelovite slikovnice iz kojih se osim hvalospjeva samima sebi ne može razlučiti ništa bitno o sadašnjem procesu privatizacije. Odgovor na interpelaciju smatramo neodgovarajućim, necjelovitim i ponoviti ćemo ova pitanja i nastojati doći do svih podataka kako bi mogli ravnopravno parirati onima koji kažu da je privatizacija nakon 3. siječnja 2000. samo bajka.

Za repliku se javio **Damir Kajin (IDS)** a u vezi s navodom predgovornika da za vrijeme HDZ-a nije prodavan turistički sektor. Na djelu je bila daleko perfidnija rabota. Naime, 1991/92. banke su na temelju revaloriziranih, ranije otplaćenih kredita preuzele gro turističke privrede u Istri (Porečka rivijera, Jadran-turist) koja u ukupnom turističkom prometu Hrvatske sudjeluje s najmanje 25 posto. U međuvremenu su te banke privatizirane i kupili su ih stranci a time se i taj dio turističkog sektora našao u rukama vlasnika banaka. Dario Vukić odgovorio je da se turističkom sektoru htjelo pomoći da ne vraća kredite već da se ta dugovanja (1990. godina) pretvore u ulog.

Privatizacija se ne odlaže

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** kao predstavnik Vlade RH osvrnuo se na uvodno izlaganje predlagatelja i rekao da čak smatra da je predebeo paket koji je poslan zastupnicima a na zahtjev Kluba zastupnika HDZ-a, odnosno preopširan s previše dokumenata. Ukoliko netko smatra da treba dobiti pojedinačni ispis svake transakcije iz Fonda za privatizaciju i da je to način pisanja izvješća, dobit će, no to nije primjeren način komuniciranja niti odgovaranja na ozbiljni zahtjev kao što je interpelacija.

Neuobičajenim je ocijenio da je uvodno izlaganje bilo samo osvrt na sažetak na golem paket dokumenata a da se je "dublje" ušlo u materijale dobili bi se mnogi odgovori na

postavljena pitanja, kazao je, među ostalim. Izvješće govori da je samo 26 trgovačkih društava prodano javnim putem a sve ostalo na tržištu i da je tržište određivalo cijenu. Od veljače 2000. na javnim dražbama prodane su dionice nominalne vrijednosti 575 milijuna kuna a za ukupni iznos od 33 milijuna (647 dioničkih društava nominalne vrijednosti kroz 800 paketa). Točno je da su pojedine dionice prodavane za jedan posto vrijednosti jer je ta vrijednost postignuta a prodavale su se zato što su to bila neuspješna društva odnosno zato što rezultati poslovanja pokazuju da imaju male mogućnosti i da još uvijek postoje pojedinci koji ih žele otkupiti i odgovarati prema vjeronicima, radnicima i žele ulagati i biti većinski vlasnici.

Vidljivo je da ne odlažemo privatizaciju i želja nam je da imamo privatne vlasnike. Upravni odbor Fonda utvrđuje koja su to društva i vrijednosti i temeljem toga se utvrđuje i prodaja na tržištima vrijednosnica pa ako zaista ocijenite da nisu primjerene vrijednosti, adresa za odgovornost je Upravni odbor Fonda na čelu sa Slavkom Linićem, rekao je, među ostalim potpredsjednik Vlade u svom vrlo opširnom i detaljnom izlaganju.

Nije zaobišao ni pitanje pozajmica te naglasio da su prije svega pozajmice otpisivane trgovačkim društvima koje su odobrene prije siječnja 2000. godine i to u dobrom dijelu vezano uz Podunavlje. Otpisivane su i pozajmice za dio trgovačkih društava koje nije bilo moguće privatizirati bez otpisa tih dugova. Uz to, Vlada je donijela zaključak da radnici ne trebaju biti bez plaće zbog toga što se stečajni postupak otvara šest mjeseci nakon donošenja odluke o tome, odnosno zbog loših uprava i vlasnika. Ocijenjeno je da nema razloga da kao vlasnici budemo neodgovorni prema radnicima koji dolaze na posao i rade u proizvodnom procesu a ne dobivaju plaću i takvih je pozajmica odobreno u iznosu od 179 milijuna kuna, kvalitetno osiguranih s nekretninama, pokretninama itd. Zato zaprepašćuje rasprava u kojoj se pokušava dogovor s vjeronicima staviti u isti kontekst s odlukama nekadašnje Vlade jer tu nema nikakve sličnosti, naglasio je potpredsjednik Linić detaljno govoreći o tome. Neoprostivim grijehom ove Vlade RH smatrali su se upravo postupci za pokretanje stečajeva ali kao što se vidi

ti su stečajevi rezultirali izlaskom određenih pravnih osoba iz stečaja. "Tisak" je krenuo sa štrajkom i obustavom izdavanja javnih glasila, otvoren je stečaj na početku rada ove Vlade, vjeronici su se dogovarali oko godinu i pol oko svojih potraživanja i sada je to jedno od najuspješnijih poduzeća (ne računajući stare dugove), naglasio je potpredsjednik Linić.

U vezi s navodom o netransparentnosti naglasio je da treba pokušati shvatiti da Fondom upravlja Upravni odbor Fonda koji je dužan svoja izvješća dostavljati Vladi RH a iz priloženog materijala je vidljivo da Upravni odbor izvještava redovito o poslovanju a jasno je rečeno sve i o radu Nadzornog odbora. Dakle, Vlada je redovito informirana o svim procesima pretvorbe, donosi odluke po kojima se postupa u procesu privatizacije a isto tako Vlada je bez zakonske obveze sada već treći put "na Saboru" s ovim izvješćima. U njima su detaljni odgovori na postavljena pitanja a predlagatelju će se (sljedeći dan) dostaviti taksativni podaci o prodaji svih ovih 647 trgovačkih društava odnosno 840 paketa, kazao je podvukavši pritom da se politika ove Vlade, a verificirana u Saboru kroz njen program, provodi i u dijelu privatizacije. Procesi su jasni, nema pojedinačnog odlučivanja već odlučuje tržište i javni natječaj, naglasio je.

Govorio je i o prodaji hotela "Ekselsior" jer ima puno nejasnoća u vezi s tim i počele su opet priče, a sve je jasno rečeno, kazao je. Hotel je prodavan dva puta, prvi put po stopostotnoj vrijednosti i na natječaj su stigle dvije međunarodne prijave. Taj je natječaj pokazao da ne postoji interes ni jedne hotelske kuće koja želi platiti tu cijenu i vratiti dugove, 35 milijuna DEM dugoročnih kredita za koji je postojalo jamstvo Vlade odnosno države i 7 milijuna DEM kratkoročnih, i da je najveći problem mogu li se prodajom barem naplatiti dugovi. To je bio razlog da se napravi analiza kretanje rezultata poslovanja tog trgovačkog društva ali i opterećenje ukupnih soba s prijašnjim investicijama. Utvrđeno je da je ulaganje po jednoj sobi nešto manje od 300.000 DEM, pa makar je to i visoka kategorija hotela ne znači mogućnost da se tako lako nađe investitor koji će ići u takvu privatizaciju.

To je i bio razlog da je Upravni odbor Fonda odlučio da početna cijena bude pet posto od nominalne jer je ocijenio da će i nadalje rasti negativni rezultati poslovanja progresivno s izvršavanjem financijskih obveza od 42 milijuna DEM duga i koji je ocijenio da je previše i neracionalno potrošeno novca u obnovu hotela što je teško naplatiti. Da je Odbor bio u pravu pokazalo je i pet novih ponuda u drugom natječaju i u samo dvije ponude ponudena je dvostruko viša cijena od početne i preuzimanje svih obveza. To je bitan pokazatelj koliko je nenamjenski, neodgovorno utrošenih sredstava u renoviranju i kredite s kamatama u pogrešno vrijeme i koliko je teško prodavati portfelj u kojem je golemo zaduženje. I to je odgovor da se s tom cijenom napokon našao investitor koji je ponudio vraćanje svih dugova i putem svoje banke vratio sva jamstva hrvatskoj državi za 35 milijuna DEM i uplatio dvostruko veću (2,5 puta) cijenu od početne, rekao je, među ostalim potpredsjednik Vlade govoreći o prodaji Ekselsiora, naglašavajući pritom da je Upravni odbor Fonda imao dovoljno znanja i sposobnosti za takvu odluku a da se i ne boji preuzeti odgovornost.

Gledati što je isplativije

Dario Vukić javio se za ispravak netočnog navoda te rekao da je razlog Interpelacije upravo to što traženih podataka nije bilo u ranije dostavljenim materijalima zastupnicima. Nezakonitost u radu Fonda očita je kod otpisa potraživanja. Fond je otpisao ukupno 144,5 milijuna kuna a u Izvješću se za to poziva na ovlaštenje Vlade kojeg nema. Ovaj odgovor ne može dobiti naziv vjerodostojan, ponovio je. S tim u vezi rekao je da je potpredsjednik Vlade naveo da je trgovačkim društvima (njih deset) otpisano 48,3 milijuna kuna a toliko je otpisano samo Agrokoki. Što se tiče sanacije realni ljudi gledaju pri tome kolika je cijena radnog mjesta odnosno koliko košta saniranje jednog poduzeća s 500 zaposlenih i koliko treba novca za otvaranje 500 novih radnih mjesta, odnosno što je isplativije, rekao je, među ostalim. Ponovio je da je prodaja Ekselsiora bila nezakonita jer da prema Zakonu posebni uvjet prodaje potvrđuje Vlada RH a ne Upravni odbor Fonda. Nada se, kaže, da će ta nezakonita prodaja biti predmet

državnog odvjetništva i stavljena barem pod upitnik a trebala bi biti i poništena. Turizam je nešto najdragocjenije što Hrvatska ima i građani Republike Hrvatske su zaslužili da budu njegovi vlasnici (ESOP) koliko to žele, naglasio je smatrajući da o privatizaciji, posebice u turizmu, treba puno više razgovarati i da bi to trebala biti stvar nacionalnog konsenzusa.

Pozajmice otpisivane trgovačkim društvima koje su odobrene prije siječnja 2000. godine i to u dobrom dijelu vezano uz Podunavlje.

Na to je uslijedilo više replika. **Dragica Zgrebec (SDP)** osvrnula se na navod predgovornika kako u ovih godinu i pol dana Fond otpisuje određena potraživanja bez instrumenata osiguranja plaćanja. Nadzorni odbor Fonda je 4. svibnja 2001. dobio na uvid 23 ugovora o prodaji nekretnina za razdoblje od 1995. do 1998. u vrijednosti 9,2 milijuna DEM da bi krajem lipnja 2001. po tim ugovorima dug iznosio 5 milijuna DEM i to su problemi s kojima se dobrim dijelom bave Uprava i Nadzorni odbor Fonda u ovom razdoblju, rekla je.

Tonči Žuvela (SDP) dodao je da je po tim ranijim ugovorima golem zaostatak s uplatama. U vezi s prodajom Ekselsiora rekao je da je teško govoriti o prodajnoj cijeni ako na tržištu nije iskazan interes i ako postoji 42 milijuna duga (6,5 milijuna godišnja otpлата). **Josip Leko (SDP)** je konstatirao da opet oporba traži da se Sabor bavi poviješću (nema ništa protiv ali ne svaki dan) a da on pamti privatizaciju na način da država najprije sanira firmu (banku) na teret poreznih obveznika, na primjer, u iznosu od 50 milijardi kuna a zatim je proda za jednu petinu tog iznosa, a to je ako je i zakonito, mimo poslovne i tržišne logike.

Dario Vukić objasnio je da nije rekao je li pet posto dobro ili nije već da to treba odrediti tržište a da je on govorio o nezakonitosti. **Milanka Opačić (SDP)** pak naglašava da nema ništa protiv kritiziranja Vlade i da je svaki zastupnik pita što je učinila u privatizaciji. No pitanje je, rekla je, kako je moguće da je zastupnik Vukić s ovolikom količinom znanja upropastio najjaču brodarsku tvrtku u Hrvatskoj i ostavio stotinu ljudi na Zavodu za zapošljavanje.

Dario Vukić je odgovorio da ga zastupnica ne bi trebala prozivati zato što govori u Saboru jer na to ima pravo. Kada se radi o CroatiaLinesu objasnio je da je direktor te tvrtke postao krajem 1992. godine koja je tada bila dužna 266 milijuna dolara (plus kamate i dugoročne i kratkoročne obveze) i da je bila u klasičnom bankrotu (dugovi 60 posto veći od imovine). Vlada je početkom 1993. godine formirala Komisiju koja je predložila stečaj za to poduzeće ("nisam ga mogao valjda upropastiti u par dana") i jedini koji se tome protivio je bio novouspostavljeni menadžer koji je zajedno s američkim savjetnicima napravio dobar posao i u pet godina vratio 136 milijuna dolara duga. Kad je zastupnik odlazio iz te tvrtke dug je bio manji za 100 milijuna dolara i nije točno da sam ja išta uništio i upropastio jer sve je bilo upropašteno prije nego smo mi došli. Radili smo sedam godina s tim poduzećem, radnici su dobivale plaće, održavali promet Luke Rijeke na razini šest puta većoj od današnje i to bez ikakve pomoći države, rekao je.

Stečajevi s preustrojem

Dragutin Vukušić (SDP) je opovrgnuo navod predgovornika da sve firme odlaze u stečaj i da radnici ostaju bez posla. A što je bilo sa 170.000 radnika koji su radili i redovito dolazili na posao a nisu dobivali plaću, velik dio njih i po godinu dana. Za vrijeme HDZ-a dobar dio poduzeća poslan je u stečaj ali to je ujedno bila i likvidacija a danas se vode stečajevi s preustrojem. Sve firme koje imaju uvjete i tržište mogu opstati i upravo to ova Vlada čini i rješava dio problema, kazao je.

Dr. Zdenko Franić (SDP) pitao je kako je moguće da je CroatiaLines po pretvorbi procijenjen na nekih 500.000 DEM ako su, kako je naveo zastupnik Vukić, dugovi bili veći nego osnovni kapital. Dario Vukić odgovorio je da je rekao da su dugovi bili veći od imovine a ne temeljnog kapitala. Kad je 1996. godine bio upis dionica, dao je, kaže, intervju "Novom listu" s puno brojki koje nitko nije demantirao i svatko tko je upisivao dionice CroatiaLinesa znao je kakve dionice upisuje. Poremećaj na svjetskom tržištu ostavili su i dioničari velikih brodara, a gledajući unatrag i odnos prema onima koji su probali nešto spašavati, možda bi bilo

najbolje da se 1990./91. pustilo u stečaj sve ono što je bilo za stečaj, ali je bilo pitanje ći u rat i imati milijun nezaposlenih.

Dr. Zdenko Franić naglasio je da predgovornik nije ispravio njegov navod da je pretvorba Croatialinesa bila duboko nemoralna i da su ljudi uplaćivali novac u ništa, a i Crkva je agitirala za upis tih dionica, rekao je.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** ponovno se osvrnuo na, kako je rekao, imputiranje o nezakonitosti odluke o prodaji hotela Ekselsior s petpostotnom vrijednošću. Pozvao se na članak 8. Zakona o privatizaciji te naglasio da je Upravni odbor Fonda prema Zakonu nadležan za donošenje te odluke, a 5-postotna vrijednost je zbog toga što je vrijednost kapitala hotela bila 40 milijuna DEM a tu su bili i dugovi, naveo je među ostalim, u opširnom obrazloženju. Naglasio je da niti u jednom segmentu Zakon nije prekoracen. Govoreći ponovno o pozajmicama i stečajevima podvukao je razliku između prijedloga za nagodbu i sanacije rekavši da "dio nas nikada u stečaju firme ne vidi i likvidaciju radnih mjesta" no da za one koji ne rade sigurno nema opstojnosti. Tu je 180 milijuna pozajmica uloženi u plaće, bitku za radna mjesta i za veću mogućnost naplate potraživanja. Hoćemo li uspjeti u tome vidjet ćete iz narednih izvješća, naveo je.

Dario Vukić je rekao neka nadležni utvrde tu (ne)zakonitost te da nitko nije rekao da su stečajevi gubitak radnih mjesta već da treba voditi računa o cijeni radnog mjesta.

Nema elemenata za pitanje o odgovornosti Vlade

Jadranka Katarinčić-Škrlić (HSLŠ) osvrnula se na interpelaciju u ime Kluba zastupnika HSLŠ-a i rekla kako taj Klub drži da se nikako ne radi o raskoraku između proklamirane i provedbene politike Vlade u privatizaciji državnog portfelja u ovih godinu i pol dana. No kad se otvaraju ta pitanja ovaj Klub zastupnika krenuo je od zatečenog stanja u državnom portfelju koje je, prema materijalima Vlade, poražavajuće. Osvrnula se na ocjene kako ova Vlada želi sve rasprodati i kako provodi isključivo politiku stečaja itd. te odmah rekla da zastupnici HSLŠ-a drže da to nije tako a što se može potkrijepiti i nizom činjenica. To uključuje razliku

između pretvorbe i privatizacije, napuštanje dogovorne ekonomije te ratna zbivanja. Ni jedan od ovih elemenata ne može opravdati nastanak tajkuna niti sada zatečeno loše stanje u gospodarstvu, rekla je, među ostalim, ne zaobilazeći ni pitanje menadžerskih kredita dobivenih na založeno poduzeće (banke) koje kasnije propada zbog nevratanja tih kredita, nedovođenje svježeg kapitala u takvoj privatizaciji itd. To ne treba zaboraviti da se ne bi ponovilo, upozorila je.

Što se tiče sanacije realni ljudi gledaju pri tome kolika je cijena radnog mjesta odnosno koliko košta saniranje jednog poduzeća s 500 zaposlenih i koliko treba novca za otvaranje 500 novih radnih mjesta, odnosno što je isplativije.

Cilj privatizacije je podignuti djelotvornost cijelog gospodarstva i strukturalna prilagodba zemljama EU, rekla je, među ostalim, te u ime Kluba zastupnika HSLŠ-a iznijela prigovor da se predugo čeka na novi zakon o privatizaciji. S obzirom na pitanje provođenja postupka privatizacije nad državnim portfeljom nema nikakvih elemenata za pokretanje pitanje odgovornosti Vlade u cjelini, ni njenih članova, a koje se inače, nakon rasprave o interpelaciji, može postaviti rekla je završno.

Mr. Mato Arlović (SDP) smatra, a govorio je u ime Kluba zastupnika SDP-a, da bi se o ovoj temi moglo govoriti na različite načine - o odgovornosti za dosadašnju pretvorbu i privatizaciju a onda se ne bi razgovaralo o ovoj Vladi i o sadržaju ove interpelacije s aspekta može li ona biti odgovarajući materijal za raspravu. Osobno je iznenađen i začuden da je ovakav tekst u Saboru jer zapravo nije do kraja usklađen, osim po naslovu, s Ustavom a niti je u skladu s Poslovníkom Sabora, rekao je te citirao odgovarajuću odredbu prema kojoj se interpelacijom na sjednici Sabora otvara rasprava o radu Vlade ili pojedinim odlukama Vlade ako one odstupaju od općeg stajališta Vlade ili ministarstva u provođenju zakona ili utvrđene politike.

Ni jednom argumentacijom u tekstu Interpelacije se ne govori da bi Vlada odstupila od općeg stajališta Vlade, i ne samo Vlade nego i Hrvatskog sabora (koji je prihvatio program Vlade). Ne iznose se ni dokazi temeljem kojih bi se moglo dovesti u upitnost Vladu i da se je teško ogriješila o provođenje zakona ili njima utvrđene politike. Govori se, primjerice o tome na temelju čega Fond utvrđuje najnižu početnu cijenu kod prodaje javnim prikupljanjem ponuda a cijela je Interpelacija sastavljena od (ne)nasumce odabranih 17 pitanja za koje nema dvojbe da ih svaki zastupnik ima pravo postaviti u skladu s Poslovníkom i tražiti odgovor. No Vlada je na njih već odgovorila i u saborskoj raspravi a i u cjelini svojim radom.

Odbiti Interpelaciju

Ovo je pokušaj da se kroz pitanja zaustavi Vladu RH u provođenju njenog programa i programa Sabora i da je se vrati na isti model pretvorbe i privatizacije koji je vladao do 3. siječnja 2000, rekao je, među ostalim **mr. Mato Arlović**, dodajući da je Vlada svoje stajalište oko stečaja iskazala kroz predložene i usvojene izmjene i dopune Zakona o stečaju. Na osnovi ovakve interpelacije nemoguće je pitanje utvrđivanja odgovornosti ili pokretanje pitanja povjerenja Vladi. Sukladno Poslovníku Hrvatski sabor će morati odbiti ovu Interpelaciju s obzirom na to da se radi o zastupničkim pitanjima (sugerirao predlagatelju da ova pitanja naznačena kao sadržaj moguće interpelacije dostave Vladi i sigurno će dobiti odgovor). No da predlagatelj izbjegne odbijanje Interpelacije a i radi zaštite digniteta najjače opozicijske parlamentarne stranke očekuje se da će je povući jer u protivnom vladajućoj koaliciji neće preostati ništa drugo već da je iz čisto formalnopravnih razloga odbije, rekao je. Pozvao je ujedno zastupnike SDP-a da se ne uključe u raspravu jer da se u ovom Parlamentu mora raspravljati o dokumentima koji su ispoštovali parlamentarnu proceduru.

Vladimir Šeks (HDZ) je replicirao predgovorniku i rekao da nema pravo jer da je u obrazloženju interpelacije navedeno da dolazi do značajnog odstupanja u provođenju utvrđene politike procesa privatizacije i da je Klub zastupnika HDZ-a vodio računa da interpelacija bude u skladu s

Ustavom i Poslovnikom. Tako suprotna stajališta **mr. Mato Arlović** i **Vladimir Šeks** ponovili su i obrazlagali dodatnim argumentima u nekoliko javljanja ispravcima krivih navoda pa se **Jadranka Katarinčić-Škrlić** javila radi povrede Poslovnika rekavši da ne dvoji da su oba zastupnika apsolutni poznavatelji Ustava i Poslovnika no da je ova točka na dnevnom redu i da raspravu treba završiti a predlagatelj neka odluči hoće li je povući.

***S obzirom na pitanje
provođenja postupka
privatizacije nad državnim
portfeljom nema nikakvih
elemenata za pokretanje
pitanje odgovornosti Vlade u
cjelini, ni njenih članova.***

Zatim se prešlo na pojedinačnu raspravu u kojoj je **dr. Ivica Kostović (HDZ)** naglasio kako ga je na javljanje potakla rasprava o hotelu Ekselsior jer da se radi o najljepšem dijelu naše

obale (koja za pet godina može prijeći u strano vlasništvo) a o tome se govori samo u smislu dionica, zakona i tržišta. Treba se zapitati mora li se u privatizaciji voditi računa o ponosu nekog grada, o hrvatskom moru, o nečemu što je važno za našu budućnost ili samo o pet posto. HDZ barem nije "isprodavao" sve hotele, rekao je, među ostalim dodajući (potpredsjedniku Liniću) da se u tim tzv. privatizacijama ne može sakriti politički paternalizam (za prednost je dovoljno nekome reći što, kako i kada treba učiniti) i to ostavlja mučan dojam bez obzira na to što se postupka savršeno po zakonu.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** je rekao da mu vrlo teško pada sumnja predgovornika da je on nekome nešto dojavljivao jer nikada nije mijesao prijateljstvo s poslom. Vlada je često bila napadana da je prodala pomorsko dobro no dio onoga što je po zakonima i odlukama lokalne samouprave bilo isključeno kao pomorsko dobro nije uneseno u kapital trgovačkog društva Ekselsior, rekao je, među ostalim, nagla-

šavajući i da je Zakon o pomorskom dobru jasan. Dr. Ivica Kostović je ispravio predgovornika jer da nije rekao da je on telefonirao ili nešto učinio i da ga ne bi mogao uvrijediti na taj način.

Završnu riječ zatim je dobio u ime predlagatelja **Dario Vukić**. Zahvalio je svima koji su sudjelovali u raspravi o ovoj temi za koju su predlagatelji prosudili da o njoj hrvatska javnost treba znati. U svom izlaganju pokušao je argumentirano pokazati da dobiveni odgovori Vlade nisu odgovarajući, cjeloviti ni točni a kako ima vrlo mnogo pitanja koja zanimaju hrvatsku javnost i o kojima treba raspravljati u Saboru ubuduće ćemo nastojati konzultirati gospodina Arlovića da pomogne napisati bolju interpelaciju, rekao je, među ostalim izražavajući nadu da će odgovor hrvatske Vlade na njihovu sljedeću interpelaciju biti cjelovitiji i konkretniji.

Rasprava je zatim bila zaključena.

Hrvatski sabor većinom glasova (22 "za", 63 "protiv") odbio je ovu Interpelaciju.

Đ.K.

**PRIJEDLOG ZA POKRETANJE PITANJA POVJERENJA POTPREDSJEDNIKU VLADE
REPUBLIKE HRVATSKE GOSPODINU SLAVKU LINIĆU**

Odbijen prijedlog za izglasavanje nepovjerenja

Nakon rasprave Hrvatski je sabor odbio iskazati nepovjerenje potpredsjedniku u Vladi Republike Hrvatske Slavku Liniću. Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja potpredsjedniku Vlade RH gospodinu Slavku Liniću podnijela je petina zastupnika u Hrvatskom saboru odnosno Klub zastupnika HDZ-a predlažući, nakon obrazloženja, da Hrvatski sabor izglasa nepovjerenje gospodinu Slavku Liniću i time ga razriješi dužnosti člana Vlade RH.

O PRIJEDLOGU

"Gospodin Slavko Linić, potpredsjednik Vlade RH, kao njen istaknuti član permanentno suprotno svojim ustavnim i zakonskim ovlastima i potpuno neprimjereno svom položaju, pravima i dužnostima člana Vlade - upućuje političke prijetnje HDZ-u kao cjelini, iznosi neistinite vrijednosne sudove o HDZ-ovoj politici u prošlosti i sadašnjosti, označava HDZ kao ideološkog i političkog neprijatelja i s takvim odnosom prema

jednoj parlamentarnoj stranci diskvalificira se za obnašanje dužnosti člana Vlade.

Osobito, od početka 2001. godine intenzivira se opisana djelatnost Slavka Linića, a platformu sa svojim prijetnjama HDZ-u iznosi u listu "Nedjeljnja Dalmacija" od 16. veljače 2001. u kojoj, među ostalim, neistinito navodi "HDZ... sve ono što su u deset godina uništili i opljačkali, sve nakaradno što su radili, a toga je bilo jako puno, pokušavaju pripisivati vladajućoj koaliciji. Njihovi izljevi

bijesa, mržnje, huškanja i netolerancije... Dakle, nasuprot političkoj opciji koju na lažima i zloupotrebama nude HDZ i ekstremno desne struje... u svojoj ružnoj političkoj borbi HDZ uvijek ispred sebe gura i one koji nisu

“Gospodin Slavko Linić, potpredsjednik Vlade RH kao njen istaknuti član permanentno, suprotno svojim ustavnim i zakonskim ovlastima i potpuno neprimjereno svom položaju, pravima i dužnostima člana Vlade - upućuje političke prijetnje HDZ-u kao cjelini, iznosi neistinite vrijednosne sudove o HDZ-ovoj politici...”

krivi... na nama je da vrlo odmjerenim aktivnostima, političkim radom i razgovorima sa svim udrugama pokušamo odvojiti ih od prljave politike HDZ-a... ali je evidentno da kad se stranka koja je u Saboru okrene političkim potporama potpunog zastavljanja gospodarskih aktivnosti u Hrvatskoj, a blokada prometnica i nije ništa drugo nego blokada gospodarstva i gospodarski kaos, onda je posve jasno da je napustila parlamentarnu borbu i krenula u izvanparlamentarnu i izvaninstitucionalnu borbu...

Trebali smo se politički obračunati s ljudima koji su stvorili sav zločin u RH. Oni su ga kreirali, dio su njega, to se i danas jasno pokazuje. Evidentno je da s njima nema pomirenja, oni to ne žele, oni su dio nečega što je strano demokraciji i posve je jasno da ćemo se s tim morati obračunati. Kad to kažem onda mislim na HDZ i njegove satelite, one još gore političke opcije od HDZ-a koje će nas eto i likvidirati. Građani nisu nasjeli na podmetanje, laži i manipulacije koje im HDZ i njegovi sateliti nude, nisu ih dobili za provedbu svoje prljave radikalne politike...”

Nadalje u razgovoru za HTV i Hinu (od 8. kolovoza 2001.) Slavko Linić komentirajući zahtjev HDZ-a za izvanrednu sjednicu Sabora zbog otpuštanja u policiji neistinito je izjavio... “HDZ je deset godina imao priliku pokazati što može, a pokazao je da osim pljačke naroda i dugova nije ostavio ništa drugo.”

Lažne tvrdnje

Dalje se navodi da je potpredsjednik Vlade Slavko Linić na konferenciji za tisak SDP-a 10. kolovoza 2001. istaknuo “kako mu je žao da kao član SDP-a mora govoriti o deset godina tragedije građana Hrvatske”. Pri tome je iznio podatke o “destrukciji današnje opozicije dok je bila vlast... tko je građane Hrvatske učinio siromašnim i tko je kriv što im je svakodnevnica teška...broj nezaposlenih je sa 160.000 porastao na 360.000, a HDZ je taj koji ih je protjerao s radnih mjesta, a od 650.000 umirovljenika došli smo na 1,02 milijuna i to zato da bi se sakrio zločin zatvaranja radnih mjesta...”

Optuživati lažno HDZ da je u Hrvatskoj, kada je demokratskom voljom hrvatskoga naroda i građana Hrvatske na vlasti bio HDZ koji je predvodio hrvatski narod u borbi za slobodnu, suverenu i neovisnu i demokratsku državu, tih deset godina predstavlja “tragediju građana Hrvatske”, lažno je i uvredljivo ne samo za HDZ već i za hrvatski narod. Lažno optuživati HDZ da osim pljačke, nereda i dugova nije ostavio ništa drugo osim notorne povijesne i neistine i pokušaja za revizijom i krivotvorenjem bliske povijesti, teška je i klevetničko uvredljiva tvrdnja, kao i optužbe da je vlast HDZ-a bila destruktivna i da je odgovorna za osiromašenje građana Hrvatske i njihovu tešku svakodnevicu, navodi Klub zastupnika HDZ-a.

Dalje kaže da neistinitim tvrdnjama da je HDZ protjerao s radnih mjesta 200.000 hrvatskih građana Slavko Linić dezinformira hrvatsku javnost o stvarnim razlozima porasta nezaposlenosti a to su - poduzeća pod stečajem, prikrivena nezaposlenost, okupacije trećine hrvatskoga teritorija, fizičko uništenje stotinjak tisuća radnih mjesta razaranjem tvornica i proizvodnih pogona ne samo na okupiranim područjima, gubitak tržišta bivše SFRJ, gubitak radnih mjesta u prometu, turizmu, poljoprivredi itd. - dakle o razlozima koji su generirali lavovski dio uzroka porasta nezaposlenih. Imputirati vlasti HDZ-a da je da bi sakrio zločin zatvaranja radnih mjesta u punoj snazi poslao u prijevremenu mirovinu oko 350.000 hrvatskih građana, uistinu je amoralna optužba, kaže Klub zastupnika HDZ-a. A smatraju da je kruna svega odgovor Slavka Linića u Slobodnoj Dalmaciji od 18. kolovoza

2001. na novinarevu konstataciju da je razljutio HDZ izjavom da je HDZ-ova vlast nanijela više zla Hrvatskoj nego srpska agresija, da je to istina, “da je šteta koju je u deset godina nanijela HDZ-ova vlast znatno veća od ratne štete...”, čime je ustvrdio, ističe predlagatelj Prijedloga, da nije oružana pobuna i agresija na Hrvatsku razorila Hrvatsku već je to učinio HDZ. A tu je i njegova izjava da HDZ uspoređuje s agresorom zato jer da su svojim “savršenim modelom” od 1990. do kraja stoljeća proizveli 350.000 umirovljenika i 200.000 nezaposlenih. To je daljnja objeda kojem Slavko Linić uspoređuje HDZ sa srpskim agresorom. U istom intervjuu lažno tvrdi, kažu podnositelji, govoreći o HDZ-u “da zbog toga građane moramo podsjetiti tko su gospodarski zločinci u Hrvatskoj i odakle teku njihove male plaće i mirovine, njihova sirotinja, tu ne treba imati milosti... njima je osnovna filozofija bila ne plati i pokradi vlastitu državu i ta je filozofija uništavanje cijele Hrvatske koju je deset godina gradio HDZ”.

U obrazloženju Prijedloga stoji zaključno da gospodin Slavko Linić u cjelini, HDZ kao političku stranku, vladavinu i ulogu HDZ-a proteklih deset godina prokazuje i optužuje kao zločinačku organizaciju sa zločinačkim ciljevima i namjerama i nanošenjem razornijih šteta Hrvatskoj, hrvatskom narodu i njenim građanima od srpske agresije. Takve lažne i klevetničke opetovane tvrdnje Slavka Linića ne ostaju samo na riječima već imaju i svoju konkretizaciju u njegovim političkim potezima i djelovanju.

Stoga je apsurdno da Slavko Linić obnaša bilo kakvu javnu dužnost, a kamoli dužnost člana Vlade RH i predložimo Hrvatskom saboru izglasati nepovjerenje gospodinu Slavku Liniću i razriješiti ga time dužnosti člana Vlade RH, stoji na kraju obrazloženja ovog Prijedloga.

OČITOVANJE VLADE

O ovom Prijedlogu Vlada je dala očitovanje. Smatra da razlozi za pokretanje pitanja povjerenja Slavku Liniću, potpredsjedniku Vlade RH, nisu utemeljeni, te stoga predlaže Hrvatskom saboru da odbije Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja.

U Prijedlogu za pokretanje pitanja povjerenja potpredsjedniku Vlade Slavku Liniću navedeno je niz navodnih izjava Slavka Linića koje se uglavnom odnose na rad i funkcioniranje HDZ, kao političke stranke.

Vlada RH smatra da razlozi za pokretanje pitanja povjerenja Slavku Liniću, potpredsjedniku Vlade RH, nisu utemeljeni, te stoga predlaže Hrvatskom saboru da odbije prijedlog za izglasavanje nepovjerenja.

Te izjave podnositelji Prijedloga smatraju neistinitim i uvredljivim za HDZ, međutim, u Prijedlogu nije navedena ni jedna činjenica odnosno ni jedan argument u prilog tvrdnji da potpredsjednik Vlade RH Slavko Linić svoj posao kao član Vlade obavlja loše ili neprofesionalno. Političke izjave o subjektima na političkoj sceni pravo su svakog člana političke stranke, a Vlada ne ocjenjuje rad člana Vlade po političkim izjavama, stoji u očitovanju Vlade.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskog sabora prije rasprave o ovoj točki dnevnog reda **Vladimir Šeks (HDZ)** je u ime Kluba zastupnika HDZ-a predložio da se ova rasprava pomakne za sljedeći dan s obzirom na to da je vrijeme već podmaklo (20,30) a i da javnost nije nazočna, a time bi i bila prikraćena, jer nema izravnog tv-prijenosa. No **Dino Debeljuh (IDS)** je ispravio predgovornika smatrajući da je javnost nazočna putem drugih medija (novinara) i da ne znači da javnost nije prisutna kad nema televizije. Ujedno je podsjetio zastupnika Šeksa na nekadašnju praksu kada se na raspravu o povjerenju ministru unutarnjih poslova Peniću čekalo šest mjeseci odnosno da je završio cijeli jedan saziv Sabora a da se o tome nije imalo prilike razgovarati. **Vladimir Šeks** je odgovorio da tu raspravu nije sprječavao HDZ nego članovi Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, koji je trebao dati prethodno mišljenje. Predsjedatelj i predsjednik Hrvatskog sabora **Zlatko Tomčić** pridružio se onima koji misle

da javnost nije samo prisutnost televizije i rekao da ne bi bilo dobro da si zastupnici uzimaju pravo vrijeđati ostale medije koji su isto tako dio javne scene. A što je ova točka vremenski tako kasno na dnevnom redu sami su zastupnici krivi jer je bilo u prijašnjim raspravama puno ispravaka krivih navoda i replika pa neće moći udovoljiti zahtjevu zastupnika Šeksa, rekao je.

Traži se izglasavanje nepovjerenja

Vladimir Šeks je zatim govorio u ime predlagatelja o predloženoj točki dnevnog reda. Klub zastupnika HDZ-a predložio je da se u Hrvatskom saboru raspravi pitanje pokretanja povjerenja potpredsjedniku Vlade RH Slavku Liniću i da mu se nakon rasprave izglasa nepovjerenje i time ga se razriješi dužnosti člana Vlade RH. Ponovio je obrazloženje Prijedloga podsjećajući još, u vezi s navodom potpredsjednika Linića o porastu nezaposlenih od 1990., da su stvarni razlozi tome bili poduzeća pod stečajem prikrivena nezaposlenost, okupacija trećine hrvatskoga teritorija, fizičko uništavanje stotinjak tisuća radnih mjesta, primjerice dio industrijskog pogona "Saponije" Osijek, "Nivete", itd. U pogledu optužbi o porastu broja umirovljenika iznio je brojne statističke podatke prema kojima je 1. 12. 1987. u Hrvatskoj bilo 531.000 umirovljenika i da je 225.115 umirovljenika imalo mirovinu do 100.000 dinara odnosno 129 DEM a njih 77,8 posto 193 DEM itd., a plaće su se krajem 1988. kretale, primjerice u osnovnom obrazovanju, 407 DEM, zdravstvo 472 DEM itd. i 50 posto prihoda nije dosizao minimum životnog standarda. Lavovski dio umirovljenika primao je mirovine koje su bile daleko ispod onih koje su dosegnute od 1992. do 2000. godine, a isto je i s plaćama, naglasio je, među ostalim.

Zastupnik se osvrnuo i na odgovor Vlade, kojeg je ocijenio vrlo "zanimljivim" i naglasio, među ostalim, da se ne radi o navodnim izjavama već vrlo preciznim i potkrijepljenim. Potpredsjednik Vlade Slavko Linić prisegao je da će poštivati ustavni poredak RH i najviše njegove vrednote - poštivanje ljudskih prava i sloboda, prava na dostojanstvo, prava na poštivanje digniteta svih a kada u svom javnom

političkom djelovanju te temeljne ustavne vrednote grubo krši i ignorira ih, onda je to i obavljanje, loše i neprofesionalno, njegovog posla. Ne može se onda staviti takva jedna opaska da Vlada RH ne ocjenjuje rad članova Vlade po političkim izjavama, naglasio je.

Rekao je na kraju kako nema iluzija da će zbog ovog pledoaja u ime Kluba zastupnika HDZ-a parlamentarna većina prihvatiti ovaj prijedlog ali niti iluzija da time nije još jedna brazda sjemena zasijana koja će vrlo brzo dati plodove jer će javnost prepoznati o čemu se radi makar će se većinom glasova taj prijedlog odbiti i politički opravdati. Vjerojatno ćemo vrlo brzo dočekati da će se to pitanje (ne)povjerenja razriješiti na demokratskim prijevremenim parlamentarnim izborima ("zrno po zrno pogača, kamen po kamen Alcatraz, gospodo Pusić"), rekao je na kraju.

Određeni navodi predgovornika izazvali su replike. **Dragica Zgrebec (SDP)** je upozorila da predgovornik nije uzeo u obzir tečajne razlike kada je govorio o (rastu) mirovinama i plaćama i njihovom uspoređivanju dok je **Ivan Ninić (SDP)** naglasio da zastupnik Šeks ni jednom riječju nije rekao da je Slavko Linić kao potpredsjednik Vlade loše obavljao svoj posao i da je pogriješio. Nigdje nije ni naveo da je Slavko Linić rekao da je HDZ zločinačka organizacija i da je treba likvidirati ili zabraniti a zastupnik Šeks zaboravlja, da je nedavno u Osijeku rekao da je HDZ pogriješio što 1990. nije zabranio ili likvidirao SDP, naveo je zastupnik Linić.

Mnoga poduzeća uništena i bez ratne agresije

Vladimir Šepčić (SDP) je rekao da su mnoga poduzeća bila uništena i na području Hrvatske gdje nije bilo agresije, primjerice u Rijeci Torpedo, Vulkan, Jadran itd. Svaka Vlada ima svojih pluseva i minusa i treba odgovarati za svoje učinke. Međutim, gospodin Linić bio je prozvan i etiketiran za vrijeme HDZ-a i čak je bio optužen za neke stvari koje su se pokazale netočnima i završio je na sudu ali nitko nikoga nije prozivaao u političkoj borbi da treba odgovarati za izgovoreno. Puno bi bolje bilo da političari pripaze na svoj govor jer kad bi se ovako gledalo svi bi morali odgovarati jedni drugima za mnogo

to ga rečenog u prošlih deset godina. **Milan Kovač (HDZ)** smatra, koliko se sjeća, da su spomenute riječke firme bile na popisu za sanaciju i da je 90 posto njih svoje proizvode izvozilo u Jugoslaviju i SSSR, odnosno da za propadanje firmi postoje i objektivne okolnosti a ne samo ratne. **Vladimir Šepčić** je odgovorio da su spomenute firme bile trgovačke, građevinske, metalne i da su izvozile na zapadno tržište.

Mr. Marin Jurjević (SDP) potvrdio je da su i neke splitske firme, Brodogradilište Split koje je imalo 6.000 zaposlenih sada 2.000, Pomgrad 2.000 sada 200, itd., razoreni bombom iznutra, zna se kako. Ni on se ne sjeća, kaže, da je gospodin Linić ikad rekao da bi HDZ trebalo zabraniti a kolega Šeks je to rekao za SDP. **Dario Vukić (HDZ)** je upozorio da treba biti potkovan s dovoljno argumenata, znanja i tolerancije da bi se (u miru) raspravljalo o tome zašto je neko poduzeće otišlo u stečaj a ne donositi brze sudove radi štjecanja političkih poena. **Vladimir Šepčić** je odgovorio da nije nikada koristio krive podatke za političke poene i da se u Rijeci dogodilo s firmama što se nije smjelo dogoditi. Previše ih je propalo i nestalo a u većini na čelnim pozicijama ili u nadzornim odborima bili su članovi HDZ-a. **Milan Kovač** je rekao da je Split bio blokiran grad i u takvim okolnostima nitko nije htio ulagati a gospodarstvo ne može bez kapitala. **Mr. Marin Jurjević (SDP)** se složio da je izolacija Split zaista koštala ali uvjerava, puno više tajkunizacija. **Gordana Sobol (SDP)** izrazila je žaljenje što za Klub zastupnika HDZ-a postoje dvostruka mjerila za procjenu pojedinih izjava javnih dužnosnika a ovisno o tome dolaze li sa strane pozicije ili opozicije. A i ovdje u Saboru dolazile su prijetnje iz ustiju zastupnika HDZ-a (rasprava o skidanju pojedinih imuniteta).

Dr. Ivica Kostović (HDZ) opovrgnuo je da se radi o dvostrukim mjerilima i rekao da je pitanje jesu li predsjednici hadezeovskih Vlada vrijeđali parlamentarne stranke, a, koliko se on sjeća, nisu.

Zamjenik premijera **dr. Goran Granić** ponovio je stav Vlade RH koja smatra da razlozi za pokretanje pitanja povjerenja potpredsjedniku Vlade Liniću nisu utemeljeni. Dodao je da Vlada nije radila analizu financijskih šteta zbog lošeg gospodarenja u proteklih deset godina te da nije u stanju ni potvrditi a niti odbiti takve financijske usporedbe.

Zatim je otvorena rasprava.

Kloniti se isključivosti

Damir Kajin (IDS) smatra da je i nakon ovakve rasprave potrebno stati na loptu, kloniti se teških riječi, isključivosti i podmetanja i početi razgovarati na civiliziran način. Život u Hrvatskoj nije počeo smjenom vlasti ni 30. svibnja 1990. niti 3. siječnja 2000. a niti je sve bilo loše niti sve dobro za vrijeme komunizma, HDZ-a, a niti danas. Sigurno da se neke stvari u javnim istupima mogu izraziti i na drugačiji način, kaže, podsjećajući na istarsku poslovicu "da se ružno može i lijepim riječima reći". A toliko toga je rečeno s jedne i druge strane, kazao je zastupnik uključujući i sebe, pa

Nakon ovakve rasprave potrebno je stati na loptu, kloniti se teških riječi, isključivosti te podmetanja i početi razgovarati na civiliziran način.

kaže, stvarno treba razmisliti ima li to sve smisla. Bilo bi najbolje odustati od ovog zahtjeva a IDS bi radije govorio o onom što je najbitnije - kako se danas živi u Hrvatskoj. IDS neće glasovati za razrješenje, rekao je na kraju.

Vesna Pusić (HNS) govoreći u ime Kluba zastupnika HNS/PGS i SBHS-a naglasila je da ove rasprave o pokretanju postupka za opoziv pojedinih članova Vlade nisu naročito korisne ali da odlažu raspravu o bitnim temama. Sve što je navedeno u zahtjevu HDZ-a su politički stavovi potpredsjednika Linića no to je temeljna sloboda govora i pravo na politički stav. Istovremeno to su stavovi koje je 3. siječnja 2000. dijelilo 75 posto građana Hrvatske koji su izašli na izbore i podržali današnju koaliciju, rekla je, među ostalim zastupnica. Dodala je da nije detaljno pratila izjave potpredsjednika Linića a sada joj je to omogućio na jednom mjestu Klub zastupnika HDZ-a i žao joj je što ovu raspravu izravno ne prenosi tv (tu se slaže sa zastupnikom Šeksom). Na temelju ovih poučnih i instruktivnih rasprava ovaj Klub zastupnika neće podržati zahtjev Kluba zastupnika HDZ-a, rekla je.

Na navode predgovornice s replikom se javio **dr. Ivica Kostović** rekavši da nije uočeno bitno, jer "kažete HDZ nije ništa stvorio pa znači nema ni države koju je stvorio", i **Jadranka**

Kosor (HDZ) koja je naglasila da nikada nije čula ni jednog bivšeg oporbenog političara ma kako se oštro obrušavali na politiku HDZ-a da bi rekli nešto slično kao potpredsjednik Linić - "nisu agresori uništili Hrvatsku, HDZ je taj". Dakle, HDZ je uspoređivan sa svima onima koji su ubili oko 15.000 ljudi u Hrvatskoj tijekom agresije rekla je, među ostalim.

Mr. Mato Arlović (SDP) govorio je u ime Kluba zastupnika SDP-a. Čovjek ne može odoljeti želji usporediti tekst obrazloženja ovog Prijedloga s nekim tekstovima iz prijašnjih deset godina jer sve što je u ovom obrazloženju izražava i jedna točka zaključaka sa sjednice Vlade RH od 7. 3. 1993. pod predsjedanjem predsjednika Franje Tuđmana, kazao je zastupnik citirajući taj tekst ("među različitim pojavama kriminalnih radnji od kojih neke dosežu zabrinjavajuće razmjere. Posebnu pozornost treba posvetiti suzbijanju svih pojavnosti terorizma, nasilja, ratnog profiterstva, financijskih malverzacija itd."). A čitav niz drugih zaključaka koji bi se mogli također citirati možda bi bili još porazniji i oštrije od izjava Slavka Linića, rekao je.

Pitao je zatim je li moguće da u Republici Hrvatskoj i nakon promjena od 3. siječnja 2000. godine živimo u takvom vremenu u kojem pripadnici vladajuće koalicije ne bi smjeli ništa reći o našoj opoziciji a da se to ne uzme za zločin, kao osnova za progon i prijetnje, rekao je, među ostalim. A bilo je i takvih stajališta iz naše najjače opozicijske stranke po kojem se ova Vlada proglašavala da radi po komunističkom protuhrvatskom duhu, da se bavi lažima, obmanama, da vodi pogibelji hrvatski narod, neki su do primjera koje je naveo zastupnik.

Više tolerancije i razumijevanja

Ako smo po našem Ustavu svi pred zakonom jednaki i svakom se jamči sloboda mišljenja i izražavanje misli imamo li mi iz vladajuće koalicije pravo odgovoriti kad nas se proziva, napada, proglašava ili prijeti likvidacijama, ponoviti stajališta Vlade RH iz 1993. godine o nekim pitanjima nemoralnosti, protuzakonitosti, zloupotrebama, čiji ceh danas svi plaćamo, pitao je u nastavku **mr. Mato Arlović**. Ovdje se pokazuje ono na što smo mi iz vladajuće koalicije odmah na početku svog mandata upozoravali, da je potrebno puno više

razumijevanja i tolerancije jer govori koji sadrže u sebi previše emotivnog naboja, bez kritičnosti i utemeljenja na činjenicama izazivaju potrebu da se na njih odgovori i produbljuju problemi u konfliktnoj situaciji i ne mogu donijeti dobro ni poziciji ni opoziciji ni svima nama. Ono što sijemo u pravilu žanjemo, rekao je naglašavajući da Klub zastupnika SDP-a neće moći glasovati za ovaj Prijedlog iz sadržajnih razloga demokracije.

Koristimo priliku da pozovemo i članove vladajuće koalicije i opozicije i drugih stranaka na veći stupanj tolerancije, dijaloga i razumijevanja i da se okrenemo izgradnji demokratskog društva u interesu svijeta, kazao je, na kraju, među ostalim.

Milan Kovač je u svojoj replici na navod predgovornika o zaključku sjednice Vlade iz 1993. rekao da se, nažalost, te točke mogu staviti na dnevni red sjednice Vlade Ivice Račana, a da će delikvencije i kriminala biti i ubuduće. No to ne daje pravo nikome da kaže da je jedna stranka generalno zločinačka organizacija i da je se uspoređuje s agresorom, rekao je. Mr. **Mato Arlović** je odgovorio kako nije sporno da citirani problemi postoje no da baš njihovo rješavanje zahtijeva ozbiljnost i bavljenje njima. Potpredsjednik Linić je usporedio štete proizašle iz pretvorbe i privatizacije sa štetama koje je agresor nanio a ne da je HDZ agresor ("to ni nakraj pameti"). Zamolio je zastupnike da ovu sjednicu ne koriste da jedni drugima podmeću već da se raspravlja na temelju činjenica i argumentacije i ako je moguće mijenjati pristup rješavanju problema.

Zatim se prešlo na pojedinačnu raspravu.

Dario Vukić se složio u potpunosti da svaka javna rasprava treba biti argumentirana i na činjenicama no odmah je dodao da zastupnik Mato Arlović nije točno rekao kad je naveo da ćemo 2002. godine vratiti 2,5 milijardi dolara duga. Što se tiče izjava gospodina Linića zastupnik je naveo da su oba Riječani i politički suparnici i da je gospodin Linić sklon jakim izjavama što bi bilo u redu da su argumentirane. Podsjetio je s tim u vezi da je on podigao privatnu tužbu protiv gospodina Linića zbog kleveta i iznošenja neistina a da se on pozvao na (zastupnički) imunitet. U svim njegovim odgovorima i političkim napadima nije se prepoznala često

isticana doza njegove stručnosti, rekao je, među ostalim. A da li je dopušteno da bi se došlo na vlast koristiti se svim sredstvima pa i netočnim izjavama i poslije se braniti imunitetom, pitanje je političkog odnosa pojedinca prema politici. I on misli, kaže, kao i zastupnik Arlović, da je Hrvatskoj, više nego ikada potrebna realnost i tolerancija.

Dorica Nikolić (HSL) rekla je da joj ne pada ni na pamet glasovati za nepovjerenje i potpuno se slaže s predgovornicima koji su govorili da su stavovi potpredsjednika Linića izričito politički. Oni su tvrdi i iz njih se jasno vidi da je gospodin Linić cijelo vrijeme vrlo osjetljiv na kriminalne radnje, i zastupnica, kaže, to pozdravlja a i slaže se s pozivima na toleranciju. A bilo bi dobro da se jedna od naznake možda pojave nekih kriminalnih radnji (zastupnica je već prije ukazivala na određenu situaciju u INI gdje je gospodin Linić predsjednik Nadzornog odbora) i za vrijeme nove vlasti preispita i ne završi s izvanrednim otkazom osobe koja je ukazivala na određene kriminalne radnje.

Ante Beljo (HDZ) također je predložio da se u političkim nastupima biraju riječi i da se ne izražava netolerancija ni bilo kakva diskriminacija a da je ovdje pitanje odnosa i izjava prema jednoj značajnoj stranci i hrvatskome narodu. Naveo je da je dugo živio u demokratskim zemljama gdje uglavnom postoje kriteriji i standardi ponašanja i u političkom životu i u parlamentima.

Odgovor na nekvalitetnu i nedjelotvornu gospodarsku politiku

Branislav Tušek (SDP) naglašava da svatko ima pravo analizirati, ocjenjivati i prosuđivati ali da se pritom uvijek postavlja pitanje je li to kritika koja nudi rješenja, inicijativu ili koja ne nudi rješenja i koja je rušilačka. Polazeći od toga rekao je da će pokušati analizirati što se krije u obrazloženju Kluba zastupnika HDZ-a da se gospodinu Liniću izglasa nepovjerenje. Ako je lažna tvrdnja gospodina Linića da je od 1990. godine do 2000. porastao broj nezaposlenih sa 160.000 na 360.000 zastupnik, kaže prihvaća tu laž. Prihvaća i klevetu ako je kleveta da je broj umirovljenika od 1990. godine pa do 2000. porastao za

350.000 a može prihvatiti i amoralnost ako je amoralnost što gospodin Linić tvrdi da je bivša vlast osiromašila građane Hrvatske, rekao je zastupnik prihvaćajući na isti način i druge točke iz obrazloženja. Predlagatelj je u potpunosti u pravu, naglasio je, kad navodi da gospodin Linić vrši obračun s HDZ-om. Riječ je o obračunu koji ide nesmiljeno od 3. siječnja 2000., obračun kojeg nazivamo odgovor na nekvalitetnu i nedjelotvornu gospodarsku politiku, to je i odgovor na nedemokratsko ponašanje bivše vlasti, obračun s privilegijama, korupcijom i kriminalom i političkom podobnošću, rekao je, među ostalim, dajući punu potporu gospodinu Liniću i hrvatskoj Vladi.

Prijavljenih za raspravu više nije bilo pa je riječ dobio potpredsjednik Vlade **Slavko Linić**. Najprije je rekao

Riječ je o obračunu koji ide nesmiljeno od 3. siječnja 2000., obračun kojeg nazivamo odgovor na nekvalitetnu i nedjelotvornu gospodarsku politiku, to je i odgovor na nedemokratsko ponašanje bivše vlasti, obračun s privilegijama...

da vrlo često zna govoriti uzrečicu "u džungli želim biti veća zvjerka nego ona koja me napada" i da je to motiv njegova ponašanja. U Hrvatskom saboru nastoji biti odgovoran Vladin dužnosnik i imati puno poštovanje prema svim saborskim zastupnicima. Objasnio je da su navedeni intervjui iz veljače i kolovoza 2001. godine a u to vrijeme je Stožer za obranu digniteta Domovinskog rata napisao stravične stvari za hrvatsku javnost koje su značile netoleranciju, prijetnju i neprimjereno ponašanje demokratskom društvu. A te su pisane riječi pisane možda, kaže potpredsjednik Vlade po osobnom sudu, u jednom klubu zastupnika, a bitno je da ih je jedan klub podržao. I u takvim ponašanjima koja su najmanje demokratska i moje je ponašanje s ovakvim grubim izjavama, objasnio je potpredsjednik Linić dodajući da je isto bilo i u kolovozu kada je u vrijeme potreba snažne turističke sezone bilo priča i političkih poruka o zatvaranju cesta, blokadi graničnih prijelaza i svega ostaloga.

Ponašanje prema okruženju

Da, moje je osnovno geslo da ću se politički ponašati onako kako se osjećam u okruženju u kojem živim, dostojno u sabornici a na političkoj sceni kada mi netko prijete, kada me netko ponižava, upotrebljava destrukciju, tada sam osoba pa dajem vrlo teške političke kvalifikacije, rekao je, među ostalim potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** naglašavajući da kada govori o štetama u Hrvatskoj da govori uvijek o gospodarstvu. Ratne štete se daju nadoknaditi ali ne i štete koje stvaraju nezaposlene, umirovljenike s prosječnih 50 godina starosti (nešto iznad), koje stvaraju nemorali u gospodarskim odnosima itd. Neće govoriti o golemim štetama od 9 milijardi kuna zbog sanacije banaka, četiri do pet milijardi oprostanih potraživanja neplaćenih mirovinskih i zdravstvenih fondova itd., o obećanjima da se žurimo u privatizaciju u ratno vrijeme jer da je to izlaz iz krize i da će to dignuti gospodarstvo. Te rezultate nemamo, a nema rezultata ni od kraja 1995. godine kad je rat završen i to zbog pogrešne gospodarske politike, naveo je, naglašavajući da će uvijek rado govoriti, razgovarati o brojkama i ekonomiji, gospodarstvu.

Vrlo sam neodmjeren u svojim izjavama a ta je neodmjerenost uvijek uzrokovana situacijom da sam svijet džungle i da sam samo jedna od onih životinja koje drugi napadaju, ponovio je potpredsjednik Vlade Linić. A kad se bude nalazio u civilnom društvu i ovakvim institucijama nastojat će biti zaista političan i to su vrlo jednostavne poruke u ozbiljnom radu i u budućnosti neće biti ovakvih izjava, rekao je, uz nadu da neće biti ni prijetnja o uništavanju hrvatskoga gospodarstva niti poduprijetih od parlamentarne strane. Nastojat će, rekao je na kraju, zaista djelovati u tom duhu ako ostane potpredsjednik Vlade a ujedno zahvalio svima onima koji ipak cijene da ima pravo na politički rad i da je ovo rezultat neodmjerenih situacija i ponašanja u Hrvatskoj.

Milan Kovač (HDZ) javio se radi ispravka navoda potpredsjednika Vlade najprije rekavši da ovakav demagoški govor još nije čuo u Saboru. A ispravak je u tome što je gospodin Linić zamijenio uzrok i posljedicu jer stožeri za obranu digniteta Domovinskog rata posljedica su onoga što se govori u ovom Prijed-

logu. Udruge su govorile kao nevladine organizacije i to je alibi potpredsjedniku Vlade da uzvratu jednoj demokratskoj parlamentarnoj stranci. A nije ni točno da su najavljivane blokade cesta izum od 3. siječnja 2000. jer, prije toga, rekao je potpredsjedniku Liniću, vi ste bili na čelu kolona kada se prosvjedovalo na Markovom trgu i kad su seljaci po Slavoniji blokirali ceste pa nikome iz Vlade HDZ-a nije palo na pamet da kaže da je to rušenje države i ustavno-pravnog poretka. **Dr. Ivica Kostović** ispravio je navod potpredsjednika Vlade i rekao da je tek u siječnju 1998. Hrvatska kontrolirala cijeli svoj teritorij i da se do tada nisu mogle očekivati ni investicije niti gospodarski napredak.

Rasprava o toleranciji i političkim odnosima

Predstavnik Vlade i zamjenik premijera **dr. Goran Granić** ocijenio je da se rasprava o ovom pitanju pretvorila u raspravu o vrlo važnoj temi - toleranciji i političkim odnosima. Bilo bi dobro da se nastavi u drugom ambijentu o tome koliko ti odnosi utječu na političku stabilnost i koliko su kočnica razvitku Hrvatske. Budući da ništa novoga nije rečeno a niti potvrđeno u ovoj raspravi Vlada smatra da razlozi za pokretanje pitanja povjerenja Slavku Liniću nisu utemeljeni, kazao je.

Završnu riječ u ime predlagatelja dobio je **Vladimir Šeks** te se osvrnuo na primjedbe iz rasprave ali i izlaganje potpredsjednika Vlade Slavka Linića. On kaže da je čovjek zvijer i da u toj džungli nastoji biti zvijer no onda mora znati, kaže zastupnik Šeks, da svaka zvijer podliježe lovu i prije ili kasnije postaje lovina. Objasnio je da predlagatelj nema nikakvih iluzija da će se podržati ovaj Prijedlog ali se njime želi, a tako rade i oporbene stranke i u drugim demokratskim zemljama, ukazati javnosti i razviti kritičku svijest - o tome što potpredsjednik Vlade permanentno izjavljuje o HDZ-u, parlamentarnoj stranci - a koja bi trebala dati plodove na izborima i prinuditi one koji odlučuju o imenovanju ministara da im zahvale na povjerenju.

Ne radi se o pravu na kritiku i osporavanju na kritiku ili na političko mišljenje već o tome, naglasio je zastupnik Šeks, da je potpredsjednik Vlade optužio višestruko i javno HDZ

kao kolektivitet da je svjesno i namjerno planirala i izvela zločin nad vlastitim narodom, nad vlastitom domovinom. Označava nas zločincima kao cjelinu i svatko od tisuće i tisuće članova HDZ-a koji je participirao u vlasti na različitim razinama u proteklih deset godina treba se osjećati kao da je bio član jedne zločinačke organizacije koja je s predumišljajem radila na štetu vlastitog naroda, rekao je, među ostalim, upozoravajući da član Vlade odgovara Hrvatskom saboru, Parlamentu i da jedina konsekvencija njegove odgovornosti može biti pozivanje na odgovornost u hrvatskom Parlamentu.

Nije točna stara teza koju je iznio Slavko Linić da su zaključci Središnjeg stožera pisani u jednom klubu. Iako smo podržavali određene zahtjeve tog Stožera to ne znači da smo ih pisali, da smo organizatori i manipulatori kao što nam se uporno želi pripisati. HDZ kao parlamentarna i politička stranka ima pravo podupirati pravo na mirno i javno okupljanje i opravdane legitimne zahtjeve. Nije ni točno da je 75 posto građana stajalo iza ovih kvalifikacija koje je iznio Slavko Linić jer su ove neke druge i s jačim artiljerijskim nabojem od predizbornih. Objasnio je i da nikada nije tražio zabranu rada SKH-SDP-a već da je pledirao da se ne dopusti registracija te organizacije jer je zadnji program SKH (govorio je o diktaturi proletarijata itd.) u sebi sadržavao elemente nespojive s Ustavom RH, rekao je, među ostalim.

Na kraju je pledirao na potpredsjednika Vlade Slavka Linića da se ovakvih izjava i kvalifikacija, za koje on vjeruje da su više rezultat temperamenta i strasti borbe, kloni kako se HDZ ne bi morala pretvarati u lovca, što joj nije cilj jer misli, kaže, "da će vas uloviti ono što neizbježno lovi svaku vlast".

Mirjana Didović (SDP) replicirala je predgovorniku podsjećajući ga na "zagrebačku krizu". Najvažnije što određuje karakter pojedine političke stranke u parlamentarnoj demokraciji je da kada je na vlasti prizna rezultate izbora. **Vladimir Šeks** je odgovorio da pitanje ove rasprave nije (ne)povjerenje njemu već potpredsjedniku Liniću, a kad jednom možda bude onda će tu biti i gospodin Granić koji kao predlagatelj izvršno zna je li bio "lisica" ili "jazavac". **Dr. Zdenko Franić** javio se hoteći ispraviti navod zastupnika Šeksa u vezi sa Stožerom jer da su sa faksom Kluba zastupnika

HDZ-a faksirani određeni dokumenti Stožera, na što je **Vladimir Šeks** odgovorio da je Stožer za obranu digniteta Domovinskog rata slao svoje deklaracije, priopćenja na razne adrese pa i na Klub zastupnika HDZ-a a s tog su se faksa ti dokumenti slali

određenim stranačkim dužnosnicima. **Dr. Zdenko Franić** je rekao da zaglavlje pokazuje (ima dokument) da se radi o tom faksu.

Nakon toga rasprava je bila zaključena.

Većinom glasova odbijen je Prijedlog o iskazivanju nepovjerenja potpredsjedniku u Vladi Republike Hrvatske gospodinu Slavku Liniću (24 glasa "za", 65 glasova "protiv").

Đ.K.

ODGOVORI NA ZASTUPNIČKA PITANJA

DRŽAVNA UPRAVA

Sporna građevinska dozvola

Zastupnica u Hrvatskom saboru **Dubravka Šuica (HDZ)** upozorila je na dvojbene poteze Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja te Ministarstva unutarnjih poslova u svezi s **izdavanjem građevinske dozvole Stanici za tehnički pregled u Dubrovniku, Lichesteinov put 12.** Smatra da je na ovom pitanju došlo do potpune kolizije u radu dvaju ministarstava. **Zatražila je da joj se pojasne razlozi zbog kojih jedno ministarstvo zabranjuje, a drugo odobrava rad i upotrebu navedenog objekta.**

Na navedeno zastupničko pitanje odgovorila je **Vlada Republike Hrvatske**. Navedeno je da su: "upravnim nadzorom utvrđene nepravilnosti oko izdavanja lokacijske dozvole za gradnju Stanice za tehnički pregled vozila na Gospinom Polju u Dubrovniku, investitora "Atlas" d.d. Cestovni promet Dubrovnik, koja je izdana od Ureda za prostorno uređenje, stambeno - komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša Dubrovačko - neretvanske županije.

Navedene dozvole Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja je poništilo po pravu nadzora, rješenjima od 18. prosinca 2000. godine.

Nakon poništenja dozvole, investitor "Atlas" d.d. Dubrovnik i "Atlas - osiguranje" d.d. Zagreb, podnijeli su 11. siječnja 2001. godine, nadležnom Uredu u Dubrovniku novi zahtjev za izdavanje građevne dozvole za istu građevinu. Protiv te dozvole žalbu je izjavio "Auto - Dubrovnik" d.d., Dubrovnik, koju je nadležni Ured odbacio jer je izjavljena od neovlaštene osobe, pa je dozvola postala konačna.

Ministarstvo unutarnjih poslova, kao nadležno državno tijelo za nadzor nad poslovima tehničkih pregleda vozila izdaje ovlast za obavljanje poslova tehničkih pregleda vozila. Na temelju navedenih odredbi zakona, stručna organizacija "Centar za vozila Hrvatske" d.d. Zagreb, podnijela je Ministarstvu unutarnjih poslova zahtjev za izdavanje odobrenja za rad Stanice za tehnički pregled vozila u Dubrovniku. Ovlašteni stručni nadzornici u Hrvatskom autoklubu obavili su stručan nadzor građevine, uređaja, opreme te pripadajuće infrastrukture, a cjelokupna dokumentacija dostavljena je nadležnom ministarstvu. Na osnovi prijedloga stručne organizacije Hrvatskog autokluba, Ministarstvo unutarnjih poslova je utvrdilo da su ispunjeni svi propisani uvjeti te donijelo rješenje kojim se odobrava obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila na navedenoj lokaciji.

Slijedom navedenog, ne postoji kolizija u radu Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja i Ministarstva unutarnjih poslova, već se prije može tvrditi da se radi o usklađenom djelovanju dvaju ministarstava", navodi se pri kraju opširnog odgovora u kojemu su navedene sve etape ovoga odgovora.

v.ž.

GOSPODARSTVO

Pokretanje proizvodnje i novo zapošljavanje radnika

Na zastupničko pitanje **Ive Baice (HDZ)** u vezi s **oživljavanjem gospodarske aktivnosti na području Grada Knina i okolice, koji su od predloženih**

projekata i zaključaka Vlade realizirani, te da li je na osnovi toga gospodarsko-socijalna situacija u Gradu Kninu poboljšana - odgovor je dala **Vlada Republike Hrvatske**.

"Na sjednici, održanoj 29. ožujka 2001. godine u Kninu, Vlada RH je donijela Zaključak koji se odnosi na mjere za poboljšanje gospodarskih aktivnosti i povećanja zaposlenosti na području Grada Knina, te je s tim u svezi zadužila:

Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva i Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo da, u suradnji s Ministarstvom financija, poduzmu aktivnosti i podupru poslovnu suradnju između sljedećih poslovnih subjekata:

Agroprerade d.d. Knin, s koncertom Agrokor, kojom bi se pokrenula uslužna prerada u Tvornici stočne hrane Agropreradi d.d., Knin te obnovila i pokrenula proizvodnja u mlinu.

Sukladno tom zaduženju učinjeno je slijedeće:

S društvom Agroprerada d.d. Knin, u suradnji s PIK Vinkovci d.d., Vinkovci, potpisan je Ugovor o poslovnoj suradnji te su izvršene potrebne predradnje i dogovori oko pokretanja proizvodnje u društvu. Pokrenuta je proizvodnja u mlinu i potpisan je Ugovor o uslužnoj proizvodnji za potrebe PIK Vinkovci.

Trenutno su nastali problemi oko dobave sirovina za mlin te se otklanjaju određeni tehnološki problemi u postrojenju, kako bi kvaliteta bila na zadovoljavajućoj razini. Time će se, prema informacijama odgovornih u PIK Vinkovci, proizvodnja u mlinu nastaviti kada se riješe ovi

problemi. Zbog znatnih šteta i potrebnih ulaganja, zasad se ne razmišlja o obnovi proizvodnje u mješavici stočne hrane, a ujedno je upitan i plasman stočne hrane na tom području zbog malog broja stoke. Na ovaj način zaposleno je 40 ljudi koji su dosad bili na čekanju.

Dinarke d.d., Knin s koncernom Agrokor, kojom bi Dinarka d.d., Knin dala u zakup Agrokoru d.d. dva maloprodajna prostora u Kninu i prihvatila Agrokor d.d. kao dobavljača prehrambenih proizvoda za sve ostale prodajne prostore Dinarke d.d., Knin, uz povoljne uvjete i prihvaćanje kompletnog know-howa za maloproduju hrane.

Sukladno tom Zaključku učinjeno je slijedeće:

Dinarka d.d., Knin potpisala je Ugovor sa Konzumom d.d. Zagreb i slijedom toga izvršena je potpuna roba i pokrenute su trgovačke aktivnosti na dva maloprodajna mjesta.

Vlada RH je zadužila Hrvatski fond za privatizaciju, Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva i Ministarstvo financija da podrže preustroj u Salonacoopu d.d. u stečaju kroz pokretanje proizvodnje na farmi za uzgoj svinja i povećanje proizvodnje pršutane u Drnišu.

Sukladno tome učinjeno je slijedeće:

Trgovačko društvo Salonacoop d.d., je u stečaju od 1997. godine i u nadležnosti je Trgovačkog suda u Splitu. Društvo ima nekretnine na području Drniša i mogućnost prodaje nekretnina ima stečajni upravitelj. Slijedom toga dobivena je informacija da su pršutana i farma u Drnišu prodane IPK Osijek, međutim, s obzirom da su 1. travnja 2001. godine nastali raskidni uvjeti vezani za kupoprodajni ugovor između stečajnog upravitelja Društva i IPK Osijek o prodaji pršutane i farme u Drnišu, Hrvatski fond za privatizaciju stupio je u kontakt sa stečajnim upraviteljem u nastojanju da se kroz stečajni postupak osigura namirenje tražbine državnih vjerovnika preuzimanjem nekretnina farme i pršutane. Stečajni upravitelj je prihvatio prijedlog Hrvatskog fonda za privatizaciju da se nekretnine, koje su predmet interesa države, ustupe državi na ime tražbina Ministarstva financija o čemu se mora izjasniti Vjeroničko vijeće.

Također, Vlada RH zadužila je Hrvatski fond za privatizaciju da izradi studiju o mogućnosti stavljanja u funkciju Mljekare d.d., Knin te da,

pod posebno povoljnim uvjetima, omogućiti potencijalnim investitorima preuzimanje Mljekare d.d., Knin, uz uvjet ulaganja u društvo.

Sukladno tom Zaključku učinjeno je slijedeće:

Društvo je u 100 postotnom vlasništvu Hrvatskog fonda za privatizaciju. Ne radi, nema zaposlenosti. Procijenjena je vrijednost kapitala 1.350.000,00 kuna, ali nije izdano rješenje o privatizaciji jer je društvo bilo predviđeno za stečaj. Prije sjednice Vlade u Kninu razmatrane su mogućnosti da se u oživljavanje proizvodnje uključe Lura d.d. i Vindija d.d. S tim u svezi Hrvatski fond za privatizaciju je uputio poziv navedenim tvrtkama da se očituju o svojim mogućnostima u svezi sa sastavljanjem Mljekare d.d., Knin u funkciju.

Tako je trajan zadatak Ministarstva financija, a sukladno zaključcima Vlade RH, sa sjednice održane u Kninu 29. ožujka 2001. godine, rješavanje potraživanja određenih vjerovnika prema tvrtkama s područja od posebne državne skrbi, dok je dio tog zadatka preuzela Komisija za državna potraživanja, posebno u slučaju Dinarke d.d., Knin i Kninjanke d.d., Knin" - stoji u opširnom odgovoru Vlade.

M.M.

HRVATSKE MANJINE

Programi hrvatske nastave u inozemstvu ostvaruju se pojedinim propisima i sredstvima iz Državnog proračuna

Zdenka Babić-Petričević (HDZ) postavila je pitanje u vezi s **ukinutim stipendijama deseterici Hrvata studenata iz Vojvodine u 2001. godini, ukinutom novčanom pomoći za učenje hrvatskog jezika i kulture Hrvatima iz Vojvodine. Nije odobrena ni pretplata na časopis Hrvatski zemljopis učiteljima i manjinskim školama; te nije poslan niti jedan časopis i udžbenik hrvatskim manjinama.**

Ministarstvo prosvjete i športa u svom odgovoru navodi da Ministarstvo ostvaruje program hrvatske nastave u inozemstvu i program za hrvatsku manjinu u inozemstvu sukladno ovlastima koje su određene ustrojem, pojedinim propisima i

sredstvima osiguranim u Državnom proračunu. Državnim proračunom za 2001. godinu sredstva za obrazovanje hrvatskih građana u inozemstvu određena su u iznosu od 18.370.000,00 kn, odnosno po rebalansu proračuna 16.375.000,00 kn, iz čega se pokrivaju plaće hrvatskih učitelja, troškovi prijevoza, doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje te didaktički materijal i priručnici za rad hrvatskih učitelja u inozemstvu. Iz sredstava za međunarodnu prosvjetnu suradnju, koja su Državnim proračunom za 2001. osigurana u iznosu od 2.400.000,00 kn, pokrivaju se ukupne obveze preuzete bilateralnim aktima u svim zemljama s kojima su takvi akti potpisani, multilateralni programi na razini europskih i drugih institucija, potpora školama u domovini koje surađuju sa školama hrvatskih manjina u inozemstvu ili u različitim multilateralnim programima, jednako kao i potpora za hrvatske manjine u inozemstvu i iseljenike te priprema učitelja za rad u hrvatskoj nastavi u inozemstvu. Iz navedenog je razvidno da Ministarstvo prosvjete i športa u svom programu daje veliku važnost programima hrvatske nastave u inozemstvu.

Hrvatska nastava u inozemstvu organizirana je u 15 zemalja, odnosno u više od 160 gradova diljem svijeta, za 6.704 učenika uključenih u hrvatsku nastavu koju organizira Ministarstvo prosvjete i športa, u kojoj je ukupno u 2000./2001. školskoj godini zaposleno 95 učitelja od kojih 70 u radnom odnosu, a 25 na ugovor o djelu s onim učiteljima koji prava na zdravstveno i mirovinsko osiguranje ostvaruju po drugoj osnovi, jer imaju stalno prebivalište u zemljama u kojima je organizirana hrvatska nastava, odnosno za nepuno radno vrijeme ovisno o konkretnoj situaciji s obzirom na broj učenika i raspored učitelja.

S obzirom na to da je proteklih godina bila uvriježena praksa da učitelji koji imaju stalno prebivalište u inozemstvu i osigurana prava na zdravstveno i mirovinsko osiguranje u stranim zemljama, otkazuju ta prava i ostvaruju ih na teret Republike Hrvatske, novim Pravilnikom o uvjetima i postupku izbora učitelja za rad u dopunskoj nastavi s djecom hrvatskih građana u inozemstvu ("Narodne novine", broj 94/2001.), određeno je da se prava te vrste ne ostvaruju na teret Republike Hrvat-

ske ako ih učitelji ostvaruju po drugoj osnovi. To je izazvalo reakcije pojedinih učitelja koji su upućivali pisma medijima i pojedinim zastupnicima ne navodeći pritom da u hrvatskoj nastavi rade više od dva mandata i da zapravo imaju stalno prebivalište u stranim zemljama te da su im se ugovori o radu proteklih godina produživati automatski, tj. nisu se poštivala odredbe ranijeg Pravilnika o trajanju mandata učitelja u hrvatskoj nastavi u inozemstvu. Stoga je opravdano promijenjen njihov status, stoji među ostalim u odgovoru, navodeći pritom obrazloženje za pojedine učitelje, koji su navedeni u zastupničkom pitanju.

Ministarstvo prosvjete i športa će i u narednom razdoblju nastojati upućivati učitelje iz Hrvatske na mandat određen Pravilnikom, a samo u iznimnim situacijama će angažirati učitelje koji imaju stalno prebivalište u stranim zemljama i to kako bi se zadržao kontinuitet nastave ili pokrila malobrojna satnica do punog radnog vremena ovisno o broju učenika za koje je takav učitelj zadužen, navodi se, među ostalim.

Ni obveza Ministarstva prosvjete i športa o slanju odgajatelja u Mađarsku ne postoji, kaže se, među ostalim, a za pokrajinu Molize u Italiji se navodi, zbog nezadovoljstva hrvatske zajednice s dosadašnjim učiteljem koji je pripadnik hrvatske manjine u toj zemlji, od 1. siječnja 2002. nastupa nova učiteljica, a također je pokrenuta hrvatska nastava u Udinama, također od 1. siječnja 2002.

U dijelu pitanja o pretplati na časopis Hrvatski zemljopis učiteljima u hrvatskoj nastavi i hrvatskim manjinskim školama, obrazlaže se da su Ministarstvu dostavljeni računi u ukupnom iznosu od 143.473,00 kn prema adresaru koji ne odgovara činjeničnom stanju. S obzirom da takav vid poslovanja nije transparentan, tj. ne postoji dokumentacija prema kojoj je vidljiva stvarna pretplata i broj primjeraka, Ministarstvo takav račun nije moglo platiti. Napominjemo da smo od iste izdavačke kuće otkupili 250 primjeraka publikacije "Povijest i zemljopis Hrvatske" za nacionalnu manjinu u Mađarskoj, te su časopisi "Europa i Svijet" u iznosu od 21.450,00 kn pretplaćeni kod izdavača, te Ministarstvo nije moglo i nadalje podržavati takav monopol od jednog izdavača.

Ukupno je za hrvatsku manjinu u inozemstvu u 2001. utrošeno 170.000,00 kn za literaturu i časopise. Također je vrijedno spomenuti da su manjinske škole i učitelji u hrvatskoj nastavi izravno naručivali knjigu Hrvatska darovnica, autor V. Sabljak - V. Pandžić, izdavač Questor d.o.o.

Za suradnju hrvatskih škola s manjinskim školama u inozemstvu bilo je u 2001. deset zahtjeva za ukupno 70.000,00 kn, u što je bilo uključeno i materialno putovanje učenika manjinske škole u Mađarskoj, što je Ministarstvo odobrilo te ne stoji navodi da nisu dodijeljena sredstva hrvatskim školama za suradnju s manjinskim školama u inozemstvu, stoji, među ostalim, u opširnom odgovoru.

M.M.

IMOVINSKI ODNOSI

Zemljišne zajednice

Mr. Nikola Ivaniš (PGS), zastupnik Hrvatskog sabora uputio je pitanje koje se odnosilo na osnivanje zemljišnih zajednica. Obratio se premijeru rekavši kako se u Gorskom Kotaru objektivno živi teže nego u ostalim dijelovima Hrvatske iz prirodno-klimatskih razloga, ali i zbog nerazvijenog gospodarstva. Naglasio je da se stanovnici Gorskog kotara već dugi niz godina masovno zalažu za povrat sustava zemljišnih zajednica te pita **hoće li Vlada u drugoj polovici svog mandata, planirajući ukupne aktivnosti, vratiti sustav zemljišnih zajednica u Republici Hrvatskoj.**

Vlada Republike Hrvatske je odgovorila kako pitanje povrata sustava zemljišnih zajednica predstavlja zasebno pravno područje i izvan je konteksta povrata imovine oduzete bivšim zemljišnim zajednicama. O ponovnom uvođenju sustava tih zajednica nema zakonskih prijedloga. Vlada je potom ukazala na mogućnost da se zastupničko pitanje odnosilo na povrat imovine oduzete bivšim zemljišnim zajednicama te uputila slijedeći odgovor. Zemljišne zajednice su do 1894. godine bile takve zajednice u kojima su ovlaštenici u zemljišnim knjigama bili upisani kao suvlasnici. Poslije 1894. kao vlasnici zemljišta u zemljišnim knjigama bile su upisane zemljišne zajednice sa svojstvom pravne osobe. U odnosu na imovinu zemljišne zajednice članovi te zajednice uživali su ovlaštenička prava.

To pravo ni u kom slučaju nije predstavljalo pravo vlasništva, kao stvarno pravo, s obzirom na to da je pravo vlasništva pripadalo zemljišnoj zajednici. Ta imovina, nakon što je bila prenesena u društveno vlasništvo ušla je u zemljišni fond agrarne reforme radi dodjeljivanja seljačkim radnim zadrugama, zemljoradničkim domaćinstvima ili je u konačnici ostala na gospodarenju i upravljanju općinama. Šume i šumska zemljišta prešla su pod upravu bivših narodnih odbora odnosno općina, a kasnije su predana na gospodarenje i upravljanje šumskim gospodarstvima. Zbog složenih odnosa nastalih na toj imovini te zbog gospodarske nemoći države da podnese eventualno širenje kruga ovlaštenika prava na naknadu, Vlada se nije opredijelila za vraćanje imovine oduzete bivšim zemljišnim zajednicama.

M.S.

LOKALNA SAMOUPRAVA

Statut Istarske županije

Zastupnica u Hrvatskom saboru **Jadranka Katarančić-Škrklj (HSL)** postavila je pitanje u svezi s **postupkom ocjene ustavnosti i zakonitosti Statuta Istarske županije.** Ukazala je na to da je Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave 20. travnja 2001. godine obustavilo od primjene deset odredbi Istarske županije te ujedno predložilo pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti obustavljenih odredbi i još triju odredbi Statuta koje nisu bile u izravnoj primjeni, što je Vlada prihvatila. Istarska županija tada je izradila Prijedlog izmjena i dopuna svog Statuta na koje Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave nije imalo primjedbi, istaknula je zastupnica te zamolila očitovanje o iznesenoj problematici.

Odgovor je uputilo **Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave** u kojem stoji da o eventualnom povlačenju prijedloga za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odluku donosi Vlada Republike Hrvatske koja je taj prijedlog i podnijela Ustavnom sudu. Ministarstvo je dalje napomenulo kako nije bilo poznato s odredbama Statuta koji je donesen 9. travnja 2001., ali kada je zatražena konzultacija oko izrade izmjena i dopuna tog Statuta ono se odmah odazvalo.

M.S.

NAPLATA POTRAŽIVANJA**Što je predmet sukcesije?**

Zastupnik u Hrvatskom saboru **Damir Kajin (IDS)** postavio je zastupničko pitanje u vezi s **potraživanjem hrvatskih trgovačkih društava prema trgovačkim društvima iz Republike Slovenije**. U uvodnom dijelu pitanja navodi: **“kako mu se javilo trgovačko društvo, sa sjedištem u Istarskoj županiji i zatražilo pomoć u naplati potraživanja koje je vezano za postupak sukcesije”**.

Zastupnik Damir Kajin upozorio je da su se pred sličnim problemima našla i brojna druga trgovačka društva te postavio nekoliko preciznih pitanja:

1. Da li su potraživanja trgovačkih društava iz Republike Hrvatske prema trgovačkim društvima iz Republike Slovenije nastala prije 25. lipnja 1991. godine bila predmet sukcesije između država nastalih na području bivše Jugoslavije?

2. Da li se, i kojem tijelu, u Republici Hrvatskoj, ovo trgovačko društvo može obratiti za naplatu potraživanja još iz 1992. godine i tko je obavezan snositi kamatu za, do danas, nenaplaćena potraživanja?

3. Što je Republika Hrvatska učinila da bi zaštitila svoja trgovačka društva na području bivše Jugoslavije u trenutku osamostaljivanja?

4. Da li je Republika Hrvatska donijela sličan propis kojim bi sva potraživanja trgovačkih društava iz Republike Slovenije smatrala obvezama koje su predmet sukcesije?

5. Postoje li podaci o ukupnim obvezama koje imaju trgovačka društva iz Republike Hrvatske prema trgovačkim društvima iz Republike Slovenije i obrnuto?

6. Konačno, da li navedeno trgovačko društvo ima ikakve šanse naplatiti svoje potraživanje, budući da se radi o više računa za izvršene radove u različitim iznosima?

Na navedeno zastupničko pitanje **Vlada Republike Hrvatske** dala je odgovor, kojega zbog bolje preglednosti također donosimo prema rednim brojevima:

1. Potraživanja trgovačkih društava uz Republike Hrvatske prema trgovačkim društvima iz Republike

Slovenije nisu izravan predmet sukcesije. Njime je obuhvaćena samo imovina kojom je upravljala i raspolagala bivša savezna država. Ipak, ovaj sporazum obuhvaća i načela, kao i obvezu poštivanja ugovora između poduzeća prije raspada SFRJ. Prema tome, države sljednice dužne su poštivati pravo vlasništva u skladu s međunarodnim pravom. Republika Slovenija svojim je propisima definirala sukcesijska pitanja i mehanizme koji nisu u skladu s potpisanim Sporazumom o sukcesiji, pa će morati pristupiti usklađivanju.

2. Vlasti u Republici Hrvatskoj su, od samog početka rada na projektu sukcesije, zastupale stajališta o ravnopravnosti vlasništva i poštivale zaključene ugovore između tvrtki. Nije, međutim, predviđena institucija ili kompenzacija prema slovenskim tvrtkama, iako stajališta prihvaćena u Sporazumu obvezuju i slovensku stranu. Trgovačko društvo iz Pazina, koje želi naplatiti potraživanje od slovenskog trgovačkog društva, trebalo bi se obratiti nadležnom sudu u Mariboru koji bi trebao rješavati pitanje naplate potraživanja kao i pripadajuće kamate.

3. Hrvatska se brinula o imovini svojih trgovačkih društava na teritoriju bivše SFRJ na način da su ugovorima uređena pitanja u skladu s načelima međunarodnog prava. Jedan od mehanizama zaštite je i Sporazum o sukcesiji, uz potrebne bilateralne sporazume s pojedinim državama sljednicama. Vlada Republike Hrvatske će, putem Ministarstva vanjskih poslova, i dalje poduzimati radnje kako bi zaštitila interese hrvatskih pravnih i fizičkih osoba.

4. Kao što je razvidno iz odgovora na prethodna tri pitanja, Republika Hrvatska nije donijela sličan propis temeljem kojeg bi odnose među trgovačkim društvima smatrala predmetom sukcesije.

5. U Republici Hrvatskoj ne postoje ukupni podaci o međusobnim potraživanjima hrvatskih i slovenskih tvrtki. Postoje samo pojedinačni slučajevi kada su trgovačka društva prijavljivala svoja potraživanja Hrvatskoj gospodarskoj komori, Ministarstvu gospodarstva ili Hrvatskoj narodnoj banci. Podaci o potraživanjima slovenskih tvrtki postoje na hrvatskim trgovačkim sudovima,

ukoliko je pokrenut sudski postupak. Nadležne institucije u Republici Hrvatskoj ponovno će prikupiti podatke o međusobnim potraživanjima, kako bi se raspravljalo o mogućim daljnjim postupcima glede rješavanja navedenih problema.

6. Može se zaključiti da će pazinska tvrtka, ukoliko je uredno ispunila svoje ugovorne obveze prema mariborskoj tvrtki, nakon što slovensko sudstvo počne uvažavati odredbe Sporazuma o sukcesiji, vrlo izgledno ostvariti svoja potraživanja”, navodi se u odgovoru Vlade Republike Hrvatske.

v.ž.

ORUŽANE SNAGE**Stambeno zbrinjavanje
dodjelom povoljnih kredita**

Zastupnik **Ivica Tafra (HDZ)** postavio je zastupničko pitanje u vezi sa **stambenim zbrinjavanjem otpuštenih djelatnih osoba Oružanih snaga Republike Hrvatske**.

Na navedeno zastupničko pitanje **Vlada Republike Hrvatske** dala je odgovor:

“U Ministarstvu obrane u tijeku je upućivanje na ocjenu radne sposobnosti djelatnika koji se dulje vrijeme nalaze u stanju privremene spriječenosti za rad te je, kao posljedica toga, jedna od mogućih opcija i umirovljenje navedenih djelatnika, neovisno o tome je li im riješeno stambeno pitanje ili nije.

Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (“Narodne novine”, broj 108/96), propisao je pravo na stambeno zbrinjavanje putem dodjele stana, odnosno stambenog kredita samo određenim skupinama hrvatskih branitelja, i to stradalnicima iz Domovinskog rata (obiteljima poginuloga, zatočenog, umrlog, nestalog hrvatskog branitelja, te hrvatskim ratnim vojnim invalidima), dok ostale skupine hrvatskih branitelja (razvojačeni branitelji, pričuva, mobilizirani sastav Hrvatske vojske, mirnodopski vojni invalidi itd.), nisu imale pravo na stambeno zbrinjavanje.

Djelatnim pripadnicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske mogućnost stambenog zbrinjavanja putem dodjele i otkupa stana, odnosno dodjele

stambenog kredita, propisana je odlukama Vlade Republike Hrvatske i pravilnicima Ministarstva obrane.

Odlukom o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane ("Narodne novine", brojevi 89/95 i 15/98), bilo je propisano da se stanovi kojima upravlja Ministarstvo obrane, a koji nisu predmet prodaje prema Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, mogu prodavati djelatnicima u sastavu Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova koji su u njihovu sastavu od 1992. godine. Navedene odluke stavljene su izvan snage Odlukom Vlade Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 18/2001), dok je točkom 2. iste Odluke propisano da će se zahtjevi za kupnju stanova, podnijeti do 30. kolovoza 2000. godine, riješiti u skladu s prijašnjim odlukama.

Nadalje, Uredbom Vlade Republike Hrvatske o stambenom zbrinjavanju dužnosnika, djelatnih vojnih osoba, vojnih službenika i vojnih namje-

štenika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 130/99), propisano je stambeno zbrinjavanje odnosnih kategorija osoba putem:

davanja stambenih kredita; davanja na korištenje službenih stanova i davanja stanova u najam, u skladu s Odlukom o zadovoljavanju stambenih potreba dužnosnika i službenika u tijelima državne vlasti ("Narodne novine", broj 140/97), te posebnim potrebama Oružanih snaga koje utvrđuje ministar obrane posebnim pravilnikom.

Upravo je na opisani način predviđeno stambeno zbrinjavanje pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih

snaga Republike Hrvatske novim Pravilnikom ministra obrane o stambenom zbrinjavanju od 29. svibnja 2001. godine i Pravilnikom o korištenju i opremanju službenih stanova i smještaju u vojne hotele od 29. svibnja 2001. godine.

Stambeno zbrinjavanje navedenih osoba ovisit će o raspoloživim financijskim sredstvima i dinamici smanjenja osoblja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

Stoga zahtjevi djelatnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske koji su podneseni za dodjelu stana, odnosno stambenog kredita do stupanja na snagu novog Pravilnika o stambenom zbrinjavanju, a koji su do sada neriješeni, prema odredbama novoga Pravilnika rješavat će se isključivo putem dodjele povoljnih stambenih kredita, dinamikom uvjetovanom raspoloživim novčanim sredstvima iz proračuna Ministarstva obrane" - stoji na kraju odgovora.

M.M.

**izvješća
HRVATSKOGA
SABORA**

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr. Željko Sabol

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

REDAKCIJA: Sanja Fleischer, Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavnog i odgovornog urednika), Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Mirena Pehneć, Jasna Rodić, Mario Selnik, Jasenka Šarlija i Vjekoslav Žugaj

GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin

RAČUNALNA OBRADA: Ivo Rada

TAJNICA REDAKCIJE: Božica Šolić

ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6,

tel: 01/4569-722

fax: 01/6303-018

Web: www.sabor.hr

E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb

PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 30102-637-2650,

Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

TISAK: Tiskara Ureda za opće poslove Vlade RH i Hrvatskog sabora